

ADELMA VON VAY

DUH, SILA, SNOV

Druga razširjena izdaja

Prevedli *Jan Ciglenečki, Matic Kastelec*
in *Don Ciglenečki*

Spremna beseda
Anton Rozman in Jan Ciglenečki

kud
Logos

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

Slika na naslovnici:
Abstraktno troje

Tiskana izdaja knjige je izšla leta 2011

ISBN 978-961-6519-61-8

Adelma von Vay

DUH, SILA, SNOV

Druga razširjena izdaja

Prevedli

*Jan Ciglenečki, Matic Kastelec
in Don Ciglenečki*

Spremna beseda

Anton Rozman in Jan Ciglenečki

Ljubljana
2019

Elektronska knjižna zbirka

e-46

Urednik *Gorazd Kocijančič*

Adelma von Vay

DUH, SILA, SNOV

Druga razširjena izdaja

Prevedli *Jan Ciglenečki, Matic Kastelec* in

Don Ciglenečki

Spremna beseda *Anton Rozman* in *Jan Ciglenečki*

Oblikovanje elektronske izdaje *Lucijan Bratuš*

Izdajatelj

Za KUD Logos *Mateja Komel Snoj*

Ljubljana 2019

Elektronska izdaja e-46

Elektronski vir (pdf, epub)

Način dostopa (URL):

<http://www.kud-logos.si/e-knjige/>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili
v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID=302640128
ISBN 978-961-7011-88-3 (epub)
ISBN 978-961-7011-89-0 (pdf)

VSEBINA

- 9 *Jan Ciglenečki* Predgovor k drugi razširjeni izdaji
- 13 *Anton Rozman, Jan Ciglenečki:*
Štajerska Pitija
Vloga in vpliv baronice Adelme von Vay
v zgodnjem razvoju spiritualističnega gibanja
v drugi polovici 19. stoletja
- 14 Kaj je spirit(ual)izem?
- 15 Spiritualizem v Združenih Državah Amerike
- 21 Spiritualizem v Angliji
- 23 Spiritualizem v Nemčiji
- 25 Spiritizem v Franciji
- 27 Spiritizem v Avstro-Ogrski
- 32 Prva srečanja s spiritizmom
- 33 Srečanje z zdravnikom Janosem Gardosom
- 34 Medialno ali avtomatično pisanje
- 37 Prva Adelmina knjiga: *Knjiga preišljevanj za vsakogar*
- 37 Nakup posestva Prevrat v Konjicah
- 39 Adelmina druga knjiga: *Duh, sila, snov*
- 41 Vzpostavitev spiritističnega društva v Budimpešti
- 43 Obračanje proti Angliji in Združenim državam
- 45 Adelmina tretja knjiga: *Študije o svetu duhov*
- 45 Nadaljevanje pestrega leta 1874
- 48 Materializacije v Avstriji
- 51 Eksperimenti z Lottie Fowler
- 52 Ustanovitev Teozofskega društva
- 53 Društvo duhovnih raziskovalcev v Budimpešti
- 57 Naravni duhovi ali elementariji in Adelmin
prvi stik s H. S. Olcottom
- 59 Poziv k bolj duhovnemu spiritualizmu
- 62 Adelmine nove publikacije in obisk Anglije
- 64 *Odstrta Izida* in Adelma von Vay
- 69 Spori v zvezi z naukom reinkarnacije

72	Novosti, ki jih je prineslo leto 1878
74	Razvoj dogodkov v Teozofskem društvu in v BNAS
76	Adelmino izgrajevanje odnosa s Caroline Corner
77	Von Vayeva in Teozofsko društvo
80	Nadaljnji razvoj dogajanja v Teozofskem društvu
84	Adelma in budimpeštansko društvo v začetku osemdesetih
88	Adelma in Caroline
89	Medialno pisanje in zdravilstvo
93	Stvarjenja sveta v knjigi <i>Duh, sila, snov</i>
105	Bibliografija:
109	Appendix 1: Adelmini korespondenti
121	Appendix 2: Nepopolna bibliografija Adelme von Vay
131	Prvi predgovor
132	Drugi predgovor
133	Tretji predgovor medijevih duhovnih vodij

I. KNJIGA

137	1. poglavje: Prazačetek
144	2. poglavje: Življenjski princip
148	3. poglavje: Prvorojenci
154	4. poglavje: Prelom
160	5. poglavje: Vključitev protizakona v naravni zakon
166	6. poglavje: 1. stopnja sveta
170	7. poglavje: 2. stopnja sveta
174	8. poglavje: 3. stopnja sveta
179	9. poglavje: 4. stopnja sveta
183	10. poglavje: 5. stopnja sveta
187	11. poglavje: 6. stopnja sveta
192	12. poglavje
196	13. poglavje: 7. stopnja

II. KNJIGA

203	14. poglavje: Nadaljnje oblikovanje
210	15. poglavje: Spravno nadaljnje oblikovanje
215	16. poglavje: Embrionalni duhovi
220	17. poglavje: Tretji prelom
229	18. poglavje: Trikratni razplet iz kaosa
233	19. poglavje: Tretji, četrty in peti sončni sistem
240	20. poglavje: Šesta sonca
246	21. poglavje: O življenjskem principu
249	22. poglavje: Zemlja kot mikrokozmos
253	23. poglavje: Pojem Boga na Zemlji
258	24. poglavje: Čutne utelesitve in smrt
268	25. poglavje: Duhovni darovi ljudi
274	26. poglavje: Opažanja o magnetizmu in elektriki Zemlje

III. KNJIGA

279	27. poglavje: 1. potenciranje
286	28. poglavje: 2. potenciranje
288	29. poglavje: 3. potenciranje
290	30. poglavje: 4. potenciranje
292	31. poglavje: 5. potenciranje
293	32. poglavje: 6. potenciranje
294	33. poglavje: 7. in 8. potenciranje
295	34. poglavje: 9. in 10. potenciranje
296	35. poglavje: 11. in 12. potenciranje
297	36. poglavje: 13. in 14. potenciranje
300	37. poglavje: Duhovne misije na Zemlji
302	38. poglavje: Še en pogled na Zemljo
304	39. poglavje: Naša sklepna beseda
307	Dodatek: tabele
345	Slovarček temeljnih pojmov

*Was ihr nicht tastet, steht euch meilenfern;
Was ihr nicht fasset, das fehlt euch ganz und gar;
Was ihr nicht rechnet, glaubt ihr, sei nicht wahr;
Was ihr nicht wägt, hat für euch kein Gewicht.
Was ihr nicht münzt, das, meint ihr, gelte nicht.*

(J. W. Goethe, *Faust*)

Predgovor k drugi razširjeni izdaji

Od prve izdaje slovenskega prevoda knjige *Duh, sila, snov* je minilo osem let, ki so bila za raziskovanje življenja in dela baronice Adelme von Vay izjemno dinamična in polna nenadejanih odkritij. Kmalu po izidu knjige je 3. in 4. decembra 2012 v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in Žički kartuziji potekal dvodnevni mednarodni simpozij, ob katerem je izšla tudi strokovna monografija v treh jezikih: Aleksandra Boldin in Jan Ciglenečki, *Adelma von Vay: Skrivnostna baronica iz Konjic. Die geheimnisvolle Baronin aus Konjice. The Mysterious Baroness from Konjice* (Slovenske Konjice: Občina Slovenske Konjice, 2012). Knjigo dopolnjuje tudi Adelmina bibliografija, ki jo je zbral in uredil Anton Rozman in je vključena tudi v pričujočo razširjeno izdajo. V članku z naslovom »Adelma Vay – spregledana zdravilka iz Slovenskih Konjic«, *Etnolog* 25 (2015), je etnologinja Nena Židov podrobneje raziskovala različne vidike njene zdravilske dejavnosti. O vse večji priljubljenosti Adelme v zavesti ljudi priča tudi njena romaneskna upodobitev v delu *Nebesa Cadillac* Zdenka Kodriča, h kateremu je dodana krajša spremna beseda: Jan Ciglenečki, »Adelma von Vay: prismuknjena baronica, zvezdnica spiritizma in velika dobrotnica« (Maribor: Pevec, 2014). Strnjen povzetek dotedanjih raziskav je bil objavljen v članku: Jan Ciglenečki, »Življenje in delo baronice Adelme von Vay (1840–1925) in njena podoba v očeh lokalnega prebivalstva«, v knjigi: Neža Zajc (ur.), *Pogled od zunaj* (Ljubljana: Založba ZRC, 2017).

Ko se je že zdelo, da se je prvi val zanimanja za Adelmino življenje in delo že nekoliko polegel, je vajeti raziskovalnega voza v roke vzel Anton Rozman, ki se je lotil poglobljenejšega preučevanja tujih spiritističnih in teozofskih publikacij iz obdobja, ko je bila Adelma na vrhuncu svoje slave. To

obdobje smo poimenovali »manjkajočih 30 let«, saj obsega čas približno od prvega izida knjige *Duh, sila, snov* leta 1870 do objave Adelminih dnevniških zapiskov *Iz mojega življenja* (*Aus meinem Leben*) leta 1900 – o tem obdobju je bilo sprva na voljo zelo malo oprijemljivih podatkov, s pomočjo katerih bi bilo mogoče osvetliti njeno delo in vpliv, ki ga je imela na razvoj spiritističnega in teozofskega gibanja. Že prej smo iz določenih virov, zlasti znamenitega dela *Odstreta Izida* Helene Petrovne Blavatsky in prve celovite zgodovine modernega spiritizma Emme H. Britten z naslovom *Nineteenth Century Miracles*, slutili, da je morala biti Adelma v tem času izjemno cenjena med najvidnejšimi predstavniki takratnih okultnih, spiritističnih in teozofskih krogov.

Toda sistematičnih raziskav Adelmine vloge in vpliva v tem formativnem obdobju omenjenih gibanj se je zares lotil šele Anton Rozman, ki je svoja odkritja prvič javno predstavil na predavanju v Teozofskem društvu v Budimpešti spomladi 2018. Predavanje je bilo organizirano v okviru našega obiska madžarske prestolnice, ko smo skupaj z Antonom Rozmanom, Neno Židov in Aleksandro Boldin raziskovali arhivsko gradivo za zgodnjo zgodovino Društva duhovnih raziskovalcev (Verein Spiriter Forscher), ki ga je tu leta 1871 skupaj z možem ustanovila Adelma. Ob tej priliki smo se srečali tudi s skupino budimpeštanskih spiritistov, ki še danes delujejo po načelih Adelmine filozofije, kakršna ji je bila prek medialnega pisanja razodeta v knjigi *Duh, sila, snov*.

Prenovljeno in znatno razširjeno izdajo, v katero so vključeni izsledki najnovejših raziskav, posvečamo enemu vodilnih parapsihologov nemškega govornega področja, pokojnemu Rudolfu Passianu (1924–2018). Njegova pestra življenjska zgodba je bila tesno prepletena z Adelminim delom in prežeta z vrednotami njenega nauka. Ko je leta 1948 padel v rusko ujetništvo in bil po nedolžnem obsojen na 25 let zapora, ga je izkušnja vojne in ujetništva spodbudila k razmišljanju o temeljnih življenjskih vprašanjih: od

kod prihajamo, kam gremo, kaj je bistvo življenja in smrti? Pri soočenju s temi vprašanji mu je bila v glavno oporo prav Adelmina knjiga *Duh, sila, snov*, ki mu je po srečnem naključju prišla v roke. Svojemu sojetniku je takrat rekel: »Če Bog resnično obstaja, mora vedeti, da sem obsojen po krivici.« Le dva dni pozneje – pisalo se je leto 1955 – je bil izpuščen iz zapora. Ti dogodki so ga vzpodbudili, da se je po vrnitvi iz ujetništva začel ukvarjati s parapsihološkimi raziskavami in humanitarnim delom. Kljub svoji invalidnosti, ki je bila posledica vojne in zaradi katere je bil preostanek življenja priklenjen na voziček, je veliko potoval po svetu ter raziskoval šamanske tradicije in alternativne metode zdravljenja. Na osnovi tako pridobljenih (spo)znanj je nastala tudi njegova največja knjižna uspešnica *PSI Abenteuer*.

Da Adelmina knjiga *Duh, sila, snov*, ki mu je pomagala v najtežjih trenutkih ujetništva, ne bi zapadla v pozabo, je podprl objavo novih ponatisov nemškega izvirnika in k njim prispeval tudi obširne spremne besede. Oboje je bilo še pred nekaj leti prosto dostopno tudi na spletu, kjer sem do izvirnika Adelmine knjige prišel tudi sam. Passianovo vseživljensko prizadevanje za širjenje Adelminega nauka je tako posredno vplivalo tudi na nastanek slovenskega prevoda knjige *Duh, sila, snov*. Pri svojih 88 letih se je Passian, ki je živel v Švici, z veseljem odzval na vabilo in se udeležil simpozija o življenju in delu Adelme von Vay, ki je pozimi 2012 potekal v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in Žički kartuziji. Ob tej priložnosti je imel dve plenarni predavanji, ganljiv pa je bil tudi njegov obisk Adelminega groba na pokopališču v Slovenskih Konjicah. Spomladi 2018, ravno med obiskom Budimpešte, smo izvedeli novico o njegovi smrti. Prenovljeno izdajo z veliko hvaležnostjo posvečamo njemu.

Jan Ciglenečki
V Ljubljani, jeseni 2019.

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

Anton Rozman, Jan Ciglencečki

ŠTAJERSKA PITIJA

Vloga in vpliv baronice Adelme von Vay
v zgodnjem razvoju spiritualističnega gibanja
v drugi polovici 19. stoletja

Leta 1870 je na Dunaju izšla knjiga z naslovom *Duh, sila, snov* (*Geist, Kraft, Stoff*), ki naj bi jo komaj 29-letna baronica Adelma von Vay, doma iz Slovenskih Konjic, napisala s pomočjo t. i. medialnega pisanja, neodvisno od njenega zavednega vpliva in svobodne volje. Knjiga je bila razprodana takoj po izidu in je kmalu postala priljubljeno čtivo med ezoteričnimi krogi. Samo v nemškem jeziku je do danes doživela že devet izdaj, prevod in ponatis pa je izšel tudi v angleškem jeziku. Četudi je avtorica te nenavadne knjige večji del svojega življenja preživela na območju slovenske Štajerske, pa sta njeno življenje in delo pri nas in širše po svetu tako rekoč popolna neznanka, pa čeprav je bila v svojem času svetovno znana spirit(ual)istka in teozofinja, ki je objavila več kot dvajset knjig in številne članke v najbolj znanih spirit(ual)ističnih revijah tedanjega časa. Kdo je bila torej baronica Adelma von Vay? In kaj je spirit(ual)izem?

Adelma se je rodila 20. oktobra leta 1840 v Tarnopolu v Galiciji (današnji Ukrajini) kot hčerka grofa Wurmbranda in njegove žene, roj. grofice Teleky. Zgodnje otroštvo je preživela na družinskem posestvu v mestu Schwarzau na Spodnjem Avstrijskem, po očetovi smrti pa je z materjo, ki se je v drugo poročila s knezom Solms-Baruthom, zapustila Avstro-Ogrsko in naslednjih deset let svojega življenja preživela v Prusiji. Z dvajsetimi leti se je poročila z madžarskim

magnatom, baronom Ödönom von Vayem, s katerim je v idilični zakonski zvezi preživela polnih šestdeset let. Zakonca sta najprej nekaj let živela na posestvu Vayevih v Golopu, v bližini mesta Tiszalök na madžarsko-ukrajinski meji, in nato v Budimpešti, dokler se nista leta 1867 preselila v Konjice (tedanji Gonobitz) in na Prevratu kupila graščino, ki je med domačini še danes znana kot »Baronvaj«. Ödön je umrl 1. marca leta 1921 na Malem Lošinju, kjer sta imela zakonca počitniško vilo, Adelma pa 25. maja 1925 v Slovenskih Konjicah, kjer je tudi pokopana.

Kaj je spirit(ual)izem?

V svoji najosnovnejši obliki je spirit(ual)izem verovanje, da lahko živi ljudje vstopajo v stik z »duhovi« umrlih, običajno s pomočjo nekega posrednika oziroma medija.¹ Iz tega temeljnega prepričanja se je v 19. stoletju razvilo gibanje, ki se je razširilo po vsem svetu in zajelo različne plasti človeške družbe ter pomembno vplivalo na tedanje intelektualno in religiozno življenje ljudi. Spirit(ual)izem se je pojavil v kontekstu »široko razširjenega kulturnega vpliva na posameznika, ki je bil radoveden, znanstveno usmerjen, tehnološko napreden in duhovno razvit. Ta vpliv pa je vodil v družbene spremembe, zaradi česar so spirit(ual)izem začeli opisovati kot demokratično, populistično in feministično gibanje, ki je bilo tesno povezano z reformističnimi težnjami, kot so vegetarijanstvo, abolicionizem, pravice žensk« ipd.² Gibanje je zajelo zelo različne družbene skupine, od ortodoksno krščanskih do progresivno agnostičnih,³ ki jih je povezovalo verovanje v duhovni napredek v tem in v življenju po smrti ter v univerzalno odrešitev.

1 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 1074.

2 Tatiana Kontou in Sarah Wilburn, *Ashgate Research Companion to Nineteenth-Century Spiritualism and the Occult*, str. 4.

3 Julie Chajes, *Recycled Lives: A History of Reincarnation in Blavatsky's Theosophy*, str. 89.

Danes se na splošno ne zavedamo, kako velik vpliv je imel spirit(ual)izem na celotno kulturo druge polovice 19. stoletja. Eden od eminentnih predstavnikov spiritualističnega gibanja v Združenih državah Amerike, sodnik vrhovnega sodišča v New Yorku, John D. Edmonds, je leta 1867 objavil, da je bilo tedaj v ZDA vsaj deset milijonov spiritualistov. To številko je v svoji knjigi dopolnil publicist Robert Dale Owen, rekoč, da jih je bilo vsaj še enkrat toliko v preostalem krščanskem svetu.⁴

Spiritualizem v Združenih Državah Amerike

Nekako od leta 1820 naprej so ameriško javnost začela vznemirjati poročila o izjemnih psihičnih močeh, ki jih posedujejo Hindujci, vendar pa so njeno pozornost dokončno pritegnile novice o predstavitvah mesmerizma in hipnotizma ter s tem odkritje o domnevno nadnaravnih močeh človeškega uma. »Zdravljenje z vero« je bilo sicer od nekdanje razširjene tradicije, toda ko so takšni ljudje, kot je bil Phineas Parkhurst Quimby,⁵ temu dodali še prakso mesmerizma, so se izoblikovali krogi, ki so se ukvarjali z »zdravljenjem z umom«.⁶ Ti krogi so dopolnjevali že sto let stare ideje mističnega nad-naturalizma, ki so se širile prek swedenborškega kulta, Cerkve Novega Jeruzalema, v obliki neke vrste »starodavne modrosti«. Swedenborg je namreč v svojih obsežnih delih, kot so *Arcana Coelestia*, *The Apocalypse Revealed*, *The Apocalypse Explained*, trdil, da se je njegova notranja vizija odprla za nebeške resnice, tako da je lahko podal opise nebeških področij, odnos med neskončnim in našim končnim obstojem ter teorijo o ustreznosti vsakega

4 *The Debatable Land between This World and the Next*, str. 174.

5 Phineas Parkhurst Quimby (1802–1866) je bil ameriški duhovni učitelj, magnetizer, mesmerist in iznajditelj. Na splošno velja, da je njegovo delo vodilo do oblikovanja gibanja New Thought.

6 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 12.

fizičnega dejstva z neko večno resnico. Govoril je, da so vzroki za vse stvari v »božanskem umu« in da je končni cilj obstoja in kreacije pripeljati človeka v zvezo z višjim duhom vesolja, da bi tako lahko postal podoba svojega kreatorja, pri čemer je zakon ustreznosti ključ do vseh božanskih zakladov modrosti.⁷

Pomembno mesto v tedanjem religioznem življenju Amerike so imeli tudi »Otroci Luči« ali *kvekerji* in njihovo poudarjanje neposrednega in spontanega žarčenja Božjega duha v človeški zavesti. Tako kot metodizem se je namreč tudi kvekerizem porodil iz niza spiritualističnih pripetljajev, prek prejetanja navdihujočih sporočil od duhovnih obiskovalcev, kar je skupaj s čudežnimi ozdravitvami pritegnilo na stotine ljudi.⁸ K transcendentnim izkušnjam so bili nagnjeni tudi *shakerji*, ki so trdili, da posedujejo moč apostolskega zdravljenja, prerokovanja in glosolalije,⁹ da jih navdihujejo visoke duhovne inteligence in da so dejansko že leta vnaprej napovedali prihod spiritualističnega gibanja ter da je njihov red veliki medij med tem in svetom duhov.¹⁰

Na podoben način je bilo v letih 1820–23 zasnovano tudi mormonsko gibanje, ko je preko videnja angela in zapisov na zlatih ploščah nastala *The Book of Mormon*.¹¹ Približno v istem času je svoj vpliv razširila tudi Unitaristična cerkev, ki na Biblijo ni gledala kot na nezgrešljivo in navdihnjeno Božjo besedo, ampak kot na delo vzvišenih človeških posrednikov, na Kristusa pa kot na zaslužnega človekovega sina

7 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 12–13.

8 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 13.

9 Glosolalija ali govorjenje v jezikih je pojav, pri katerem ljudje govorijo v jezikih, ki jih sicer ne poznajo.

10 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 13.

11 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 14.

in ne kot na nebeškega odrešitelja.¹² Unitaristična cerkev se je v tridesetih letih 19. stoletja z deli Emersona¹³ in pod vplivom nemške romantike ter angleških pesnikov, Carlylea, Coleridgea in Wordswortha ter njihovega spogledovanja s hindujskimi vplivi preoblikovala v prepoznavno filozofijo transcendentalizma. Emerson je na materijo gledal kot na negativno manifestacijo univerzalnega duha, pri čemer je um izraz istega duha v njegovem pozitivnem aspektu, človek pa nič drugega kot ta univerzalni duh, ki je prisoten v materialnem organizmu.¹⁴

V takšnem religioznem in filozofskem okolju so se leta 1848 na posestvu Foxovih v Hydesvillu v zvezni državi New York odvili dogodki, ki jih zgodovina označuje za začetek sodobnega spiritualističnega gibanja. Sestre Leah, Margaret in Kate Fox naj bi vzpostavile komunikacijo med svetom človeške zavesti in svetom raztelesenih duhov. Ni preteklo veliko časa, ko so se skoraj v vsakem mestu v Ameriki začele srečevati skupine, ki so poskušale vzpostaviti stik s prebivalci nevidnih svetov. Odzivi duhov so bili številni in različni, od preprostega »trkanja« do oglašanja zvončkov, pojavljanj pramenov svetlobe, levitacije predmetov in človeških teles, sporočil prek planšete (tablice s pisalom), glasovnih sporočil, materializacij rok in popolnih teles, samodejnega pisanja, glosolalije in številnih drugih podobnih fenomenov. Pojavljali so se mediji, jasnovidci, navdihnjeni govorci, ki so postali gorišče spiritualističnih krogov.¹⁵ Tako naj bi bilo leta 1852 že samo v Filadelfiji tristo spiritualističnih skupin, po celotnih ZDA pa okoli trideset tisoč medijev. Pionirja

12 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 15.

13 Ralph Waldo Emerson (1803–1882) je bil ameriški esejist, predavatelj, filozof in pesnik.

14 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 16.

15 Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 100.

tega gibanja sta glede na odziv na njune kabinetne seanse, fizične materializacije in mednarodne turneje – pozneje tipične oblike promocije medijev in spiritualizma na splošno – ter posledično na številne pamflete, članke in knjige, ki so opisovale njune domnevne jasnovidne sposobnosti, postala brata Davenport.¹⁶

Zanimiva poteza tega hitrega širjenja gibanja je bila njegova politična razsežnost in pomen, saj je prevzelo močan proti-suženjski značaj. Druga zanimiva vzporedna značilnost je bila, da je gibanje številne ateiste napeljalo do sprejetja religioznih resnic. Spiritualizem je, razumljivo, sicer naletel na nasprotovanje duhovščine in materialističnih znanstvenikov, vendar pa je imel številne privržence tudi med temi, saj so se zanj presenetljivo navduševali številni visoki javni in vladni uslužbenci, odvetniki, zdravniki, profesorji in znanstveniki.¹⁷ Vsemu temu je sledil razmah obsežne produkcije spiritualistične literature in začetek izhajanja prvih spiritualističnih revij, kot sta bili recimo *Banner of Light* (1857) in *Religio-Philosophical Journal* (1865), če omenimo le dve najbolj izpostavljeni, ki sta bili posvečeni »spiritualistični filozofiji, racionalni religiji in psihičnemu raziskovanju«. Obe omenjeni reviji sta pomembni tudi za razumevanje vloge, ki jo je znotraj zgodnjega spiritualizma imela Adelma von Vay.

V zvezi s spiritualističnim gibanjem v ZDA je potrebno omeniti vsaj dva »medija«, ki sta odločilno oblikovala to, kar bi lahko poimenovali »filozofija spiritualizma«. Prvi je bil Andrew Jackson Davis (1826–1910), ki je bil predvsem zdravilec in videc. S svojim natančnim diagnosticiranjem in zdravljenjem bolezni je presenečal tako paciente kot zdravnike, predvsem pa je videl v »srce stvari« in opisoval bistve-

16 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 22.

17 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 22.

no naravo sveta in duhovni ustroj vesolja. Leta 1845 je imel v New Yorku 157 predavanj o »novi filozofiji vesolja«, ki so bila nato objavljena pod naslovi *Nature's Divine Revelation*, *The Great Harmonia* (Boston 1850), *The Philosophy of Spiritual Intercourse* (New York, 1851), *The Penetralia* (Boston, 1856), *The Present Age and Inner Life* (New York, 1853) in *The Magic Staff* (Boston, 1858).¹⁸ Ta predavanja so pozneje izšla še pod skupnim naslovom *The Harmonial Philosophy*, ki predstavlja emanacistično vizijo vesolja, katerega kreativna moč počiva v velikem duhovnem soncu, vsi naravni pojavi pa odsevajo večne oblike božanskega uma. Z razvojem svojih duhovnih čutil in v skladu s svojimi fizičnimi čuti lahko človeška bitja spoznajo ustreznosti in odnose med duhovnimi in naravnimi svetovi ter božanske zakone in principe, ki urejajo obstoj v obeh kraljestvih.¹⁹

Drugi medij je bila Emma Hardinge Britten (1823–1899), nedvomno ena najvplivnejših predstavnic spiritualističnega gibanja, tako v ZDA kot v Angliji. Delovala je kot medij in predavateljica, a tudi kot zgodovinarica in teoretičarka okultizma ter kot zagovornica oživitve preučevanja magije. Prizadevala si je tudi za socialne reforme, njena artikulacija povezanosti med religioznimi, magičnimi, okultnimi, socialnimi in političnimi ideali pa je ostala vplivna vse do današnjih dni.²⁰ Rojeno v Angliji, jo je že v njenih mladih letih »odkrila« mistična skupina z imenom Orphic Society, ki so ji pripadali pomembni predstavniki zgodovine zahodne ezoterike, na čelu z Edwardom Bulwer-Lyttonom (1805–1873), in ki je odigrala vplivno vlogo pri razvoju magije in okultizma v Angliji večji del 19. stoletja. Leta 1855 je Brittnova odpotovala v ZDA in se tam pridružila Society for the Diffusion of Spiritual Knowledge, prvi legalno ustanovljeni

18 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 23.

19 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 300.

20 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 202.

spiritualistični organizaciji, ter prevzela urejanje njene revije *The Christian Spiritualist*.

V obdobju med državljansko vojno (1865–68) se je posvetila socialnim reformam, pogostokrat obiskala in predavala v Angliji in se leta 1870 poročila s spiritualistom Williamom Brittnom, s katerim sta še istega leta izdala vplivno in dobro sprejeto knjigo *Modern American Spiritualism: A Twenty Years' Record of the Communion Between Earth and The World of Spirits*.²¹ Leta 1875 sta bila z možem soustanovitelja Teozofskega društva v New Yorku, vendar pa sta se kmalu povsem povrnila k spiritualizmu in objavila knjigo *The Faiths, Facts and Frauds of Religious History* (1879), ki je obravnavala prvotni vir, iz katerega so izšli različni sistemi teologije in poskušala zreducirati različne svetovne religije na njihove osnovne arhetipe. Leta 1883 sta izdala zgodovino spiritualizma pod naslovom *Nineteenth Century Miracles*, ki predstavlja zgoščeno zgodovino gibanja po deželah sveta od začetka devetnajstega stoletja, v kateri posebno mesto zaseda tudi Adelma von Vay. Med leti 1887 in 1892 je Brittnova urejala tudi svojo lastno revijo *The Two Worlds*, v kateri je objavljala članke, povezane s spiritualističnim gibanjem, od katerih so bili nekateri edinstveni tudi po tem, da je v njih poskušala razmejiti spiritualizem od teozofije.²² Brittnova je napisala tudi kratka navodila za spiritualiste, vključno z *Rules to be Observed When Forming Spiritual Circles* (1870) and *On the Road; or, The Spiritual Investigator: A Complete Compendium of the Science, Religion, Ethics, and Various Methods of Investigating Spiritualism* (1878).²³ Zdi se, da je Brittnova odigrala vodilno vlogo tudi pri organiziranju ameriških spiritualistov v Spiritualist National Union. Na prvi nacionalni konferenci (1890) je zagovarjala osnoven

21 Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 295.

22 Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 297.

23 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 204.

koncept spiritualistične filozofije, ki je pozneje postal znan kot »sedem načel spiritualizma« in ki zajema: očetovstvo Boga, bratstvo človeka, skupnost duhov in duhovništvo angelov, kontinuiran obstoj človeške duše, osebna odgovornost, odškodovanje in povračilo za vsa dobra dela na zemlji ter večno napredovanje vsake človeške duše.²⁴

Spiritualizem v Angliji

Novice o novem gibanju so dosegle Anglijo skoraj takoj, ko se je začelo. Davisova *Principles of nature* je bila sočasno objavljena v Ameriki in Angliji leta 1847, kot prvi ameriški medij pa je v London leta 1852 prišla Maria Hayden, ki je vzbudila veliko pozornost in začela objavljati prvo angleško spiritualistično revijo, *The Spirit World* (1853).²⁵ Proti koncu petdesetih je bila Anglija že dom številnih spiritualistov, ki so se med seboj ločevali predvsem po razredni in krajevni pripadnosti. Prva večja spiritualistična revija je bila *The Yorkshire Spiritual Telegraph and British Harmonial Advocate* (1855–1859), posvečena predvsem poročilom o čudežih na spiritističnih seansah, ki ji je sledil *The London Spiritual Magazine* (1860–1877), krščansko usmerjen mesečnik. Najpomembnejša revija zgodnjega obdobja angleškega spiritualizma je bila *The Spiritualist Newspaper* (1869–1882), ki je bila namenjena raziskovanju in analizi spiritualističnih pojavov, urejal pa jo je William Henry Harrison.²⁶ Z zornega kota obravnave Adelme von Vay sta pomembni še reviji, ki ju je urejal James Burns, *Human Nature* (1867–1878) in *The Medium and Daybreak* (1870–1895).

V Londonu so postali zgodnji propagatorji spiritualizma ohlapno povezani intelektualci in poslovneži srednjega razreda. Popularizirane in sprejete s strani celotnega spiritualističnega gibanja so bile mnoge Swedenborgove ideje,

24 The Spiritualists' National Union (<https://www.snu.org.uk/>)

25 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 1079.

26 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 1080.

vendar pa je naglašen skrivnostni element njegovega učenja posebej nagovarjal predvsem intelektualna, filozofska in religiozna nagnjenja dobro izobražene elite.²⁷ Tej eliti je pripadalo zlasti eno od štirih lokalnih društev v Londonu, Dalston Association of Inquirers v Hackneyu, v krog katerega je sodil Harrison. To društvo je, skupaj z revijo *The Spiritualist*, odigralo pomembno vlogo pri oblikovanju nacionalne organizacije, ki je bila vzpostavljena avgusta 1873 pod imenom British National Association of Spiritualists (BNAS). Med člani tega društva so bili tudi mnogi Adelmini najpomembnejši korespondenti in prijatelji v Angliji: Emily Kislingbury, poznejša tajnica BNAS, Thomas Blyton, Charles Blackburn, Elizabeth Mac Dougall Gregory, in še posebej člani družine Corner, mati Amelia Corner, njen sin Elgie in dve hčerki, Nina in Caroline, ter mediji Florence Cook, Mary Rosina Showers in Charles Williams.

Pomemben prispevek angleških krogov k razvoju spiritualističnega gibanja se je pokazal na organizacijski in analitični ravni. Pionirsko delo na področju posvetnega, namenoma nepristranskega in domnevno znanstvenega preučevanja spiritualističnih pojavov je bilo storjeno z vzpostavitvijo The Society for Psychical Research (1883), katerega člani so bile eminentne osebnosti, kot so William Stainton Moses in Frederic William Henry Myers ter zgodovinar spiritualizma Frank Podmore.²⁸ Z raziskovanjem spiritualističnih pojavov se je ukvarjalo tudi veliko drugih eminentnih znanstvenikov, kot na primer William Crookes, član Scientific Society, ki je po številnih preizkusih v najbolj strogih testnih pogojih seans, ki jih je prirejal na lastnem domu, prišel do zaključka, da je v teh primerih na delu določena »psihična sila«, ki je pod vplivom določene inteligence. Podobne eksperimente sta opravljala tudi Ray Lancaster in Bryan Donkin, zagovornika znanega medija

27 Alex Owen, *The Darkened Room*, str. 21–27.

28 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 1080.

Henryja Sladea na razvpitem sojenju, ki se je končal s popolno zmago spiritualizma. Tem lahko dodamo še Serjeanta Coxa, ustanovitelja Psychological Society, in pa Cromwella Varleyja ter zlasti še Alfreda Russela Wallacea,²⁹ soavtorja, skupaj s Charlesom Darwinom, teorije o naravni selekciji in evoluciji. V spiritualizmu je Wallace našel odgovore, ki so zapolnili metafizične praznine, ki so jih pustile odprte njegove znanstvene teorije. V skladu z njegovimi pogledi, da je »spiritualizem eksperimentalna znanost, ki nudi edini trden temelj za resnično filozofijo in čisto religijo (...) edini, ki lahko harmonizira konfliktna verovanja ... se zanaša na dokaze, namesto na vero ter da nadomešča mnenja z dejstvi«, se je torej spiritualizem zdel kot očitna religija za vsakega znanstvenika.³⁰ Mnogim bralcem se bo zdelo nenavadno, da je bil član The Society for Psychical Research in privrženec spiritualizma tudi pisatelj Arthur Conan Doyle, človek, ki je ustvaril vedno logičnega Sherlocka Holmesa, tako da tudi po njegovem zagovorništvu lahko sklepamo, da je imelo gibanje znanstveno osnovo tudi v očeh tega izjemnega pisca.³¹

Spiritualizem v Nemčiji

Ob svojem prihodu v Nemčijo, v začetku petdesetih let 19. stoletja, se je spiritualizem le počasi oprijemal. Tako kot v Franciji se je takoj navezal na predobstoječa gibanja, še zlasti na idealizem in mesmerizem, kakor je opisan v raziskavah »odila« barona Karla von Reichenbacha (1788–1869) in v fascinacijah z vizijami in močmi vidke Friederike Hauffe (1801–1829) iz Prevorsta. Tako je prva nemška spiritualistična revija *Psyche: Deutsche Zeitschrift für Odwissenschaft und*

29 Emily Kislingbury, »Spiritualism In Its Relation to Theosophy«, str. 4.

30 Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 325.

31 <https://www.conandoyleinfo.com/life-conan-doyle/conan-doyle-and-spiritualism/>

Geisterkunde (1865–1866) že z imenom ustrezno odsevala te interese. Najbolj opazna značilnost nemškega spiritualizma je bila, da so ga na široko sprejeli intelektualni, filozofski in znanstveni krogi, kar odseva tudi v delih velikih filozofov *Immanuela Kanta*, *Träume eines Geistersehers, erläutert durch Träume der Metaphysik* (1766), Arthurja Schopenhauerja, *Versuch über Geistersehn und was damit zusammenhängt* (1851), Friedricha Wilhelma Josepha Schellinga, *Zusammenhang der Natur mit der Geisterwelt* (1862), Karla Roberta Eduarda von Hartmanna, *Der Spiritismus* (1885), ter znanstvenikov Johanna Karla Friedricha Zollnerja, *Vierte Dimension und Okkultismus* (1880) in Gustava Theodorja Fechnerja, *In Sachen der Psychophysik* (1877), ki sta v poznih sedemdesetih letih 19. stoletja preučevala medijske sposobnosti ameriškega medija Henryja Sladea.

Najvplivnejša nemška spiritualistična revija je v sedemdesetih letih postal mesečnik *Psychische Studien* (1874–1925), ki ga je ustanovil Aleksander N. Aksakov (1832–1903), svetovalec ruskega carja in avtor *Der Spiritualismus und die Wissenschaft* (1872) in *Animismus und Spiritismus* (1890) ter okoli 30 drugih avtorskih in prevajalskih del o spirit(ual)izmu in raziskavah psihizma.³² Slednji je urednikovanje revije prepustil Gregorju Constantinu Wittigu, s katerim sta že v letu 1868 zasnovala *Bibliothek des Spiritualismus für Deutschland*. Wittigov pogled na spiritualistične pojave je bil bolj »psihološki« kot pa »duhoven«, zato je zagovarjal ekperimentalen in znanstven pristop do pojavov ter izključeval »razodetja« medijev kot neznanstvena. Zaradi tega so na straneh revije le stežka našli prostor prispevki Adelme von Vay in z njo povezanega budimpeštanskega spiritističnega društva, kar je skušal nekoliko uravnovesiti Bernhard Cyriax z ustanovitvijo revij *Sprechsaal in Spiritualistische Blätter*.

32 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 1081–82.

Spiritizem v Franciji

Pri obravnavi spirit(ual)izma v Franciji, ni mogoče mimo dejstva, da je pred njegovim prihodom v celotni, še zlasti pa v kontinentalni Evropi, deloma pa tudi v Ameriki obstajala nikoli prekinjena tradicija umetnosti magije, prežitek antičnih in srednjeveških verovanj v nadčloveške dejavnosti in moči, tako v človeku kot v naravi. Med kmečkim in neukim prebivalstvom je ta tradicija prevzela obliko nedolžnih vraževerij, med učenimi ljudmi pa se je izražala v filozofskih spekulacijah o duhovnih energijah narave, skrivnih močeh v človeku, kot so prerokovanje, ekstatične vizije in možnost človekovega nadzora zunanjega sveta prek rokovanja s subtilnim etrom z magnetskimi lastnostmi. Obstajala je živa dediščina Paracelzusa, Roberta Fludda, Thomasa Vaughna, Roberta Bacona, Agrippe von Nettesheima in florentinskih platonistov. Tudi krščanski spisi so bili polni opisov nadnaravnih dogodkov, nekromacije, čarovništva, čudežev, duhov, duhovnih sporočil, simboličnih sanj in podobnih. Pripadniki inteligence, ki so ohranjali sled starodavnega ezotericizma, dopolnjenega s prevodi sanskrske literature, so sprožili renesanso raziskovanja teh kraljestev s preučevanjem novo-platonikov, gnostikov, Apolonija iz Tijane in Filona. Učeni ljudje 19. stoletja so tako na novo odkrivali in raziskovali starodavna mišljenja, globoko ukoreninjena v okultnem.³³

Prav tako je v Franciji že pred prihodom spiritualizma obstajala dobro razvita oblika mesmerizma, ki je do izraza prišla v delih barona Dupoteta (1796–1881) in Louis-Alphonsea Cahagneta (1809–1885) in zajemala mnoge pojave in izkušnje spiritualizma ter pridobila ime »magični spirit(ual)izem«. Njune raziskave so ugotovile obstoj stanja transa, ki so ga poimenovali »somnabulizem«. Razmejitev

33 Alvin Boyd Kuhn, *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*, str. 23.

med ameriškim spiritualizmom in doktrino francoskega spiritizma pa je nato opredelil Hypolyte Leon Denizard Rivail, s pseudonimom Allan Kardec (1804–1869), ki naj bi svoje nauke prek ust magnetiziranih somnabulnih medijev pridobil neposredno od samih duhov. Njegova prva knjiga *Le Livre des Esprits* (1857) je podala razlago o mnogoterosti poseljenih svetov in o vlogi osebnostnega Boga kot tudi o preživetju individualne duše,³⁴ medtem ko je njegova druga knjiga, *Le Livre des médiums* (1861), vsebovala navodila za vzpostavljanje avtonomnih spiritističnih krožkov. Poleg temeljnega verovanja, da duhovi umrlih lahko komunicirajo z živimi, je Kardec s spiritizmom povezal še dve drugi glavni prepričanji: prvič, verovanje v napredovanje duhov do popolnosti (božanskosti) prek številnih (re)inkarnacij, ki temelji na evoluciji iz materije v duha; in drugič, verovanje, da obstaja neskončno število svetov (vključno s planeti in sončnim sistemom), v katerih lahko duša nadaljuje svojo evolucijo, vključno z idejo, da inkarnacije na Zemlji niso ne prve ne zadnje, ampak zgolj najbolj materialne in »najdlje od popolnosti«. ³⁵ Kardec je ustanovil tudi društvo Société d'Études spirites in začel izdajati revijo *Revue Spirite* (1858–), ki je za naklonjenost javnosti tekmovala z alternativno spiritualistično revijo Z. Pierarta *Revue Spiritualiste* (1855–1870), vendar iz tega boja izšla kot zmagovalka, tako da je ta veja spiritizma v Franciji po sedemdesetem letu povsem prevladala. Prav ta oblika spiritizma je nato najpomembneje vplivala na značaj spiritizma v Avstro-Ogrski in s tem tudi na spiritistična dela Adelme von Vay.

34 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 1080.

35 Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 136.

Spiritizem v Avstro-Ogrski

Pri obravnavi spiritizma v Avstro-Ogrski se ne moremo izogniti gibanju, ki je bilo njegov neposredni predhodnik in nato vanj vključena doktrina in ki ga je zasnoval Anton Mesmer (1734–1815). Mesmer je študiral teologijo in medicino na dunajski univerzi ter leta 1766 po Paracelzusuvm zgledu diplomiral s tezo o vplivu planetov na človeško telo, kmalu zatem pa je začel delovati kot zdravnik. V letih 1773–74 je se je pri zdravljenju uspešno posluževal magnetov ter iz teh izkušenj potegnil prve obrise svoje teorije. Prepričal se je namreč, da magneti niso sami odgovorni za dosežen učinek, ampak da služijo kot ojačevalec oziroma kanal za »fluid« v njegovem lastnem telesu, ki ga je prenesel na pacienta z močjo volje in ga je poimenoval »živalski magnetizem«. Njegova teorija je slonela na prepričanju, da celotno veselje prežema neotipljiv fluid, ki povezuje človeška bitja z živalmi, rastlinami, predmeti in drugega z drugim, ter da vse bolezni povzroča le slabo kroženje tega fluida v človeškem organizmu. Za ozdravitev je potrebno v človeku ponovno vzpostaviti ravnovesje tega kozmičnega fluida, kar magnetizer doseže s potezami rok prek telesa pacienta. Mesmer je ta osnovni koncept živalskega magnetizma in opisa magnetizerskih tehnik ter pojava magnetnega somnambulizma dopolnil s psihološko, antropološko in kozmološko teorijo razlage zapletenega odnosa med človekom in vesoljem, kar je sprožilo kulturne tokove, ki so se nato krepili in razcveteli v devetnajstem stoletju.³⁶

Pomemben raziskovalec magnetizma na prehodu v novo stoletje je bil baron Carl Ludwig Reichenbach (1788–1869), kemik, strokovnjak za rudarstvo in izumitelj, ki se je leta 1839 umaknil iz industrije in začel preučevati patologijo človeškega živčnega sistema in med drugim tudi somna-

36 *Dictionary of Gnosis and Western Esotericism*, str. 76; gl. tudi Annie Besant, *Hypnotism and Mesmerism*, part II.

bulizem. Njegove raziskave so ga leta 1844 privedle do odkritja posebne sile v naravi, ki jo je poimenoval »Od« in jo razumel kot nekakšen življenjski princip, ki prežema in povezuje vse žive stvari.³⁷

Teorijo in prakso »magnetnega zdravljenja« je izpopolnil madžarski plemič, grof Ferencz Szapary (1804–1875), ki je leta 1841 v Dresdnu ustanovil »clinique magnetique« za osemdeset pacientov in kmalu postal znan po izjemnih ozdravljenjih. Leta 1845 je v Parizu objavil *Katechismus des Vital-Magnetismus zur leichteren Direction der Laien-Magnetiseure* in leta 1853 *Table-Moving: Somnambulisch-Magnetische Traumdeutung*, leto pozneje pa še *Magnetisme et magnetotherapie*. Leta 1858 se je za dvanajst let nastanil v Parizu, kjer je postal znan kot »zdravnik za neozdravljive« in bil na splošno priznan kot najbolj silovit »magnetizer« svojega časa. Predstavitev svojega življenjskega dela je leta 1870 sklenil v knjigi *Testament Philosophique, Religieux et Social*.³⁸ Grofov somišljenik in tesen prijatelj je bil zdravnik in porodničar, Janos Gardos (1813–1893), ki je v sredini stoletja seznanil z nekaterimi obetajočimi spiritisti in tako pomembno vplival na porajanje madžarskega spiritizma kot tudi na spiritistične začetke Adelme von Vay.³⁹

Pionirsko delo na področju organiziranja seans z mediji in beleženja njihovih »duhovnih sporočil« je opravil na Kranjskem (verjetno v Ljubljani) rojeni Joseph Heinrich Stratil (1794–1876 ali pozneje). Stratil je začetku stoletja služboval kot okrožni gozdar na nekdanjem samostanskem posestvu v Stični, kjer je med drugim raziskoval še številne lokalne posebnosti, od človeške ribice do prazgodovinskih gomil ter zbiral stare dokumente o čarovniških procesih in se začel zanimati za spiritizem. Leta 1832 se je preselil v

37 Peter Mulacz, »Notes for a History of Parapsychological Developments in Austria«.

38 <http://brigittegastelancestry.com/royal/bio/ferenczszaparybio.html>

39 Julia Gyimesi, *Between Religion and Science: Spiritualism, Science and Early Psychology in Hungary*.

Moedling pri Dunaju in začel v svojem stanovanju prirejati in beležiti seanse z mediji. V devetnajstih letih eksperimentiranja je zbral 13 obsežnih zvezkov rokopisov protokolov, v katerih je zabeležil več kot 26.000 duhovnih sporočil 348-tih različnih inteligenc. Koncem šestdesetih in na začetku sedemdesetih je objavil nekaj od teh protokolov v dunajski spiritistični reviji Constantina Delheza *Licht der Jenseits*⁴⁰ in začel sodelovati s predstavniki (E. Nehrer, A. Grünhut) nastajajočega spiritističnega društva v Budimpešti.⁴¹ Zaradi sodelovanja z revijo *The Spiritualist* je bil skupaj z njima imenovan za častnega člana Angleškega nacionalnega združenja spiritualistov (BNAS).⁴²

Avgusta leta 1888 je v dveh številkah spiritualistične revije *Light*, ki je leta 1881 kot uradno glasilo angleškega spiritističnega nacionalnega združenja zamenjala revijo *The Spiritualist*, izšel prevod članka, ki je bil izvorno objavljen v nemški teozofski reviji *Der Sphinx*, z naslovom »Hellenbach – The Champion of Truth and Humanity«. Članek je napisal Wilhelm Hübbe-Schleiden, predsednik Deutsche Theosophische Gesellschaft, in je bil posvečen spomenu na leto prej umrlega filozofa, politika, raziskovalca spiritističnih pojavov, začetnika parapsihologije in plodovitega pisatelja Lazarja Hellenbacha de Paczolaya (1827–1887). Rojen na družinskem posestvu na Slovaškem, je Hellenbach osnovno izobrazbo pridobil na Dunaju ter univerzitetno v Pragi in nato leta 1851 prevzel upravljanje materinega posestva v Sv. Heleni na Hrvaškem. Tam se je tudi poročil in se vključil v politično življenje ter to obdobje zaključil leta 1869 s preselitvijo na Dunaj, kjer se je posvetil bančnim poslom. Čeprav se je ukvarjal s političnimi, finančnimi in drugimi zadevami, pa je njegovo temeljno držo uma in delovanja opredelil študij mističnih in okultnih ved. Med

40 Maj 1868, str. 177–178.

41 *The Spiritualist*, 22. oktober 1875, str. 197.

42 *The Spiritualist*, 14. julij 1876.

leti 1860 in 1870 je kot medij uporabljal »mlado poročeno žensko« in »drugo, ki je pripadala izobraženim razredom«, predvsem za komunikacijo s preminulima filozofoma Schopenhauerjem in Kantom. Leta 1875 je prek Adelme von Vay spoznal medij Lottie Fowler in začel v svoje analitično raziskovanje nadčutnih pojavov vključevati eksperimente z mediji. V naslednjih letih je tako povabil k sebi na Dunaj številne znane medije, Henryja Sladea, Karla Hansena, Williama Eglintona, Harrya Bastiana, Valesko Töpfer, Webra Schrapa in Margaretho Morgenstern iz Budimpešte ter pri teh raziskavah sodeloval in prijateljeval s profesorjem Friedrichom Zollnerjem in filozofom Carlom du Prelom. Na podlagi teh izkušenj je razvil samosvoj in v določenih ozirih pionirski pogled na te pojave. Kot prvi je na primer poskušal razumeti človekovo življenje na matematični osnovi in razkriti ritmično periodičnost, ki vlada organskemu in anorganskemu svetu, ter to priobčil v knjigi *Die Magie der Zahlen*.⁴³ Vendar pa je bila osrčje njegovega zanimanja filozofija, tako da je postal nedvomno vpliven filozofski avtor v okviru širokega spektra tem iz socialne in politične filozofije in etike, predvsem pa na področju filozofske refleksije tako-imenovanih »metapsihičnih pojavov«. Filozofska javnost tedanjega časa ga je prepoznavala kot nosilca ideje »transcendentalnega individualizma«, kot reinterpretacije Kanta in Schopenhaurja, vzporedno z glavnima predstavnikoma »metapsihične filozofije«, prijateljema Eduardom von Hartmannom in Carlom du Prelom,⁴⁴ objavljene v delih *Der Individualismus im Lichte der Biologie und Philosophie der Gegenwart*, *Eine Philosophie des gesunden Menschenverstandes*, *Die Vorurtheile der Menschheit*, *Die Vorurtheile des gemeinen Verstandes*, *Aus dem Tagebuche eines Philosophen*, *Die Insel Mellonta* in drugih ter v številnih člankih v dnevnem tisku in v spiritualističnih in teozofskih revijah.

43 *Light*, 04.08.1888, str. 383–4 in 11.08.1888, str. 396–7.

44 Boris Kožnjak, *Filozofski rad Lazara Hellenbacha*, str. 51.

Spiritistično gibanje v pravem pomenu besede pa se je na Avstro-Ogrskem začelo z delovanjem Constantina Delheza, učitelja francoščine na Dunaju, ki je v letu 1863 objavil nemški prevod Kardecove knjige *Das Buch der Geister* in leto pozneje še *Der Spiritismus in seinem einfachsten Ausdruck*. Leta 1865 je Delhez ustanovil tudi prvo spiritistično društvo in začel leto pozneje izdajati še mesečnik *Licht des Jenseits oder Blumenlese aus dem Garten des Spiritismus. Eine Zeitschrift für die spiritische Wissenschaft und Lehre* (1866–1872).⁴⁵ Vendar pa je bilo društvo maloštevilno in spiritizem se med dunajskimi krogi ni nikoli razmahnil. Povsem drugače pa je bilo v Budimpešti.⁴⁶ Tam je živela revna ženska, katere hčerka je bila izjemen medij in ki je že pri trinajstih letih spontano vzstopala v trans, v katerem je govorila o različnih stvareh. Približno v istem času se je iz Amerike, kjer se je seznanila s spiritualizmom, v Budimpešto vrnila ženska, ki je začela poučevati angleščino in bila naročena na bostonsko spiritualistično revijo *Banner of Light*. Mnogi ljudje so ju začeli obiskovati, s čemer se je širilo zanimanje in počasi oblikovati krožki.⁴⁷ Na začetku so se morali interesenti zaradi nenaklonjenega ozračja skrivati po zasebnih stanovanjih, vendar pa so se okoliščine spremenile, ko so se jim pridružili člani družine von Vay in zdravnik Adolf Grünhut, ki so pri oblasteh vložili prošnjo za ustanovitev spiritističnega društva, te pa so 30. aprila 1873 izdale potrdilo o ustanovitvi Verein Spiriter Forscher.⁴⁸ Njegov predsednik je postal Adolf Grünhut (1826–1906), ki se je z živalskim magnetizmom seznanil od zdravnika regimenta že v letih 1848–49 med vojno za neodvisnost Ogrske, ko je služboval kot pomožni zdravnik. Leta 1860 je srečal mlado somnabulno žensko, katere medijske sposobnosti so sproži-

45 Peter Mulacz, Notes for a History of Parapsychological Developments in Austria.

46 *Nineteenth Century Miracles*, str. 413.

47 *Nineteenth Century Miracles*, str. 414.

48 *Banner of Light*, 13. marec 1875.

le njegovo zanimanje za spiritizem, ki ga je povsem prevzel po letu 1866, ko je obiskal Vayeve na njihovem posestvu v Golopu.⁴⁹ Društvo je kmalu pridobilo lastne prostore, v katerih je prirejalo redne seanse in začelo izdajati revijo *Reflexionen aus der Geisterwelt*.⁵⁰

II. DEL: SPIRITIZEM ADELME VON VAY

Prva srečanja s spiritizmom

Ko so iz Amerike prvič prodrle novice o trkanjih duhov in premikanjih miz, je ukvarjanje s temi stvarmi kmalu postalo modno tudi v Avstriji. Adelma se tako spominja, da jim je že kot otrokom uspevalo sprožati poplesavanje mize, vse dokler ni nekoč padla v omedlevico, zaradi česar so jim starši prepovedali nadaljnje tovrstno eksperimentiranje. Spominja se tudi sestrične, ki je bila čudovit »medij« in ki je uporabljala majhno tablico s pisalom (planšeto), s pomočjo katere je razkrivala vsebino zaprtih pisem in odkrivala tatove, poleg tega pa posedovala takšno magnetično moč, da je z dotikom enega samega prsta dosegla dvig klavirja, mize ali kakšnega drugega težkega predmeta ter da je bilo mogoče v njeni prisotnosti videti podobe duhov in pramene svetlobe, ne da bi ona sama ali njena družina kar koli vedela o spiritizmu.⁵¹

Zaradi njene nadaljnje katoliške vzgoje je v mladostnih letih razvila odpor do vseh oblik tovrstnih spiritističnih pojavov. Vendar pa se je ta njen odpor začel postopoma topiti, ko se je leta 1860 poročila z baronom Ödonom von Vayem in se preselila na posestvo Vayevih, Golop na Madžarskem, saj so se številni člani družine Vay dejavno ukvarjali s spiri-

49 Julia Gyimesi, *Between Religion and Science: Spiritualism, Science and Early Psychology in Hungary*.

50 *The Spiritualist*, 22. oktober 1875, str. 197.

51 *Nineteenth Century Miracles*, str. 413.

tizmom.⁵² Pomemben dogodek za spreminjanje njenega pogleda na spiritizem pa se je odvil, ko ji je neki gospod Piko predstavil Kardecovo *Le livre des Esprits*, kar jo je spodbudilo, da se je nato naročila še na ameriško spiritualistično revijo *Banner of Light*.⁵³

Srečanje z zdravnikom Janosem Gardosom

Leta 1864 se je Adelma spopadala s hudimi krči, zaradi česar je za pomoč poprosila dr. Janosa Gardosa, ki ji je svetoval, naj poskusi zdravljenje z metodo t. i. medialnega oz. avtomatičnega pisanja. V svojih dnevniških zapiskih se Adelma tega spominja z besedami: »Jeseni 1865⁵⁴ sva z mojim možem spoznala magnetizerja dr. Gardosa. Ta je trdil, da vidi značilnosti mojega duhovnega zrenja frenološko izoblikovane na mojem čelu, in mi je svetoval, naj pričnem magnetno pisati. Kaj takega sem z velikim zaničevanjem odklonila in to označila za antikatoliško. Od otroštva naprej so me učili izogibati se vsakršnemu praznoverju in ohranjati zdravo pamet; temu načelu tudi zdaj nisem hotela biti nezvesta. Toda dr. Gardos ni popustil. Poskusil me je magnetizirati in trdil, da bom takoj zaspala; pa vendar pri tem nisem občutila niti najmanjše spremembe. Tudi kozarec magnetizirane vode, ki sem ga spila, ni imel name nobenega učinka. Zdaj me je dr. Gardos razglasil še za toliko bolj magnetno in trdno ostal pri svoji trditvi, da sem vidni in pisni medij. Za krepitev mojega zdravja mi je svetoval, naj izurim svojo medianimično nadarjenost. Ne da bi bila sicer bolna, sem bila vseeno nežne konstitucije in sem pogosto trpela zaradi krčevitih bolečin. Na nasvet dr. Gardosa sem že skoraj pozabila, dokler nisem nekega dne, ko sem trpela zaradi takšnih krčev,

52 Julia Gyimesi, *Between Religion and Science: Spiritualism, Science and Early Psychology in Hungary*.

53 *Nineteenth Century Miracles*, str. 414.

54 V resnici leta 1864, ker z januarjem 1865 začne beležiti sporočila duhov, ki so nato objavljena v njeni prvi knjigi.

svojemu možu v bolečini povedala, da želim preiskusiti zdravljenje z magnetnim pisanjem. Rečeno, storjeno. V roko sem vzela svinčnik in nenadoma začutila, da se moja roka giblje, kakor da bi jo premikali električni tokovi. Mojo dlan je vleklo sem ter tja in z velikimi črkami je napisala: ‚Jaz sem Thomas, tvoj duhovni varuh – piši magnetno, dobro ti dene, popolnoma boš ozdravela – Heinrich – krsta – 1867 zate leto žalovanja – Napoleonov padec 1870.‘ Notranje izčrpana sem s svojim možem pričela počasi razvozlavati napisano, saj o besedilu nisem vedela ničesar. Žal se je prerokba glede Heinricha, brata mojega moža, uresničila; poslovil se je 1867 po dolgem trpljenju«. ⁵⁵ Prav tako se je uresničil tudi drugi del prerokbe, saj je leta 1870 v Franciji s prestola odstopil Napoleon III.

Občutkov, ki so spremljali njene prve poskuse medialnega pisanja, se Adelma mnogo pozneje spominja z besedami: »Z možem sva se počutila precej srhljivo, neudobno mi je bilo; obema se je neznano ter vse, kar je bilo povezano z duhovi, zdelo neprijetno. Odločila sem se, da se z magnetnim pisanjem, kot so ga takrat imenovali, ne bom več ukvarjala. Nobeden od naju takrat ni vedel ničesar o spiritizmu in o tem, da obstajajo spiritistične knjige; nikoli se nisva ukvarjala niti z magnetizmom niti z mysticizmom. Beseda »duhovi« je zame zmeraj vsebovala nekaj srhljivega, groznega...» ⁵⁶

Medialno ali avtomatično pisanje

Medialno ali avtomatično pisanje, kakršnega v navedenem odlomku opisuje Adelma, ima v okviru spirit(ual)izma in pozneje parapsiholoških študij bogato tradicijo. Ključnega pomena pri tej metodi v njeni elementarni obliki je, da podobe, besede in stavki iz medija prihajajo karseda necenzurirano, brez sekundarne obdelave zavednega razuma, pri čemer je gibanje roke popolnoma prepuščeno neznanim

⁵⁵ *Študije o svetu duhov*, str. 50sl.

⁵⁶ *Študije o svetu duhov*, str. 51.

silam v človeku in veselju, ki v celoti prevzamejo kontrolo nad vodenjem pisala.

Obiska pri Adelmi se v nekem feljtonu spominja baronica Stiebar, ki njeno medialno pisanje opisuje z besedami: »Dama sede k medianimičnemu pisanju; pisalo lebdi v roki in komajda leti čez papir, obvladuje ga tuja volja, ki ne pripada lastnici roke; ona pa se medtem pogovarja z drugimi, neodvisno od svojega pisanja. Znameniti ljudje so pogosto prikazali duhovno gimnastiko, tako da so sočasno diktirali pisma, igrali šah, klepetali z drugimi in pri tem niso izgubili niti vseh teh dejavnosti, vendar pa sta morala to delo opraviti zgolj njihov duh in volja. Nasprotno pa je ona povsem predana tujemu faktorju, ki je odgovoren za pisanje. Nemo diktirana beseda pride pisateljici kdaj pa kdaj v zavest, vendar pa lahko pusti pisalo pisati samo, ne da bi pri tem mislila na napisano, in ko vse to pozneje prebere, se ji zdi nepoznano, kakor tuje misli.«⁵⁷

V času Adelminih prvih začetkov z medialnim pisanjem so ta necenzurirani diktat podob in misli, ki se med medialnim pisanjem izlije na papir, povezovali z duhovi in drugimi višjimi bitji, ki naj bi s pomočjo senzibilnega medija vstopali v stik z ljudmi. Kot otrok svojega časa je bila temu prepričanju zvesta tudi Adelma, ki v svojih dnevnikih pogosto omenja najrazličnejše duhove, s katerimi naj bi med medialnim pisanjem vstopala v stik. Kakor pravi sama, se je odvisno od tega, kateri duh je spregovoril prek nje, temu primerno spreminjal tudi slog njene pisave. O pokojni materi svojega moža je tako nekoč zapisala: »Mati je prek mene pisala v svoji prefinjeni, lepo ležeči pisavi, ki je bila pravo nasprotje moje grobe pisave.«⁵⁸ A vendar se v medialnem transu ni spreminjala samo njena pisava, ampak je bila včasih zmožna pisati tudi v tujih jezikih, če so ji tako narekovali duhovi. Kot primer takšne ksenolalije Adelma v svojih dnevnikih

⁵⁷ *Aus meinem Leben*, str. 956.

⁵⁸ *Aus meinem Leben*, str. 450.

omenja pismo iz Rusije, na katerega naj bi, kakor pravi sama, odgovorila v ruskem jeziku in pisavi, ki ju sicer ni poznala.

Kljub nelagodju, ki je spremljalo njena prva srečanja z medialnim pisanjem, pa je Adelma pozneje, ob zvesti podpori svojega moža, s tovrstnimi poskusi nadaljevala. Pri tem seveda velja poudariti, da je bil v tistem času odnos do t. i. »paranormalnih« pojavov precej drugačen kot danes. Na splošno je namreč prevladovalo mnenje, da razni nepojasnjeni fenomeni niso nekaj *a priori* »paranormalnega«, ampak se takšni zdijo predvsem zaradi tega, ker pozitivni znanosti, na njeni trenutni stopnji razvoja, tega še ni uspelo adekvatno razložiti, kar pa se utegne v prihodnosti spremeniti. V tem kontekstu tovrstne fenomene razume tudi Adelma, ki v odgovoru na brošuro z naslovom *Pogledi na spiritizem (Einblicke in Spiritismus)* izpod peresa Erzherzoga Johanna, spiritizem definira z besedami: »(Izraz) ‚spiritizem‘ in ‚spiritist‘ v ožjem pomenu označuje raziskovanje duha«. ⁵⁹ Adelma v spiritizmu torej ne vidi le praznoverne fascinacije nad nedoumljivimi duhovi in višjimi silami (ta je namreč po njenem mnenju značilna predvsem za spiritualistične prakse v anglo-saksonskem svetu), ampak ga razume kot znanstveno disciplino, katere področje je raziskovanje duhovnih fenomenov.

59 *Aus meinem Leben*, str. 798.

**Prva Adelmina knjiga:
Knjiga premišljevanj za vsakogar
(Betrachtungsbuch für Alle)**

Adelma se je medialnega pisanja resneje lotila v januarju 1865, kar je kmalu rezultiralo v obsežnih zapisih s seans ter kanaliziranj različnih komunicirajočih duhov. Količina teh zapisov je narasla do te mere, da je očitno začela razmišljati, da bi jih objavila. S tem je začela uresničevati svoje poslanstvo, ki ga je pozneje izrazila z besedami: »Ker sva brez otrok, moram paziti, kakšen sad bom pustila za seboj. Nameravam narediti nekaj velikega, da bi potešila nesrečne in jim na vsak možen način pomagala. Delovati moram duhovno, s pomočjo medijskih talentov, ki mi jih je podaril Bog.«⁶⁰

Ker ozračje v Budimpešti takrat še ni bilo naklonjeno spiritizmu, je Adelma poiskala založnika na Dunaju, tako da je pomladi leta 1867 izšla pri Verlag von Rudolph Lechner's k. k. Universitäts-Buchhandlung njena prva knjiga z naslovom *Betrachtungsbuch für Alle*. Novico o objavi knjige in nje recenzijo je nato v svoji reviji *Licht des Jenseits*⁶¹ objavil Constantin Delhez. V svoji recenziji pravi, da so v knjigi predstavljena razmišljanja duhov za ključne trenutke v življenju in da iz njih veje duh ponižnosti in ljubezni do bližnjega, kar izpričuje visoko raven komunicirajočih entitet. Čeprav so napisana za preproste ljudi, pa vsebujejo globok moralni nauk. Je pa recenzent obžaloval, da medij (Adelma) ni spremenila nekaterih nenavadnih kanaliziranih izrazov in s tem izboljšala besedilo.

Nakup posestva Prevrat v Konjicah

Istega leta kot izide Adelmina prva knjiga, sta se von Vayeva odločila kupiti posestvo Prevrat (Preurath) v Konjicah (tedanji Gonobitz), kamor sta se kmalu tudi preselila. Govori

⁶⁰ *Aus meinem Leben*, str. 5.

⁶¹ Junij 1867, str. 190–192.

se, da sta lokacijo izbrala z naključnim polaganjem prsta na zemljevid, vendar pa se zdi, da je bil ta izbor dobro premišljen, saj je izpolnil več ciljev. Adelma je gojila, kakor opisuje v svojih dnevnikih, nostalgичne spomine na svoj dom, grad Schwarzau, na zgornjem Štajerskem, tako da ji je nov dom omogočil, da je bila bližje članom svoje družine ter uživala v bolj domači pokrajini. Poleg tega so bile tedaj Konjice dom številnih aristokratskih družin, kar je obetalo, da bosta z možem tam uživala izpolnjujoče družabno življenje. Morda pa je bilo najbolj odločilno dejstvo to, da so imele Konjice strateški položaj v bližini železniškega križišča v Poljčanah (Poltschach), kar jima je omogočalo, da sta bila le dan vožnje z vlakom oddaljena od Dunaja, Budimpešte in Trsta.

Čeprav sta Vayeva odslej obravnavala Konjice kot svoj stalni dom, pa sta se pogosto selila z ene lokacije na drugo (Dunaj, Budimpešta, Mali Lošinj, Italija, Nemčija, Francija) ter tam ostajala po mesec dni ali več, v skladu s potrebami njune vključenosti v spiritistično gibanje, raznimi družabnimi obveznostmi in svojimi potrebami po kvalitetni, s kulturo in duhovnostjo prežeti sprostitvi, o čemer poroča Adelma v svojih dnevniških zapiskih.

Po objavi Adelmine prve knjige sta Vayeva svojo spiritistično dejavnost usmerila predvsem proti Budimpešti. O tem je leta 1869 v angleški spiritualistični reviji *Spiritual Magazine* izšel članek »uglednega odvetnika iz Pešte«, ki je poročal: »Kakšno leto nazaj je postala baronica A. meščanka Pešte. Bila je izjemno privlačna in sposobna oseba. Njena hiša je bila zatočišče najvišjih krogov in svoje gostoljubje je razdajala z odprtimi rokami. Njena dobrodelnost se je odražala v članstvu v človekoljubnih institucijah mesta in v tešenju individualnih trpljenj revnih. Na kratko, njeno ime je bilo na vsakem jeziku in blagoslovi so sledili njenim korakom.«⁶²

62 *Spiritual Magazine*, April 1869, str. 167

Adelmina druga knjiga: *Duh, sila, snov* (Geist, Kraft, Stoff)

Ali je Adelmina naslednja knjiga *Duh, sila, snov* nastajala v Konjicah ali v Budimpešti, je na osnovi ohranjenih poročil težko reči, se pa njenega pisanja Adelma spominja takole: »In če samo pomislim, kako mi je bilo vse to dano! Stara sem bila 26 let,⁶³ niti Biblije še nisem natančno prebrala, nobenega znanja nisem imela o kakršnem koli filozofskem, kaj šele kabalističnem delu. Kabala, Pitagora, Sokrat, Platon, Ennemoser, vsa mistična dela so mi bila neznana. Takrat sem bila zelo nežna in trpeča. Sedela sem na postelji, pred sabo sem imela mizico in vse dopoldneve sem morala medianimično pisati, popolnoma mehansko, o napisanem nisem imela niti najmanjše predstave, moja roka pa je kar tako drsela s svinčnikom čez papir. Moj mož je sedel zraven mene, neprestano šilil svinčnike in mi potiskal nove liste papirja. Nastajali so trikotni liki, seštevki, računi, in se seštevali, vse mehansko, ne da bi jaz pri tem sploh lahko razmišljala, tako hitro je potekalo vse, dokler ni moja roka utrujena in izčrpana obstala. Po pisanju sem zmeraj občutila veliko lakoto, vstala sem, se skopala in si privoščila krepko kosilo z bordojskim vinom, vse po ukazu duhov. Kar sem tako – medianimično – napisala, je bilo zapisano v nenavadni vijugasti, za druge težko berljivi pisavi; da bi jo pripravila za tisk, sem napisano potem narekovala svojemu možu, kar je vzelo dvakrat toliko in še več časa. V 30 dneh je bila knjiga, takšna kot je, napisana do konca. Svetu smo jo predali popolnoma brez sprememb, natanko takšno, kot smo jo prejeli.«⁶⁴

Knjigo so nato skupaj z možem in taščo objavili leta 1870

63 V Adelminih dnevnikih se nekateri podatki pogosto razlikujejo in so med seboj včasih tudi kontradiktorni; iz drugih odlomkov se namreč zdi, da je knjiga *Duh, sila, snov* nastala leta 1869, se pravi v času, ko je bila Adelma stara 29 let.

64 *Aus meinem Leben*, str. 296–297.

na Dunaju pri založniku Holzhausenu. Kmalu po izidu knjige si je začela Adelma dopisovati s Franzem Hoffmannom (1804–1881), profesorjem filozofije na univerzi v Würzburgu, dobrim prijateljem in naslednikom Franza von Baadera (1765–1841). V zvezi s tem se Adelma spominja: »Prof. Hoffmannu je bilo nedojemljivo, kako sem lahko jaz, leta 1870 še mlado dekle, to knjigo napisala v tako kratkem času brez predpriprav, brez razmišljanja, vključno z liki in zakonom števil. Mislil je, da sem ženska, stara 70 let, vneta študentka kabale, Platona in Eckardtshausena. Ko sem mu nato pisala, da sem stara komaj 30 let in da nisem prebrala še nobenega filozofskega dela, temu skorajda ni mogel verjeti«.65 Hoffmann se je pozneje nanjo večkrat obrnil z različnimi filozofskimi vprašanji, na katere mu je Adelma odgovorila medialno; mnogi izmed teh odgovorov so bili naknadno objavljeni v njeni poznejši knjigi z naslovom *Sfere med Zemljo in Soncem* (*Sphären zwischen Erde und Sonne*, 1890).

Vendar pa Hoffmann ni bil edini, ki je za namen razreševanja metafizičnih vprašanj vzpostavil stik z Adelmo. Po izidu knjige je to storil tudi Lazar Hellenbach, čeprav obseg njunega sodelovanja na tem področju ni znan. Iz že omenjenega članka v reviji *Light* izvemo le to, da je prek Adelme Hellenbach vzpostavil stik z duhom Kanta in na vprašanje o prostoru in gibanju prejel naslednji zapis: »Hitrost misli presega tisto svetlobe; ko misliš, si že v istem trenutku na kraju, o katerem razmišljaš. To je hitrost nekaterih bitij. Prostor je človeška zamisel. Jaz v kraljestvu, v katerem sem se znašel, ne poznam ne ur, ne dnevov, ne prostora. Misliti, hoteti in delovati je vse eno.« Na vprašanje, kaj Kant misli o Schopenhauerjevi volji kot duši-sveta (*Weltseele*), pa je bil odgovor naslednji: »Schopenhauerjeva duša-sveta je popoln nesmisel; sam ga vprašaj, če je del duše-sveta.«66

65 *Aus meinem Leben*, str. 297–298.

66 *Light*, 11.08.1888, str. 396.

Tekom naslednjih let so se v različnih deželah zvrstile še druge bolj ali manj poglobljene recenzije knjige. Februarja 1874 je tako avtor anonimnega prispevka v reviji *Human Nature*⁶⁷ poročal o vrhunskem delu, ki naj bi ga Adelmi diktirali vzvišeni duhovi. V nadaljevanju recenzija v poenostavljeni obliki pojasnjuje temeljno strukturo sistema Adelmine kozmogonije, ki ga ilustrirajo aritmetični in geometrični diagrami. Podobno tudi v Franciji decembra istega leta izide v *Revue spirite*⁶⁸ recenzija Adelmine knjige z obsežno rekonstrukcijo njenega miselnega sistema, pod katero se je podpisal dr. Fis. Odmeve na Adelmin sistem iz knjige *Duh, sila, snov* pa najdemo tudi v številnih drugih sočasnih razpravah o spiritističnih fenomenih.⁶⁹

Vzpostavitev spiritističnega društva v Budimpešti

Po izdaji druge Adelmine knjige sta Vayeva glavno pozornost namenila ustanavljanju spiritističnega društva v Budimpešti. Prav pri širjenju in uveljavljanju spiritizma na širšem področju Avstro-Ogrske je Adelmia opravila pionirsko delo. V svoji *Enciklopediji okultizma* (*An Encyclopaedia of Occultism*, 1920) jo tako Lewis Spencer (1874–1955) pod geslom »Austria« omenja kot pobudnico spiritizma na tem koncu sveta.

Tuje spiritualistične revije so dokaj natančno predstavile potek ustanavljanja društva Verein Spiriter Forscher, ki je imelo na svojem začetku okoli dvajset članov in svojo ustanovno skupščino 16. aprila 1871, na kateri so bila sprejeta pravila društva in za predsednika imenovan Adolf Grünhut, za častnega predsednika pa baron von Vay. Po tem dogodku je bilo društvo predmet ostrih kritik v budimpeštanskem in dunajskem časopisju, ki pa jih je dobro prestalo. Še več, to dogajanje je dvignilo tolikšno zanimanje za spiritizem v javnosti, da je število članov društva do konca leta tako na-

67 2. december 1874, str. 86–87.

68 Str. 242–248.

69 Gl. spodaj seznam člankov o Adelmi v bibliografiji.

raslo, da je dal gospod Lishner zgraditi prostore posebej za društvene namene, ki so bili slovesno odprti 2. marca 1873. Mesec dni pozneje, 30. aprila 1873, je društvo od Kraljevega madžarskega Ministrstva že prejelo potrdilo o ustanovitvi. Društvo je prirejalo redne seanse, na katerih so različni mediji prejeli duhovna sporočila, in začelo izdajati mesečno revijo *Reflexionen aus der Geisterwelt*, katere urednik je bil Anton Prochaszka.⁷⁰

Ustanovitvenega srečanja tega društva, ki je aktivno delovalo vse do ruske okupacije Madžarske, se je eden izmed prisotnih pozneje spominjal z besedami: »Končno sta prišla Vayeva. Vsi pogledi so obviseli na njiju ... njihove oči so se osredotočile na častitljivi starejši par [tj. na gostitelja], ki ju je prijazno sprejel. Prispela gosta sta bila do vsakogar prijazna in pristrčna. Majhna dvorana je bila polna. Po molitvi je Adelma pričela s pisanjem: z dvema prstoma je držala svinčnik in z neverjetno hitrostjo avtomatično popisala list za listom. Vladala je brezšumna pobožna tišina; slišati je bilo mogoče listanje papirja. Med pisanjem je Adelma večkrat s pogledom ošinila zbrane okrog sebe, ne da bi se njena roka zaradi tega ustavila. Bilo bi zelo zanimivo, če bi lahko prek kakšnega vidnega medija potrdili prisotnost visokih duhov, ki so bili brez dvoma navzoči med zbranimi in so s svojo prisotnostjo vsesplošno razpoloženje navdajali s pobožno harmonijo, ki je bila potrebna za pridobitev vzvišenih manifestacij, ki so nam dale temelje za naše združenje, ki smo ga želeli oblikovati.«

V ustanovnem aktu društva, ki ga je Adelma takrat medialno zapisala na papir, je bilo med drugim eksplicitno poudarjeno, da se člani društva – po Kristusovem vzoru – vnaprej odrekajo vsakršnemu zaslužku ter da za svoje duhovne sposobnosti, zdravljenje drugih in poučevanje ne bodo prejeli materialnih darov. Področja delovanja društva,

⁷⁰ *Medium and Daybreak*, avgust 22, 1873, str. 383; *The Spiritualist*, julij 3, 1874, str. 2; *Banner of Light*, marec 13, 1875; *The Spiritualist*, oktober 22, 1875, str. 197; gl. tudi *Nineteenth Century Miracles*, str. 414.

ki je za svojo teoretsko podlago – poleg del Allana Kardeca – vzel prav knjigo *Duh, sila, snov*,⁷¹ so bila takrat opredeljena z besedami: »Prvič: vsa razodetja duhov. Drugič: študij o življenju, trpljenju, veselju in odnosih duha v vesolju. Tretjič: magnetizem in elektrika. Četrtrič: raziskovanje bolezni, še posebno krčev, blaznosti in obsedenosti. Petič: raziskovanje različnih vrst medijstva in somnambulizma. To so obširna področja za duhovno raziskovanje. Bodite pravi kristjani, verujte v Boga, v Kristusa in v duhove, preiskušajte se in raziskujte v duhovnih znanostih, zakaj samo tako ne boste zašli na pot zmote.«

Novoustanovljeno društvo torej ni bilo mišljeno kot dogmatična spiritistična sekta, ampak je bilo vseskozi trdno zasidrano v okvirih krščanske vere, o čemer jasno priča tudi sledeči odlomek iz njihovega statuta: »Spiritistična združenja pogosto zapadejo v dogmatiko, svetohlinstvo in sanjarjenje; to so zli vplivi, ki škodujejo duhu. Nauk o duhovih jemljite kot resen, globok študij, tako kot naj bi bilo predmet študija tudi medijstvo v vseh svojih pojavih. Spiritizem ni neka sanjava religija; svojo religijo imate prek Kristusa. Kristjan, jud in pogan bi naj bili *ene* vere. Prvič, veruj v Boga, stvarnika duha in vesolja; drugič, veruj v Kristusa, kot v enega izmed prvorojencev oziroma Božjega Sina, kot v Odrješnika; tretjič, veruj v navdih duha, v možnost duhovnega občevanja. To je osnova pravega verovanja«.

Obračanje proti Angliji in Združenim državam

Po izdaji knjige *Duh, sila, snov* in vzpostavitvi društva v Budimpešti se je Adelma obrnila proti Zahodu z željo, da bi vzpostavila stik z angleškimi in ameriškimi založniki spiritualističnih revij. Z izoblikovanjem kroga vplivnih prijateljev, ki so ji pomagali promovirati njeno delo, ji je to v sorazmerno kratkem času tudi uspelo. Njen prvi angleški

71 E. Hardinge Britten, *Nineteenth Century Miracles*, str. 414.

članek se je tako pojavil v reviji *The Spiritualist* pod naslovom »Home experiences in Spiritualism«.72 Prve vrstice so se glasile: »Verjamem, da se bo spiritualizem izkazal za veliko, harmonizirajočo religijo prihodnosti in da smo sedaj šele na začetku njegovega napredujočega pohoda. Zaradi tega menim, da je dolžnost vsakega spiritualista, da človeštvu posreduje rezultate domačih študij in osebnih izkušenj.«

Naslednji članek, »The Clairvoyance of the Blind«, je sledil že teden dni pozneje, in sicer kot odziv na članek o slepih vidcih, kar je Adelma izkoristila za opis medijstva slepe judovske ženske iz Budimpešte, Franziske Freedman.⁷³ V istem mesecu je izšla v februarški številki revije *Human Nature*⁷⁴ še kritika knjige *Duh, sila, snov*, ki je slednjo predstavila na naslednji način: »To je vzvišeno delo, ki naj bi ga narekovalo določeno število povzdignjenih duhov, katerih imena pa žal niso podana. V njem so razvili sistem kozmogonije, ki je ilustriran z aritmetičnimi in geometričnimi diagrami težko razumljivega značaja.« In v zaključku: »Ta sistem vključuje krščansko, kakor tudi vse druge religije, ki so kdajkoli obstajale na svetu in ki bo osvetlil mnoge, z njimi povezane nejasnosti. Človeštvo označuje kot degenerirane potomce degenerirane rase (angelov), vendar pa tudi razglša univerzalni ukrep, ki ga je Bog milostno vzpostavil za ponovno rešitev vseh ljudi.«

Javnost, kakor tudi člani sveta BNAS, so te članke sprejeli z velikim zanimanjem in baronico Adelmo von Vay imenovali za dopisnega člana združenja, o čemer je poročala tudi revija *The Spiritualist* 20. maja 1874, rekoč, da sta bili na svetu združenja, na sestanku v ponedeljek, 16. marca, zvečer »The Baroness Adelma Vay and Miss Anna Blackwell were elected corresponding members«.75

72 6. februarja 1874, str. 66–67.

73 *The Spiritualist*, marec 6, 1874, str. 115.

74 Str. 86–87.

75 Str. 138.

Adelmina tretja knjiga: Študije o svetu duhov (Studien über die Geisterwelt)

Pomladi tega istega leta 1874 je Adelma pri znanem založniku Oswaldu Mutzeju v Leipzigu objavila že svojo tretjo knjigo, *Študije o svetu duhov*, o kateri je v *The Spiritualist*⁷⁶ izšla obsežna recenzija, ki je knjigo promovirala na naslednji način: »Ta knjiga je tako izjemna kot je zanimiva. Vsebuje poročilo o medijstvu barona in baronice von Vay in o njih izkušnjah vse od leta 1865, večinoma povzetih iz avtoričinega dnevnika, v katerega jih je vpisovala v tistem času. Okoliščine, v katerih se je prvič seznanila s spiritualizmom, je na naših straneh predstavila že baronica sama; zato bomo opisali le način, na katerega je prejela ta sporočila, ki so jo vodila do potrjenega prepričanja v teorijo reinkarnacije in do njenega razvoja kot zdravilnega medija izredne moči.«

To je bila knjiga, ki je Adelmo postavila v center pozornosti spiritualistične javnosti, saj je obravnavala vsaj dve temeljni vprašanji, ki zadevata ozadje spiritističnih pojavov: vprašanje o identiteti duhov in vprašanje o nauku reinkarnacije. Tako je v tej isti številki revije *The Spiritualist* njen urednik William Harrison zapisal tudi naslednje: »Vprašanje ‚identitete duhov‘ je morda najpomembnejše vprašanje, ki terja odgovor razmišljujočih spiritualistov. Veseli bomo, če bomo prejeli avtentične dokaze o tem predmetu.«

Nadaljevanje pestrega leta 1874

V juniju je Adelmin prijatelj in korespondent Maximilian Perty, nemški naravoslovec in entomolog, profesor zoologije in primerjalne anatomije na univerzi v Bernu, objavil v nemški spiritualistični reviji *Psychische Studien*⁷⁷ članek z naslovom »Das magische Erkennen verborgener Dinge und Proben desselben von Frau Baronin Adelma v. Vay«,

76 22. maj 1874, str. 243–44.

77 Junij 1874, str. 256–261.

analizo možnih psiholoških zmožnosti, ki so potrebne za sprožanje spiritističnih pojavov, z opisom verjetnega dogajanja v spremenjenih stanjih zavesti: v stanju somnambulizma, določenem ekstatičnem stanju v toku dneva in v stanju sanjanja. Mnenja je bil, da so ta stanja v določenem smislu stanja razširjene zavesti, v katerih obstaja večja dovzetnost za sporočila višjih inteligenc. Opisal je eksperimente z Adelmo, med katerimi je bila popolnoma budna in posvečala pozornost temu, kar se je dogajalo v njeni zavesti. Po drugi strani pa zavrača nauk reinkarnacije kot nevzdržen s filozofskega in religioznega stališča.

Naslednji mesec je Adelma v *The Spiritualist*⁷⁸ objavila članek z naslovom »Psychological Experiments«, v katerem je predstavila testiranja v družinskem krogu na njenem domu v Konjicah, z namenom preizkušanja njenih medialnih sposobnosti na primeru razkrivanja zgodovine, povezane z določenimi predstavljenimi predmeti. Urednik je članek pospremil z naslednjim komentarjem: »Dobro bi bilo, ko bi baronica Vay opisala pogoje, pod katerimi je dosegla te rezultate, kakšni so bili njeni občutki, ali se je nahajala v stanju transa, oziroma ali so bile njene oči zaprte, kako ve, ali niso misli prisotnih oseb o predmetih in ne predmeti sami vplivali nanjo, in zakaj misli, da so imeli z zadevo karkoli opraviti duhovi; te podrobnosti bi bile zelo zanimive. Profesor William Denton je nekoč objavil poročilo o številnih podobnih eksperimentih, v katerih so njegovi senzitivci odkrili to, kar se je izkazalo za zgodovino geoloških primerkov.«

Na drugi strani Atlantika pa se je tedaj dogajalo nekaj, kar je pomembno vplivalo na nadaljnji potek spiritualističnega gibanja. Na domačiji Eddyjevih v Chittendenu v Vermontu naj bi namreč v oktobru 1874 po trditvah domačih ponoči prihajalo do materializacij celega telesa, o čemer je izšel članek v reviji *Banner of Light*. Ta je po eni strani pritegnil po-

78 24. julij 1874, str. 43.

zornost Helene Petrovne Blavatsky (1831–1891), po drugi pa polkovnika Henryja Stilla Olcotta (1832–1907). Blavatskyjeva je po življenju polnem popotovanj in dogodivščin ter seznanjanja z ezoteričnimi tradicijami po svetu poskušala leta 1871 v Kairu ustanoviti Magic Club, društvo posvečeno preučevanju magije in spiritualizma, vendar pa le-to ni zaživel. Naslednja leta je nato preživela v Italiji, Rusiji in Franciji ter julija 1873 prispela v ZDA, vendar pa tedaj v spiritualističnih krogih še ni bila znana. Olcott pa je imel po drugi strani v začetku sedemdesetih za sabo vsestransko uspešno vojaško in poslovno kariero kot posebni preiskovalec malverzij v trgovini z orožjem med državljansko vojno in kot uspešen odvetnik na področju zavarovalništva ter užival velik javni ugled. Skozi celotno življenjsko obdobje se je nekoliko zanimal za spiritualizem, vendar mu je šele uspešna poslovna kariera zagotovila dovolj sredstev, da se je lahko nato v sedemdesetih povsem posvetil raziskovanju tega področja. Tako sta se skupaj znašla v Chittendenu in vzpostavila dolgotrajno prijateljstvo, ločeno napisala nekaj člankov za dnevnik *Daily Graphic* s podobnimi pogledi na dogajanje, ki pa ga je Olcott nato obsežno opisal še v knjigi *People from the Other World*, ki je izšla v naslednjem letu (1875). Članek H. P. Blavatsky pa je pritegnil pozornost urednika revije *Spiritual Scientist*, ki ji je na tej osnovi ponudil sodelovanje.

Proti koncu leta je Adelma napisala ogorčen odziv na članek Williama Howitta v *Spiritual Magazine*, v katerem je napadel reinkarnacioniste. Vsebina pisma, ki ga je poslala Emily Kisslingbury, prijateljici in tajnici BNAS, ki je tekoče govorila več jezikov in med drugim tudi nemško, je bila objavljena pod naslovom »Friendly union among spiritualists«:⁷⁹ »Gospod, tudi jaz sem kristjanka, verjamem v Boga in našega Gospoda Jezusa, in skušam slediti njegovi prvi zapovedi o ljubezni do Boga in do našega soseda (...) Čeprav tujka, sem kmalu ugotovila, da Nacionalno Zdru-

79 *The Spiritualist*, 4. december 1874, str. 268.

ženje govori tako, kot je govoril naš Gospod Jezus: Naj vsi pridejo k meni; trpeči, kristjani, pogani, vsi naj pridejo k meni, k prsim društva, sestavljenega iz spoštovanih moških in žensk; naj spregovorijo o svojih potrebah, o svojih mislih in svojih izkušnjah. Sprejeli in ljubili bomo vse, in ne le zgolj ortodoksne kristjane. (...) Tako govori društvo, in mi, razmišljujoči ljudje različnih prepričanj, smo zelo hvaležni Britanskemu Nacionalnemu Združenju za njegovo resnično krščansko čutenje; in ker nimamo takšne platforme za izražanje na kontinentu, se zbiramo okoli njega in predstavljamo naša mnenja in izkušnje, zato da bi se lahko poučili o resnici z zbiranjem in primerjanjem izkušenj vseh.« Pestro leto 1874 se je za Adelmo zaključilo z dobro novico o ponatisu, po zgolj dobrih pol leta, Študij o svetuh duhov,⁸⁰ in napovedjo, da bosta z možem na pomlad obiskala Anglijo.⁸¹

Materializacije v Avstriji

Da bi ostajali na očeh javnosti, so najbolj sposobni mediji med seboj tekmovali v demonstracijah vse bolj in bolj ekstravagantnih spiritualističnih pojavov. V letih 1874 in 1875 so tako poskušali proizvesti čim več karseda neverjetnih materializacij. Čeprav s težkim srcem, tudi Adelma ni bila imuna za takšen razvoj dogodkov in je poskušala plavati s tokom ter za ta namen angažirala lokalni medij, g. Pucher. O svojih eksperimentih je z navdušenjem poročala v članku »Materializations in Austria«⁸² in »Merkwürdige Erscheinungen in Steiermark«,⁸³ v katerem je podrobno opisala šest eksperimentov z g. Pucher v prisotnosti Leona Favra de Clavarioza, Generalnega konzula Francije v Trstu, profesorja Testa iz Združenih Držav in nekaterih družinskih članov. Poročilo o tem dogajanju je izšlo tudi v *Banner of*

80 *Psychische Studien*, december 1874.

81 *The Spiritualist*, 18. december 1874, str. 295.

82 *The Spiritualist*, 15. januar 1875, str. 30.

83 *Psychische Studien*, februar 1875, str. 69–71.

Light.⁸⁴ Vsekakor je bilo Adelmi veliko do tega, da bi bila ta eksperimentiranja uspešna, saj je v februarju v *The Spiritualist* objavila članek z naslovom »Spiritual manifestations in Austria«⁸⁵ in v marcu⁸⁶ še dodatno poročilo o tem, da se eksperimenti uspešno nadaljujejo. Poleg tega sta bila v marcu in aprilu v *The Spiritualist* objavljena še dva članka Emily Kislingbury, ki sta temeljila na pismih Adelme von Vay, pod naslovoma »A dream picture«⁸⁷ in »Spirit travelling during bodily sleep«,⁸⁸ katerih vsebino so pozneje pogosto citirali različni avtorji, ki so pisali o tem vprašanju.

Toda v maju je Adelma pošteno in z iskrenim obžalovanjem poročala v pismu, ki je bilo objavljeno v pod naslovom »Continental mediums«,⁸⁹ da jih je g. Pucher pri eksperimentih zavedla: »Ne morem, da ne bi rekla, da ti dogodki, skupaj z drugimi, ki so se zgodili v zadnjem času,⁹⁰ odpirajo zelo resno vprašanje o odgovornosti medijev, ki so očitno izpostavljeni nepremagljivim vplivom, tako z duhovne kot z materialne ravni. Obstajajo najrazličnejše vrste sodelujočih [na seansah] kot tudi duhov, ki so dovzetni za atmosferske in higienske pogoje. Zdi se, da celo najboljši vodniki nimajo vedno dovolj moči, da bi zaščitili medije pred zlemi vplivi. (...) Na Dunaju obstaja odbor prvovrstnih gentlemanov in profesorjev, ki bi radi prisostvovali dobrim fizičnim fenomenom. Zelo si želimo, da bi nas obiskal g. Williams, kajti močno potrebujemo takšne seanse, kot jih prireja on.« Razočaranje Vayevih je bilo očitno tako veliko, da sta se tega leta odpovedala obisku Anglije, čeprav sta že obljubila, da bosta dejavno sodelovala na letnem srečanju BNAS. Namesto tega sta stopila v stik z znanim ameriškim medijem,

84 27. februar 1875.

85 *The Spiritualist*, 5. februar 1875, str. 67.

86 *The Spiritualist*, 19. marec 1875, str. 137.

87 5. marec 1875, str. 119–120

88 9. april 1875, str. 178.

89 *The Spiritualist*, 7. maj 1875, str. 227.

90 Tu je imela Adelma v mislih številna poročila o zlorabah medijev.

Lottie Fowler, ki je imela tedaj uspešno kariero v Angliji, in jo povabila na njun dom v Konjice.

V vsej tej zmedi je prišla neke vrste tolažba z druge strani Atlantika, kjer je v reviji *Religio-Philosophical Journal*⁹¹ izšla še ena pozitivna kritika Adelmine knjige *Študije o svetu duhov* izpod peresa Gustava Bloedeja, ki je pred tem postal pomemben Adelmin stik v ZDA. Bloede je zapisal: »Gornji naslov je naslov druge knjige,⁹² ki jo je slavni madžarski medij, ga. Adelina baronica de Vay, rojena kot grofica Wurmbrand, ponudila svetu, in katere druga izdaja – Leipzig 1874 – leži pred nami. Prvo delo ga. de Vay, z naslovom *Geist, Kraft und Stoff* [Duh, sila, snov], ki je izšlo pred nekaj leti, je v svojem času pritegnilo precejšnjo pozornost in sprožilo izčrpane kritike s strani ljudi znanosti, kot je na primer profesor Perty iz Berna. Brez dvoma bo podobno tudi s to drugo knjigo, ki vsebuje številne izkušnje iz medijskega življenja tega visoko obdarjenega medija in njenega moža ter precejšnjo količino zanimivih in poučnih informacij, pa čeprav prežetih predvsem z vplivi religioznega misticizma in doktrinami francoskega spiritizma, ki jih mnogi spiritualisti iz naše dežele ne bodo voljno sprejeli bodisi zaradi svojeglavosti ekstravagantne domišljije ali pobožnega fanatizma. Študije g. de Vay so brez dvoma izjemne in neprecenljive, pa čeprav v mnogih ozirih nenavadne in nejasne, znaten prispevek k stalno in hitro rastoči spiritistični literaturi in si zato zaslužijo več kot le prehodno novico na straneh te revije.«

Eksperimenti z Lottie Fowler

V maju je revija *Medium and Daybreak*⁹³ poročala, da se je Lottie Fowler odpravila na turnejo po kontinentu, s katere je nato prvič poročala iz Haga,⁹⁴ medtem ko je poročilo o

91 13. marec 1875.

92 Bloede tedaj še ni vedel za Adelmino prvo knjigo, ki v svetu ni bila dosti znana.

93 21. maj 1875, str. 328.

94 *Medium and Daybreak*, 4. junij 1875, str. 361.

njenem prihodu in seansah na domu Vayevih v Konjicah v revijo *The Spiritualist* poslala Adelma sama:⁹⁵ »Baronica von Vay piše, da g. Lottie Fowler izvaja v testnih pogojih na njenem domu fizične manifestacije, ki so precej podobne narave kot tiste, ki jih izvaja g. Annie Eva Fay. Na primer, ko so zavezali usta g. Fowler, je njej vseeno uspelo izprazniti kozarec z vodo in ga postaviti na mizo, slab meter od nje. Uspela je sprožiti igranje citer, majhnega glasbenega inštrumenta s strunami, odzvanjanje zvončkov in igranje glasbene skrinje, pa čeprav so bile njene roke in noge privezane k stolu. Pod istimi pogoji so bili skupaj zašiti tudi kosi platna. Baron in baronica von Vay nameravata oblikovati krog zanesljivih prič za preizkovanje teh nenavadnih stvari.« To je nato potrdilo pismo, ki je bilo objavljeno v avgustu:⁹⁶ »Pismo baronice von Vay nas obvešča, da eden od vodilnih članov avstrijskega Antropološkega društva, ki se globoko zanima za pojave sodobnega spiritualizma, preizkuje na novo razvite sposobnosti fizičnega medijstva g. Lottie Fowler; in dodaja, da se fizične manifestacije, kot sta neposredno pisanje in plavanje glasbenih inštrumentov, odvija, ko je medij varno zvezan na svoj sedež.«

Ta vodilni član avstrijskega Antropološkega društva je bil baron Lazar von Hellenbach, ki je pozneje poročilo o teh eksperimentih objavil v svoji knjigi *Eine Philosophie des gesunden Menschenverstandes von Lazar B. Hellenbach*,⁹⁷ odlomki pa so bili pozneje objavljeni tudi v reviji *Psychische Studien*,⁹⁸ medtem ko je zaključno poročilo o obisku Lottie Fowler v Avstriji objavil v dveh člankih *Medium and Day-break*.⁹⁹ Spiritistične seanse so ob njenem obisku Štajerske, kot poroča Lottie Fowler sama, izvajali tudi na Gradu Borl, ki je bil takrat v lasti Adelminih sorodnikov iz družinske

95 9. julij 1875, str. 19.

96 *The Spiritualist*, 6. avgust 1875, str. 69.

97 Dunaj 1876.

98 September 1877, str. 408–409.

99 3. september 1875, str. 572, in 17. september, str. 602.

veje Wurmbrandt-Stuppach.

Spiritistično raziskovanje, kakršnega so poskušali izvajati tudi v krogu pri Vayevih, je po Adelminem prepričanju prvi utemeljil francoski spiritist Allan Kardec (1804–1869), ki je svoja spoznanja strnil v že večkrat omenjenem delu *Knjiga duhov* (*Le livre des esprits*, 1857). Adelma mu zato tudi pripisuje zaslugo, da se je iz spiritizma razvila znanost, ki tovrstne fenomene raziskuje in jih poskuša osvetliti iz različnih zornih kotov, v vseh njihovih manifestacijah. Glede prihodnosti spiritizma Adelma tako optimistično napoveduje: »Duhovni nauk, imenovan spiritizem, ki je zdaj šele v povojih, se bo delil na več šol; vsak narod bo iskal in našel svojo smer. Pa vendar bodo zmeraj vsi sledili istemu cilju, dokler ne bo pastir le eden in čreda ena sama. Stoletno delo mislecev, psihologov in filozofov končno zmaguje nad materializmom. Kar spiritizmu manjka na pozitivnosti, to naj mu da znanost, namreč astronomija, kemijske, fluidne študije, odkritja na področjih elektrike in fotografije. Spiritizem daje znanosti duha in dušo, znanost daje spiritizmu obliko, oblačilo.«¹⁰⁰

Ustanovitev Teozofskega društva

H. P. Blavatsky in H. S. Olcott sta želela že v maju leta 1875 ustanoviti spiritualistično organizacijo¹⁰¹ pod imenom The Miracle Club, ki naj bi preučevala in promovirala raziskovanje psihičnih pojavov in medijev. Čeprav ta organizacija ni nikoli zares zaživela, pa je bila povod za nastanek podobne, a vendar drugačne organizacije, ki je pozneje za vedno spremenila podobo spiritualizma. 7. septembra sta se namreč Blavatsky in Olcott sestala s kakšnim ducatom spiritualističnih prijateljev (med katerimi so bili Emma in William Britten, J. S. Cobb, G. Felt, C. C. Massey, H. J. New-

¹⁰⁰ Ibid., str. 511.

¹⁰¹ Najavljeno v revijah *Daily Graphic*, 4. maj 1875, in *Spiritual Scientist*, 20. maj 1875.

ton in W. Q. Judge), da bi poslušali predavanje George Felta o »Izgubljenem egipčanskem kanonu proporcev«. Na tem sestanku je po predavanju Olcott predlagal, da bi ustanovili organizacijo za nadaljnje preučevanje okultizma. Na naslednjem sestanku, 13. septembra, je bilo sklenjeno, da bodo organizacijo poimenovali Teozofsko društvo,¹⁰² do katerega ustanovitve je nato formalno prišlo 17. novembra 1875, ko so bila sprejeta pravila društva in imenovani njegovi uradniki. Cilji društva so bili preprosti: »zbirati in razširjati znanje o zakonih, ki vladajo vesolju«, namen pa, da vzpostavi jasno filozofijo za spiritualistično gibanje.¹⁰³

Ustanovitev Teozofskega društva je bila tako v neki meri odgovor na upadanje interesa za spiritualistično gibanje, do katerega je prišlo zaradi objav o številnih zlorabah in propagiranju svobodne ljubezni. Poleg tega je državljanska vojna odstranila velik del njegovega neformalnega vodstva, tako da je gibanje trpelo zaradi pomanjkanja ustrezne strukture in voditeljev, saj na ameriških tleh ni bilo sposobno razviti kaj več kot nekaj lokalnih organizacij. In ne nazadnje, gibanje ni razvilo nobenga skupnega rituala, ki bi gibanje vzpostavil kot jasno in nedvoumno religiozno. Tako so ga nekateri imeli za vero, drugi pa zgolj za gibanje, ki ponuja znanstven dokaz za življenje po smrti.¹⁰⁴

Kaj je želela Blavatsky, je razvidno iz pisma, ki ga je tistega leta pisala Aksakovu: »Povsem sem se predala spiritualizmu, vendar ne njegovi fenomenalni materialni plati, ampak duhovnemu spiritualizmu in propagiranju njegovih svetih resnic. Vsi moji naporji gredo v eno smer, očistiti novo religijo vsega odvečnega plevela.«¹⁰⁵ Na čem je ute-

102 Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 13.

103 Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 14.

104 Bruce F. Campbell, *Ancient Wisdom Revived: A History of the Theosophical Movement*, str. 9.

105 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 25.

meljila svoje prepričanje, pa je razvidno iz pisma Hiramu Corsonu: »Moje verovanje temelji na nečem starejšem od trkanj v Rochestru in izhaja iz istega vira informacij, ki so ga uporabili Raymond Lully, Picus della Mirandola, Cornelius Agrippa, Robert Fludd, Henry More, itd., ki so vsi iskali sistem, ki bi jim razkril »najgloblje globine« božanske narave in jim pokazal resnično vez, ki jih povezuje. Nena zadnje sem že pred mnogimi leti odkrila, da hrepenenja mojega uma poteši le ta *teozofija*, ki jo učijo Angeli in ki je bila predana prek njih, da bi jo lahko spoznala praelica za pomoč človeški usodi.«¹⁰⁶

Beseda »teozofija« je bila uporabljena v povezavi s številnimi religijami in filozofskimi šolami. Čeprav so jo novo-platonska, krščanska in sodobna teozofska tradicija uporabljale bolj izrazito, pa jo je mogoče odkriti tudi v povezavah s hermetično teozofijo, židovsko teozofijo (v kabali), muslimansko teozofijo (predvsem med sufiji), perzijsko teozofijo, itd. Na temelju zapisov znanega platonista, profesorja Aleksandra Wilderja, jo je H. P. Blavatsky povezovala z vsemi novo-platoniki, vendar pa jo dejansko prvič srečamo pri Porfiriju (234–305), za katerega je božanska modrost stanje razsvetlitve, ki jo je mogoče doseči z lastnim naporom. *Theosophos* se torej skuša »dvigniti v stik z božanskim«. Za Blavatsky je tako teozofija, prvič, stanje razsvetlitve, v katerem je teozof v stiku z božansko modrostjo, in drugič, univerzalna starodavna modrost, podobna renesančni *perennialni filozofiji*, medtem ko sta jo Marsilio Ficino in Pico della Mirandola, katerih dela so vplivala na krščanske teozofe, imenovala *prisca theologia*. Jakob Bruckner (1696–1779), eden od prvih zgodovinarjev zahodne filozofije, je identificiral nekaj naukov, ki so prisotni v vseh krščanskih teozofskih učenjih. Ta načela je mogoče, če so podana v bolj religiozno nevtralnem jeziku, najti tudi v novo-platonizmu in sodobni teozofiji. Vključujejo pa idejo,

106 John Algeo, *The Letters of H. P. Blavatsky*, str. 86.

da vse izhaja iz skupnega vira in se mora povrniti v njega; da lahko človek pridobi neposredno razodetje duše prek božanskih posredstev ali sposobnosti, ne pa prek filozofskega razumevanja; da univerzalni duh počiva v vseh stvareh, tako da lahko božanska »znamenja« najdemo povsod; da je mogoče s silami narave rokovati s sredstvi magije; in da so človeška bitja trojnost, sestavljena iz božanske iskre, vmesnega duha ali duše in fizičnega telesa.¹⁰⁷

Društvo duhovnih raziskovalcev v Budimpešti

Proti koncu leta 1875 in na začetku leta 1876 so pozornost spiritualistične javnosti pritegnile nove informacije o Društvu duhovnih raziskovalcev v Budimpešti. Tako je *The Spiritualist* poročal:¹⁰⁸ »V prijateljskem pismu baronica von Vay iz Madžarske, kjer je sedaj na obisku, piše g. Kislingbury, tajnici Nacionalnega Združenja Spiritualistov: ‚Ob prihodu smo imeli v naši dvorani v Pešti prijetno seanso; prisoten je bil govorec v transu in duh je nekaj napisal prek mene. Ko se bomo vračali iz Pešte, se bomo v dvorani verjetno udeležili še nedeljskega služenja.‘ Mi, londonski spiritualisti zaostajamo za društvom iz Budimpešte glede posedovanja lastne ‚dvorane.‘ In:¹⁰⁹ »Avstrijski spiritualizem se osredotoča okoli dobro organiziranega Društva duhovnih raziskovalcev v Budimpešti, katerega častni predsednik je baron von Vay. Društvo je registrirala vlada, ima lastno dvorano in objavlja Poročila. Po svoje se tako zdi, da je to najbolj popolno spiritualistično društvo, kar jih obstaja.«

Omenili smo že, da si je društvo v Budimpešti za temelj svojega delovanja izbralo nauke, ki so bili podani v Adelmini knjigi *Duh, sila, snov*, in ki jih je profesor Franz Hoffmann (1804–1881)¹¹⁰ v svoji kritiki tega dela označil za

107 Pablo Sender, *Roots of Modern Theosophy*.

108 *The Spiritualist*, 29. oktober 1875, str. 214.

109 *The Spiritualist*, 14. januar 1876, str. 16.

110 Franz Hoffmann je bil profesor teoretične in praktične filozofije na

teozofske, pri čemer je v njih prepoznal »določeno podobnost in celo sorodnost z Böhmejem, Baaderjem, Saint-Martinom.« S tem je imel verjetno v mislih že omenjeno tradicijo in prakso krščanske teozofije, ki pa so jo člani društva, ne zavedajoč se v popolnosti teh povezav, poimenovali s sintagmo »evangeljski spiritizem«.

Društvo se je pomladi leta 1876 med drugim posvetilo tudi podeljevanju častnega članstva posameznim spiritualistom, s katerimi je plodno sodelovalo: Lutherju Colbyu in Isaacu Richu, urednikoma revije *Banner of Light*,¹¹¹ in angleškim spiritualističnim prijateljem, gospe Macdougall Gregory, Charlesu Blackburnu, J. N. T. Marthezeju, Aleksandru Calderju, Algernonu Joyu, Lottie Fowler, Emily Kislingbury, Christianu Reimersu in Williamu Harrisonu.¹¹²

Pri rednem mesečnem pregledu spirit(ual)ističnih revij je dopisnik *Banner of Light* zapisal naslednje:¹¹³ »Če naj bi že naredil izjemo [tj. da bolj podrobno opiše vsebino člankov], bo to v prid tistih, ki prihajajo iz Madžarske, iz cvetočega društva iz Budimpešte, katerega častni predsednik je baron von Vay, medtem ko baronica von Vay, kot pišoči medij, ponuja »Društvu« in njegovi reviji *Reflexionen aus der Geisterwelt* svoje globoko zanimive izkušnje. Duhovi se ji odzivajo na najbolj prijazen in zaupen način, ji odgovarjajo na vprašanja, ki imajo nemajhen pomen za družbo, ter pri tem razkrivajo svoja polna imena. Toda to, kar se mi zdi še posebej zanimiva poteza medijstva de Vayeve, je prijateljstvo, ki se je očitno porodilo med njo in naravnimi duhovi, geniji gozdov. Kličejo jo ljubljena Adelina. Pripovedujejo ji o njihovih lepih domovih v gozovih, med cvetjem ob potokih, sočustvujejo z njo, ko je zaprta v mali sobici, medtem ko se oni svobodno potikajo po svetu pod plavim nebom.«

univerzi v Würzburgu.

111 *Banner of Light*, 11. marec 1876.

112 *The Spiritualist*, 14. april 1876, str. 178.

113 18. marec 1876.

Naravni duhovi ali elementariji in Adelmin prvi stik s H. S. Olcottom

V juliju je izšel nov članek izpod peresa g. Gustava Bloedeja,¹¹⁴ ki je govoril o aktualni temi, o t.i. elementarijih ali naravnih duhovih, in se pri tem skliceval na Adelmo von Vay:

(...) Adelma si je v spitualistični literaturi pridobila ugled kot avtorica številnih knjig, ki vsebujejo njene izkušnje kot medija in trditve, da v njih predstavljena mnenja in nauki izhajajo iz najvišjega duhovnega vira. Če pustim pozitivno vrednost publikacij povsem ob strani in se posvetim le tistim dejstvom, ki kažejo na družbeni, intelektualni, moralni in književni sloves Adelme Vay, potem se zdi, da njene izkušnje terjajo polno zaupanje glede njene resnicoljubnosti, njena mnenja pa spoštljivo poslušanje in obravnavo. (...) Izrabil sem priložnost in jo vprašal glede njenega domnevnega pisma v Ameriko, o katerem je bilo govora na teh straneh, in sicer v prid nauka elementarijev. Ga. Vay mi je 28. februarja odgovorila naslednje: ‚Pred tremi tedni sem prvič pisala Olcottu. Torej mu nisem pisala pred njegovim predavanjem. Vendar pa sem pisala g. Hardinge o manifestacijah »natur-geister« (elementarnih duhov) ali »gonilnih sil narave«, ki sem jih prejela že pred leti. Te manifestacije so omenjene v pamfletih v *Reflexionen aus der Geisterwelt* [„Die Bewegter der Natur“, *Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, str. 216.]. Prav tako so v knjigi o »Vizijah« slike teh duhov in njihovih manifestacij. Ne vem, ali te sovpadajo z izkušnjami ga. Hardinge, vendar pa so gotovo precej zanimive in niso v nasprotju s spiritističnimi nauki. Opis, ki sem ga prejela o teh »gonilnih silah narave«, je ‚veličasten.‘ (...) ta manifestacija, ki ji nihče ne bo oporekal, da je vsaj svobodno poetična predstavitev moralne ideje, se nanaša na eno od resnic spiritualizma, ki je že dolgo znana njegovim inteligentnim privržencem, in sicer da naša izmenjava z duhovi ni namenjena le koristi za

114 *Religio-Philosophical Journal*, 29. julij 1876.

človeka v mesu, ampak služi recipročno tudi nesmrtnim iz sveta duhov, ki iščejo stik, da bi se jih razsvetilo, poučilo, jim svetovalo, jih tolažilo, sproščalo in odreševalo.

Pozneje je v zvezi s tem dogajanjem Olcott zapisal naslednje:¹¹⁵

»Dokler nisem prišel do pisanja tega poglavja, sem povsem pozabil, v katerem obdobju leta 1875 je prišla v javnost vzhodnjaška teorija o pod-človeških in na-zemljo-vezanih duhov, vendar pa sem sedaj našel v naših *Dnevnikih*, da sem izraz ‚Elementarni duhovi‘ prvič uporabil jaz v pismu reviji *Spiritual Scientist*, 3. junija 1875, ki se je nanašalo na pod-človeške duhove elementov, ali teh, ki jih sedaj imenujemo ‚elementali‘. Šlo je zgolj za omembo, brez podajanja kakršnih koli pojasnjevalnih podrobnosti, ter namenjeno kot opozorilo spiritualistom, da bi, kar so počeli pred tem, brez premisleka in analize sprejeli sporočila dejanskih ali namišljenih medijev kot zaupanja vredna sporočila duhov preminulih. (...) Objava je (...) izzvala nekaj zasebnega dopisovanja in javnega komentiranja, pri čemer je najbolj pomemben primer slednjega učen in zanimiv članek (...) pod psevdonimom »Hiraf« (...) ki je naletel na odgovor H.P.B., ki ga je v naših *Dnevnikih* poimenovala ‚moj prvi okultni poizkus‘, in ki je dejansko odprl celotno polje mišljenja, ki so ga zaorali člani, prijatelji in nasprotniki Teozofskega društva (...) in v katerem je šla v podrobnosti v zvezi z okultizmom in pojasnila naravo elementarnih duhov.«

115 *Old Diary Leaves, Nature-Spirits*, str. 103–106.

Poziv k bolj duhovnemu spiritualizmu

V letu 1876 je izšla tudi knjiga *Art Magic*, ki sta jo založila zakonca Britten in ki je bila obenem tudi prikaz globalnih razsežnosti spiritualizma. Zanj ni mogoče reči, da bi bila namenjena promociji stališč Teozofskega društva, kljub temu pa je Olcott v zvezi z njo zapisal:¹¹⁶ »Naključje je obstajalo v dejstvu, da sta knjiga in naše društvo sočasno potrdila dostojanstvenost starodavne okultne znanosti, obstoj adeptov, realnost in nasprotje med belo in črno magijo, obstoj astralne svetlobe, prenapolnjenost elementalnih ras v področjih zraka, zemlje, itd., obstoj o medsebojnem odnosu in praktičnost njih podrejanja z določenimi dolgo znanimi in preverjenimi metodami.« Prav tako je mogoče vsebino knjige primerjati z Adelmino knjigo *Duh, sila, snov*, kar bomo naredili v nadaljevanju.

Že pomladi 1876 je začelo v spiritualističnem gibanju prihajati do korenitih sprememb. Tako je *The Spiritualist*¹¹⁷ poročal, da prihaja do »organskih sprememb v spiritualističnem gibanju« ter da se je začela splošna, bolj ali manj celovita delitev v provincah kot tudi v Londonu, ki se pokaže med izobraženimi in neizobraženimi spiritualisti.

V septembru istega leta je urednik *Medium and Day-break*¹¹⁸ objavil pismo, ki mu ga je napisala Lady Caithness (1842–1895), bogata plemkinja, ki je podpirala spiritualistično in teozofsko gibanje v Franciji: »Če bi lahko prenehali s tolikšnimi materialnimi pojavi in ... naredili naše spiritualiste in spiritualizem bolj intelektualen, in predvsem bolj spiritualen, bi bili bolj spoštovani in bi se izognili vsem tem sramotnim sojenjem, ki so se pojavila v Franciji in Angliji. Kar se mene tiče, menim, da smo imeli dovolj pojavov in da je skrajni čas, da zavzamemo višje stališče. V to bi morali poskušati prepričati spiritualiste, kajti imate precej vpliva in

¹¹⁶ *Old Diary Leaves* I, str. 186.

¹¹⁷ 3. Marec 1876.

¹¹⁸ 17. november 1876, str. 729.

na vas gledajo kot na svetlo zvezdo.«

Na podoben način se je problema lotila tudi E. H. Britten, ki je napisala javno pismo z naslovom »The spiritual situation – who is to blame?«:¹¹⁹ »Ni mogoče pričakovati, da ne bi katera koli oseba, ki je skoraj dvajset let žrtvovala svoj čas, talent, srce in dušo, življenje in vse, kar življenje dela drago, enemu samemu cilju, z obžalovanjem in ogorčenostjo opazovala premišljen potop in uničenje ter ne bi še enkrat poskušala nekaj narediti – pa četudi samo iz protesta – pred njegovim končnim propadom. (...) precej, če ne že vsa sramota in smrad, ki je padel na našo stvar, izhaja iz slabega ravnanja tistih iz naših vrst; dejansko, najhujši sovražniki so bili, in so, tisti v naši lastni hiši. (...) In pri tem, da se razumemo, ne krivim v celoti tiste, ki so v očeh površnega opazovalca najhujši pirati te velike resnice, ampak fanatike, ki so deformirali njegovo [tj. gibanja] genijalnost z vsiljevanjem svojih običajnih enostranskih hobijev, kakor tudi nastopače, ki so si neuspešno poskušali ustvariti kapital s spodbujanjem fenomenov (...).«

Temu apelu se je pridružila tudi Adelma, ki je večkrat poudarjala, da se v anglo-saksonskem svetu navdušujejo zgolj nad zunanjimi manifestacijami, a pri tem nikoli ne morejo prodreti do samega bistva stvari. V nekem odlomku iz svojih dnevnikov zato kritično opozarja: »Kdor pa bi rad študiral spiritizem, ta naj ne išče ameriških ali angleških plačanih medijev, ki niso spiritisti in ki ne vedo ničesar o visokih ciljnih spiritizma ter o njegovi globoki filozofiji. To je ravno tako, kot če bi neki divjak, ki ne ve ničesar o parnem pogonu, tega hotel razumeti in preučiti tako, da bi se peljal z železnico. Pri vsem je najprej treba preučiti vzroke stvari, preden se lahko sodi o učinkih.«¹²⁰

Spiritizem v pravem pomenu besede, kot ga je razumela Adelma, si torej prizadeva, da bi na karseda znanstven način

119 *Banner of Light*, 25. november 1876.

120 *Ibid.*, str. 797.

prodril do globljih vzrokov, ki se skrivajo v ozadju »paranormalnih« pojavov, ne da bi pri tem kategorično zanikal duhovne razsežnosti bivanja, kakor to počne materialistična znanost. Adelma spiritizem tako razume predvsem kot vedo, s pomočjo katere bi lahko pozitivna znanost končno preseгла svoje materialistične predpostavke, ki vselej zadevajo zgolj eno in najnižjo izmed mnogoterih ravni resničnosti. A tudi to je zgolj ena stran zgodbe, saj po drugi strani Adelma ves čas poskuša spiritizem osvoboditi togih verskih dogem, ki naj bi prav tako onemogočale nadaljnje raziskovanje duhovnega sveta. V svojem delu si zato nenehno prizadeva za nekakšno celovito sintezo, v kateri bi bili znanost in religija komplementarno povezani: »Študij in raziskovanje spiritistov sta vseobsegajoča, prosta dogem in nepremakljivih stališč učenjakov, kajti duhovno raziskovanje zahteva svobodo, prebija vse prostore in zre navzgor k Bogu, k duhovni Biti, k večno ostajajočem, k alfi in omegi!«¹²¹

Spiritizem se na ta način organsko vključuje v starejše duhovne tradicije, saj naj bi najnovejša znanstvena odkritja, kakor je prepričana Adelma, zgolj dopolnjevala in nadgrajevala starodavno izročilo, ki iste resnice izraža metaforično in v prisposobi. Osnovni *credo* spiritizma Adelma tako povzame v besedah: »Kaj je spiritizem? Kaj je spiritist? Spiritist je, na kratko, sledeče: verjame v Boga, v nesmrtnost, v Jezusovo božansko poslanstvo, v nadaljevanje življenja po smrti, v neko notranjo vez, ki povezuje svet duhov z ljudmi in omogoča stike med obojimi. Spiritist verjame, da je vsak človek neke vrste medij, ne da bi se tega zavedal ali pa zavestno, sleherni je v stiku z nevidnim. Nadalje je spiritizem prevzel tudi nauk o utelesitvah, kot sredstvo duhovnega napredka in moralnega izboljšanja, teorijo, ki jo najdemo pri Grkih, Indijcih ter Egipčanih. To je, na kratko povzeto, prepričanje spiritistov, ki se ujema tudi s praksičanskim, vse do nauka o palingenezi«.

121 Ibid., str. 799.

Adelmine nove publikacije in obisk Anglije

9. junija 1877 je *Banner of Light* najavil »Novo rubriko – Naši bralci bodo brez dvoma veseli, da je naš prijatelj dr. G. Bloede iz Brooklyna s precej truda prevedel iz nemščine niz otroških povesti, ki so bile predane preko medijstva baronice Adelme von Vay iz Avstrije. Prva se bo pojavila v *Bannerju* naslednji teden, niz pa se bo nato nadaljeval vse do zaključka.« *Povesti o sončnih žarkih* (Erzählungen der Sonnenstrahlen), kot je bil naslov Adelmine zbirke pravljic, so nato v reviji izhajale vsak teden od 6. junija do 8. avgusta 1877.

V Angliji pa je *The Spiritualist*¹²² prinesel novice, da bosta »Baron in baronica von Vay obiskala Anglijo in bila brez dvoma deležna tople dobrodošlice s strani njenih prijateljev iz te dežele,« in:¹²³ »V začetku naslednjega meseca bosta baron in baronica von Vay preživela na svoji poti na Irsko kratek čas v Londonu, tako da se zanju 10. avgusta prireja javni sprejem v prostorih Nacionalnega združenja spiritualistov. (...) Ker baronica dobro obvlada angleščino, upamo, da jo bomo prepričali, da nam bo malo poročala o svojih spiritualističnih izkušnjah ali o obetih za spiritualistično gibanje v Nemčiji in Avstriji.« 17. avgusta je nato revija na dveh straneh objavila celovito poročilo o sprejemu:¹²⁴ »Zadnji petek zvečer je v prostorih Nacionalnega združenja spiritualistov v Londonu potekala posebna »conversazione«¹²⁵ v dobrodošlico barona in baronice von Vay iz Madžarske, ki sta dobro znana našim bralcem po svojem odkritem zagovarjanju resnic spiritualizma.« Ob prihodu sta bila Vayeve deležna stoječih ovacij, nato pa je sprejem večinoma potekal v družabnih pogovorih in bil le za kratek čas namenjen

122 15. junij 1877, str. 288.

123 27. Julija 1877, str. 42.

124 Str. 79–80.

125 Tako so imenovali posebna srečanja z gosti, ki so potekala v obliki nagovora in nato pogovora.

nagovorom, ki jih je začel tedanji predsednik združenja g. Alexander Calder, med drugim rekoč:

»Baron in baronica von Vay že dolgo zasedata viden položaj na polju spiritualizma. Kot ustanoviteljica in glavna podpornica spiritualističnega društva na Madžarskem, kot medij, kot pisateljica in kot zdravilka, je baronica von Vay opravila veliko dobrega dela; in njeni naporji (vedno deležni lojalne podpore barona) si zaslužijo naše največje sočutje in pozornost. Razlikujeta se od nas glede razumevanja reinkarnacije, in čeprav njune ideje glede razvoja ne odsevajo naših, pa sta resnična spiritualista, ki se bojujeta – morda pod ločenim praporom – v bitki proti našemu skupnemu sovražniku, materializmu.«

Bivši predsednik združenja, Benjamin Coleman, pa je omenil, da si »s tem odličnim parom dopisuje že vrsto let in da, čeprav se razlikuje od njiju glede teorije reinkarnacije – morda zato, ker ni sposoben razumeti globin filozofije, ki jo to prepričanje vključuje – pa kljub temu spoštuje njuno visoko moralno krepostnost in dejavno prizadevanje pri širjenju resnic o duhovni izmenjavi. Občudujem in spoštujem njuno človekoljubno delo za trpeče človeštvo z izvajanjem njune zdravilske moči vzvišene stopnje, ki jo uporabljata na najbolj nesebičen način.« Baronica von Vay se je zahvalila za prijazno dobrodošlico v imenu obeh, ker mož ne govori angleško, pa četudi je v Avstriji navada, da gospe ne govorijo v javnosti, in dodala: »Toda tu nismo v javnosti, ampak med prijatelji, s katerimi smo že dolgo združeni pod praporom spiritualizma.« Nato je dodala, da jim predaja nedavno objavljeno videnje, ki ga je prejela pri polni zavesti, in se še enkrat zahvalila predsedniku združenja in vsem zbranim prijateljem.

Vayeva sta nato nadaljevala pot na Irsko in se vračala prek Škotske ter se nazaj grede ustavila še v Hagu, o čemer je poročal g. Riko, predsednik tamkajšnjega spiritualistične-

ga društva, v reviji *Medium and Daybreak*:¹²⁶ »Baron in baronica von Vay sta preživela nekaj dni v Hagu in se spoznala z nekaterimi najstarejšimi in najboljšimi spiritualisti, ki so imeli v zasebnem krogu priložnost prisostvovati nekaterim izjemnim dosežkom gospejinega medijstva. Zapustila sta nam prijeten in ljubezniv vtis.«

V septembru je v reviji *Banner of Light*¹²⁷ nato sledilo obvestilo o izdaji *Videnj v kozarcu vode* (*Visionen im Wasserglase*): »Od baronice von Vay iz Gonobitza v Avstriji smo prejeli kopijo dela, ki ima kakšnih sto strani in je natisnjeno v nemškem jeziku in ki predstavlja svetu novo in določno fazo njenega medijstva.«

Odstrta Izida in Adelma von Vay

Kmalu po ustanovitvi Teozofskega društva, januarja 1876, so se na njegovem svetu odločili, da bo društvo prevzelo skriven značaj po prostozidarskem zgledu ter uporabljalo znamenja in gesla.¹²⁸ Nadaljevanje programa predavanj g. Felta, kot osrednje dejavnosti društva, slednji ni uresničil, tako da je bil edini odmevni javni dogodek društva povezan s pogrebom preminulega člana društva, barona de Palma, ko je bil prvič na zahodu izvedena kremacija.¹²⁹ Društvo je tako imelo v letu 1876 le še nekaj sestankov, nakar pa so še ti zamrli, s čimer je postalo društvo neoperativno, Blavatsky in Olcott pa prisiljena odpovedati najem društvenih prostorov, ukiniti članarino ter sama prevzemati nastajajoče stroške.¹³⁰ Tako se je društvena dejavnost zreducirala zgolj na njuno korespondenco in objavljanje člankov ter, kar zadeva Blavatsky, na pisanje njenega prvega odmevnega dela, *Odstrta Izida* (*Isis Unveiled*).

126 14. september 1877, str. 583.

127 22. september 1877.

128 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 83.

129 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 85.

130 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 89.

Olcott je njeno pisanje tega dela opisal z besedami:¹³¹
»Njeno pero je letelo preko strani, ko se je nenadoma ustavila, pogledala v zrak z brezizraznim pogledom jasnovidnega vidca, osredotočila svoj pogled, kot da se nekaj nevidnega nahaja pred njo v zraku, in začejala kopirati na list, kar je videla.« Sama pa je to pisanje opisala tako:¹³² »Ko sem pisala ‚Isis‘, to gotovo ni bilo delo, ampak resničen užitek. Zakaj naj bi me zato hvalili? Kadarkoli mi je bilo rečeno naj pišem, sem se usedla in ubogala, in z lahkoto pisala o skoraj čemerkoli – metafiziki, psihologiji, filozofiji, starodavnih religijah, zoologiji, naravnih znanostih ali ne vem, o čem ne. Nikoli si nisem zastavila vprašanja: ‚Ali lahko pišem o tej stvari?‘ ali pa ‚Ali sem dorasla tej nalogi?‘, ampak sem se preprosto usedla in pisala. Zakaj? Zato, ker mi je nekdo, ki ve, vse to narekoval (...) moj Mojster, in občasno tudi drugi, ki sem jih pred leti spoznala na svojih popotovanjih. Prosim, ne predstavljaš si, da sem izgubila pamet. O njih sem ti namignila že pred časom (...) in iskreno ti povem, da kadarkoli, ko pišem o stvari, o kateri vem le malo ali nič, se obrnem na Njih, in potem me eden od Njih navdihuje, to je, mi dovoli, da preprosto kopiram iz rokopisov in celo iz tiskanih stvari, ki se v zraku pomikajo mimo mojih oči. V tem procesu nikoli niti za trenutek nisem bila brez zavesti.«

Revija *Banner of Light* je že v avgustu¹³³ napovedala izdajo »nove in čudovite knjige« izpod peresa H. P. Blavatsky, v oktobru¹³⁴ pa priobčil: »Isis Unveiled – H. P. Blavatsky izdala svoje dolgo-obljubljenno delo – glavni ključ do skrivnosti starodavne in sodobne znanosti in religije – v dveh obsežnih zvezkih in v celoti na 1400 straneh – ki sta lepo tiskana in vezana.« Namen knjige pa razkriva konec njenega uvoda: »Mi moramo prikazati naše lažne teologije v

131 *Old Diary Leaves I*, str. 208–9.

132 A. P. Sinnett, *Incidents in the Life of Madame Blavatsky*, str. 205–206.

133 18. avgust 1877.

134 6. oktober 1877.

njihovi goli deformiranosti in razlikovati med božansko religijo in človeškimi dogmami. Naš glas povzdigujemo v prid duhovne svobode, in našo zaobljubo polagamo v prizadevanje za osvoboditev izpod vsake tiranije, najsi *znarnosti* ali *teologije*.«

Slog pisanja, ki ga je pri pisanju *Odstrte Izide* uporabila Blavatsky, se zdi tipična praksa spiritizma iz devetnajstega stoletja, četudi je avtorica želela svoje delo distancirati od spiritizma, s trditvijo o »nadnaravnem« vplivu svojih mojstrov. Tako se je njen slog zdel bolj podoben »hipnotičnemu transu« kot pa tipičnemu medialnemu transu, čeprav se zdijo temeljne premise istovetne – komunikacija z nevidnim svetom prek pisanja »medija«. ¹³⁵ V *Odstrti Izidi* H. P. Blavatsky omenja tudi Adelmo kot bližnjo prijateljico ter jo opisuje kot enega redkih primerov resničnega medija, ki ga krasita poštenost in dobrot: ¹³⁶

Ne pozabimo, kaj smo drugje zapisali o subjektivnih in objektivnih medialnih fenomenih. To razlikovanje imejmo vselej pred očmi. Med obojimi obstajajo namreč dobri in slabi. Nečist medij bo k svojemu nečistemu notranjemu jazu pritegnil izprijene, pokvarjene in maligne vplive, prav tako kakor bo čist medij k sebi neobhodno pritegnil samo dobre in čiste vplive. Kar pa zadeva slednje, le kje bi lahko našli plemenitejši primer, kakor je ljubezniva baronica Adelma von Vay iz Avstro-Ogrske (roj. grofica Wurmbrand), ki jo naš dopisnik označuje kot »Božjo previdnost njenega soselstva«? Svojo medialno moč uporablja za zdravljenje bolnih in tolažbo trpečih. Za bogate je fenomen, za revne pa služeči angel. Že dolgo vrsto let opaža in prepozna duhove narave oziroma kozmične sile, ki pa so bile do nje vselej prijazne. To pa zato, ker je bila čista in dobra ženska. Drugi dopisniki Teozofskega društva v rokah teh opičjih in vražjih bitij niso imeli takšne sreče.

¹³⁵ Jeffrey D. Lavoie, *The Theosophical Society: The History of a Spiritualist Movement*, str. 176.

¹³⁶ H. P. Blavatsky, *Isis Unveiled*, 1877, str. 325.

Očitno je Adelma *Odstrto Izido* prebrala na dušek in v *The Spiritualistu*¹³⁷ objavila svoj komentar pod naslovom »The doctrine of annihilation – Personal experiences in mediumship«, pomembni izvlečki katerega so predvsem naslednji:

Potem, ko sem prebrala globoko zanimivo delo g. Blavatsky, *Odstrta Izida*, bi rada podala nekaj pripomb. V mnogih ozirih uživa g. Blavatsky moje iskreno občudovanje in toplo naklonjenost; vendar pa ne morem reči, da se z njo strinjam v vsem, kar je napisala, pri čemer je nauk izničenja duš vseh slabih ljudi zame posebej odbijajoč. Moji duhovi-vodniki mi niso nikoli povedali nič takega, kar bi potrjevalo resničnost tega, kakor menim jaz, nevarnega nauka.

Zanimivo je, da pri mnogih stvareh obstaja velika skladnost med komunikacijami, ki sem jih prejela jaz, in pogledi g. Blavatsky. Na primer, celotna teorija »trojnosti« – duha, duše, materije – imenovane človek.

Pogosto nam je bilo povedano, da mnogi grešni duhovi delujejo v naravi kot elementariji za pokoro. To so duhovi, ki se skušajo izboljšati in ki so nameščeni kot delavci v elemente za svoje očiščenje ali kazen. Med temi duhovi in elementi g. Blavatsky je velika razlika; medtem ko so naši elementariji duhovi, ki opravljajo pokoro za pretekle grehe in se pripravljajo na boljše stanje obstoja, pa so njeni elementi duše, ki so že izgubile svoje duhove, in bodo skozi čas izničene. Ne verjamem, da se lahko duša in duh, ko se enkrat združita, kadarkoli ločita.

Opozorila, ki jih g. Blavatsky namenja vsem fizičnim medijem, so modra. Takšni pojavi in zakoni, ki jim vladajo, ostajajo nepojasneni in spiritualisti se prepogosto zadovoljijo s površnimi razlagami. Kar se mene tiče, imam osebno odpor do vseh fizičnih manifestacij, ne zaradi strahu, ampak ker se ob njih počutim slabo. Na dobrega duha gledam kot na nekaj preveč visokega in božanskega, da bi igral na kitaro ali vklepal in odklepal medije. Kakorkoli že, Bog nam pošilja ta znamenja. Pogosto prihajajo brez vprašanja; torej so gotovo zasnovana za nek dober namen.

137 18. januar 1878, str. 29–30.

Knjigo g. Blavatsky je potrebno prebrati in preučiti. Vsebuje zgodovino magije vse do današnjega časa. Njeno preučevanje je moralo biti brezmejno. Ne poznam ženske, ki bi napisala tako globoko, znanstveno knjigo s toliko občutka in bistrine. Združuje modrost moškega s taktom ženske. Toda, pri branju njene knjige, kakor tudi del Jacolliota (ki ga občudujem), se vedno bojim, da nas bodo oropala našega Mesije, Jezusa Kristusa, medtem ko verujejo v Budo in Kristusa Indije.«

Ko je Blavatsky prebrala Adelmin komentar, je v svoj *Dnevnik*¹³⁸ prilepila in podčrtala naslednji izrezek iz Adelminega članka: »(...) medtem ko so naši elementariji duhovi, ki opravljajo pokoro za pretekle grehe in se pripravljajo na boljše stanje obstoja, pa so njeni elementali duše, ki so že izgubile svoje duhove, in bodo skozi čas izničene,« ter pripisala: »Ravno nasprotno. Nikoli nisem rekla kaj takega in »Isis« je tu zato, da pokaže na napako. Ali je pravična baronica ni prebrala s pozornostjo ali pa je ni razumela.« Pri tem je imela Blavatsky verjetno v mislih to, da je v *Izidi* razložila, da se duhovi ne morejo materializirati in da se na seansah z uporabo eteričnega telesa medija materializirajo zgolj elementali. Da pa Blavatsky pri tem ni bila jasna, govori tudi to, da je bila večina spiritualistov mnenja, da je »nekoristno, še več, nepravilno govoriti spiritualistom, da so dejstva, ki so jim prvenstveno prinesla luč in znanje ter mnogim dejansko tolažbo, vsa le delo prikazni, elementarijev in elementalov.«¹³⁹

Adelma je skušala podkrepiti svoje poglede z novim člankom »Evidence of the personal identity of certain communicating Spirits«,¹⁴⁰ v katerem je poudarila: »Identiteto duhov in njihovih duhovnih sporočil je potrdilo veliko število medijev in spiritualistov. Lahko vam ponudim na stotine takšnih primerov, ki dokazujejo identiteto duhov

138 Zv. IV, str. 152.

139 Emily Kislisbury, *Spiritualism in Its Relation to Theosophy*, str. 8–9.

140 *The Spiritualist*, 11. maj 1878, str. 126.

in realnost komunikacij nizkotnih in nizkih duhov, katerih bolečina je v tem, da za njih ne obstaja izničenje.«

Spori v zvezi z naukom reinkarnacije

V zvezi z obravnavo nauka reinkarnacije v *Odstrti Izidi* je H. S. Olcott zapisal:¹⁴¹

H. P. Blavatsky v *Izidi* (Vol. I, str. 351) zelo nedvoumno pravi: „Sedaj bomo predstavili nekaj fragmentov tega skrivnostnega nauka Re-inkarnacije – kot različnega od transmigracije –, ki smo jih prejeli od določene avtoritete. Re-inkarnacija, to je, pojavljanje istega posameznika, ali bolje njegove astralne monade, dvakrat na istem planetu, ni pravilo v naravi; je izjema, tako kot terato-logični pojav dvo-glavega otroka.⁶ Vzrok zanjo je, ko se odvije, pravi, da je bil načrt narave, da bi proizvedla popolno človeško bitje, prekinjen, in mora zato še drugič poizkusiti. Takšne izjemne prekinitve, razlaga Blavatsky, so primeri splava, predčasno umrlega otroka in prirojene ali neozdravljive norosti. V takšnih primerih se višji principi še niso uspeli povezati z nižjimi, tako da popolno bitje še ni bilo rojeno. Moje sedanje prepričanje je tisto hindujcev in budistov. Blavatsky je povedala g. Walterju R. Oldu – ki je moj informator – da ni bila poučena o nauku Re-inkarnacije pred letom 1879 – ko smo prišli v Indijo. Voljno sprejemam to izjavo, zato ker je skladna z našimi prepričanji in zapisi v New Yorku, in zato ker, če bi ga poznala, ko je pisala *Izido*, ne vidim razloga, zakaj bi zavajala mene ali druge, pa četudi bi to želela, kar pa ne verjamem.

Kakorkoli že, verovanje ali ne-verovanje v reinkarnacijo je podžigalo spirit(ual)iste drugega proti drugemu že od leta 1874 naprej, ko se pojavila Adelmina omenjena reakcija na članke g. Williama Howitta v *Spiritual Magazine*. Leto pozneje je bil v tej isti reviji¹⁴² objavljen neprizanesljiv članek Dirckincka Holmfelda z naslovom »Studies from the world

141 *Old Diary Leaves* I, str. 279–280.

142 September 1875, str. 430–432.

of spirits by the Baroness Adelma Vay«, v katerem je zapisal: »Baronica Vay ima kot duhovni, magnetni in prominentni zdravilni medij vsesplošen ugled. V njenih Študijah (...) zagovarja teorijo re-inkarnacije, kakor je bila podana v *Knjigi duhov* M. Rivaillea (s fiktivnim imenom Alen Kardec), in citira komunikacije različnih duhov, ki zagovarjajo to teorijo. To vejo ali šolo spiritualizma, ki se je začela s trkanji v Rochestru v ZDA, je njen iznajditelj, Rivaille, poimenoval spiritizem. Z lahkoto se je razširila po Franciji, kjer je duhovno razločevanje redko, in na splošno po kontinentu, kjer napaka hitro najde lahkoten sprejem. Protesti Howitta, Wilkinsona, Shorterja in drugih razmišljujočih spiritualistov v Angliji niso dosegli Francije. Baron Güldenstubbe, marljivi zbiralec starih in sodobnih duhovnih idej, ki je iz neposrednih duhovnih zapisov zbral dovolj dejstev, da je pokazal, kako je re-inkarnacija ‚prevara‘ ali vsaj hipoteza brez osnove, v svoji *Pneumatologiji* izjavlja:¹⁴³

Katekizem Kardecovega spiritizma, ta vulgarna parodija eksperimentalnega spiritualizma,

s čemer zgolj potrjuje to norost uma, ki trdi, da so transmigracije duše daleč od česa spornega in ki sprejema noro idejo, da so imele človeške duše pred-obstoj, iz katerega so se spustile v svoj zemeljski dom. Ali je potem čudno, če med človeštvom prevladuje takšna zmeda mnenj, da se spiritizem lahko šopiri kot zelo uspešen. (...) Spiritizem je potrebno obravnavati kot podtaknjeno falsifikacijo resnice, ki jo pristni spiritualizem predaja umu, prav tako, kot je bila krščanska preprosta, racionalna resnica, razširjena z učenji Gospoda, kmalu ponarejena in sprevržena v lažne dogme, in ko so se plemenita semena, posejana med človeštvom, pomešala s plevelom, ki ga je zasejal hudobec, katerega prizadevanje je uničenje dobrega in resnicoljubnega z razvijanjem njih antitez v človeškem naravnem umu. (...) Škoda

143 Str. 45 (druga izdaja).

je, da je tak obdarjen medij, kot je baronica Vay, navkljub plemenitim težnjam in lucidnim mislim, ki jo krasijo, postala, med to prevladujočo zmedo pogledov in teorij, žrtev spiritistične napake.

Sledeč vsebini takšnih člankov je postalo nekaj povsem običajnega, da so začeli v spiritualističnih revijah omenjati, da obstaja na Dunaju in v Budimpešti šola spiritualizma, ki v svojih učenjih vključuje nauk reinkarnacije. To je sprožilo reakcijo A. E. Nehrerja, ki je v reviji *Psychische Studien*¹⁴⁴ objavil članek z naslovom »Eine Stimme aus Ungarn zu Gunsten der Reinkarnationslehre, nebst Entgegnung«, in v *The Spiritualist*¹⁴⁵ drugega pod naslovom »Spiritualism in Hungary«, v katerem je zapisal:

Gospod, vaš članek v *The Spiritualist*, 9. junija 1876, z naslovom ‚Spiritualizem v Nemčiji‘, omenja spiritualistično ‚šolo reinkarnacije‘ v Avstriji kot različno od spiritualizma v Nemčiji. Dovolite mi, da vam zagotovim, da ni imel nikoli noben spiritualist na Avstro-ogrskem kakršnokoli željo, da bi ustanovil šolo, pa najsi bo v podporo spiritualizmu ali reinkarnaciji. Reinkarnacija je morda bila v Indiji razodeta že pred tisoči stoletij, vendar pa sta jo meni objavila, v letih 1840 in 1851, dva pacienta med mesmerično obravnavo, ki sta v svojem vizionarskem stanju povsem spontano izrazila pozitivne in analogne trditve v zvezi s predhodnimi obstoji, o katerih pred tistim časom nisem niti sanjal. Te trditve sem verno zapisal. Od leta 1851 naprej so številni mediji potrdili ti dve sporočili. Moja znanstva med spiritualisti na Avstro-ogrskem, v Švici, Italiji in Franciji so povečala število tovrstnih opažanj. Revijo Alana Kardeca, *Revue Spirite*, sem prijel v roke okoli leta 1865 in takrat prvič prebral besedo ‚reinkarnacija‘. Moja raziskovanja so se nadaljevala, njih rezultat pa je bilo popolno prepričanje. Daleč sem od tega, da bi kogarkoli silil v nekaj, kar je zame najbolj dragocena resnica, zato ne bom izgubil niti ene same besede za poskus, da bi prepričeval druge. Vsak si mora sam prizadevati, da bi povečal količino

144 August 1876, str. 370–371.

145 7. Julij 1876, str. 321.

svojega znanja in oplemenitenje svojega uma. Morali bi izpovedovati, ne spreobračati. Dokler nismo dosegli določene stopnje mentalne zrelosti, dokler nismo pozabili in se precej stvari odučili, se osamosvojili od avtoritete, dogem in otročjih tradicij, je naš duh nedostopen za številna razodetja o duši, o njenem izvoru, romanju, metamorfozah in njenem vzvišenem cilju. Moji prijatelji spiritualisti bi se morali spomniti, kako trdovratno so se borili proti dejstvu, ki potrjujejo realnost našega osebnega obstoja po zemeljskem življenju in blagoslovljeno gotovost stalnega stika z našimi dragimi preminulimi. Za moj um so ti objektivno stalno prisotni, sem se pa vedno pripravljen lotiti novega vajeništva. Na pismo barona Dirckinck-Holmfelda g. Aksakovu ni mogoče odgovarjati, kajti terjalo bi enako grobost, da bi ga ustrezno zavrnilo. Spiritualistična revija ne bi smela biti nikoli več onečaščena s podobnimi žaljivkami in sovraštvom. Nič ne bo spiritualizma bolj ogrozilo kot ne-spiritualnost njegovih učencev.

Novosti, ki jih je prineslo leto 1878

V marcu tega leta je *The Spiritualist*¹⁴⁶ poročal, da je mesecnik spiritističnega društva v Budimpešti, *Reflexionen aus der Geisterwelt*, po šestih mesecih neizhajanja spremenil svoje ime v *Reformierende Blätter*:

Blätter v celoti vsebujejo komentarje o Evangeliju po Sv. Janezu, ki je bil zapisan prek medijstva baronice Adelme von Vay. Ime te častitljive dame in prizadevnega delavca za našo stvar je že samo po sebi dovoljšnje priporočilo za bralce, vendar pa se zdi, da so vrednosti in lepota tega dela nad povprečjem njenih spisov. Ona pravi: »Vera je privlačna, nevera pa odbojna sila; zato vera pritegne k nam milost Boga in duhovne darove, tako kot z nevero ostajajo od nas oddaljeni. To je naravni zakon in ne učinek domišljije. Zaradi tega neverniki ne morejo prejeti duhovnih preizkusov in znamenj, medtem ko verniki z močjo, ki počiva v veri, pritegnejo k sebi večje število duhovnih manifestacij. Tisti, ki so polni materialne-

146 22. marec 1878, str. 144.

ga učenja, prezirajo vero in jo obravnavajo kot prvi korak v intelektualno temo; pa vendar je prvi pogoj za znanje, je črka A, medtem ko je znanje črka B; kajti preden lahko resnično vemo, imamo vzpodbudo, da bi verjeli. Moč vere lahko dojamejo le tisti, ki ne živijo zgolj materialnega življenja, ampak zaznavajo luč Boga, ki je v njihovem lastnem duhu z nezastrtim razumevanjem; kajti, kako naj tisto, kar je skrivljeno, spozna tisto, kar je pokončno?

V jeseni tega leta je Adelma skupaj z nekaj prijatelji odprla tudi prvo, začasno bolnišnico v Konjicah, namenjeni oskrbi dvanajstih ranjenih vojakov, ter se za nekaj časa povsem predala negovanju bolnih, pripravljanju obvez in drugih potrebščin,¹⁴⁷ medtem ko je v reviji *Banner of Light* 28. septembra 1878 začela v nadaljevanjih izhajati njena druga zbirka povesti v angleškem prevodu, *Tales or the Everlasting Mother*, namenjena mlajšim bralcem. Nadaljevanja so bila nato objavljena vsak teden, vse do 10. maja 1879.

Decembra pa je Gustav Bloede objavil v *Psychische Studien*¹⁴⁸ zanimiv članek z naslovom »Psychometrische Characterschilderung der Baronin Adelma von Vay«. Dr. Bloede je namreč neki neimenovani psihometrinji poslal pismi H. P. Blavatsky in Adelme von Vay, da bi pridobil frenološki pregled njunih značajev, pri čemer psihometrinji ni povedal, kdo sta avtorici pisem. Na začetku članka opisuje splošno primerjavo magnetnih vtisov pisanja H. P. Blavatsky in Adelme von Vay, katerih razlika naj bi bila kar »izrazita in precejšnja« – prvo naj bi bilo »ostro« in »ognjevito«, drugo pa »umirjeno« in »prijetno«. Nato nadaljuje z opisovanjem Adelminih značajskih potez. Proti koncu članka pa razlaga, da je poslal rezultate pregleda v komentiranje Adelmi, kar je tudi takoj storila in povedala, da verno odslikavajo njen značaj.

147 *The Spiritualist*, 27. september 1878, str. 156.

148 December 1878, str. 534–538.

Razvoj dogodkov v Teozofskem društvu in v BNAS

Že v septembru leta 1877 je William Stainton Moses (1839–1892)¹⁴⁹ pisal H. P. Blavatsky, da bi rada skupina članov Teozofskega društva, ki se je že od začetka leta občasno sestajala v Londonu (C. C. Massey, E. Kislingbury, W. S. Moses), oblikovala vejo društva v Angliji, če bi jim bila omogočena svoboda delovanja.¹⁵⁰

V maju 1878 je Olcott izdal prvo »okrožnico«, v kateri je razložil izvor in načrt društva ter cilje, za katere se zavzema. Članstvo se je razdelilo na aktivne, dejavne in častne, cilji društva pa so se po novem glasili: 1. Vsak član si resno prizadeva preučevati in razvijati svoj »notranji psihični jaz«. 2. Društvo nasprotuje znanstvenemu materializmu in vsaki obliki dogmatične teologije, zlasti krščanske; razširja dejstva o vzhodnjaških religioznih filozofijah, še posebej o čistih ezoteričnih učenjih v Vedah in o filozofijah Bude, Zoroastra in Konfucija. 3. Društvo pomaga vzpostaviti bratstvo človeštva, v katerem bodo vsi dobri in čisti ljudje prepoznali drug drugega kot enakovredne učinke neustvarjenega, univerzalnega, neskončnega in večnega vzroka.¹⁵¹ Vendar pa je Olcott medtem že navezoval stike z Indijo, predvsem z voditeljem organizacije Arya Samaj, Swamijem Dayanandom, razmišljal o selitvi v Indijo in združitvi teh dveh organizacij in preimenovanjem društva v Theosophical Society of the

149 William Stainton Moses je bil predavatelj filologije na Univerzi v Londonu in profesor klasičnih študij in angleščine na University College School ter posvečen anglikanski duhovnik in medij (s psevdonimom M. A. Oxon), ki se je začel dejavno ukvarjati s spiritualizmom po seansi z Lottie Fowler (1871) in razvil izjemne psihične sposobnosti, vključno z avtomatičnim pisanjem. V letu 1875 je postal tesen prijatelj H. S. Olcotta in H. P. Blavatsky. Vir: https://theosophy.wiki/en/William_Stainton_Moses

150 Josephine Ransom, *A Short History of the Theosophical Society*, str. 99–100.

151 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 104–105.

Arya Samaj of India, kar je vplivalo tudi na ustanovitev veje društva v Angliji, ki se je zgodila v juniju. Pripravljalni skupini se je pridružilo še več znanih spiritualistov in okultistov in tako so skupaj ustanovili The British Theosophical Society of the Arya Samaj of Aryavart, s C. C. Masseyjem kot predsednikom in Emily Kislingbury kot tajnico.¹⁵²

Decembra sta Olcott in Blavatsky odpotovala proti Indiji, se vmes ustavila v Angliji, in prispela sredi januarja 1879 v Bombay, kjer sta takoj začela promovirati društvo. Za ta namen sta se že v februarju povezala z A. P. Sinnettom, urednikom dnevnika *Pioneer*, ki je bil pripravljen poročati o društvu in ki je nato postal njegov pomemben član.¹⁵³ V marcu je Olcott organiziral svoje prvo javno predavanje z naslovom »The Theosophical Society and its Aims«, v katerem je poudaril, da želi društvo pridobiti znanje o celotnem razponu naravnih pojavov in vsega, kar zadeva človeka in njegovo okolje. Najbolj pa so bili poslušalci navdušeni nad pozivom vsem Indijcem, naj si skupaj z društvom prizadevajo za duhovno prerojenje njihove dežele, zaradi česar je imelo predavanje velik odmev.¹⁵⁴

V začetku leta 1879 so že dolgo obstoječa nasprotja med različnimi frakcijami v BNAS dosegla vrhunec, kar je vodilo do odstopov številnih visokih uradnikov, še posebej tistih, ki so bili povezani z Dalston Association of Inquirers in Hackney, spiritualističnim krogom, ki je negoval prijateljski odnos z Vayevima. Z Adelminega zornega kota sta bili najbolj nezaželeni odstopi Emily Kislingbury in W. H. Harrisona ter ukinitve revije *The Spiritualist* kot uradnega glasila BNAS. *Banner of Light*¹⁵⁵ je po novem glasilu združenja, *Spiritual Notes*, povzel naslednji komentar: »V BNAS bo kmalu prišlo do volitev uradnikov, s čemer bo prišlo do

152 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 106.

153 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 126.

154 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 127.

155 14. junij 1879.

pomembnih sprememb. Sedaj, ko je bil odstranjen katoliški element, se posli združenja odvijajo zadovoljivo in upati je, da bo kmalu postalo velika moč za dobro«.

Adelmino izgrajevanje odnosa s Caroline Corner

Adelma von Vay in Caroline Corner sta se prvič srečali na sprejemu BNAS, ko sta von Vayeva, poleti 1877, obiskala Anglijo. Kot smo že omenili, so bili člani družine Corner globoko vključeni v spiritualistično gibanje in bili člani Dalston Association. Povsem utemeljeno je torej domnevati, da se je takrat začel odnos, ki je pripeljal do vsaj dveh obiskov Caroline Corner pri Vayevih na njenem domu v Konjicah, in sicer v letih 1881 in 1883, ter do sodelovanja pri objavljanju Carolininih in Adelminih besedil. Poleg sodelovanja na sprejemu sta se namreč Vayeva v Londonu udeležila tudi nekaterih seans, kar jima je ponudilo možnost, da okrepi ta že obstoječa prijateljstva in vzpostavi nova.¹⁵⁶

Kako se je razvijal odnos med Adelmo in Caroline, lahko le ugibamo, vendar pa je *The Spiritualist* že v letu 1874 poročal, da sta »gospa Corner (Florence Cook)¹⁵⁷ in gospodična Corner sedaj v Nieder Wallufu, v bližini Wiesbadna v Nemčiji, na obisku pri Princu Wittgensteinu. G. Crookes ju je spremil do Kölna, kjer ju je pričakal Princ Wittgenstein, Adelmin bratranec, in gospa ter gospod Gustave de Veh.« To pomeni, da se je že tedaj Caroline, kot mlado dekle, srečala z Adelminimi tesnimi prijatelji in sorodniki. Poleg tega je bila že tistega in v naslednjih letih redna obiskovalka seans, ki so jih organizirali člani Dalston Association.

Prvo sled pojavljanja Caroline Corner v spiritualističnih revijah najdemo v *The Spiritualistu*,¹⁵⁸ kjer je bilo naznanjeno, da je »gospodična Caroline Corner pravkar objavila svoj

156 Florence Marryat, *There is no Death*, str. 136–137.

157 Znan medij, ki je bila poročena s Carolininim bratom Elgijem.

158 10 januar 1879, str. 24.

prvi literarni esej v obliki knjige z naslovom *Twixt Will and Fate, and The Slinkensmirk Family, two stories in one volume*.« 13. junija 1879 pa je bil v reviji *Medium and Daybreak* objavljen prispevek »A Sketch from Twixt Will and Fate and The Slinkensmirk Family, &c.« iz knjižice, ki je bila izdana nekoliko prej v tem letu. Caroline je nato v letu 1879 in 1880 nadaljevala z objavljanjem svojih člankov v reviji *Medium and Daybreak*.

Von Vayeva in Teozofsko društvo

Omenili smo že, da je med dvema glavnima ustanoviteljema Teozofskega društva, H. P. Blavatsky in H. S. Olcottom, ter zakoncema Vay, potekalo dopisovanje in da je med njimi obstajalo medsebojno spoštovanje. Poleg tega so imeli vsaj nekaj skupnih prijateljev, kot so bili, na primer, Emil von Wittgenstein, Lady Caithness, Gustav Bloede in Emily Kislingbury, če navedemo le nekatere, in s katerimi so si očitno izmenjevali svoje poglede na spiritualistično gibanje. Vendar pa poskušajmo zdaj ugotoviti, kdaj sta se Vayeva dejansko pridružila Teozofskemu društvu in pridala svoj prispevek k razvoju tega gibanja.

Njuno vključenost lahko zasledimo s pojavitvijo revije Teozofskega društva, *The Theosophist*, ki je začela izhajati v novembru leta 1879 v Bombayju. Že v drugi številki, decembra, najdemo opombo v rubriki »Books and pamphlets received« zapis: Od baronice Adelme von Vay (Madžarska): »Erzählungen des ewigen Mütterleins«, kar pomeni, da je za knjižnico društva darovala izvod svoje, nazadnje objavljene knjige *Pripovedke večnega materinstva*.

Njuno nadaljnje sodelovanje s Teozofskim društvom pa je bilo predvsem posledica stanja v društvu v začetku leta 1880, ki ga je Olcott opisal na sledeč način:¹⁵⁹ »Imeli smo sestanek T.D. in vse prisotne sem pozval, naj prispevajo svoje

159 *Old Diary Leaves II*, str. 150.

pogleda, kako bi povečali zanimanje za društvo. Odločeno je bilo, da se skliče sestanek Generalnega sveta. Toda iz tega ni bilo nič; kajti, med vsemi člani, najsi tukaj [v Indiji] ali v Evropi ali v Ameriki, je le malo pravih teozofov: ostali so le lovilci-čudežev.« Tako se zdi, da sta se Blavatsky in Olcott odločila, da bi bila najbolj primerna oblika za povečanje zanimanja za društvo ta, da pošljeta diplome častnega članstva uglednim spiritualistom, in da tiste, ki bodo sprejeli vabilo, vključita v društvo kot člane Generalnega sveta, na kar lahko sklepamo po dobro dokumentiranem primeru barona de Poteta. Tako v aprilski številki *The Theosophist* med člani Generalnega sveta Teozofskega društva zasledimo tudi barona Ödöna von Vaya (Buda Pesth, Hun.), med naročniki na revijo pa tudi »The Baroness Adelma von Vay, Gonobitz, Styria, Austria«, kar je pomenilo, da je z vnaprejšnjim plačilom, skupaj s številnimi drugimi, finančno podprla nadaljnje izdajanje revije.

V nadaljevanju leta je imel Olcott dve pomembni predavanji »The Occult Sciences«¹⁶⁰ in »Spiritualism and Theosophy«,¹⁶¹ ki sta nekako odsevali njegov spreminjajoč se odnos do spiritualizma in vse večje približevanje indijske duhovni tradiciji. V prvem, ki je bilo objavljeno v avgustovski številki revije *The Theosophist* omenja tudi Adelmo:

Tukaj imam v svojih rokah primer kristala kremenjaka, ki mi ga je iz gorovja Gastein v Evropi poslala baronica Von Vay. Pred Reichenbachovim odkritjem odične sile, kakor jo on imenuje, ta ne bi imel nobenega posebnega pomena za geologa, razen zaradi tega, ker je zanimiv primer nepopolne kristalizacije. Sedaj pa ima določno vrednost, ki to presega. Če njegov vrh, ali pozitivni pol, potegnem preko dlani ali zapestja občutljive osebe, bo ta občutila toploto, ali hlad, ali pihanje rahlega, zelo rahlega piša zraka prek kože. Nekateri čutijo eno, nekateri drugo, v skladu s stanjem oda v njihovih telesih. (...) Toda naš gorski kristal ima še neko drugo,

160 Colombo, Ceylon, 15. junij 1880.

161 Shimla, Indija, 7. oktober 1880.

precej bolj vznemirljivo posebnost kot je zgolj odlična polar-
nost. Na videz je zgolj ubog kos stekla, pa vendar je mogoče
v njegovem srcu videti nenavadne skrivnosti. Gotovo je v
tem krasnem občinstvu veliko ljudi, ki bi, če bi se lahko mir-
no usedli na stol v nekem mirnem kraju in za nekaj minut
zazrli v moj kristal, videli in mi opisali slike ljudi, prizorov
in krajev iz različnih dežel, kakor tudi iz svojega prelepega
Ceylona. Takoj potem, ko sem ga prejel iz Madžarske, sem
kristal dal v roke dami, ki je naravna jasnovidka. ‚Vidim,‘
je rekla, ‚prostorno, lepo sobo, ki se zdi kot del gradu. Skozi od-
prto okno je mogoče videti park s širokimi potmi, obdanimi
s tratami in drevesi. Dama plemenitega izgleda stoji ob mizi,
prekriti z marmorjem, in zavija nekaj v paket. Ob njej stoji
služabnik v bogati opravi, kot da bi čakal na gospodaričina
povelja. Ta kristal je tisti, ki ga zavija in polaga v rjavo škatlo,
podobno drobni glasbeni skrinji.‘ Jasnovidka ni nič vedela
o kristalu, pa je vendar podala natančen opis pošiljateljice,
njene rezidence in škatle, v kateri je prišel kristal do mene.
Kako? Ali mi lahko na to odgovori katerikoli od samo-za-
vedenih malih ljudi, ki pametujejo o absurdnosti Okultnih
Znanosti?

V zvezi s tem piše v svojih *Zbranih delih* tudi Blavatsky:¹⁶²
»Polkovnik Olcott je pri številnih svojih predavanjih raz-
stavil kristal iz Gasteinskega pogorja, ki mu ga je prijazno
poslala naša zelo čislana prijateljica in somišljenica baronica
Adelma von Vay in ima nenavadne lastnosti. Če se oseba, ki
je naravno obdarjena z določeno količino jasnovidne moči,
za trenutek zastrmi v kristal, se bo v njenem srcu pojavilo
zaporedje vizij – pokrajin, prizorov z morjem in kopnim,
obrazi živih in mrtvih oseb in včasih sporočila, napisana
na zvitke, ki se odvijajo sami od sebe, ali pa natisnjena v
knjigah, ki se pojavijo in potem spet izginejo«.

162 *Collected Writings IV* (1980), str. 180.

Nadaljnji razvoj dogajanja v Teozofskem društvu

Poleg omenjenega je v letu 1880 je Olcott vložil veliko truda, da bi populariziral društvo v Indiji in na Ceylonu (Šri Lanka), kar je tudi obrodilo sadove, saj sta bili v Indiji ustanovljeni dve novi veji društva, v Bombayju¹⁶³ in Shimli,¹⁶⁴ ob njegovem obisku na Ceylonu pa kar sedem.¹⁶⁵ Shimla je bila letna rezidenca A. P. Sinnetta in ob obisku pri njegovi družini je Blavatsky uprizorila niz izjemnih fenomenov in povezala Sinnetta z enim od svojih Mojstrov.

Ko je naslednje leto (1881) Sinnett kot novoimenovani pod-predsednik društva odpotoval na obisk v Anglijo in Francijo, je med potjo popisal te izkušnje, ki jih je nato v Angliji v knjižni obliki objavil pod naslovom *The Occult World*, s čimer je požel izredno zanimanje.¹⁶⁶ V junijski številki revije *The Theosophist*¹⁶⁷ je bil Ödön von Vay znova omenjen kot član Generalnega sveta, medtem ko je Olcott glavno pozornost tega leta namenil ustanovitvi Indian National Fund, namenjen promociji indijske obrti in oživitvi sanskrske literature.¹⁶⁸ V tem letu so *charter* (ustanovno listino) v Indiji pridobile štiri lože,¹⁶⁹ poleg tega pa še lože v Parizu, ki jo je vodila znana spiritualistka J. Leymarie, na Nizozemskem ter v Avstraliji. Omembe vreden je tudi niz člankov v *The Theosophistu* pod naslovom »Fragments of Occult Truth«, ki se je raztegnil v leto 1882; šlo je za prispevke v obliki vprašanj, ki jih postavljaj W. H. Terry, ustanovitelj in urednik spiritualistične revije *Harbinger of Light* ter

163 Josephine Ransom, *A Short History of the Theosophical Society*, str. 140.

164 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 146.

165 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 144.

166 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 156.

167 *Supplement to The Theosophist*, junij 1881.

168 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 161.

169 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 161.

obenem tudi član Generalnega sveta društva, in na katere je odgovarjala Blavatsky.¹⁷⁰

V marčevski številki *The Theosophista*¹⁷¹ znova najdemo omembo Ödöna von Vaya kot člana Generalnega sveta. Aprila sta Blavatsky in Olcott odpotovala na povabilo T. Subba Rowa, uglednega Indijca in prominentnega člana društva,¹⁷² v Madras, da bi si tam ogledala posestvo, ki je bilo naprodaj. Tekom leta sta nato izpeljala nakup, tako da je posestvo Adyar v okolici Madrasa postalo sedež društva, kar je ostalo vse do danes.¹⁷³ Avgusta je bil v *The Theosophistu* objavljen članek z naslovom »Visions in the Crystal«,¹⁷⁴ ki je omenjal Adelmo in ponovil značilnosti gastainskega kremenjaka, oktobra¹⁷⁵ pa zanimiva novica, da »sta se Baron in Baronica Von Vay, FF.T.S. [kratica za člana Teozofskega društva], vrnila na njuno očarljivo posestvo v Gonobitzu, Styria, potem ko sta nekaj mesecev preživela v avstrijski prestolnici«, kar je bilo zelo verjetno povezano s prizadevanji po ustanovitvi teozofske lože na Dunaju. Novembra so lastniki dnevnika *Pioneer* A. P. Sinnettu sporočili, da ne potrebujejo več njegovih uslug, kot razlog pa navedli njegovo povezanost s Teozofskim društvom in pro-indijsko uredniško politiko.¹⁷⁶ Problemi so se pojavili v British Theosophical Society, kjer spiritualističnim članom niso bile všeč kritike spiritualizma, ki jih je Blavatsky objavljala v *The Theosophistu*, in terjali dokaze za obstoj mojstrov in bili odločno proti »tajnosti«. ¹⁷⁷ Medtem pa so se v Indiji lože množile z izjemno hitrostjo,¹⁷⁸ tako da so bili na sestanku

170 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 163–164.

171 *Supplement to The Theosophist*, marec 1882.

172 Po njem se imenuje društvena nagrada za literarne dosežke – Subba Row Medal.

173 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 169.

174 *The Theosophist*, avgust 1882, str. 187–288.

175 *The Theosophist*, oktober 1882.

176 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 172.

177 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 174.

178 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 175.

Generalnega sveta¹⁷⁹ v decembru izvoljeni novi uradniki in člani Generalnega sveta društva, vendar pa se poimenski seznam ni ohranil. Prvi meseci v letu 1883 so bili posvečeni urejanju posestva v Adyarju in odhodu A. P. Sinneta v Anglijo, ki je s seboj odnesel zapiske za novo knjigo, *Esoteric Buddhism*, ki je predstavila filozofijo, prejeta prek pisem Mojstrov in bila objavljena junija tega leta.¹⁸⁰ V Angliji je medtem predsednica društva postala Anna Kingsford, avtorica knjige *The Perfect Way, or the Finding of Christ*, društvo pa se je preimenovalo v London Lodge of The Theosophical Society, kar je bilo prvič, da se je neka veja poimenovala za ložo (lodge).¹⁸¹ V marcu je bila objavljena v *The Theosophistu* recenzija knjige Caroline Corner *My Visit to Styria*,¹⁸² v kateri avtorica opisuje svoj obisk pri Vayevih v Konjicah in o Adelmi s pohvalnimi besedami pravi: »Baronica Adelma von Vay je širom Evrope in Amerike znana kot psihometer in kristalna bralka z velikim darom, mesmerična zdravilka bolnih revežev in inteligentna pisateljica (v nemškem jeziku) o psiholoških temah. Njena družina, tako kot tudi baronova, sodi med nadvse aristokratske skupnosti, pa vendar velja Adelma povsod za posebitev dobronamerne in skromne prijaznosti«.

Tega leta sta bili v Franciji ustanovljeni dve novi veji, La Société Théosophique d'Orient et d'Occident, ki jo je vodila Lady Caithness, in La Société Scientifique des Occultistes de France, ki jo je vodil g. Fortin,¹⁸³ sicer pa se je društvo najbolj razširilo po Indiji, kjer je nastalo kar 43 novih vej.¹⁸⁴

V začetku leta 1884 sta Blavatsky in Olcott odpotovala v Evropo in se najprej ustavila v Franciji, kjer je Lady Caithness predstavila stališče, da bi moralo Teozofsko društvo,

179 *Supplement to The Theosophist*, januar 1883, str. 4.

180 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 178.

181 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 186.

182 Marec 1883, str. 146.

183 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 187.

184 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 185.

če želi biti uspešno na zahodu, »prepoznati krščanske oblike teozofije in spodbujati njih preučevanje, tako kot tistih vzhoda.«¹⁸⁵ Podobne poglede so imeli tudi v Londonu, kjer je predsednica London Lodge, Anna Kingsford, ob volitvah novih uradnikov predlagala ustanovitev dveh sekcij v okviru lože: prva za člane, ki želijo slediti učenjem Mahatem in jih prepoznati za Mojstre, z A. P. Sinnettom kot predsednikom; in druga, s širšim programom, ki bi spodbujala študij ezoteričnega krščanstva in zahodne teozofije, iz katere je slednja izšla. Kingsfordova je bila namreč mnenja, da bo slej ko prej »ezoterično krščanstvo prepoznano kot religiozna znanost zahodne polovice sveta.«¹⁸⁶ Na sestanku se je nenadoma pojavila Blavatsky in po njeni predstavitvi je na volitvah zmagala skupina pod vodstvom A. P. Sinnetta, medtem ko je Kingsfordova najprej želela organizirati novo vejo. Olcott se je s tem strinjal, vendar pa so nekateri člani želeli pripadati obema vejama, česar pa Olcott ni sprejel, tako da je Kingsfordova s svojimi somišljeniki ustanovila ločeno društvo, Hermetic Society.¹⁸⁷ Ob obisku Pariza je Olcott odvil *charterja* drugim dveh vejam (Leymarie, Fortin), ker naj ne bi delovali v skladu s pravili društva,¹⁸⁸ nakar je odpotoval v Nemčijo, kjer je bila v juliju ustanovljena Germania Theosophical Society, s predsednikom Hübbe Schleidnom.¹⁸⁹ V septembru je v reviji *The Christian College Magazine* izšel članek z naslovom »The Collapse of Koothoomi«, ki ga je objavila ga. Coulomb, zaposlena na posestvu v Adyarju, in ki je obtoževal Blavatskyjevo, da je z njeno in pomočjo nje-nega moža potvorila pisma Mojstrov. Ob vrnitvi Olcotta in Blavatsky v Indijo je v decembru potekala letna konvencija društva, na kateri so obravnavali primer. Blavatsky je zahtevala, da se sproži postopek, da bi se lahko oprala obtožb.

185 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 194–195.

186 George Mills Harper, *Yeats's Golden Dawn*, str. 5.

187 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 196–198.

188 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 200.

189 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 201.

To bi pomenilo, da postanejo javni določeni dokumenti, ki bi jih predložila odvetniku, skupaj z izjavo pod prisego. Vendar pa je Olcott zagrozil, da bo v tem primeru odstopil, kajti zadeva bi se razvila v »sojenje ezoterični filozofiji in obstoju Mojstrov«, tako da se je konvencija odločila, da Blavatsky ne sme tožiti Coulombovih.¹⁹⁰

Že v novembru 1884 je Society for Psychical Research poslala v Adyar preiskovalca, Richarda Hodgsona, da bi raziskal primer. Olcott, ki je prijateljaval s člani omenjenega društva, ga je sprejel kot prijatelja in mu omogočil neodvisno preiskavo. Ta se je aprila 1885 zaključila s poročilom, ki je bilo za Blavatskyjevo porazno, tako da je avgusta zapustila Indijo in se tja ni nikoli več vrnila.¹⁹¹

Adelma in budimpeštansko društvo v začetku osemdesetih

Medtem so se že leta 1880 v reviji *The Spiritualist* pojavili prvi prevodi Caroline Corner iz knjig Adelme von Vay, pri čemer je bil prvi¹⁹² objavljen pod naslovom »Visionen in Wasserglasse«: »Moji duhovni vodniki so me obvestili, da imam dar duhovnega vpogleda, ne da bi padla v somnambulno stanje – to je bila jasnovidnost. Rekli so, da se bodo vizije pojavile na sledeč način: vzeti moram kozarec, napolnjen s čisto vodo, vztrajno zreti vanj, oni pa mi bodo v njem prikazali fluidne slike ali fantomske predstavitve. Ob prvem poskusu sem v vodi kmalu uzrla nekatere predmete, drobne mehurčke in plavajoče oblake. Sčasoma so se ti spremenili v psa, podobe moških in žensk. To je bil začetek; nato je voda zvalovala in slike so zdrsele proti robu kozarca. Videnja lahko izvajam le zvečer, ko je svetloba medla, nikoli čez dan, in imeti moram močno željo po videnjih. Pri tem sem vedno v svojem normalnem stanju, to je, polno se zavedam tega,

190 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 205.

191 Josephine Ransom, *A Short History ...* str. 211–216.

192 *The Spiritualist*, 23. januar 1880, str. 46.

kar vidim in slišim. Želja ali hotenje drugih, da bi morala videti neko določeno slika, name nima nobenega vpliva.«

Teden dni pozneje se je v *Banner of Light*¹⁹³ pojavila novica »A Word from Countess Adelma Von Vay«, v kateri je Adelma poročala, da si »spiritualizem končno utira pot v Avstriji, na Madžarskem in v Nemčiji. Odkar smo pred petnajstimi leti prvič pred svetom odprto spregovorili o naših izkušnjah, smo morali prenesti veliko ostrih kritik, vendar pa sedaj ni več tako. Spitualizem je odtlej v tem delu Evrope zrastel in drobno seme se je razvilo v drevo, med vejami katerega lahko mnoge ptice prepevajo svoje pesmi. V Nemčiji so stvar prevzeli profesorji Zöllner, Hoffmann, Ulrici, Fechner; v Avtriji je obisk Lottie Fowler pri nas in pri mojem bratrancu, grofu Gundukurju Wurmbrandu, povzročil veliko dobrega; obisk g. Eglingtona na Češkem in kratek postanek dr. Sladea na Dunaju sta prav tako sprožila dobro delo. Baron Hellenbach piše na Dunaju globoke filozofske knjige, ki lepo govorijo o duhovnih pojavih; on je velik občudovalec dr. Sladea. Želja po fenomenih je sedaj živa povsod.«

Tem dobrim novicam so sledile nadaljnje objave prevodov Caroline Corner iz *Studien über die Geisterwelt* v reviji *The Spiritualist*: »How my writing mediumship began«,¹⁹⁴ »My mediumship«,¹⁹⁵ »The power of exorcism«,¹⁹⁶ in proti koncu leta »On ‚Doubles‘«¹⁹⁷, preveden iz *Videnj v kozarcu vode*.

Maja je *The Spiritualist* poročal,¹⁹⁸ da je 18. aprila umrl Anton Procházka, tajnik spitističnega društva v Budimpešti in tudi izvrsten medij, ki je vestno izponjeval svoje dolžnosti kot tajnik in urednik glasila *Reformierende Blätter*. Avgusta

193 31. januar 1880.

194 6. februar 1880, str. 46.

195 20 februar 1880, str. 90–91.

196 27. februar 1880, str. 104–106.

197 *Medium and Daybreak*, 3. september 1880, str. 571.

198 14. maj 1880.

pa je *Banner of Light*¹⁹⁹ med poročanjem o dogajanjih o spiritualizmu v Franciji objavil izvlečke iz zanimivega članka z naslovom »Theosophism«, v katerem se Adelma omenja kot ena izmed štirih najvplivnejših ženskih avtoric s področja duhovnosti svojega časa: »Morda na zemlji ne obstajajo štirje moški, ki bi izvajali večji moralni vpliv na mišljenja ljudi, kot ga imajo štiri avtorice, *orateurs féminines*, ki so postale slavne po svoji elokventnosti, vnemi in energiji, s katero potiskajo človeštvo na pot napredka in moralne prebuditve. Glejte te duhovne kraljice, *reines de l'esprit*, te heroine miru, apostolke dobroteljnosti: Emma Hardinge Britten, Cora L. V. Richmond, Adelina Von Vay, Helena Blavatsky – štiri evangelistke nove dobe, duhovnice luči duhovne reforme, prerokinje Božje milosti, ki jim je usojeno, da znova prižgejo dolgo odsoten sveti ogenj v resničnem templju človeštva, človeškem srcu.«

Že v aprilu tega leta pa je bilo v *Psychische Studien*²⁰⁰ objavljeno poročilo »Der Rechenschafts-Bericht des Vereins ‚Spiriter Forscher in Budapest‘ für das Jahr 1880« z obsežnim komentarjem urednika revije Gregorja Constantina Wittiga. Poročilo je govorilo o tem, da je kontinent preplavljen s poročili o spiritualizmu in da si znanstveniki prizadevajo, da bi ovrgli ali pa dokazali obstoj spiritističnih pojavov. Spiritualisti iz romanskih dežel in Madžarske skušajo raziskovati moralni vidik sporočil, ki jih prejema-jo prek medijev, kar je povsem filozofsko delo. Usmerjeni pa so tudi v praktično delo in pomagajo ljudem v stiski. Nasprotno pa spiritualisti v Ameriki in Angliji posvečajo več pozornosti fizičnim manifestacijam in imajo napadalno držo do duhovnih sporočil. Društvo želi ostati izven tega spopada in njegovi člani čutijo kot dolžnost, da se vzdržijo javnega nastopanja. Urednik, Gregor Constantin Wittig, je v svojih komentarjih omenil, da so to vrsto spiritualizma

199 7. avgust 1880.

200 April 1881, str. 160–167.

nemški filozofi že obravnavali in zavrgli. Člani budimpeštanskega društva bi si morali prizadevati, da bi prepričali znanstvenike, da so dejansko v stiku z višjimi inteligencami. Raziskave nemških znanstvenikov in filozofov pravijo, da so informacije, ki so prejete prek sporočil, brez osnove. Da bi jih dokazali, bi bili potrebni bolj tehtni dokazi in bolj eksperimentalen pristop. Zaradi tega bi bilo mogoče skupen jezik doseči le, ko bodo v Budimpešti vpeljali bolj eksperimentalno metodo.

Objava odlomkov iz letnega poročila budimpeštanskega društva in Wittigovi komentarji so izzvali reakcijo Adolfa Grünhuta, predsednika društva, ki je bila nato objavljena v junijski številki *Psychische Studien*²⁰¹ pod naslovom »Freundliche Erwidderung des Vereins ‚Spiriter Forscher‘ in Budapest«. V njej, če na kratko povzamemo, Grünhut pravi, da razume kritiko z Wittigovega zornega kota, vendar pa mora vseeno izraziti nestrinjanje z napadalnim tonom komentarjev, poleg tega, da poročilo ni bilo namenjeno za objavo, ampak zgolj kot informacija zaupnim spiritualističnim bratom. Dokazati skuša, da niso proti eksperimentalnemu spiritualizmu, saj že samo poročilo pravi, da živo spremljajo eksperimente na tem polju, v upanju, da bodo dokazali obstoj inteligenc v ozadju pojavov, zaradi česar ne želijo delati kakršnih koli primerjav med (anglosaškim) spiritualisti in (kontinentalnimi) spiritisti. Nadalje pravi, da so lahko srečni, ker imajo štiri, pet medijev, ki predajajo sporočila, ki so bila vedno znova in znova preverjena. Ne želijo se pripraviti glede nauka reinkarnacije, vendar pa se ne morejo strinjati s pogledom, da je ta nauk nelogičen. Na koncu pravi, da se nimajo za sovražnike, ampak za prijatelje v skupnem boju proti skupnemu sovražniku, materializmu, in za skupen cilj, resnico.

Tako v Wittigovih komentarjih kot v Grünhutovem odzivu je prisotna izmenjava pogledov glede urednika revije,

201 Str. 308–314.

Licht, Mehr Licht, g. Rapparda, in njegovega bolj silovitega načina branjenja določenih pogledov. Kakorkoli že, Adelma je našla v tej reviji odprta vrata za objavo svojih člankov. Čeprav je bilo to leto obetavno za uresničevanje Adelminih idej, pa se je morala po drugi strani soočiti s smrtjo dveh svojih dragih prijateljev, Leona Favrea in Franza Hoffmanna.

Adelma in Caroline

Odnos med Adelmo von Vay in Caroline Corner, ki se je očitno vzpostavil na sprejemu Vayevih v prostorih BNAS-a v letu 1877 in se nato razvijal v naslednjih letih, vse do objavljanja Carolininih prevodov iz Adelminih del v letu 1880. Njun odnos je postal veliko bolj intimen poleti leta 1881, ko se je Caroline odzvala na Adelmino vabilo in preživela dovršen del poletja na njenem domu v Konjicah. Caroline je leta 1882 o tem obisku napisala drobno knjižico *Moj obisk Štajerske (My visit to Styria)*, v kateri se Adelme spominja z besedami: »Lepa in očarljiva ženska – z obličjem, prežetim z dobrohotnostjo, vedrino in inteligenco (...) resnična humanitarka, ki pomaga bolnim in ljudem v stiski. Kmečko prebivalstvo vztraja v neizprosni veri v njeno moč, da lahko blaži bolečino. Od blizu in od daleč vodijo svoje bolnike v njeno oskrbo«.

Knjižica je imela nenavadno velik odmev v spirit(ual)ističnih krogih, še zlasti ker ne prinaša kaj dosti več kot slikovit opis štajerske pokrajine in običajev ter značajskih potez Adelme in njenega doma. Zaradi tega je bilo tudi vsako nadaljnje poročilo ali članek, ki je v spiritualističnih revijah razkrival sodelovanje med Adelmo in Caroline, prav tako deležen velike pozornosti. Vendar pa je bila vsebina njunega sodelovanja po eni strani tako obširna, po drugi strani pa namenjena predvsem obveščanju o človekoljubni in zdravilski razsežnosti Adelminega delovanja, tako da nas to oddaljuje od namena tega uvoda, da Adelmo predstavimo predvsem v povezavi z njenim osrednjim delom, *Duh*,

sila, snov. Zaradi tega bomo v nadaljevanju in za zaključek podali zgolj splošen pregled njenega udejstvovanja na teh dveh področjih.

Medialno pisanje in zdravilstvo

Prek medialnega pisanja je Adelma, kakor trdi sama, stopila v stik z različnimi duhovi, ki so ji pomagali nadalje razvijati njene zdravilske sposobnosti. Eden izmed njih je bil tudi pokojni zdravnik Samuel Hahnemann (1755–1843), utemeljitelj homeopatije, s pomočjo katerega je Adelma predpisovala homeopatska zdravila in z velikim uspehom ozdravljala težke primere. Glas o njenih izjemnih zdravilskih sposobnostih se je hitro razširil po bližnji okolici, prošnje za pomoč pa so začele množično prihajati tudi iz drugih koncev Evrope, Rusije in Amerike.

Homeopatsko zdravljenje je uspešno nadgrajevala tudi s t. i. magnetnim zdravljenjem, katerega teoretsko podlago v svoji dnevniških zapiskih pojasnjuje z besedami: »Zdravljenje je izravnavo teže med fluidi in odom. Če je to ravnotežje porušeno, je človek bolan. Gre torej zgolj za to, da te moteče vplive in vzroke odstranimo, to pa se zlahka zgodi prek zdravilskega medija, namreč prek magnetizma. Takšnega zdravljenja pa vendar ne učijo na univerzah, nasprotno, le redki zdravniki verjamejo vanj. Česa se lahko zdravniki naučijo? Le mehaničnih, materialnih znanosti, empirije; fluid, od, magnetizem, učinkovanja duhov na ljudi, duševnost, to so zanje neraziskane stvari in o vsem tem nočejo ničesar vedeti. Če bi bili nekateri zdravniki mediji, bi lažje prepoznali vzroke nastanka bolezni.«²⁰²

V skladu s teorijo mesmerizma, s katero naj bi se Adelma seznanila prek duha Antona Mesmerja (1734–1815), je, kakor smo že omenili, celoten svet prežet z nekakšnim fluidom, ki je v obliki animaličnega magnetizma prisoten v vsakem živem organizmu. Mesmer je pri svojih poskusih sprva

²⁰² Ibid., str. 463–464.

uporabljal magnetne, vendar pa je kmalu prišel do spoznanja, da je to magnetno silo mogoče prenašati tudi z dotikom ali zgolj z mislijo. O takšnem načinu zdravljenja, pri katerem ima magnetizer vlogo posrednika, ki zdravilno silo prenaša na bolnika, Adelma v svojih dnevnikih pravi: »Zdravljenje prek medijev. V tem primeru duhovi magnetizirajo prek roke medija, duh premika roko medija in duh združuje svoje fluide z medijevimi, da bi jih lahko dala bolnemu. To je najbolj vzvišena oblika zdravilstva«. ²⁰³

Z magnetizmom je v tistem času zdravil tudi »čudodelnik s Primskovega«, dolenski župnik Jurij Humar (1819–1890), verjetno najslavnejši zdravilec na našem prostoru, s katerim je bila Adelma v tesnih pisemskih stikih. Kot katoliški duhovnik, ki je imel zaradi svojih zdravilnih moči že sam dovolj težav znotraj cerkvenih krogov,

Humar sicer ni želel ničesar slišati o spiritizmu in duhovih, kljub temu pa je v Adelmi takoj prepoznal sorodno dušo, kar dokazuje sledeči odlomek iz njune korespondence: »Zelo dobro vem, visokorodna gospa grofica, da lahko pri vseh teh stvareh pomagate prav tako dobro kot jaz, in še bolje. Poskusite to samo z oblati. Vaša volja bo zadostovala. Pomagajmo človeštvu. Posušimo solze trpečih. Ne smemo pustiti, da bi talent, ki nam ga je dal Bog, ostal neizkoriščen. Posledica moje metode zdravljenja je bila tudi ta, da sem imel nastop pred predstojnikom katedrale, pričeli so me nadzirati, a sem se temu uspel izogniti in silo uporabil na drugačen način, tako da mi niso mogli priti blizu. Zdaj o moji osebi sodijo, da sem prej hudič ali šarlatan kot pa zablodeli človek. Nekatero osebo ženskega spola celo trdijo, da sem antikrist, spet druge pravijo, da sem vedeževalec, heretik, čarovnik. Gre tudi Vam tako, cenjena grofica? Če je tudi pri vas tako, potem pustite, tako kot to počnem jaz, da vas vodi samo ljubezen do bližnjega. Pustimo pse lajati

203 Ibid., str. 464.

in pojdimo po svoji poti mirno naprej«. ²⁰⁴

Iz navedenega odlomka je razvidno, da je med Adelmo in Humarjem od samega začetka vladalo vzdušnje pristnega zaupanja in razumevanja. To seveda ne preseneča, saj sta oba z velikim zanimanjem in pobožnostjo raziskovala »skrivnostne sile«, kakor je temu pravil Humar, se ukvarjala s preučevanjem telepatije, prenosa misli, magnetizma in jasnovidnosti, ter vsak po svoje skušala razložiti pojave, ki sta jih izkušala na lastni koži. Podobno kot Humar, ki je svojo zdravilno moč na ljudi prenašal s pomočjo oblat, razrezanih v obliki trikotnika, je Adelma na daljavo zdravila tako, da je svojim pacientom pošiljala magnetizirano vato. Njene metode opisuje kratka pesmica, ki jo je nekoč iz hvaležnosti napisal nek major avstro-ogrske vojske: »Moj zdravnik, v ženski podobi, / cveti v redki lepoti, / v ljubezni do bližnjega zdravi, / obrača se k Božji dobroti. / Polaga nežno rokó / in v mislih ji teče molitev, / čez to spušča se Božje oko / in bliža se bolnemu ozdravitev. / Še več s čaranjem napravi; / pameten je njen nasvet, / na daljavo zdravi / s kosom vate, ki je s silo prežet. / Tudi nam vato je poslala, / da bi jo k bolniku položili, / ki ji prej z uroki je ljubezni dala / s svojim blagoslovom«. ²⁰⁵

Skupaj z možem Ödonom sta finančno podprla izgradnjo bolnišnice, ki so jo leta 1897 odprli v Slovenskih Konjicah in jo po habsburški nadvojvodinji imenovali »Christiane Lazaret«, domačini pa so ji rekli »Pri rdečem križu«. Tudi sicer je Adelma daleč naokrog slovela kot velik človekoljub, ki svojih zdravilskih sposobnosti ni nikoli zaračunavala, ampak je nesebično priskočila na pomoč tako bogatim kot revnim. Njeni sodobniki jo tako opisujejo kot dobrohotno gospo, ki je bila vselej pripravljena pomagati ljudem, da bi se izkopalili iz bede in bolezni. Zaradi številnih zdravilskih

204 Ibid., str. 934.

205 Ibid., str. 212–213.

uspehov in ugleda, ki ga je bila v svojem času deležna širom sveta, se je Adelma z zlatimi črkami zapisala v zgodovino naravnega zdravilstva, homeopatije in energetskega zdravljenja na Slovenskem.²⁰⁶ Njeno zdravilno moč naj bi bilo, kakor pravijo, še danes mogoče občutiti na njenem grobu, ki leži ob zidu na vrhu pokopališča sv. Ane v Slovenskih Konjicah.

²⁰⁶O tem gl. Nena Židov, »Adelma Vay – spregledana zdravilka iz Slovenskih Konjic«, *Etnolog* 25 (2015), 139-154

Stvarjenje sveta v knjigi *Duh, sila, snov*

V skladu s prepričanjem, da je resnični spiritizem mogoče prakticirati le znotraj trdnih okvirov krščanske vere, je tudi knjigo *Duh, sila, snov* Adelma nekoč označila kot primer »čistega krščanskega spiritizma«. Izhodišče vsakega njenega koraka je Biblija, še posebno Janezov evangelij, o katerem v svojih dnevniških zapiskih pravi: »Če nam Bog ne odpre oči, ne moremo razumeti Njegove besede, na primer Janezovega evangelija, ki bi ga morali vedno znova brati. Ga človek pravilno razume? Ta evangelij je najgloblja, najpopolnejša knjiga na svetu. Kdor jo v sebi zaobjame in razume, ta je resnično moder«. ²⁰⁷ Četudi navedene besede nimajo neposredne zveze z Adelminim razumevanjem spiritizma, pa je kljub temu ta odlomek morda najlepši uvod v njeno knjigo *Duh, sila, snov*, ki se začinja prav s parafrazo znamenitega stavka iz začetka Janezovega evangelija: »Na začetku je bila Beseda, Beseda je bila pri Bogu, in Beseda je Bog« (Duh, sila, snov = DSS 1.1).

Ta uvodni stavek je hermenevtični ključ celotne knjige, ki je v nekem smislu zgolj razširjena eksegeza Mojzesove zgodbe o stvarjenju. Iz tega uvodnega stavka je razvidno, da je izhodišče Adelminega sistema Bog; če bi namreč začeli kjer koli drugje, bi k stvari pristopili z napačne strani, kakor da bi se računa lotili pri njegovem koncu. Adelma kmalu zatem Boga opredeli kot Duha, pri čemer se znova nasloni na besede iz Nove zaveze: »Pač pa ga Kristus imenuje duh, ko pravi: ‚Bog je Duħ. Bog je torej začetek, Beseda in Duh, ki je dejaven in ki ustvarja« (DSS 1.8). Od tu naprej pa se Adelma postopno odmakne od besed Nove zaveze in njena koncepcija sveta ubere samosvojo pot.

Bog, ki je izhodišče njenega sistema, je najbolj realno, pozitivno in resnično, v Njem pa je v najvišji potenci zaobjeto vse bivajoče, v triadnih stopnjah duha, sile in snovi:

²⁰⁷ *Aus meinem Leben*, str. 87.

»Bog, ki je tako velik in nedoumljiv, da Ga tudi najčistejši in najvišji duhovi komaj dojamejo, zaobjema v Sebi vse, skoncentrirano v duhovni masi. Posledično je On duh, sila in svetloba, slednja pa je skoncentrirana, poduhovljena snov, njena najvišja potencia. Prav tako lahko rečemo: Bog je duh, sila in snov, zakaj prav prasketloba je prva iskra in zarodek snovi« (DSS 1.11-12). Bog je torej troje: duhovni princip, ki v sebi zaobjema najvišjo potenco, najvišji um in inteligenco, nadalje največja sila, ki se manifestira v njegovi neomejeni volji, ter nazadnje prasketloba, ki je najvišja potencia snovi.

Ta triada duha, sile in snovi je kot nekakšen žig vtisnjena v samo strukturo bivajočega in se v fraktalih pojavlja na različnih stopnjah in ravneh, vse do najnižje depotence vesolja, ki je naš zemeljski svet. Iz duha, sile in prasketlobe tako izhaja vse bivajoče, prek kompleksne sukcesije zgostitev in preobrazb, ki se postopno, korak za korakom, spuščajo od Boga in prevevajo celotno stvarstvo: »Od najmanjših prašnih delcev pa vse do najvišjega duha je vse duh, sila in snov; ti so zatorej v svojih učinkih eno (...). To troje je v vsem bivajočem torej neločljivo eno in se ne pojavlja samo pri Bogu, ampak povsod, v vsem, kot troedinosti; tako v črvu kot v človeku, tako v molekuli kakor v najlepšem celostnem delu; zakaj vse je relativno z ozirom na Boga, troednost, ki je edina absolutna in pozitivna« (DSS 1.16–18).

V tej troedinosti je Bog duh, sila njegovo sredstvo, snov pa to, kar je prek tega nastalo. Stvarjenje sveta je tako zgolj dolgotrajen proces depotenciranja najvišje potence, ki se vse bolj materializira, dokler se v vesolju ne začne proces ponovnega potenciranja. Adelma se pri tem ves čas poslužuje specifične terminologije, ko jo domnevno prevzame iz homeopatskega zdravlilstva, od koder jo nato aplicira na področje ontologije. V prid temu govori sledeči odlomek iz njene druge knjige z naslovom *Raziskave o svetu duhov* (*Studien über der Geisterwelt*, 1874), v katerem pomenljivo

pravi: »Homeopatija je kot zdravilni zakon prek potenciranja materije začetek nekega znanstvenega dokaza o obstoju duhovnih sil«. V tem odlomku se skriva jasen namig, kako je potrebno razumeti pojma potence in depotence, ki imata v knjigi *Duh, sila, snov* vseskozi izrazito ontološko konotacijo. Homeopatska zdravila delujejo namreč po sledečem principu: večja kot je potencia, se pravi razredčitev neke substance v zdravilu, manj je v njej prisotna informacija o dejanski snovi in – paradoksalno – toliko močnejše zdravilo učinkuje. Z drugimi besedami: razmerje med močjo zdravila in prisotnostjo določene substance (snovi) v njem je obratno sorazmerno. Po natanko istem principu pa gre razumeti tudi strukturo in ontološko hierarhijo vesolja: višja kot je namreč stopnja potence, manj je v njej prisotna snovna razsežnost in toliko večja je njena duhovna realnost, ter seveda *vice versa*.

Stvarjenje vesolja se začinja v trenutku, ko Bog prek svoje triade duha, sile in prasketlobe v življenje obudi neživi in brezsilni nič, mrtvo snov, ki s tem postane z življenjem izpolnjeno vesolje. Iz duha se tedaj razvije življenjski princip, iz (vibracijske) sile atrakcijska sila, iz prasketlobe odična svetloba; zaradi vsega tega se v vesolju vzpostavi stanje dvovrstnosti, ki se porazdeli po vesolju, v katerem se zdaj nahaja duhovni in življenjski princip, ustvarjajoča in porajajoča sila, prasketloba in odična svetloba.

To stanje dvovrstnosti je za svojo logično dovršitev zahtevalo odgovarjajoče tretje, zaradi česar je v naslednjem koraku geneze Bog ustvaril oživljene duhove, »prvrojence Božjega duha« (DSS 3.5). Vesolje se je na tej točki začelo vrteti, prišlo je do rotacije, tretje sile, ki je vibracijo in atrakcijo povezala v spiralno gibanje. Iz prasketlobe in odične svetlobe je nastal fluid, ki se je razvil iz asimilacije oziroma združitve obeh.

Ker so imeli prvrojenci zaradi dvovrstnosti, iz katere

so se razvili, v sebi dvojno naravo, podarjajočo in prejemajočo, jih besedilo imenuje tudi »dualni duhovi«. Ti prvorojenci so bili »duhovna in inteligentna posledica Boga in življenjskega principa, fluidna posledica prasketlobe in odične svetlobe, tretja sila, ki je s seboj prinesla rotacijo kot posledico vibracije in atrakcije« (DSS 3.19). Z nastankom prvorojencev, ki so bili logična posledica najvišje inteligence in najvišje volje, je bila v vesolju vzpostavljena harmonija, saj se je krog prek rotacije zdaj sklenil. Bog v vesolju ni bil več sam, ampak je bil obdan s prvorojenci, ki bi kot inteligentna svobodna bitja morali spoštovati tri zakone: »Prvič, zakon uma, pripoznati Boga in biti priče Njegovemu obstoju; v ta namen so prejeli inteligenco. Drugič, dualni zakon, v skladu s katerim se mora duh držati duha; v ta namen so prejeli lastnost ljubezni. Tretjič, sledili naj bi rotirajoči, oblikujoči sili; v ta namen so prejeli dar svobodne volje, da bi pripoznali Boga!« (DSS 3.27).

Svobodno voljo so prvorojenci prejeli zato, ker bi bila ob tako visoki inteligenci in nadarjenosti, kakršne so bili deležni ob stvarjenju, mehanična volja zanje neprimerna, v sledenju Božjemu zakonu pa ne bi bilo nobene zaslužnosti. Toda v inteligenci in svobodni volji ni ležala le možnost njihovega duhovnega vzpona, ampak tudi nevarnost njihovega padca. Ker so bili najodličnejše od vsega, kar je bilo ustvarjeno, in ker pod seboj niso videli ničesar manjšega od sebe, se je k nekaterim izmed njih prikradla želja, da bi postali enaki Bogu, želeli so »derotirati, ubrati neko novo gibanje, izstopiti iz svojega duala in biti kakor Bog, edini Jaz, samostojno ustvarjati« (DSS 4.3).

V razvoju vesolja je zaradi tega prišlo do velikega preloma, prvega padca duhov, med katerim so se prvorojenci razdelili na dve skupini: na eni strani na tiste, ki so se uspešno uprli skušnjavi in ostali zvesti Bogu ter njegovemu zakonu, na drugi strani na tiste, ki so tej skušnjavi podlegli in se postavili na stran protizakona. Protizakon je namreč na-

sprotje Božjega zakona,²⁰⁸ »izroditev dobrega, disharmonija harmonije, izvor vsega slabega, vseh grehov« (DSS 4.19), nastal pa je kot posledica upora prvorojencev proti Božjemu zakonu. Iz tega obrata k protizakonu, upora prvorojencev »proti rotirajoči sili se je razvila repulzija, se pravi, da sta njihova atrakcijska in vibracijska sila postali repulzivni in njihov fluid je namesto magneten postal atrakcijsko-električen, repulziven« (DSS 4.11).

Zaradi naleta ob nespremenljivost Božjega zakona so se prvorojenci utrudili in postopno strdili, saj je njihov fluid postajal vse bolj zgoščen in kompakten, dokler ni bil njihov ovoj podoben snovi in je začel ovirati njihovo gibanje. Bog je novonastali protizakon namerno dopustil, saj je prvorojencem sam podelil svobodno voljo, ki je privedla do njegovega nastanka. Zmešnjava, ki je v vesolju nastala zaradi protizakona in upora prvorojencev, je Bog smiselno vključil v celoto, kar je storil s pomočjo pravega oziroma naravnega zakona, ki naj bi v vesolju znova vzpostavil red: »Tedaj pa je Bog izrekel besedo usmiljenja! Kar je ustvaril, kar je nastalo iz Njega in iz vesolja ter se zaradi lastne krivde in po svoji volji izrodilo, tega On ni želel uničiti, se pravi ni dovolil, da bi to v svoji strjenosti postalo nič, ampak je želel protizakon milostno in logično privedi v pravni zakon, prek katerega naj bi se protizakon z lastnim delovanjem potenciral in očistil« (DSS 5.3-4).

Z vključitvijo protizakona v zakon se v vesolju začenja delo sprave, postopno poenotenje in poduhovljenje; tisti izmed prvorojencev, ki so ob prvem padcu ostali zvesti Bogu, so bili zdaj določeni za mesije in prejeli nalogo spreobrniti

208 Nemški izraz »Gegensatz«, ki se ga običajno prevaja kot »nasprotje«, v našem prevodu slovenimo kot »protizakon«, saj je iz sobesedila jasno razvidno, da gre pri tem izrazu za nasprotje zakona (nem. Gesetz), prav tako kot se tudi pridevnik »protizakonit« (nem. gegensätzlich) pojavlja kot neposredno nasprotje pridevnika »zakonit« (nem. gesetzlich).

padle prvorojence, da bi se znova pridružili zakonu, začeli rotirati skupaj z njim ter zakonito sledili nadaljnjemu razvoju: »Stanovitni prvorojenci, ki so bili po tej prestali preizkušnji zdaj odličnejši, so prejeli poslanstva in postali mesije novega oblikovanja, s čimer naj bi odrešili protizakon in prek svoje inteligence, sile in fluida načelovali izoblikovanju zarodkov sveta« (DSS 6.4). Ti mesije so nemudoma pristopili k svoji nalogi, postali so oporniki vesolja in prevzeli vodenje novega oblikovanja, ki naj bi v skladu z naravnim zakonom, korak za korakom in brez velikih preskokov, prek mnogoterih preobrazb in rodov protizakon znova privedlo v zakon.

Prek novega oblikovanja se je kaos, ki je nastal zaradi izstopa prvorojencev iz zakona, izoblikoval v nove čudovite stvaritve, »svetovi so dosegli stopnjo urejenosti in izoblikovanosti fluidne pripravljenosti, ki je imela za posledico prebujanje duhov protizakona iz njihovega letargičnega stanja. Zakaj težki fluidi, ki so predtem pritiskali na svojega duha, so bili zdaj zaradi oddvojitve pripravljeni, potencirani, tako da je bil pritisk odpravljen in protiduhovi so se prebudili!« (DSS 12.6-7). Tisti prvorojenci, ki so se ob prvem padcu izneverili zakonu, naj bi zdaj prek kesanja prišli do spoznanja svoje napake, kar bi jim pomagalo doseči fluidno očiščenje. Narava je dosegla spravo, zdaj pa bi morali tej spravi slediti tudi oni, znova naj bi postali eno s seboj, s svojimi brati in Bogom. V vesolju je bila s tem ponovno vzpostavljena harmonija, saj je bil protizakon znova vključen v zakon in mu je zdaj rotirajoče sledil.

Toda med padlimi prvorojenci je zdaj prišlo do novega razkola; namesto da bi se brez izjeme spreobrnil in začel slediti zakonu, so »nekateri skesani sprejeli pot zakona, drugi, ki so bili trdovratni in prevzetni, pa so se še bolj razjezili in protizakon v svojem duhu, sili in fluidu podvojili« (DSS

13.2). Iz slednjih so se zdaj razvila duhovna bitja oziroma demoni, ki so želeli porušiti, preslepiti in prisiliti zakon. S tem je prišlo do drugega preloma, ločitve oziroma padca duhov, ki pa tokrat v vesolju ni povzročil zmešnjave in kaosa, ampak je neposredno privedel do izločitve, kajti v svetovih delujoči naravni zakon je protizakon brezkompromisno izločil iz zakona. »Ta padec je bil dvakrat večji od prvega. To je bil padec duha, sile in fluida, padec duhov, svetov in sil. Pri prvem padcu so duhovi izgubili zavest o samih sebi, medtem ko so jo pri drugem padcu obdržali. Pri prvem padcu je nastal fluidni kaos, zmešnjava sil, pri drugem padcu pa so svetovi izločili ognjene obroč, za tem dejanjem pa sta v njih znova zavladala prejšnji mir in harmonija« (DSS 13.12).

Ta izločitev je imela za posledico, da je med spreobrnjenimi padlimi duhovi in demoni vnovič nastala vrzel, ki jo je bilo potrebno smiselno premostiti. V ta namen je Bog ustvaril sekundarne oziroma embrionalne duhove, ki so imeli vlogo pravega člana, njihov cilj pa je bila izpolnitev prepada. Embrionalni duhovi, ki niso nastali neposredno iz Boga kakor prvorojenci, so se že rodili z zavestjo, da je v vesolju prisoten protizakon ter da bo to skušnjava potrebno premagati. »Poslušno so rotirali z zakonom in šli s svojimi svetovi veličastnemu nadaljnjemu oblikovanju naproti. Imeli so pogled obrnjen navzgor in tudi pogled na podsvetove, katerih pravni člen naj bi bili. V vesolju so stali med Bogom in protizakonom« (DSS 17.1-2).

Nastanek embrionalnih duhov je demone napolnil z jezo, saj so v njihovem popolnem oblikovanju kot v zrcalu uzrli nepravilnost lastnega oblikovanja, svojo nemoč v boju proti naravnemu zakonu in nezmožnost samostojnega ustvarjanja. S pomočjo svobodne volje, inteligence protizakona in priliznjene čutnosti so storili vse, da bi v embrionalnih duhovih zbudili radovednost po prepovedanem ter jih navdali z željo, da bi se priključili protizakonu. Med embrionalnimi duhovi je zaradi tega prišlo do novega

razkola, ki mu je sledil tretji padec duhov, kot posledica njihove radovednosti; biblična prisposoba tega padca je izgon Adama in Eve iz raja, iz območja naravnih zakonov.

Padli embrionalni duhovi so se začeli kmalu prebujati iz spanca, v katerem so se znašli po svojem padcu in izgonu iz raja. Toda ker je bilo zdaj vse bolj materialno in organsko bolj grobo, so tudi embrionalni duhovi s pomočjo svojih živčnih duhov nase pritegnili bolj grobe organske snovi, zaradi česar so postopno prejeli snovna telesa. Padli duhovi so se znašli v stanju duhovnih in čutnih lastnosti, zaradi česar so morali trpeti hude muke; to prehodno stanje je »največja preizkušnja njihove nadutosti, saj zaradi njega ponižano občutijo svojo nizko stopnjo, svoj globoki padec. Okrog sebe vidijo visoke duhove, ne da bi jih mogli doseči, prav tako vidijo okrog sebe naval še nižjih duhov, ki ga duhovno in psihično težko prenašajo« (DSS 19.38). To mučno prehodno stanje, ki so ga morali kot kazen in pokoro padli duhovi potrpežljivo prenašati, je nazadnje privedel do nastanka človeka, ki je po svoji naravi prav tako padli duh: »Duhovne prevzetnosti in precenjenosti, kot tudi nasilni čutni prestopi jih pahnejo v globlje svetove prek smrti, to pomeni prek latentnega stanja duha, ki utelešen v globlje svetove tam kot človek spet pridobi zavest o samem sebi« (DSS 19.39).

Z zavestjo o samem sebi, svojem izvirnem grehu in duhovnem izvoru se začena dolgotrajen proces vnovičnega potenciranja, duhovnega prebujanja in očiščenja. Zemeljski svet, ki v ontološki hierarhiji vesolja predstavlja njegovo najnižjo depotenco, je razumljen kot nekakšna vesoljna kaznilnica, kraj pokore in kazni, posledica čutnega padca, kamor je padle duhove pahnila njihova želja po prepovedanem. Iz najnižje točke stvarstva se lahko človek k svojim duhovnim koreninam dvigne prek spoznanja Boga in njegovih zako-

nov, to spoznanje pa na Zemljo prihaja postopno, prek duha razodeti ali prek mesij, prek sile po veri in ljubezni, in prek snovi v raziskovanju in mišljenju: »Ko bodo zemeljski ljudje s poboljšanjem in poduhovljenjem samih sebe storili korak naprej v izoblikovanju svojega uma in oblikovanju svojih izrojenih duhovnih darov, takrat bodo pred seboj videli Boga kot velikega in vzvišenega, spoznali bodo naravne zakone, ki prihajajo iz Njega, iz nespremenljivosti. Dokler pa ni doseženo to spoznanje, ni nobenega resničnega, trdnega vedenja brez hipotez in prevrata« (DSS 23.5).

Človeštvo v svojih zgodnejših fazah – začeni s primitivnimi ljudstvi Afrike, vse do visoko razvitih kultur Egipta in Grčije – Boga ni poznalo v njegovi duhovni razsežnosti, saj so ga ljudje častili samo v čutnih predmetih in ga iskali v lastnostih, kar pomeni, da so se omejevali zgolj na manifestacije njegove sile in snovi, molili so k sili in snovi, namesto k duhu. Pojem Boga kot izrazito duhovne entitete se tako v eksplicitni obliki pojavi šele z judovstvom: »Najmočnejši oblikujoči element je pravi pojem Boga in zavest o duhovnem, osebnem nadaljnjem oblikovanju in nesmrtnosti. Kako je s tem na Zemlji? En človeški rod je v preteklih stoletjih prejel pojem Boga, ljudstvo Izrael, v rodu katerega je Božji sin ali prvorojenec v svojem človeškem utelešenju izpolnil svoje misijonsko delo« (DSS 22.10). Iz judovstva je pojem Boga pozneje prišel tudi v krščanstvo, ki s tem predstavlja eno prvih stopenj na poti k duhovnemu vzponu človeštva, poenotujočo duhovno silo in potencirajočo vzpenjanje nazaj k Bogu.

To spoznanje Boga, ki ga poseblja krščanska vera, prihaja na Zemljo postopoma, pri čemer aktivno sodelujejo zvesti prvorojenci, mesije, ki se v daljših intervalih utelešajo na Zemlji in žrtvujejo v imenu človeštva. Eden takšnih je bil tudi Kristus, ki je prišel na pomoč vsem padlim duhovom, da bi jih prek novega duhovnega rojstva in vrnitve na pot zakona odrešil dednega greha, ki leži v njihovem sledenju

protizakonu. A tudi Kristusov prihod je samo začetek dolgotrajne poti vnovičnega potenciranja. Padli prvorojenci »morajo celoten proces nadaljnjih oblikovanj, ki so bila z njihovim padcem zgoščena, opraviti prek delovanja in samopotenciranja. V tem najdejo pokoro za svoj padec, vstop v svojo domovino« (DSS 29.2). Prek delovanja in samoizoblikovanja padli duhovi tako postajajo postopno vse manj čutni, dokler se končno ne približajo čistim prvorojencem in dosežejo poenotenje.

Ti duhovi zdaj v svoji enosti, ljubezni in volji oblikujejo eno z Bogom in Sinom ter so kot celota sveti Duh. To je podoba božanske troedinosti: prvič, nespremenljivi Oče, iz katerega vse izteka; drugič, Sin oziroma prvorojenci, ki opravijo delo sprave med Bogom, vesoljem in protizakonom; ter tretjič, sveti Duh, oziroma »podoba spravljenih in odrešenih, podoba poenotenja blaženosti vseh duhov, podoba duhov, ki razsvetljujejo ljudi, navdiha, svetega Duha, ki se iz svoje celotnosti poenotenih duhov manifestira v individualnostih« (DSS 36.11). Troedinost Očeta, Sina in svetega Duha tako nazadnje sovпада z vrhovno triado duha, sile in snovi.

V obširni recenziji je Hofmann knjigo *Duh, sila, snov* označil za razodeto modrost, ki ne izhaja iz Adelme: »Če zdaj vzvišeni nad vsemi dvomi ugotovimo, da ta miselni svet ne izvira iz duha Adelme, potem imamo v teh označenjih pred sabo neko vrsto teozofije ali filozofije iz onstranskega sveta duhov, in kar koli že o tem sodimo, temu spisu ne moremo oporekati globine, veličine, kako na določenih mestih pritegne, čistosti izražanja ter dostojne jedrnatosti jezika, pa četudi je simbolika števil človeškemu razumu nerazumljiva«. ²⁰⁹ Vse skupaj je Hoffmann občudujoče komentiral z besedami: »Nemogoče si je predstavljati,

²⁰⁹ Ibid., str. 310.

da je ta veličastna koncepcija o stvarjenju sveta nastala v glavi neke ženske!« Adelma je navedeno izjavo pozneje celo navajala kot nekakšen dokaz, da je knjiga *Duh, sila, snov* dejansko nastala pod vplivom duhovnih sil, saj naj bi ona sama – kot ženska! – česa takega ne zmogla napisati brez višje pomoči. Tudi sicer v svojih dnevnikih priznava, da je imela knjiga *Duh, sila, snov* edinstveno mesto znotraj njenega dolgoletnega medialnega dela: »Razodetje, ki sem ga prejela v knjigi *Duh, sila, snov*, in osupljiv način, kako sem jo morala zapisati, je bilo nekaj edinstvenega v zgodovini mojih zdaj že 35-letnih izkušenj z medijstvom, nekaj tako popolnega, globokega, nisem prejela nikoli pozneje.«²¹⁰

Dejansko ima knjiga *Duh, sila, snov*, če jo primerjamo z drugimi njenimi deli, znotraj Adelminega opusa posebno mesto. Četudi specifična terminologija, ki je prisotna skozi vso knjigo, danes morda zveni nekoliko zastarelo, pa ni zaradi tega temeljna intenca celotnega dela, znova prebuditi v človeku zavest o obstoju duhovnih razsežnosti bivanja, nič manj očitna. Tudi paranormalne okoliščine, ki naj bi botrovale nastanku knjige, lahko v marsikom zbudijo odpor in ga nehote napeljejo na misel, da gre pri vsem skupaj za prevaro, kakršnih v tovrstni literaturi ne manjka. A dokler je v vsem tem prisotno neko pristno iskateljstvo, kar pri Adelmi verjetno ni vprašljivo, se zdi vse drugo na neki način irelevantno. Potrebno je namreč odkrito priznati, da je Adelmina koncepcija sveta sama za sebe izjemno ambiciozen miselni projekt, ki na osnovi konsekventno izpeljanih načel, podprtih z razvejanim zakonom števil in simboliko likov, v celovito shemo poveže Boga, vesolje in človeka. Že samo zaradi drznosti tega podjetja bi si Adelma nedvomno zaslužila veliko vidnejše mesto v zgodovini filozofije in ezoterike na Slovenskem.

210 Ibid., str. 312.

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

Bibliografija:

- Wouter J. Hanegraaff, Antoine Faivre, Roelof van den Broek, Jean-Pierre Brach; *Dictionary-of-Gnosis-and-Western-Esotericism*; Leiden, Koninklijke Brill NV, 2006
- Tatiana Kontou, Sarah Wilburn; *Ashgate Research Companion to Nineteenth-Century Spiritualism and the Occult*; Ashgate Publishing, Ltd., 2012
- Jeffrey D. Lavoie; *The Theosophical Society – The History of a Spiritualist movement*; Boca Raton, Brown Walker Press, 2012
- Robert Dale Owen; *The Debatable Land between This World and the Next*; Trubner, London, 1874
- Henry S. Olcott; *Spiritualism and Theosophy*; Theosophical Publishing House, Madras, 1919
- Henry S. Olcott; *The Occult Sciences*; Theosophist, 1880
- Alvin Boyd Kuhn; *Theosophy: A Modern Revival of Ancient Wisdom*; H. Holt and company, Madison, 1930
- Pablo Sender; *The Roots of Modern Theosophy*; The Theosophist, November 2011
- Henry S. Olcott; *Old Diary Leaves*; Theosophical Publishing House, Madras, 1974
- Arthur Versluis; *Theosophy: Hidden Dimensions of Christianity*; Lindisfarne Press, Hudson, 1994
- Julie Chajes; *Recycled Lives: A History of Reincarnation in Blavatsky's Theosophy*; Oxford University Press, New York, 2019
- IAPSOP - The International Association for the Preservation of Spiritualist and Occult Periodicals; <http://www.iapsop.com/Theosophy-wiki> - platform for people interested in Theosophy and the Theosophical Movement
https://theosophy.wiki/en/Main_Page
- Peter Mulacz; *Notes for a History of Parapsychological Developments in Austria*; The Parapsychological Association (PA), 43rd Annual Convention, August, 2000 in Freiburg, hosted by the 'Institut für Grenzgebiete der Psychologie und Psychohygiene' (IGPP).
- Count Ferencz Szapary de Muraszombath Szechysziget et Szapar; <http://brigittegastelancestry.com/royal/bio/ferenczszaparybio.html>

- Julia Gyimesi; *Between Religion and Science: Spiritualism, Science and Early Psychology in Hungary*; International Psychology, Practice and Research, 5, 2014
- Emma Hardinge Britten, *Nineteenth century miracles, or, Spirits and their work in every country of the earth: a complete historical compendium of the great movement known as „modern spiritualism“*; William Britten, Lovell & Co., New York, 1884
- Bruce F. Campbell; *Ancient Wisdom Revived: A History of the Theosophical Movement*; University of California Press, Los Angeles, 1980
- Josephine Ransom; *A Short History of the Theosophical Society*; Theosophical Publishing House, Madras, 1938
- John Algeo; *The Letters of H. P. Blavatsky*; Quest Books, Wheaton, 2003
- A. P. Sinnett; *Incidents in the Life of Madame Blavatsky*; George Redway, London, 1886 Opomba s strani: 205-206
- Boris Kožnjak; *Filozofski rad Lazara Hellenbacha*; Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, Institut za filozofiju, Zagreb, 2017
- Florence Marryat; *There is no Death*; National Book Company, New York, 1891
- Emily Kislingbury; *Spiritualism in Its Relation to Theosophy*; A paper read before the Blavatsky Lodge of the Theosophical Society in 1892

Revije, ki so prosto dostopne na portalu:

<http://www.iapsop.com>

The Spiritualist - A Record of the Progress of the Science and Ethics of Spiritualism Najstarejša revija povezana s spiritualizmom v Angliji 1869-1882 London. Urednik: William Henry Harrison <http://www.iapsop.com/archive/materials/spiritualist/index.html>

Medium and Daybreak - Journal Devoted to the History, Phenomena, Philosophy and Teachings of Spiritualism. 1870-1895 London. Urednik: James Burns http://www.iapsop.com/archive/materials/medium_and_daybreak/index.html

Human Nature - A Monthly Record of Zoistic Science and In-

- telligence, Embodying Physiology, Phrenology, Psychology, Spiritualism, Philosophy, the Laws of Health and Sociology: An Education and Family Magazine. 1867-1878
 London. Urednik: James Burns. http://www.iapsop.com/archive/materials/human_nature/index.html
- Spiritual Magazine* - The Spiritual Magazine of Phenomena Spiritual-Ethereal-Physical 1860-1877 London. Urednik: James Burns http://www.iapsop.com/archive/materials/spiritual_magazine_uk/
- Light* - A Journal Devoted to the Highest Interests of Humanity both Here and Hereafter / A Journal of Spiritual Progress & Psychical Research / A Journal of Psychical, Occult, and Mystical Research. 1881 Weekly through 1943; monthly through 1952; quarterly since London. Urednik: John Stephen Farmer, then in 1886 W. Stainton Moses; then briefly in 1892 W. Paice followed by, Edmund Dawson Rogers (1894-1910); Edward Walter Wallis (1905-6 to 1914); David Gow (1914-1931); Leslie Curnow, assistant editor (1920s); George H. Lethem
 Corporate author: British National Association of Spiritualists / Central Association of Spiritualists / London Spiritualist Alliance (1884) / College of Psychic Science
<http://www.iapsop.com/archive/materials/light/index.html>
- Psychische Studien* - Monatliche Zeitschrift, vorzüglich der Untersuchung der wenig bekannten Phänomene des Seelenlebens gewidmet. 1874-1925 Leipzig. Urednik: Alexander Aksakov in Gregor Constantin Wittig http://www.iapsop.com/archive/materials/psychische_studien/
- Banner of Light* - A Weekly Journal of Romance Literature and General Intelligence / An Exponent of the Spiritual Philosophy of the Nineteenth/Twentieth Century. 1857-1907 New York. Urednik: Isaac Rich in Luther Colby http://www.iapsop.com/archive/materials/banner_of_light/index.html
- Religio-Philosophical Journal* - Devoted to Spiritual Philosophy / Truth Wears no Mask, bows at no Human Shrine, Seeks Neither Place nor Applause: She Only Asks a Hearing / Devoted To Spiritual Philosophy, Rational Religion and Psychical Research. 1865-1905 Chicago. Urednik: John C. Bundy. http://www.iapsop.com/archive/materials/religio-philosophical_journal/index.html
- The Theosophist* - A Monthly Journal Devoted to Oriental Phi-

losophy, Art, Literature and Occultism: Embracing Mesmerism, Spiritualism, and other Secret Sciences. 1879- Urednik: H.P. Blavatsky, H.S. Olcott Corporate author: Under the auspices of the Theosophical Society. <http://www.iapsop.com/archive/materials/theosophist/index.html>

Appendix 1: Adelmini korespondenti

Da je Adelma von Vay negovala številne korespondenčne stike, pove že sama, ko pravi, da je imela več sto spirit(ual)ističnih prijateljev²¹¹ in da je morala včasih napisati tudi po osem do deset pisem na dan,²¹² približno toliko, ali pa še več, pa jih je verjetno tudi prejela. Večina se jih je verjetno vseeno nanašala na zdravljenja, ki jih je zelo uspešno izvajala tudi na daljavo, veliko pa je bilo tudi pisem navdušenih bralcev njenih knjig. Največ veselja pa je imela, kot pravi sama, s pismi preprostih, dobrih ljudi.²¹³ Seveda je imela tudi veliko korespondentov v aristokratskih krogih, vendar pa nas gotovo najbolj zanimajo tisti iz spirit(ual)ističnih, ki jim bomo sledili v zaporedju, po katerem jih navaja v svojem objavljenem dnevniku.

Profesor Test (?), kveker in profesor klasičnih jezikov iz Filadelfije – O njem žal ni kaj več podatkov od tistih, ki jih navaja Adelma.²¹⁴ Tam pravi, da ji je leta 1874 pisal iz Tübingena, kjer je preučeval sanskrt in okreval, potem ko je prebolel kolero, vendar se je še vedno počutil precej slabo. Adelma ga je povabila na svoj dom in res se je nekega dne pojavil na njenih vratih. Ostal je celo zimo in prisostvoval eksperimentom z Lottie Fowler, Adelma pa ga je povsem pozdravila.

Dr. James Martin Peebles (1822–1922), zdravnik, naturopat, pisatelj, svetovni popotnik in profesor na Eclectic Medical College of Cincinnati ter član California College of Sciences, pa tudi konzul ZDA v Turčiji – Napisal je številne knjige s spiritualistično vsebino, med njimi tudi *Spiritual Pilgrim*, ki jo je poslal tudi Adelmi, *How to Live a Century*

211 *Aus meinem Leben*, str. 529.

212 *Aus meinem Leben*, str. 935.

213 *Aus meinem Leben*, str. 937.

214 *Aus meinem Leben*, str. 940–941.

and Grow Old Gracefully, The Practical of Spiritualism, Seers of the Ages or Spiritualism Past & Present, Christ, the Corner-Stone of Spiritualism, Spiritual Harmonies, Three Journeys around the World.

Robert Dale Owen (1801–1877), škotski socialni reformator, ki je leta 1825 emigriral v ZDA in se tam vključil v politiko kot član Working Men (delavske) stranke, ki jo je tudi zastopal v kongresu ter v tej vlogi vzpostavil Smithsonian Institution. Bil je tudi urednik socialističnega in anti-krščanskega tednika *Free Enquirer*. Njegova knjiga, *Moral Physiology*, je bila prva knjiga, ki je v ZDA promovirala kontrolo rojstev. Napisal je številne pamflete, govore, članke in knjige, v katerih je predstavil svoje osebne in politične poglede, vključno s svojim prepričanju v spiritualizem, zbranih v avtobiografiji *Threading My Way*. Njegovi najbolj odmevni spiritualistični deli pa sta: *Footfalls on the Boundary of Another World* in *The Debatable Land Between this World and the Next*, ki ju je poslal tudi Adelmi.

Dr. Eugene Crowell (1817–1894), zdravnik in krščanski spiritualist, avtor *The Identity of Primitive Christianity, The Spirit World: Its Inhabitants, Nature and Philosophy in The Religion of Spiritualism*.

Emma Hardinge Britten (1817–1894), katere pomembno vlogo v spiritizmu smo že opisali v uvodu in ki jo Adelma imenuje »apostol spiritualizma«.

Dr. Joseph Rodes Buchanan (1814–1899), zdravnik in profesor fiziologije na Eclectic Medical Institute v Covingtonu, Kentucky. Zasnoval je termin *psihometrija*, pridobivanje znanja s pomočjo »psihometra«, instrumenta duše, in ga predstavil v knjigi *Manual of Psychometry: the Dawn of a New Civilization*. Prepričan je bil, da bo psihometrija revolucionalizirala tudi vsa druga področja znanosti.

William Denton (1823–1883), profesor geologije v Bostonu, raziskovalec psihometrije, ki je nazoroval eksperimente J. R. Buchanana.

Mrs. Andrews, medij. Skopa informacija²¹⁵ o njej pravi le to, da so »v drugem delu leta 1871 ameriški časniki vsebovali poročila o seansah z novim medijem, Mrs. Andrews, (...) v Moraviji, New York. (...) Na teh seansah naj bi bilo moč videti roke, obraze, podobe duhov, ki so hodili po sobi in komunicirali s sedečimi«.

Luther Colby (1814–1894), novinar in urednik *The Banner of Light*, ki ga je s svojim spiritualističnim prijateljem, Williamom Richem, ustanovil leta 1857 in urednikoval vse do svoje smrti. Družba Colby & Rich je objavljala tudi spiritualistične knjige, med drugim tudi prevod Adelmine knjige *Povesti o sončnih žarkih*.

Henry Kiddle (1824–1891), gimnazijski ravnatelj in nadzornik. Napisal je dve pomembni spiritualistični knjigi: *Manual of Spiritualism* in *Spiritual Communications*.

Dr. Gustav Bloede (1814–1888), odvetnik, politik, zdravnik in novinar. V času nemških revolucij (1848–49) je bil odvetnik, član mestnega sveta in frenološkega društva v Dresdnu. Skladatelj Richard Wagner je o njem zapisal, da ga v mestu častijo kot sodobnega Demostena. Zaradi svojih liberalnih stališč mu je grozilo, da bo priprt, zato je z družino emigriral v Ameriko, kjer je ugotovil, da mu tam njegova pravna izobrazba ne bo kaj dosti koristila, tako da se je vpisal na Hahnemann Medical College v Filadelfiji. Po študiju je služil kot zdravnik v državljanski vojni in nato odprl prakso v Brooklynu (New York), kjer je njihov dom – s pomembnim prispevkom njegove žene Marie, ki je poučevala klavir, komponirala in pisala pesmi in povesti, oba pa sta veliko prevajala – postal salon, ki je pritegnil pomembne

215 Frank Podmore, *Spiritualism in England*, str. 96.

pisatelj in umetnike, kot so bili na primer Thomas B. Aldrich, Bayard Taylor, Edmund C. Stedman in Richard H. Stoddard. Da bi izboljšal gmotni položaj družine, se je Gustav ukvarjal tudi z novinarstvom in postal so-urednik nemškega časnika *New Yorker Demokrat*. Njegov sin Viktor je postal eden od najbolj prominentnih ameriških kemikov, tri hčerke pa so se ukvarjale z umetnostjo.²¹⁶ Bil je vnet Adelmin privrženec in prevajalec ter veliko poročal o njenem delu in bil pomemben komentator dogajanj v spirit(ual)ističnem in teozofskem gibanju.

Austin E. Simmons, šolski učitelj in klerik, ki je med drugim kanaliziral duha Georga Washingtona.

Dr. Henry Slade (1835–1905), ameriški medij, ki je prišel v Evropo na pobudo zbora profesorjev z Univerze v Petersburgu, ki so želeli izvesti testiranja in so se za ta namen obrnili na H. P. Blavatsky in H. S. Olcott, ki sta se po nekaj tednih testiranja odločila, da za ta namen predlagata Sladea. Vendar pa je najbolj poglobljene preizkuse potem z njim opravil dr. Johann Zöllner na Univerzi v Leipzigu.²¹⁷ Adelma se je z njim srečala v Hagu ob povratku z obiska v Angliji.

Dr. Prosper Schücking (1828–1877), zdravnik in državni uradnik. Tako kot mnogi člani nemških liberalnih družin, je tudi Prosper v štiridesetih emigriral v Ameriko in se po zdravniški praksi zaposlil na ministrstvu za zunanje zadeve, odgovoren za višje izobraževanje. Veliko je preučeval spiritualizem in leta 1870 pomagal vzpostaviti kulturno revijo *Die Tafelrunde*, ki naj bi se borila »proti dogmatičnemu materializmu in praznemu racionalizmu.« Adelma mu je poslala svojo knjigo *Duh, sila, snov* in nato v dnevniku objavila njegov pisni odgovor.²¹⁸

Lottie Fowler (1846–1899), delovno ime Charlotte Con-

216 <https://www.immigrantentrepreneurship.org/entry.php?rec=132>

217 <https://psi-encyclopedia.spr.ac.uk/articles/henry-slade>

218 *Aus meinem Leben*, str. 945.

noly, ki je postala znan medij, ko je leta 1870 napovedala eksplozijo v tovarni v Bridgeportu, ki se dejansko zgodila teden dni pozneje, zaradi česar so jo priprli, češ da je sama povzročila dogodek. Na sojenju je bila nato oproščena vseh obtožb, vendar pa si je pridobila slavo, ki jo je izkoristila za svoje delovanje kot uspešen medij, predvsem na svojih turnejah po Angliji. Izvajala je predvsem individualne seanse, v katerih je na presenečenje svojih strank odkrivala pomembne podrobnosti iz njihovih življenj in bolnim sugerirala način zdravljenja. Kot smo že omenili, je bila leta 1875 gostja pri Adelmi in se podvrgla testiranjem Lazarja von Hellenbacha. V osemdesetih je njena uspešna kariera počasi usihala, tako da se je spopadala s finančnimi težavami. Vrnila se je v ZDA in osamljena umrla leta 1899 v bolnišnici, kamor so jo hospitalizirali kot neprištevno.²¹⁹

Adelma pravi,²²⁰ da sta bila, poleg zgoraj navedenih, njena najbolj dolgotrajna ameriška korespondenta g. **Hoover** iz Filadelfije, odličen psihometrični medij, o katerem pa doslej ni bilo mogoče pridobiti kaj več podatkov, kakor tudi ne o pastoru **B.** iz Dagkina v Indiani.

Mr. Preiss (?) ni podatkov – je Adelmi poslal paket azteških artefaktov.

Ob navajanju svojih angleških korespondentov Adelma začenja z:

Lady Caithness (1830–1895), rojena v Madridu kot Maria de Mariategui, se je leta 1872 poročila z Jamesom Sinclairjem, vojvodo Caithness, članom Royal Society, ter poleg tega leta 1879 prejela od papeža Leona XIII. papeški plemiški naziv Medina de Pomar. Leta 1881 se je preselila v Francijo, kjer je svojo vilo Tiranty v Nici namenila spi-

219 <http://ehbritten.blogspot.com/2018/11/parties-would-do-well-to-call-some.html>

220 *Aus meinem Leben*, str. 944.

ritualističnim raziskavam in srečanjem. 1882 je ustanovila vejo teozofskega društva Société théosophique d'Orient et d'Occident, marca naslednjega leta pa gostila H. P. Blavatsky in H. S. Olcott ter financirala promocijo njunih prizadevanj v Franciji. Leta 1886 je ustanovila revijo eklektičnega značaja *Aurora*, ki jo je označila kot *L'Aurore du jour nouveau, revue de logosophie, psychologie, spiritualisme, ésotérisme, théosophie de l'Orient et de l'Occident*.²²¹ Svoje poglede je strnila v delu *Serious letters to serious friends*, ki ga je izdala že leta 1878, ponatisnila in dopolnila pa deset let pozneje, 1888. Je tudi avtorica *Old Truths in a new Light in The Mystery of the Ages*, Adelma pa jo imenuje »plemenita in pogumna borka za svetlobo in resnico«.

Emily Kislingbury (1842–?), tajnica BNAS in nato British Theosophical Society. Emily je bila poleg Caroline Corner Adelmin najbolj pomemben stik v Angliji, saj ji je slednja v zasebnih pismih pogosto predstavila svoje poglede v zvezi s članki, ki so bili objavljeni v reviji *The Spiritualist*, ali v zvezi z dogajanjem na Avstro-ogrskem, ki jih je nato Emily objavila kot Adelmine prispevke v tej isti reviji. Po odstopu s položaja tajnice BNAS, se je Kislingburyjeva povsem posvetila delovanju v angleški veji Teozofskega društva in ob prihodu H. P. Blavatsky v London postala članica njene »notranje skupine«.

Lisette MacDougall Gregory, je bila žena znanega škotskega profesorja kemije iz Edinburga, Williama Gregoryja (1803–1858), ki se je zelo zanimal za frenologijo, mesmerizem, spiritualizem in na splošno za okultne pojave ter pisal članke predvsem za *Phrenological Journal* in napisal knjigo *Candid Enquirer on Animal Magnetizem*.²²² Po njegovi smrti

221 <http://tybalt.pagesperso-orange.fr/LesGendelettres/biographies/Caithness.htm>

222 <http://www.chem.ed.ac.uk/about-us/history/professors/william-gregory>

se je Lisette preselila v London, v njeni hiši na Grosvenor Square pa so se tedensko odvijale spiritualistične seanse in srečanja spiritualistov. Adelma jo označuje kot veliko zagovornico spiritualizma.

William Henry Harrison (1841–1897), novinar in urednik revije *The Spiritualist*. Poleg urejanja revije je napisal tudi precej knjig, večinoma dokumentarnega značaja, ki so opisovale njegovo vpletenost v spiritualizem in raziskovanje psihičnih pojavov: *Spirit-People*, *The Lazy Lays*, *Mesmerism and its Phenomena*, *Psychic Facts in Rifts in the Veil*, v katero je bil vključen tudi prispevek Adelme von Vay pod naslovom »Haunting Spirits«. Harrison je imel zelo spoštljiv odnos do Adelme in voljno objavljala njene prispevke v svoji reviji ter jo obravnaval kot »visoko inteligentnega liberalnega človekoljuba«.

Alfred Russel Wallace (1823–1913), naturalist, raziskovalec, antropolog, biolog in spiritualist, ki se je navduševal nad frenologijo in mesmerizmom. Javno je zagovarjal spiritualizem in medije proti obtoževanjem v zvezi z zlorabami. Svoje članke o spiritualizmu je objavil v knjigah *On Miracles and Modern Spiritualism in Man's Place in the Universe*.

Benjamin Coleman (?), prvi predsednik BNAS.

Packes in Bertram Tamlinson (ni podatkov).

Hay Nisbeth (?), škotski novinar in urednik revije *Spiritual Record* ter predsednik Glasgow Association of Spiritualists, ki je objavljala dela Davida Duguida.

David Duguid (1832–1907), škotski medij, ki je bil znan predvsem po svojem avtomatičnem pisanju in risanju, vendar tudi po proizvajanju izjemnih pojavov in manifestacij na seansah. V letih 1870–71 je v stanju transa v 46-tih seansah kanaliziral izredno lepo knjižno delo, *Hafed, Prince of Persia: His Experiences in Earth-Life and Spirit-Life*.²²³

223 <https://www.the-voicebox.com/duguid david.htm>

Anne Judith Brown (?), poročena **Penny**, je govorila več jezikov in bila poznavalka del Franza von Baaderja. Napisala je več člankov o starodavnih in poganskih religijah. [Josce-lyn Godwin, *Theosophical Enlightenment*, str. 244]

Charles Williams (?), angleški medij, ki ga je Adelma srečala v Hagu in visoko cenila njegove medijske zmožnosti, do te mere, da si je želela, da bi jih obiskal v Konjicah in se izpostavil testiranju.

William Eglington (1857–1933), angleški medij, katerega spiritualistično delo je v delu *Twixt two Worlds* popisal John T. Farmer.

Rosina Mary Showers (1857–?), angleški medij, katerega delovanje je dokaj podrobno opisala Florence Marryat v svojem delu *There is No Death*.

Mrs. **Cadwell**, ni podatkov.

Agnes Elisabeth White (1838–1917), poročena **Guppy**, nato **Volckman**; angleški medij, ki ga je odkril Alfred Russel Wallace. Najbolj odmeven dogodek v njeni karieri je bil prenos po zraku iz njene hiše na drugo lokacijo v oddaljenosti treh milj. O tem dogodku je poročala v pismu tudi Adelmi.

V svojih dnevniških zapiskih Adelma z nekakšnim resentmentom ugotavlja, da je imela še najmanj stikov znotraj domače Avstro-Ogrske, kar je sama pripisovala zaprtosti Katoliške cerkve: »Žalostno je, vendar resnično; najmanj dopisnikov o spiritizmu imam v Avstriji; zanimanje za to visoko razodetje duhov je v Avstriji zadušeno zaradi Katoliške cerkve, zaradi strahu pred spovednico in hudičem«. ²²⁴

Adelmin dolgoletni spiritualistični prijatelj na Avstrijskem je bil baron **Lazar von Hellenbach**, o katerem smo napisali več že v uvodu.

²²⁴ *Aus meinem Leben*, str. 951.

Maria Freifrau baronin **von Stiebar** (?). Adelma jo imenuje »draga prijateljica« in »idealna ostarela dama«, ki jo je obiskala na njenem domu v Konjicah ter o tem napisala članek za nek lokalni nemški časopis.

Gustav Gessmann (1860–1924), muzealec in okultist. Napisal je številne članke in knjige o različnih psihičnih pojavih, od katerih je najbolj znana *Magnetismus Und Hypnotismus*. Adelma pravi, da je bila veliko v stiku z njim in da je bil »pogumen in zvest borec za duha in resnico«.

Prinz **Emil** de Sayn **Wittgenstein** (1824–1878), general-adjutant ruskega kralja in promotor spiritističnega gibanja ter Adelmin bližnji sorodnik. Adelma pravi, da je bil njen najbolj zaupen spiritistični prijatelj, s katerim sta si pisala vsakih štirinajst dni. Zanj pravi, da je bil »najbolj duhovit in ljubezniv človek v njenem življenju,« katerega pisma pogosto prebira, in da je njegova smrt pustila praznino v njenem življenju. »Bil je spiritualist po duši in telesu.« Juni-ja 1878 je Emil Wittgenstein napisal pismo uredniku revije *The Spiritualist*, ki ga je slednji tudi objavil, in v katerem opisuje, da je pred časom, ko se je odpravljal, da se pridruži svoji armadi na Donavi, prejel pismo mogočnega ameriškega medija, ki ga je svaril, da ga na fronti čaka skoraj gotova smrt in da zato naj ne odhaja tja. Pravi, da mora priznati, da opozorila niso bila nič kaj prijetna in da je zato o tej stvari napisal pismo svoji sestrični, Adelmi von Vay, ki pa ga je opogumila, da se je vseeno odpravil na vojno. Poleg tega so za pismo zvedeli nekateri njegovi teozofski prijatelji v New Yorku in mu zagotovili, da ga bodo varovali. Emil nato pripoveduje, da so se na fronti dogajale res neverjetne reči, ko je sovražni ogenj vedno čudežno ponehal, kadar koli se je približal bojnim položajem.²²⁵

225 Ponatisnjeno v *The Theosophist*, marec 1883, str. 142.

Georg Friedrich Daumer (1800–1875), nemški filozof in pesnik. Adelma mu je poslala svojo knjigo *Studien über die Geisterwelt*, kar ga je prijetno presenetilo, tako da se ji je toplo zahvalil in ji priporočil knjigi, v zgodbo katerih je bil sam vpleten: *Das Reich der Wunderbaren in Kaspar Hauser*.

Leopold Jacoby (1840–1895), nemški socialistični pesnik, katerega delo *Cunita* je Adelma visoko cenila. Poslal ji je knjižico o Annette von Droste-Hülshoff in pripisal: »Ta nemška pesnica, katere delo in pomembnost poskušam z ljubeznijo in skrbnostjo promovirati, je zagotovo vaša duša dvojčica«.

Gustav Mosen (1821–1895), gimnazijski profesor v mestu Zwickau, za katerega Adelma pravi, da je napisal zelo zanimivo, spiritualistično knjigo: *Ein Morgensonnenstrahl*.

Profesor **Kellner** in Profesor **Bayer** ni podatkov.

Johann Ludwig von Güldenstübbe (1817–1873), švedski filozof, spiritist in ezoterik, in njegova sestra

Julie Wilhelmine von Güldenstübbe (1827–1888), ki je svojemu bratu služila kot medij in ki je za Adelmo pripravila natalni horoskop.

Dr. Franz Hoffmann (1804–1881), profesor filozofije in rektor Univerze v Würzburgu. Sodobnik Franza von Baaderja, katerega delo je objavil v *Sämtliche Werke Baaders* (Leipzig 1850–60, 16 Bände). Bil je v tesnem stiku z Adelmo in napisal kritiko dela *Duh, sila, snov*.

Aleksander Jung (1799–1884), literarni zgodovinar in publicist.

Dr. Josef Anton Maximilian Perty (1804–1884), profesor zoologije in primerjalne anatomije na Univerzi v Bernu, ki je sodeloval v Adelmo in o njenem medijstvu napisal več

člankov ter obširno poglavje v knjigi *Der jetzige Spiritu-
alismus*.

O Adelminih spiritističnih stikih na Danskem in Šved-
skem so dostopni v glavnem le podatki iz njenega dnev-
nika, kjer navaja gospo **von Christmass** iz Kobenhavna,
ki je urejala spiritistično revijo, in njenega sina Edvarda,
pišočega medija, ki je napisal zanimivo knjigo *Wunder*, ter
gospoda **Griebel** in **Nielsen**; nadalje še **Huldine Beamish**
(1859–1931), švedsko pisateljico in spiritistko irskega pore-
kla, in **Rat von Hasselrot**.

Na Nizozemskem sta bila njena glavna stika **A. J. Riko**
(?), tajnik osrednje nizozemske spiritistične organizacije
v Hagu, društva Oromase, in Madame **Elise Van Calcar**
(1822–1904), pisateljica in urednica, ki je urejala revijo *Op
de grenzen van twee werelden*,²²⁶ za katero Adelma pravi,
da je bila prava humanitarka in samaritanka; ter starosta
spiritizma na Nizozemskem **Johannes Nicolaas Tiedeman**
Martheze (1821–1888) in pastor **Nieuwald Van Velzens**.

V Franciji so bili njeni stiki naslednji:

Leon Favre Clavarioz (?), generalni konzul Francije, ki
je med drugim služboval tudi v Trstu in bil takrat pogosto
v družbi z Von Vayevima.

Rene Caillie (1811–1896), urednik revije *Anti-Materia-
liste - Organe du mouvement Religieux Liberal et du Spiritu-
alisme* ter tudi član prve teozofske organizacije v Franciji,
Société Théosophique des Spirites de France, ki jo je vodil
P. G. Leymarie.

Émilie Aimée Charlotte Bréard Collignon (1820–1902),
medij. Objavila je knjigo *Les Quatre Évangiles – Spiritisme
Chrétien ou Révélation de la Révélation*, in **Cicely L'Estrange**
ter zdravilec **Cyprien Vignes** (1824–1908).

²²⁶ <http://www.wisewiki.org/tiki-index.php?page=Elise+van+Calcar>

Svoj pregled spiritualističnih dopisnikov Adelma zaključuje z italijanskimi dopisniki: **Sebastiano Fenzi** (1822–1901), ustanovitelj prvega spiritističnega društva v Firencah in avtor *Il moderno spiritismo* (1880), in **Don Rafaele Urbanetti**.

Adelma je bila v tesnih pisemskih stikih tudi z naslednjo generacijo vodilnih teozofov, med drugim tudi z Annie Besant (1847–1933), ki je bila po Olcottu in Blavatsky tretja predsednica Teozofskega društva. Prav Besantova je po namigu Charlesa Websterja Leadbeaterja (1854–1934) poskrbela za izobraževanje mladega Jidduja Krishnamurtija (1895–1986), nad čigar razodetji se je – skupaj s svojo prijateljico Karolino Ipavec, ženo šentjurškega skladatelja, zdravnika in domoljuba, Gustava Ipavca – na stara leta navduševala tudi Adelma.²²⁷ Leta 1883 se v marčevski izdaji revije »The Theosophist« Adelma in njen mož Ödön omenjata kot »stara člana in nekdanja svetovalca Teozofskega društva«. ²²⁸ Zaradi vseh teh stikov, predvsem pa dejstva, da so njene knjige navdušeno prebirali najvišji krogi spiritistično in iz njega izhajajočega teozofskega gibanja, je v Adelmi mogoče upravičeno videti začetnico spiritizma in teozofije na Slovenskem.

227 I. Grdina, *Ipavci*, Ljubljana 2002, str. 310.

228 »My Visit to Styria« (recenzija), v: *The Theosophist*, 4/6 (1883), str. 146.

Appendix 2: Nepopolna bibliografija Adelma von Vay (delo v razvoju – junij 2018)

a) Knjige

- Betrachtungsbuch für Alle*, Wien, Lechner, 1867;
– 2 additional Editions in German: Budapest, Verlag des Vereines „Spiriter Forscher“, 1870, Budapest, Verlag des Vereines „Spiriter Forscher“, 1877.
- Geist, Kraft, Stoff*, Wien, Holzhausen, 1870.
– 7 additional Editions in German: ?
Wien, Lechner, 1911,
Wien, Kassal & Stern, 1935,
Leipzig, Verl. „Wahrheit“ F. Spohr, 1935,
Berlin : Arbeitskreis Urchristentum, 1969,
Wien, Gisela Weidner, 2000,
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 Edition in English:
Spirit, power and matter: edited by Catharina, Adelma and Oedoen Vay. Transl. by Robert E. Shiller and Grace H. Shiller, Cleveland, Ohio, Babos, 1948;
- 3 Editions in Hungarian:
Szellem, erő, anyag, Budapest, Rózsa Ny., 1900,
Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egylete Budapest, Általános Ny, 1921,
Budapest, Belső Egészség, 2012;
- 1 Edition in Czech:
Tajemství kosmu: duch, síla, hmota, Překl.: Pavla Kašparcová, Liberec, Santal Nakl., 2010;
- 1 Edition in Slovenian:
Duh, Sila, Snov, Ljubljana, KUD Logos, 2012.
- Studien über die Geisterwelt*, Leipzig, Mutze, 1874;
– 3 additional Editions in German:
Leipzig, Mutze, 1874,
Vierhöfen, Herrmann, 2006,
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 Edition in Hungarian: ? (1905);

- 1 Edition in Czech:
Ze světa duchu, [Transl.: M. Suchanský], Bratislava, Eko-Konzult, 1997.

Visionen in Wasserglase, Budapest, ?, 1877.

- 1 additional Edition in German:
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 Edition in Czech:
Umění věštit: vidění ve sklenici vody, Z německého orig. přel.
M. Suchanský, Bratislava, Eko-Konzult, 1997.

Erzählungen der Sonnenstrahlen, Budapest, Hericz, 1879.

- 1 additional edition in German:
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 Edition in Hungarian:
Tündér-anya meséi a napsugarakról, Budapest, Szerző, 1901;
- 2 editions in English:
Tales of the Sun-Rays, Boston, *Banner of Light* - 16.06.
- 18.08.1877, Colby and Rich,
Tales of the Sun-Rays, Boston, Colby and Rich, 1877.

Erzählungen des ewigen Mütterleins, Budapest, Tettey, 1879.

- 2 additional Editions in German:
Vierhöfen, Herrmann, 2007,
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 edition in English:
Boston, *Banner of Light* - 05.10.1878 - 10.05.1879, Colby and Rich.

Tagebuch eines kleinen Mädchens, Gonobitz, Selbstverlag, 1883;

- 1 additional Edition in German:
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2010;
- 1 Edition in Hungarian:
Egy kisleány naplója, Kaposvár, Hagelman Ny., 1903.

Dem Zephyr abgelauscht, Gonobitz, Selbstverlag, 1885.

- 1 additional Edition in German:
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008.

Hephata, Stuttgart, ?, 1886.

- 3 additional Editions in German:

- Stuttgart, Buchdr. d. Paulinenpflege, 1886,
 Wien, Müller, 1911,
 Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 Edition in Czech:
Hefata cili: Srdce, otevri se! Medijni modlitby a projevy od Adelmy Elisky (baronky Vay-hrabenky Wumbrandove) Upravil Stana J. Belohradsky. („Hefata“ oder: „O Herz öffne dich!“)
 boh, Smichov, Kadecky, 1913;
- 5 Editions in Hungarian:
 Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egylete, 1915,
 Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egylete, 1921,
 Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egylete, 1924,
 Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egyesülete, 1939,
 Budapest, Szignett Art, 1998.
- Aeonen*, Wien, Lechner, 1888.
- 1 additional Edition in German:
 Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 Edition in Hungarian:
Aeonok: elmékedések és intelmek, Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egylete, 1926.
- Klingelbeutel*, Berlin, Siegismund, 1893.
- 1 additional Edition in German:
 Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2010.
- Aus meinem Leben*, Vol. I-II, Berlin, Siegismund, 1900.
- 1 additional Edition in German:
 Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2010;
- 1 Edition in Hungarian:
Tündér-anyóka elbeszélései, Budapest, Szerző, 1901.
- Die Sphären zwischen der Erde und der Sonne*, Berlin, Siegismund, 1890.
- 2 additional Editions in German:
 Vierhöfen, Herrmann, 2007,
 Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008;
- 1 edition in Hungarian:
Szférák a Föld és a Nap között, Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egylete, 1925.

- A mindenség földtani és leszármazási művelődésének*, Budapest, Márkus Ny, 1903.
- Bilder aus dem Jenseits*, Wien, Lechner, 1905.
– 1 additional Edition in German:
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008.
- Elmélkedések könyve*, Budapest, Farkas és György Ny, 1908.
– 1 additional Edition in Hungarian:
Budapest, Szellemi Búvárok Pesti Egylete, 1926.
- Vergleiche zwischen geistigen Offenbarungen des alten Testamentes und jenen des heutigen Tages*, Berlin, Siegismund, 1908.
– 2 additional Editions in German:
Vierhöfen, Herrmann, 2006,
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2010.
- Geister kundgebungen: Aus den Jahren 1865 bis 1910, Lussinpiccolo*, Straulino & Strukel, 1910.
– 1 additional Edition in German:
Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2008.
- La Ștoupististo*, Budapest, Ludov-Kókai, 1910.
- Über das Seelenleben in täglichen Betrachtungen: Medianin geschrieben*, Wien, Fabian, 1913.
– 2 additional Editions in German:
Wien, Lechner-Müller, 1913,
Vierhöfen, Herrmann, 2008.
- Geistesnahrung in Kriegszeiten*, Geist- u. Herzensstärkung f. unsere Krieger sowie ihre Familie / Gegeben durch Adelma; Elise, Wiesbaden, Abigt, 1916.
- Herr, lehre uns beten*, Deutsche Gebete aus „Hephata“ Herz tue dich auf / Von Adelma; Elise, Wiesbaden, Abigt, 1920.
- János apostol mennyei jelenéseiről írt könyvének szellemi magyarázata*, Budapest, Szellemi Búvárok Egy., 1927.
- Explicarea Apocalipsului de Apostolul Ioan*, Arad, Tip. Reiner, 1936.
- Az ember és a mindenség*, Cleveland, Kőrösi Csoma Sándor Társ., 1983.

b) Članki

- Das Wort der Leiter, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 9.
- Das Brod des Geistes und des Leibes, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 48.
- Über die Christus-Frage, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 106.
- Die Harmonie der Leiter, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 143.
- Neujahsmanifest (Geschreiben am Jahresschluss 1871), Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 161.
- „*Die Bewegter der Natur*“, *Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 216.
- Zwei Briefe aus dem Jenseits, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 276.
- Äusserungen eines bei Wörth gefallen Helden H., Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1873, p. 322.
- Home experiences in spiritualism, The Spiritualist*, February 6, 1874, pp. 66-67.
- The clairvoyance of the blind, The Spiritualist*, March 6, 1874, p. 115.
- Psychological experiments, The Spiritualist*, July 24, 1874, p. 43.
- Friendly union among spiritualists, The Spiritualist*, December 4, 1874, p. 268.
- Materialisations in Austria, The Spiritualist*, Januar 15, 1875, p. 30.
- Merkwürdige Erscheinungen in Steiermark, Psychische Studien*, Februar 1875, pp. 69-71.
- Spiritual manifestations in Austria, The Spiritualist*, February 5, 1875, p. 67.
- An Austrian officer gives war news to the Baroness Vay during the sleep of his boday – A dream picture, The Spiritualist*, March 5, 1875, pp. 119~120.
- Spirit travelling during bodily sleep, The Spiritualist*, April 9, 1875, p. 178.
- Continental mediums, The Spiritualist*, May 7, 1875, p. 227.
- Spiritualism in Hungary, The Spiritualist*, October 22, 1875, p. 197.
- A nos frères de France, Revue Spirite*, Juillet 1875, pp. 230-231.
- Spontane Aeusserungen zweier Weltmänner, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1875, p. 44.

- Spontane Kundgebung eines Geistes, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1875, p. 126.
- Das ewige Leben, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1875, p. 126.
- Friedrich Schiller, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1875, p. 255.
- Gottvertrauen, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1875, p. 288.
- The Doppelganger or Double, The Spiritualist*, February 18, 1876, p. 77.
- Kundgebungen der Geister Kant und Swedenborg, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 230.
- Zwei Kundgebungen des verstorbenen Hauptmann's G., Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 33.
- Eine Belehrung in drei Vorträgen, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 35.
- Kundgebungen zweier Geister, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 65.
- Aeusserung eines plötzlich Verstorbenen, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 111.
- Die Liebe zu Gott, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 129.
- Äusserung einer Selbstmörderin, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 144.
- Lebensskizze eines Geistes, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 201.
- Kundgebung des Mörders Francesconi, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 355.
- Todes-Engel, Reflexionen aus der Geisterwelt*, 1876, p. 357.
- Haunting spirits, The Spiritualist*, March 23, 1877, p. 138.
- The Doctrine of Annihilation – Personal experiences in mediumship, The Spiritualist*, January 18, 1878, pp. 29~30.
- Evidence of the personal identity of certain communicating spirits, The Spiritualist*, May 11, 1878, p. 126.
- Visionen in wasserglase - Translated from the Studien über die Geisterwelt by Caroline Corner, The Spiritualist*, January 23, 1880, p. 46.
- How my writing mediumship began - Translated from the Studien über die Geisterwelt by Caroline Corner, The Spiritualist*, February 6, 1880, p. 70.
- My mediumship - Translated from the Studien über die Geisterwelt by Caroline Corner, The Spiritualist*, February 20, 1880, pp. 90~91.

- The power of exorcism* - Translated from the *Studien über die Geisterwelt* by Caroline Corner, *The Spiritualist*, February 27, 1880, pp. 104~106.
- On "Doubles", Translated from the "Visionen", *Medium and Daybreak*, September 3, 1880, p. 571.
- The three misers*, Translated from German by Caroline Corner, *Medium and Daybreak*, June 1, 1883, p. 342.
- The price of love*, Translated from German by Caroline Corner, *Medium and Daybreak*, October 26, 1883, p. 678~679.
- Life and death*, Translated from German by Caroline Corner, *Medium and Daybreak*, January 4, 1884, p. 13.
- Paradise*, Translated from German by Caroline Corner, *Medium and Daybreak*, January 30, 1885, p. 66.

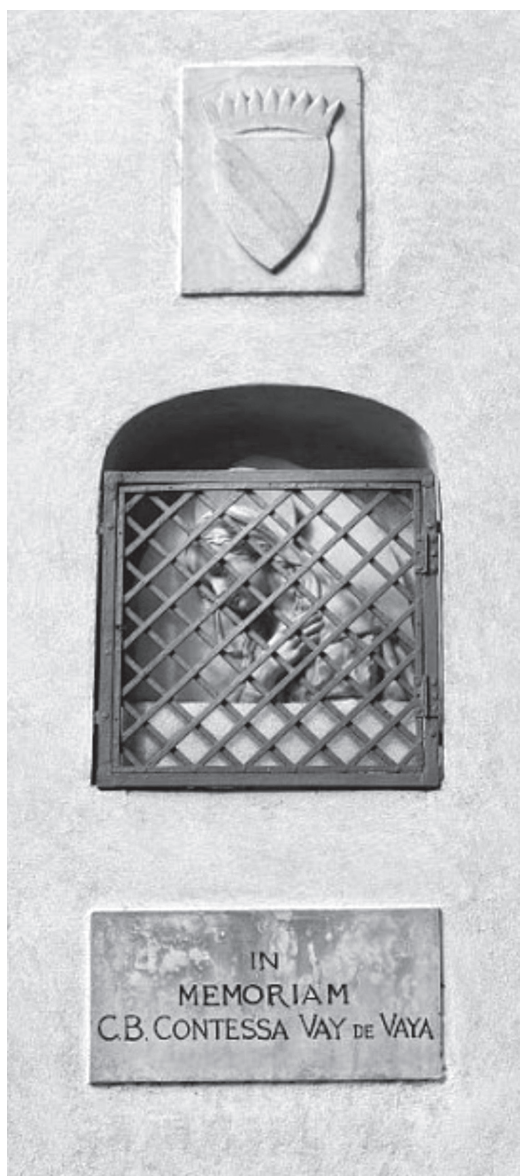
c) Članki o Adelmi

- Dr. Franz Hoffmann, „Geist, Kraft, Stoff“ Kritik, Würzburg, 1870, *Aus meinem leben*, pp. 298-312.
- Constantin Delhez, *Bibliographisches* (Betrachtungsbuch für Alle), *Licht des Jenseits*, Juni 1876, pp. 190-192.
- REVIEW - SPIRIT, FORCE, AND MATTER — *through the Mediumship of "Adelma."* Vienna. 1870., *Human Nature*, February 1874, p. 86.
- Dr. Maximillian Perty, *Das magische Erkennen verborgener Dinge und Proben desselben von Frau Baronin Adelma v. Vay.*, *Psychischen Studien*, Juni 1874, pp. 256-261.
- REVIEW - *Studies from the Spirit World* (Studien über die Geisterwelt.), *The Spiritualist*, 22.05.1874, pp. 234-244.
- Dr. Gustav Bloede, A GERMAN WORK - "Studies upon the Spirit-World", *Religio-Philosophical Journal*, 13.03.1875.
- Der wiedererstandene Wunderglaube: eine kritische Besprechung der spiritualistischen Phänomene und Lehren, mit Einschluß der Unsterblichkeits- und Wiedergeburtfrage; unter specieller Bezugnahme auf „die wissenschaftliche Ansicht des Uebernatürlichen“ von Alfred Russel Wallace, und die „Studien über die Geisterwelt“ von Adelma Freiin von Vay*, Von Alexander Wießner, Leipzig, Thomas, 1875.
- Dr. Fis, *Esprit, force, matière*, *Revue Spirite*, Juillet 1875, pp. 242-248.

- Dircking Holmfeld, *Studies from the world of spirits, by the Baroness Adelma Vay, The Spiritual Magazine*, September 1875.
- Dr. Gustav Bloede, *ELEMENTARIES - Communication from Dr. G. Bloede, Religio-Philosophical Journal*, 29. 07. 1876.
- GERMAN WORKS ON SPIRITUALISM, Human Nature*, August 1877.
- Dr. Gustav Bloede, *Psychometrische Characterschilderung der Baronin Adelma, Psychische Studien*, December 1878, pp. 534-538.

Revije društva Verein Spiriter Forscher

- Reflexionen aus der Geisterwelt*, Vol. I-V, 1873-1878.
- Reflexionen aus der Geisterwelt: durch die Medien des Vereines „Geistiger Forscher“ in Buda-Pest / Hrsg. Anton Prochaska, Adolf Grünhut, Buda-Pest, Vodianer, 1873-1876.*
- Reflexionen aus der Geisterwelt: durch die Medien des Vereines „Geistiger Forscher“ in Budapest, Ungarn; ein Werk für geistige Wissenschaft und Belehrung : 1/2/3, Graz, Ed. Geheimes Wissen, 2012.*
- Reformierende Blätter zur Bildung reiner Ethik, 1878-1884, Vol. I-VII*
- „*Reformierende Blätter“ zur Bildung reiner Ethik, Hrsg. durch die Medien des Vereines Geistiger Forscher, 1/2/3/4/5/6/7, Graz : Ed. Geheimes Wissen, 2013.*
- Égi világosság, Budapest, Szellembúvárok Budapesti Egylete, 1898-1944.

Posvetilo neznanega naročnika Adelmi von Vay na poslopju zgradbe Palagio della Luna, ki se nahaja na via di san Leonardo v Firenzah

Fotografija Adelme von Vay, ki jo je v zapuščini prof. Avgusta Munde odkril Anton Rozman.

PRVI PREDGOVOR

Na koncu podpisana s tem zagotavlja, da je sledeča poglavja zapisala na medianimičen način, kar pomeni, da nikoli pred tem ni imela predstave o zakonu števil ali bila seznanjena s kakršnimi koli pozitivnimi študijami.

Bila je vzgojena kot vsa dekleta njenega stanu in deležna pobožne krščanske vzgoje, brez posebnih znanstvenih študij. Prek tega medianimičnega delovanja je slišala o stvareh, *ki so ji bile poprej tuje*. Njeni miselni organi so se prek tega duhovnega vpliva tri leta postopno razvijali, oblikovali in na ta način napisali knjigo. Ona sama pa ves ta čas ni bila zmožna storiti ničesar drugega, kakor da se je predala Božji volji in nenehno molila.

Na koncu podpisana zatorej prejeta kot *sveti dar* predaja svojim sobratom – človeštvu, s trdnim občutkom, da s tem deluje po volji in želji Boga, ki mu bo za prejeta milost trajno hvaležna.

Baronica Adelma von Vay

DRUGI PREDGOVOR

Na koncu podpisani s tem zagotavlja, da je bil tri leta vsak dan priča temu, na kakšen način je pričujoča knjiga nastajala. Njegova soproga, medij, je nenadoma začutila neuklonljivo potrebo po tem spontanem mehanskem pisanju. Potem ko so jo lepe in spodbudne besede duhovnih vodij izoblikovale in so jo številne uspele terapije na bolnikih opogumile, je nadaljevala z medianimičnim pisanjem, dokler ni postopoma nastala ta knjiga. Manifestacije so se pojavile nenadoma, brez priprav, in so bile zapisane s takšno hitrostjo, da je bilo individualno razmišljanje in kombiniranje med pisanjem pri tem nemogoče.

Na koncu podpisani je za prepis tega, kar je medij medianimično napisal v pol ure, potreboval dve uri. Verjame v resničnost teh besed, v čistost njenih virov, tako kot verjame v mehanično medijstvo, v navdih, saj ima zanesljive dokaze njegovega obstoja. Sam verjame, da bo z izdajo te knjige izpolnil sveto misijo.

Baron Ödön von Vay

TRETJI PREDGOVOR

MEDIJEVIH DUHOVNIH VODIJ

- 0.1 Da bi bilo to razodetje mogoče ljudem prikazati v skladu z Božjo voljo, smo morali uporabljati njihove izraze, besede in pojme; ti namreč le slabotno in nepopolno označujejo to, kar želimo povedati o prazčetku stvari.
- 0.2 Za ustvarjajočo silo [Erzeugungskraft] smo izbrali besedo *vibracija*.
- 0.3 Za porajajočo [Gebärungs-] in prejemajočo silo [Empfangungskraft] *asimilacija*.
- 0.4 *Prasvetloba* označuje začetek in poduhovljenje vse snovi. Prasnov je bila v ta namen za nas preveč materialen izraz.
- 0.5 Prvo stvarjenje prasvetlobe imenujemo *odična svetloba* [Odlicht], kar naj označuje drugo svetlobo.
- 0.6 Z *molekulami* označujemo delce, z *molekularno silo* pa silo teh posameznih delcev.
- 0.7 *Rotacija* je nadaljnje oblikovanje [Fortbildung], vrtenje.
- 0.8 *Solarno* imenujemo lastno svetlobo, lastno silo, lasten fluid; *telurično* je vse prejeta.
- 0.9 Pod *centrifugalno silo* razumemo odbojnost [Abstossung], ki prihaja iz središčne točke; pod *centripetalno silo* privlačnost [Anziehung], ki prav tako prihaja iz središčne točke.
- 0.10 *Atrakcija* in *repulzija* sta vsesplošna privlačnost in odbojnost.
- 0.11 *Realno* pomeni pozitivno, resnično. *Konkretno* označuje prisotno [Vorhandene], to je pojasnjujoče in dopolnjujoče realno. *Abstraktno* je celovita pojasnitev in dopolnitev [Totalerklärung und Ergänzung] realne-

ga, z vseh strani pretehtano in obravnavano; sklepa pa se vselej iz realnega, kakor dokazuje zakon števil.

0.12 Toliko o izrazih in njihovi rabi, ki smo jih morali uporabljati v tej knjigi.

0.13

I. KNJIGA

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

1. POGLAVJE

PRAZAČETEK

- 1.1 Na začetku je bila Beseda, Beseda je bila pri Bogu, in Beseda je Bog.
- 1.2 Vse, kar je bilo narejeno, je bilo narejeno po njej.
- 1.3 Tako apostol Janez: »Na začetku je bil Bog«; »Bog je bil začetek«, tako Stara zaveza.
- 1.4 Kako mogočno zvenijo te besede: »*Bog je bil začetek*«, to pomeni, Bog je bil *vse*.
- 1.5 Na začetku je bila Beseda, to pomeni, da je bilo *nekaj, pojem, ideja, oživljajoči princip* – Beseda! Kje je bila ta Beseda? *Pri Bogu!* In *kdo* je bil ta Beseda? Je bil *Bog* ta Beseda? Tako sta bila Bog in Beseda *eno*.
- 1.6 Vse je bilo narejeno po tej Besedi, brez nje ne bi bilo narejeno nič, kar je bilo narejeno.
- 1.7 Tako nam razsvetljeni apostol govori, da *Bog* biva in da je ustvarjal vse od začetka, toda *kakšen* je, *kakšna* je njegova bitnost [Wesenheit], *kako* in prek *kakšnih* sil je ustvarjal, tega ne pove.
- 1.8 Pač pa ga Kristus imenuje »*Duh*«, ko pravi: »Bog je Duh«. Bog je torej *začetek*, *Beseda* in *Duh*, ki je dejaven in ki ustvarja. Če je stvarnik vsega tega, kar vidimo, potem mora biti najvišja inteligenca, največja ljubezen, najmočnejša volja, od vsega mislivega najodličnejše, zakaj samo to je sposobno stvarjenja, samo takšne lastnosti lahko spravijo skupaj logično celoto. Da, v samem sebi mora biti absoluten in nespremenljiv, zakaj le tako je lahko središčna točka in motor vesolja, stvarnik nespremenljivih naravnih zakonov. V sebi mora imeti vse, kar biva tukaj, in sicer *združeno* [vereinigt]

v najvišji potenci, zakaj le tako lahko vse ustvari.

- 1.9 O, ljudje! Bog! Bog!
- 1.10 On biva, živi in *ustvarja* prek Svojih nespremenljivih naravnih zakonov, ki so Mu podobni, z ozirom Nanj relativni, ki vodijo in ohranjajo vesolje. Vse sledi tem zakonom, vi, rastline, živali, pesek ob morju! Sredi tega biva On, nespremenljivi absolutni Bog in Stvarnik, vse v sebi zaobjemajoč, iz sebe razdajajoč, *svetloba, življenje, gibanje!*
- 1.11 Kolikor izčrpneje bi vam v vašem ubornem zemeljskem jeziku lahko govorili o Njegovem bistvu, toliko bolj bi morali biti prevzeti nad Njegovo brezkončno vzvišenostjo! Bog, ki je tako velik in nedojemljiv, da Ga tudi najčistejši in najvišji duhovi *komaj dojamajo*, zaobjema v Sebi vse v skoncentrirani duhovni masi – posledično je On *duh, sila in svetloba*, slednja pa je *skoncentrirana, poduhovljena snov, njena najvišja potencia*.
- 1.12 Prav tako lahko rečemo: Bog je duh, sila in snov, zakaj prav prasketetloba je *prva iskra in zarodek* [Keim] *snovi*. Pravilneje rečeno je: duh, sila in prasketetloba, kajti vi s snovjo mislite to, kar je oprijemljivo in občutno, se pravi, občutno prek vaših čutil, prasketetloba pa je prav to v najvišji potenci.
- 1.13 *Snovni izraz* [Ausdruck] Boga je *prasketetloba*. Vsaka inteligenca se izraža prek *nečesa*, da bi s tem proizvedla [hervorbringen] učinke, in tako se Bog izraža prek vibracije kot sile in prek prasketetlobe kot snovi; te Njegove lastnosti so prav tako večne kakor Njegov duh, saj so z Njim vselej in večno neločljivo *eno*.
- 1.14 Duh brez darov izražanja [Äusserungsgaben] ali organa (četudi je organ preveč človeški izraz) je kakor sila brez snovi, *nič* in *neučinkovit*.
- 1.15 Duhovni princip, Bog, zaobjema v Sebi najvišjo potenco, najvišji um in inteligenco, kakor tudi najvišjo

- silo, ki leži v Njegovi neomejeni volji in vibracijah, najvišjo potenco snovi, ki je prasketloba.
- 1.16 Iz tega trojega, duha, sile, prasketlobe, izhaja vse prek zgoštev in preobrazb, ki jih imenujemo stvaritve [Schöpfungen]. Od najmanjših prašnih delcev pa vse do najvišjega duha je vse duh, sila in snov; ti so zatorej v svojih učinkih *eno*. Sami sila in snov, brez duha, bi bili mrtvi, zakaj ravno *ta* je gibalec. A vendar sta sila in snov za duha prav tako potrebni pri njegovem učinkovanju in ustvarjanju [Schaffen], kakor on njima za oživitvev.
- 1.17 Duh brez sile in snovi bi bil nedejaven, nezmožen, sila in snov brez duha pa bi bili brez življenja – mrtvi; toda vse troje v enem je življenje, stvarjenje [Schaffung]!
- 1.18 To troje je v vsem bivajočem [in allem Dasein] torej neločljivo *eno* in se ne pojavlja samo pri Bogu, ampak *povsod, v vsem, kot troedinosti*; tako v črvu kot v človeku, tako v molekuli kakor v najlepšem celostnem delu [in schönstem ganzen Werke]; zakaj vse je relativno z ozirom na Boga, troednost, ki je *edina* [einzig und allein] *absolutna* in *pozitivna*.
- 1.19 Da ravno to troje prek nespremenljivih zakonov na tako logičen način oblikuje vse bivajoče, pa je učinek ene, najvišje potence tega trojega, učinek *absolutnega troedinega Boga*.
- 1.20 Naravni zakoni so nespremenljivi, ker je Bog, njihov tvorec, nespremenljivost. Ne poznajo nobenih čudežev, ker jih ne *potrebujejo*; le kratkovidnemu človeku se to, kar mu je *neznano*, kaže kot čudež.
- 1.21 Znanost o naravnih zakonih predstavlja za raziskovalca neomejeno polje, kar znanstvenik tudi sprevidi.
- 1.22 Ti zakoni pa vendarle niso omejeni zgolj na samovoljno silo in snov, kakor bi vas radi prepričali nekateri, ki jih niso zmožni dokazati drugače. Prav znanost si

- ne bi smela postavljati nobenih meja, še posebno ne z zanikanjem Boga in duhovnega principa.
- 1.23 Učenje je *neskončno*! Nelogično je to zanikati, kajti prav znanost vsakodnevno izkuša, da *ne pozna* temelja, resnice in vzroka vsega bivajočega; da lahko čas in raziskovanje porušita hipoteze in prejšnje čudeže pojasnita kot *zakone*.
- 1.24 Kar se vam dozdeva kot samovoljno, so prav *posledice* vam nepoznanih zakonov.
- 1.25 Dopuščate, da vas sila in snov samovoljno vodita, namesto da bi preiskovali *pomembne*, vam še *povsem* neznane duhovne zakone.
- 1.26 Smoter našega dela je, da vam prek logike podamo dokaz najvišje inteligence: Boga.
- 1.27 Še nekaj o prasketlobi, ki jo imenujemo prasketarnost, središčno točko veselja, okrog katere se veselje giblje.
- 1.28 Prasketloba nima *nobenega vrtenja*, ampak učinkuje prek *vibracij*; prav tako kakor Bog je *nespremenljiva* in *učinkuje* prek *nedoumljive sile* Njegovega Duha in je vseprisotna.
- 1.29 Prasketloba je prav tako vseprisotna kakor Bog. Toda medtem ko je Bog vseprisoten na duhovno nespremenljiv način, je prasketloba vseprisotna v preobrazbah [Verwandlungen].
- 1.30 Ker je Bog neskončen, razteza tudi Svojo prasketlobo neskončno navzven. Bog torej ni v vsem prisoten samo duhovno, relativno prek Svoje volje in Svoje ljubezni, ampak tudi snovno prek prasketlobe in njenih preobrazb ter zgostitev. Bog je večnost; ne pozna časa, ampak le zakone, prek katerih vlada veselju.
- 1.31 Božje ustvarjanje je prav tako večno kakor On sam; kljub temu večnemu ustvarjanju pa v veselju ni prenapolnjenosti, in sicer zaradi zakona *poenotenja* [Einswerdung], ki ga obravnava 3. knjiga našega dela.
- 1.32 Ustvarjanje in nastajanje stvari bi lahko prenehalo

samo hkrati z Bogom, toda ker je On brez konca, je tudi to neskončno. Ker pa ljudje tega večnega ustvarjanja in novega nastajanja ne zmorejo združiti [vereinbaren] z večnim posmrtnim življenjem [Fortleben] vseh stvaritev, želijo večno posmrtno življenje zanikati. Takšno ravnanje je zelo neznanstveno; na ta način so nastale najrazličnejše napačne teorije in filozofije.

- 1.33 Za konec tega poglavja ponovimo: na začetku je bil Bog, Njegova sila in Njegova prasketloba. S tem želimo dokazati, da je imelo vesolje *intelligenten začetek* in da je moral biti ta začetek *nekaj v celoti popolnega, zaobjetje* [Inbegriff] *duha, sile in snovi*.
- 1.34 Brez prainteligence ni mogoče misliti nobenega logičnega zakona, nobenega vesolja. Duh, sila in prasketloba so stvaritelji [Erzeuger] vesolja, toda kaj so ustvarili? Kam je bil položen zarodek življenja? To obravnava 2. poglavje. Vse izteka iz Boga in stremi k Njemu. Tukaj prehajamo k primerjavi Boga in začetka, k številu 1.

Zakon števil, ki je vzporeden abstraktnemu delu

- 1.35 Tako kot obstaja praizvir, iz katerega vse izteka, obstaja tudi praštevilo, iz katerega po urejenem zakonu izhajajo vsa ostala števila.
- 1.36 To pra- oziroma temeljno število [Grundzahl] je 1; prav tako kot ne boš nikoli pravilno mislil in sklepal, če ne boš začel pri Bogu, tako tudi ne boš nikoli pravilno računal, če ne začneš pri temeljnem številu 1. Brez Boga in brez temeljnega števila 1 ni nobene temeljne znanosti, nobenega začetka, ničesar!
- 1.37 Čutni predmeti so pomnožitve temeljnega števila in pripadajo njemu.
- 1.38 Tisti, ki sklepajo samo po čutnem in oprijemljivem,

morajo na mejah tega čutnega sveta ostati brez razlage, nikoli ne pridejo do nespremenljivega, trdnega temelja, ker ne sklepajo iz enosti [Einheit], ampak iz množstva; to je natanko tako, kakor če bi se želel računa lotiti pri njegovem koncu.

- 1.39 Rekli smo, da naj bi bili v Bogu 3, namreč: duh, sila, prasketloba.
- 1.40 Tudi v številu 1 so 3; začetek, točka, ki v svojem raztezanju seže do druge točke, to je pra-1, ki ima v sebi 3. Začetno točko, črto in končno točko, / to pomeni 1 (Bog) je začetek in konec. Če bi bilo 1 le točka, bi bilo ravno le točka, in ne število; ker pa 1 vsebuje 3, je to ravno seštevek, zmožen pomnogoterjenja [Vervielfältigung].
- 1.41 Število 1 je absolutno, druga števila so z ozirom nanj relativna.
- 1.42 Tudi zakon števil bomo razložili na 3 načine:
- 1.43 1. Realno je /, označuje absolutno 1 (Bog).
- 1.44 2. Konkretno 1 označuje 1, 2, 3, oziroma duha, silo, prasketlobo, ali likovno $\frac{1}{3}\Delta^2$
- 1.45 3. Abstraktno 1: tukaj so 3 v 1, to pomeni, če je sleherni trikotnik za sebe 1, tedaj posamični trikotnik zaobjema 3 v sebi, likovno: \triangle Ta zaobjema Boga v dvojnih lastnostih, in sicer v duhu in v ljubezni, sili in vibraciji, v prasketlobi in asimilaciji.
- 1.46 Eno je vsepovsod absolutno število, absolutni celostni lik [absolute ganze Figur]:
	realno 1	/
Glej:	konkretno 1	\triangle
	abstraktno 1	\triangle
- 1.47 Število 1 je celota, ki ustvarja navzven iz sebe in vleče nazaj vase.
- 1.48 Število likov naj bi logiko povedanega naredilo nazorno, dojemljivo.
- 1.49 Realni Bog je kratko in enostavno Bog, Eno. / Kon-

kretni Bog je 3 v celoti, to pomeni duh, sila, prasket-
 loba v Bogu, 3 pojmi v enem. Konkretno 1 je 1, 2, 3
 v 1 oziroma \triangle 3 v enem liku.

1.50 Abstraktni Bog je Bog, abstraktno mišljen po Svoji
 realni in konkretni lastnosti.

1.51 Abstraktno 1 je realno in konkretno 1, prikazano v
 vseh svojih pomenih: \triangle

Realno v abstraktnem 1 je točka kot	
začetek	1 realno
konkretno oblikujejo 3 notranji	
trikotniki.....	3 konkretno
abstraktno je vseh 6 krakov	6 abstraktno
	<hr/>
	10

1.52 Realno v abstraktnem 1 je Bog ali točka.

1.53 Konkretno so duh, sila, prasketloba kot notranje.

1.54 Abstraktno so duh – ljubezen, sila – vibracija, pra-
 svetloba – asimilacija.

1.55 Tako abstraktno 1 v sebi zaobjema realno in konkre-
 tno. Če odvzamete konkretno in abstraktno, potem
 ostane realno začetne točke: Bog.

2. POGLAVJE

ŽIVLJENJSKI PRINCIP

- 2.1 S pojmom Boga je pred nami tudi pojem stvarjenja [Schaffung], zakaj rečeno je: »Vse je bilo narejeno po tej (Besedi)«. To vse je vesolje, ki je bilo pred svojim stvarjenjem [Schöpfung] brezsilni nič, in sicer *ta nič*, iz *katerega* je Bog ustvaril *nekaj*.
- 2.2 Zakaj zapisano je: »Iz ničla je Bog ustvaril svet«. Nič pomeni nekaj neživega in brezsilnega, nekaj nezmožnega, nedejavnega. Kolikor ničla (o) tu obstaja, je brez 1 nedejavna in brezsilna; pa vendar postane popolno število (10), če jo praštevilo 1 priključimo v silo in dejavnost, prav tako pa je nič, ki je brez Boga nedejavna in brezsilna ničla, prek Boga, enega, prebujen v stvaritev, desetico.
- 2.3 »Nič« pravite nepremišljeno! Toda kaj je nič? Ste dojeli pojem ničla? V nauku o številih ga imenujemo prazna ničla (o), neštevilo, ki prebujeno prek praštevila 1, ali bolje rečeno, prišteto, postane popolna 10.
- 2.4 V logiki imenujemo nič nekaj neživega in brezsilnega, mrtvo snov. Snov brez življenjskega principa je nič, ničla.
- 2.5 Neskončnosti, iz katerih je izžareval Bog, so se iztekale, in skladno z Janezovo besedo privzemimo to za začetek nekega stvariteljskega obdobja, v katerem je Bog mrtvi neživi nič prebudil v živo vesolje.
- 2.6 Opiramo se na Janezovo besedo, ki tam pravi: »Vse je bilo narejeno po njej«.
- 2.7 Ta beseda vse v sebi vključuje pojem, da je iz ničla nastalo vse. Ta nič imenujemo neko neživo in brezsilno

- snov, ki je bila sestavljena iz nezmožnih, strjenih, neživih molekulic.
- 2.8 Z molekulicami označujemo snovne atome; s snovjo označujemo vse, kar je zmožno življenja in sile [Lebens- und Kraftfähig].
- 2.9 Bog je prek Svojega Duha, sile in prasketlobe prebudil oziroma usposobil to mrtvo snov in ta je postala z življenjem izpolnjeno veselje.
- 2.10 Bog je stvarnik vsega življenja, oživljevalec veselja. Mrtvi nič, neživa in brezsilna snov, je bil prejemnik tega Duha, te sile in te prasketlobe, ki so ga prebudili v dejavnost in življenje. Nič je postal nekaj, namreč porojevalka [Gebärerin] življenjskega principa, in pod Božjim pogledom in voljo, prek Njegove ustvarjajoče sile, se je oblikovalo oživljeno veselje.
- 2.11 Iz Boga iztekajoča prasketloba se je s svojimi vibracijami pretakala [durchströmen] po nič, mrtvi snovi, ki je postala oživljeno, gibajoče se morje svetlobnih molekul.
- 2.12 Oživljajoče *eno*, duh, sila in prasketloba, je preželo [durchdringen] ničlo, nič, in z življenjskim principom izpolnjeno veselje, 10, je bilo izpolnjeno s silo [krafterfüllt]. Prek Božjega Duha ustvarjen življenjski princip, Njegova vibracijska sila, je v pretakanju mrtve snovi, atrakcijske sile in Njegove prasketlobe, postal odična svetloba.
- 2.13 *Stvarjenje je vselej proizvedeno* [hervorbringen] *prek* 3, ki oblikujejo 1, ta pa v sebi znova nosi 3 faktorje. Tako so duh, sila in prasketloba proizvedli *eno*, namreč oživljeno veselje, ki je imelo znova v sebi 3: življenjski princip, atrakcijsko silo, odično svetlobo.
- 2.14 Te tri bi lahko znova imenovali duh, sila, snov, to pomeni, z ozirom na Boga relativne, oziroma jih navedli prek depotenčnih števil, kljub temu pa prednost dajemo *posebnim* poimenovanjem.

- 2.15 Pred vami se zdaj razvija dvovrstnost [Zweiartigkeit]: imate duhovni princip Boga in življenjski princip vesolja, vibracijsko in atrakcijsko silo, prasketlobo in odično svetlobo.
- 2.16 Prvi je Bog Stvarnik, druga porojevalka ali prejemnica, vesolje. 1 in 2 izpolnitve [Erfüllung], v pričakovanju tretjega.
- 2.17 Ta dvovrstnost se je porazdelila po vesolju [teilte sich dem All mit], ki je imelo zdaj v sebi ustvarjajočo in porajajočo silo, duhovni in življenjski princip, prasketlobo in odično svetlobo.
- 2.18 Nad tem nespremenljivi, absolutni Bog, *Stvarnik*.
- 2.19 Vesolje je bilo oživljeno prek svetlobnih molekul, gibajočih se po ustvarjajoči vibracijski sili, po odičnih molekulah, po prejemajoči ali asimilirajoči atrakcijski sili.
- 2.20 S tem ko so Božji Duh, vibracija in prasketloba preželi nič in ga prebudili v nekaj, so se duh, sila in prasketloba preobrazili, to pomeni, postali so dvovrstni. Na koncu tega poglavja tako vidimo, da je Beseda iz nič ustvarila nekaj. Beseda – Bog; nič – neživa in brezsilna snov; nekaj – oživljeno vesolje. Bog ga je ustvaril; nič pa je, ko je prejel silo Boga in ko ga je Njegova prasketloba segrela in prežela, postal nekaj, življenjski princip, vesolje.
- 2.21 Zdaj preidimo k zakonu števil.
- 2.22 Posledica 1 je 2, in če rečemo 2, začutimo neko dvovrstnost, ki zahteva neko izpolnjujoče število. Realno 1 ima za posledico realno 2 (likovno: \wedge)
- 2.23 Če realno 1 pomeni Bog, pomeni realno 2 življenjski princip. Če je imelo 1 gibanje od ene točke k drugi, ima 2 drugo gibanje.
- 2.24 Risba realnega 2 vam likovno pred oči jasno postavlja dvovrstnost tega števila; 2 *ne more več postati 1*, ostane 1 – 2.

- 2.25 Konkretno 1 ima za posledico konkretno 2.
- 2.26 Gibanje konkretnega 2 je življenjski princip, atrakcijska sila, odična svetloba, in v seštevku 4, 5, 6; 2 je posledica, relativno število, ki je v svojem liku nedokončano: glej \triangle
- 2.27 Realno 2 je na kratko posledica realnega 1, ali življenjski princip – posledica Boga.
- 2.28 Konkretno 2 sta dve enici [Einser], ki sledita druga drugi, v seštevku: 1, 2, 3, 4, 5, 6, nedokončan lik, nezaključen račun. Ubeseđenje [Wortlaut] konkretnega 2 je duh, sila, prasketloba, življenjski princip, atrakcijska sila, odična svetloba.
- 2.29 Abstraktno 2 vsebuje svoje realno v točki ali življenjskem principu. Konkretno 2 v šestih notranjih trikotnikih lika. Abstraktno je 12 daljic [Stangen].
- 2.30 Če odvzamete abstraktno in konkretno, vam ostaneta samo dve točki, realno 2 tako vzeto \setminus (v svoji legi) ali relativno z ozirom na $/$.
- 2.31 V računu je to dvakrat 10 – 20, nedokončana družina števil ali račun, ki pričakuje zaključek, pri tem pa ima določeno 10 za začetek in drugo 10 za posledico.

3. POGLAVJE

PRVOROJENCI

- 3.1 V likih števil vidimo, kako iz absolutnega 1 nastaja relativno 2, ki se je zdelo v liku nepopolno.
- 3.2 V logiki vidimo, da je absolutni Bog izlival [ausströmen] oživljajoči princip in iz *niča* priklical *nekaj*, to pomeni, dvovrstno vesolje, ki je zahtevalo pregnantno 3 oziroma individualno stvaritev.
- 3.3 Imamo Božji Duh, silo in prasketlobo, zatem življenjski princip, ki je duhovni princip, atrakcijsko silo in odično svetlobo; iz teh dvojnih učinkov so se oblikovali oživljeni duhovi, rotacija, spiralno gibanje, vrtenje in fluid.
- 3.4 Duhovni življenjski princip je vseboval inteligenco, voljo in ljubezen, sila je bila vibrirajoča, atraktivna, rotirajoča, snov je bila prasketloba, odična svetloba, fluid.
- 3.5 Iz tega trikratnega 3 so nastali duhovi, ki jih imenujemo prvorojenci [Erstlinge] Božjega Duha.
- 3.6 Rojeni prek inteligence, ljubezni in volje so bili z ozirom na Boga relativni, obdarjeni z inteligenco, ljubeznijo in svobodno voljo; ker so bili rojeni prek sile in snovi, so bili zmožni sile in fluidni, to pomeni, inteligentni izraz [Äusserung] se je zgodil prek sile in fluida.
- 3.7 Izpolnitev 1 in 2, to pomeni, Boga in vesolja, je morala biti enemu – Bogu ustrezajoče troje, to pa so bili prvorojenci, ki so bili z ozirom na Boga relativni, inteligentni, svobodni duhovi oziroma bitja.

- 3.8 Krog je bil sklenjen, in sicer prek rotacije. Pred vami je popolno stvarjenje, Bog, veselje in prvorojenci Njegovega Duha.
- 3.9 Bog ni bil več sam, veselje je bilo izpolnjeno z Njim, z Njegovo silo in prasketlobo, On pa je bil obdan z inteligentnimi, svobodnimi bitji, ki so bila z ozirom Nanj relativna.
- 3.10 Vse je bilo harmonija, trozvočje!
- 3.11 Ti prvorojenci, rojeni prek dvovrstnosti, so se delili v dvovrstna bitja oziroma dualne duhove [Dualgeister]; eni podarjajoče narave, prek vibracijske sile in prasketlobe, drugi prejemajoče narave, prek atrakcijske sile in odične svetlobe; oboji skupaj pa so proizvedli rotacijsko gibanje, fluid.
- 3.12 Nič ni absolutno oziroma enost, samo Bog, iz Njega pa izteka relativni dualizem.
- 3.13 Iz *enega* dvovrstno življenje, iz tega *dvojega* tretje, ki je samo po sebi eno; toda v tem enem, ker je tretje, že leži dvovrstnost. Tako ima 1 za posledico 2. 1 in 2 tvorita 3; 1, 1, 1, posamične enice, skupaj tvorijo troje, to troje se deli na *dvoje* in na *eno*, ki pa sta vendarle troje.
- 3.14 Stvaritev, nastajanje duhov prvorojencev, je bila logična posledica Boga in stvarjenja.
- 3.15 Najvišja inteligenca je morala imeti svojo posledico, da bi lahko bila razumljena in inteligentno dojeta, prav tako kot sta svoje posledice morali imeti tudi najvišja sila in prasketloba. Tako so se v tem veselju prek Boga in Njegovih zakonov oblikovali inteligentni duhovi.
- 3.16 Zakon je posledica sile, se pravi, sila je zakon.
- 3.17 Tako so bili ti duhovi prvorojencev posledice Boga in veselja in Bog je bil sila.
- 3.18 Inteligentna svobodna bitja so logična posledica najvišje inteligenca in najvišje volje.

- 3.19 Prvorojenci so bili torej duhovna in inteligentna posledica Boga in življenjskega principa, fluidna posledica prasketlobe in odične svetlobe, tretja sila, ki je s seboj prinesla rotacijo kot posledico vibracije in atrakcije. Toda kakšen je bil smoter njihovega obstoja [Dasein]?
- 3.20 Vzemite, da je z ozirom na Boga vse relativno; On je večna dejavnost, večno življenje, ki ga prejema vesolje, izteka iz Njega. Tako naj bi bili dejavni tudi prvorojenci; ustvarjati, prejemati, porajati, se pravi, delovati znotraj zakonov. Oni naj bi bili inteligentne priče Boga, sledili naj bi zakonu števil, se pravi, zakonu trojega in dvojega.
- 3.21 Slediti zakonu trojega pomeni slediti Bogu. Slediti zakonu dvojega pomeni zakonito izpolniti sklenitev oziroma krog od 1 k 3.
- 3.22 Število 3 sledi tudi *pra-enemu*, tako kot ga sklene račun od 1 do 3.
- 3.23 Stvaritev prvorojencev ni absorbiralo celotnega vesolja in življenjskega principa, tako kot 3 ne more absorbirati 2. Pred seboj zdaj vidite 3, Boga, oživljeno vesolje in prvorojence.
- 3.24 S prvorojenci je prišla *tretja* sila, rotacija, to pomeni, povezava vibracije in atrakcije v spiralno gibanje.
- 3.25 Tako je zdaj iz prasketlobe in odične svetlobe nastalo *tretje*, *fluid*, kot asimilacija ali združitev [Vereinigung] obeh. Iz tega je izšlo rotirajoče, oblikujoče gibanje in fluidne kapljice, ki so se oblikovale v aglomeracije. Slediti temu rotirajočemu gibanju, duhovno in fluidno delovati v aglomeraciji in oblikovanju fluidnih kapljic, izpopolniti samega sebe, to je bila njihova naloga.
- 3.26 Tako vidite Boga sredi oživljenega vesolja in inteligentnih duhov prvorojencev, ki prek nespremenljivih zakonov vse upravlja; zakaj *On* je nespremenljiv, On

- je absoluten, iz Njega izhaja spremenljivo in relativno. Nespremenljivost ima *samo* Bog.
- 3.27 3 zakoni, ki naj bi jim prvorojenci sledili, so bili: (1) Zakon uma, pripoznati [anerkennen] Boga in biti priče Njegovemu obstoju; v ta namen so prejeli inteligenco. (2) Dualni zakon, v skladu s katerim se mora duh držati duha [Geist zum Geiste einhalten]; v ta namen so prejeli lastnost ljubezni. (3) *Sledili* naj bi rotirajoči, oblikujoči sili; v ta namen so prejeli dar svobodne volje, da bi pripoznali Boga! Kako naj bi Ga ne priznali [erkennen], Njega, iz čigar ljubezni in volje, iz čigar Duha so bili duhovno ustvarjeni, Njega, ki jih je poklical v življenje in jim dal inteligenco?
- 3.28 Kako naj bi ne priznali *Njega*, čigar sijaj in svetlobo so videli vsepovsod? *Priznati* [erkennen] so Ga mogli, ne pa tudi *dojeti* [begreifen], zakaj slednje je bilo šele stvar vzgoje in nadaljnjega oblikovanja [Weiterbildung] njihove inteligence.
- 3.29 Da bi lahko prek lastnega inteligentnega delovanja z Njim postali eno, bi se morali naučiti dojeti [begreifen] in razumeti [fassen] Ga; sredstvo tega nadaljnje- ga oblikovanja pa je bila njihova inteligenca. Dualni zakon duha z duhom, zaradi katerega so prejeli ljubezen, kaj je to? To je točka, ki jo lahko na človeku dojemljiv način predstavimo le s pomočjo [durch die Kraft] njegove logike, saj stoji sama neznansko daleč izven območja dokazov.
- 3.30 Dejali smo že, da so prvorojenci, rojeni prek dvovrstnosti, oblikovali eno, vendar pa so v sebi nosili dvovrstnost.
- 3.31 Dvoje je rodilo tretje, pri čemer je eno ostalo nespremenljivo za sebe, tretje in drugo pa sta v svoji dvovrstnosti sklenila krog v eno.
- 3.32 V prvorojencih je bila dvovrstnost, to pomeni, podarjajoči princip: vibracijska sila, prasketloba iz Boga;

prejemajoči princip: atrakcijska sila in odična svetloba iz vesolja.

- 3.33 Podarjajoči princip je duh, prejemajoči – oživljajoča sila.
- 3.34 To je bilo v duhu, ki ga zaradi dvovrstnosti v njem imenujemo dualni duh [Dualgeist].
- 3.35 Dve življenji v enem življenju, dve sili v eni sili, dve snovi v eni snovi.
- 3.36 Ti dualni duhovi ali prvorojenci naj bi prek ljubezni to svojo dvovrstnost ohranili v enem.
- 3.37 Dve življenji v enem sta kakor 2 plamena, ki sta v svoji korenini eno, enako gorita in žarita, ter oblikujeta eno v fluidnem trikotniku.
- 3.38 Slediti 3. zakonu, rotirajoči, oblikujoči sili, pomeni ne obstati samovoljno; slediti, delovati, zasledovati oblikovanje fluidnih kapljic in aglomeracij, skupaj rotirati, prek volje in dejanja.
- 3.39 Zaradi tega so prejeli svobodno voljo, kajti mehanična volja bi bila ob tako visoki inteligenci in nadarjenosti nelogična, v sledenju pa ne bi bilo nobene *zaslužnosti*.
- 3.40 Tako se je vesolje gibalo milijone tisočletij, rečeno s človeškim jezikom, sledeč gibanju v dvojni sili! Veličastno vesolje, izpolnjeno z Bogom, v katerem so se fluidne kapljice oblikovale v aglomeracije in prvorojenci v skupine, vse okrog Boga, v *vesolju*. Vse je bilo harmonija – enost!
- 3.41 Inteligenca prvorojencev je naraščala, dvovrstnost njihovega bitja pa ni motila enosti njihove ljubezni in njihova svobodna volja se je gibala po zakonu rotacije in vrtenja v *spiralnem gibanju*.
- 3.42 Več o tem ne moremo reči, zakon števil bo k temu dodal pozitivnost. Samo logika lahko prek svoje sile k veri privede ljudi, ki se temu posmehujejo kot pravljici.

Zakon števil o trojem

- 3.43 Realnemu dvojemu (Bog, življenjski princip) sledi realno troje (Bog, življenjski princip, prvorojenci). Ti realni trije torej tvorijo *celoto*.
- 3.44 Konkretnemu dvojemu, ki v številu in seštevku tvori 6, v logiki pa se imenuje duh, sila, prasketloba, življenjski princip, atrakcija, odična svetloba, sledi konkretno troje, ki v liku tvori celoto, v seštevku pa prinaša 7, 8, 9 kot izpolnjujoča števila.
- 3.45 V logiki izpolnitev pomeni: prvorojenci, rotacija, fluid.
- 3.46 Abstraktnemu dvojemu sledi abstraktno troje, ki v sebi zaobjema vse in katerega celotna vsota [Total-summe] je 30.
- 3.47 Abstraktno troje vsebuje celotno logiko in vsa števila. Tukaj v tabelah bomo pustili, da zakon števil nazorno sledi od 1 do 3 v svoji realni, konkretni in abstraktni obliki.
- 3.48 Glej tabelo št. 1, pra-troje. K temu pojasnilo: likovno vidite, da je realno 1 lik nespremenljivosti absolutnega in edinega.
- 3.49 Konkretno 1 je v liku enako realnemu trojemu, to pomeni, Bog je realno stvarjenje.
- 3.50 Abstraktno Eno je enako konkretnemu trojemu, to pomeni, da Bog v stvarjenju deluje s svojim celotnim bitjem. Vedno obstaja podobnost enega s trojim [Ähnlichkeit von Eins auf Drei].
- 3.51 Eno je vselej popoln [vollkommene] lik. Dvoje vselej lik nedokončanosti in dvovrstnosti. Troje je lik popolnosti [Vollendung] in ga je vselej mogoče najti v enem. Celo abstraktno troje boste našli v njegovi realnosti, to pomeni, v treh velikih zunanjih krakih, v konkretnem enem.
- 3.52 Samo realno eno ostaja nespremenljivo. Nič mu ni podobno, četudi vsi drugi liki in števila izhajajo iz njega. Realno troje je prvi spiralni krog.

4. POGLAVJE

PRELOM

- 4.1 Vse je bilo harmonija! Kako bi jo kdaj sploh lahko kaj zmotilo? Izpeljali smo že, da so morala imeti inteligentna bitja svobodno voljo ter da so bila zmožna oblikovanja in napredka. V svobodni volji pa sta zdaj ležala nevarnost in *preizkus*. Da bi postala še odličnejša bitja, so morala prestati preizkušnjo; ta preizkus pa je ležal v *njih* samih, v njihovi svobodni volji, ki naj bi jih, če bi sledili zakoniti sili, vodila k odličnosti, če pa bi se ji upirali, pa k nasprotju [Gegensatz] odličnosti.
- 4.2 Slediti so morali trem zakonom, zaradi česar so prejeli tri duhovne darove, ki so iz njih naredili inteligentna in misleča bitja. V inteligenci je ležala možnost nadaljnjega duhovnega oblikovanja kakor tudi možnost duhovnega upora, saj ta inteligenca *ni bila nespremenljiva, ker je bila druga in ne prva*, ker ni bila *absolutna*, ampak *relativna*. Z eno besedo: ker ti duhovi niso Bog sam, ampak Njegovi prvorojenci in prvorojenci stvarjenja, katerih smoter je bilo nadaljnje oblikovanje in izpopolnjenje. Tako ljudje čiste duhove imenujejo angeli, kakor tudi hudiča imenujejo padli angel, Lucifer. Stara zaveza Luciferja imenuje najodličnejšega, Bogu najbližjega angela, *nosilca svetlobe*, v katerega duha se je prikradla nadutost, kar ga je naredilo za demona. *To je resnica!*
- 4.3 K prvorojencem se je prikradla misel; to je bila nadutost, misel, biti enak Bogu, derotirati, ubrati neko

- novo* gibanje, izstopiti iz svojega duala in biti kakor Bog, *edini* Jaz [ein alleiniges Ich], *samostojno ustvarjati*. Ničesar manjšega niso videli pod seboj, bili so najodličnejše od stvarjenja, *le Bog je stal* pred njimi v svoji nespremenljivosti, v svoji enosti neprimerljiv.
- 4.4 Bili so Njegov odblesk, sledili naj bi Njegovemu zakonu. Tako je sredi odličnosti teh duhov nastal ekstrem, *nadutost*, neposredna aspiracija – biti enak Bogu. Tretje je hotelo biti eno.
- 4.5 Prvi napačni korak [Fehltritt] je ležal v prerazdraženosti [Überreiz] njihove inteligence, njihovega mišljenja, v tem, da so želeli doseči Boga.
- 4.6 Drugi prestopok [Übertritt] je ležal v izstopu iz dualnega življenja, v tem, da so želeli fluidno vez, ki jih je enotila, uporabiti za samoustvarjanje [Selbstschaffen], za zgoštitve.
- 4.7 Rekli smo, da naj bo dualni duh dvovrsten: duhovni in življenjski princip, vibracijska in atrakcijska sila, prasketloba in odična svetloba, sklenjeni v *enem*. Iz tega enega dvovrstnost, duh, rotacija in iztekanje fluida.
- 4.8 Ta je iz dualnih duhov iztekal v vesolje, oblikoval fluidne kapljice in aglomeracije za nadaljnje ustvarjanje.
- 4.9 Namesto da bi ti zdaj svoje iztekanje oziroma fluide predali oblikujočemu rotirajočemu gibanju, so jih zadržali, skoncentrirali njihovo silo v sebi in želeli kakor Bog *absolutno ustvarjati* iz samih sebe.
- 4.10 To je bilo v nasprotju z dualnim zakonom in fluidna vez, ki jih je enotila, se je zato v tem prenaprežanju in prerazdraženosti *pretrgala* in postali so *dvoje posameznih duhov*, podarjajoči in prejemajoči duh.
- 4.11 Iz upora dualnih duhov proti rotirajoči sili se je razvila repulzija, se pravi, njihova atrakcijska in vibracijska sila sta postali repulzivni in njihov fluid je namesto magneten postal atrakcijsko-električen, repulziven.
- 4.12 Zdaj pa so repulzivno in električno v nenehnih tren-

jih [Reibungen] padali proti rotaciji in magnetnemu fluidu, razpršujoč iskre v fluidne kapljice, ki so se pri tem razletele, in sicer prav tako iz njihove dvovrstnosti v posamezne, podarjajoče in prejemajoče molekule.

- 4.13 Ti duhovi protizakona [Gegensatzgeister] so lahko dvovrstnost zgolj zmotili, *derotirali*; *uničiti* pa niso mogli ničesar in prav tako *ne* pristopiti k nespremenljivemu *enemu*.
- 4.14 Vendar pa *vsi* duhovi prvorojencev niso sledili temu protizakonu [Gegensatz], temu derotiranju; ostali so Bogu in *samim sebi* zvesti *prvorojenci*, dualni duhovi, po zakonu rotirajoči in zakonito razvijajoči magnetni fluid.
- 4.15 Tu zdaj boj *protizakonitega* [gegensätzliche] duha, sile, snovi proti *zakonitemu* [gesetzliche] duhu, sili, snovi.
- 4.16 Ker so se duhovi protizakona iz dualnosti razdelili na posamične duhove, jih je bilo po številu več kakor zakonitih dualnih duhov. Toda oni so bili *prelomi* [Brüche], *sami v sebi neeni* [uneins], zaradi česar po svoji sili *manjši* kakor ti. Kristus pravi: »*Zlo* je v sebi *neeno*«; to pomeni, da je razdeljeno, da ga je mogoče razdeliti, razdeliti pa je mogoče samo dvovrstnost.
- 4.17 Bog je protizakon dopustil, saj je prvorojencem sam podaril svobodno voljo. Dopustil pa ga je tako dolgo, dokler niso bile njihove sile izčrpane, dokler ni kaos, ki so ga povzročili, postal tako velik, da se niso več znašli v zmešnjavi.
- 4.18 On je to dopustil tako dolgo, dokler se njihove sile, otopele zaradi naleta [Anprall] ob nespremenljivost, niso utrudile, strdile; dokler njihova fluidna sprememba ni bila takšna, da so postali zgoščen kompakten fluid, se pravi, dokler njihov ovoj ni postal podoben snovi in začel ovirati njihovega gibanja.

- Tako je protizakon oviral *samega sebe*.
- 4.19 *Bog je nespremenljiv žarel nad vsem tem*. Njegovi zvesti prvorojenci so bili ob Njem, zavračujoč nalet protizakona. Protizakon je izroditev zakonov, izroditev dobrega, disharmonija harmonije, izvor vsega zla, vseh grehov! Prerazdraženost lastne svetlobe je prinesla zatemnitev.
- 4.20 Tukaj vidimo, kako se oblikujejo protizakoni, in sicer poleg zakonitih dualnih duhov nezakoniti, ločeni dualni duhovi, ki jih imenujemo duhovi protizakona. Poleg zakonite rotirajoče sile, ki v sebi vključuje vibracijo in atrakcijo, protizakonita repulzijska sila. Poleg zakonitega magnetnega fluida, ki vključuje prasketlobo in odično svetlobo, protizakoniti električni fluid. To so protizakoni ali protipoli [Gegenpole].
- 4.21 *Protizakon je prelomljeni del* [Bruchteil] *zakona*. Vtem ko zakon vselej vključuje dvovrstnost v enem, in sicer: dualni duhovi v enem, dve sili v eni, prasketloba in odična svetloba v fluidu; torej duh, sila, snov v učinkovanju.
- 4.22 Nasprotje [Gegensatz] tega pa so ločeni duali, posamična repulzijska sila in posamični električni fluid. Potem ko smo rekli, da so vse stvaritve izšle iz trovrstnosti, protizakon kot prelomljeni del ni mogel več ustvariti *ničesar*.
- 4.23 To svojo nemoč in stvariteljsko nezmožnost so morali protiduhovi po dolgotrajnem navalu na Boga in zakone v svoji zmedenosti in utrujenosti uvideti.
- 4.24 Bili so deljeni duhovi, sami v sebi neeni; zaradi odbojne sile oviti v gost električni fluid – zatemnjena svetloba, zgoščen fluid.

Zakon števil, prelom

- 4.25 Ta prelom vam želimo zdaj likovno ponazoriti z zakonom števil; v ta namen tabela 2.
- 4.26 Prelom od realnega 3 (Bog, življenjski princip, prvorojenci) se je zgodil zaradi prvorojencev, s tem ko so iz 3 postali 4, ko so se duali razdelili. V zakonu števil leži prelom tudi v 3 in gre prek 2 (glej tabelo).
- 4.27 Dvoje, ki se deli, postane 4. Lik vam kaže, kako se prelom ni mogel dotakniti nespremenljivega enega, ampak je razdelil le 2 in 3, iz česar je nastalo 4, namreč 4 prelomi.
- 4.28 Vsako 1 ima dve $\frac{1}{2}$, posledično imata realno 2 in 3 zaradi preloma štiri $\frac{1}{2}$, eno pa vseeno ostane nedeljeno. Tu vidite 4 polovice, osnova 3 je razdeljena na 2 prostora. En prostor tvori prelomljeni trikotnik [Bruchtriangel], ki je četvero [die Vier]; ta, ki realno 2 deli naprej, oblikuje nezakonito dolg krak ali nesklenjen trikotnik. Prelom prihaja iz 3 in 2 in je četrto [ein Viertel]. *Eno* ostane nespremenljivo, zato tukaj pravimo 2 krat 2 je 4, kar zakon števil tudi likovno ponazarja, s tem ko gre prelom kot multiplikator prek 2 in 3.
- 4.29 Tudi konkretno 3 mora biti zdaj razdeljeno v konkretne prelome, pri čemer ostaja trikotnik Boga in število 3 nedotaknjeno.
- 4.30 Konkretni prelom prihaja iz prvorojencev, rotacije, fluida ali 7, 8, 9 in gre prek 4, 5, 6. Posledično to v zmnožku pomeni 2 krat 6 je 12 prelomljenih delov. Število preloma [Bruchzahl] je tu 12, kar izhaja iz 7, 8, 9 in 4, 5, 6, prek multiplikatorja 2.
- 4.31 *Abstraktni* prelom: abstraktno število preloma je 24, izhaja od 18 prek 12. To v zmnožku pomeni: 2 krat 12 je 24.
- 4.32 Liki števil so postali nepravilni, podoba preloma.

- 4.33 V zakonu števil, ki smo ga pravkar razvili, leži seštevek in zmnožek. Seštevek je posamično seštevanje [Zusammenzählen] vseh črt, števil in poimenovanj, množenje pa leži v delitvi celote na prelome, kar se zgodi prek multiplikatorja 2. Bog, nespremenljivo absolutno *eno*, v dejanje padca in preloma ni vštet. V realnem liku pred vami so seštevki in zmnožki jasno razvidni.
- 4.34 V konkretnem liku je seštevek v trikotnikih konkreten, zmnožek pa moramo prešteti v daljicah. V abstrakciji je seštevek v daljicah, zmnožek pa, če dva trikotnika protizakona [Gegensatz-Triangel] položite na 12. in 18. trikotnik in preštejete prelome.

5. POGLAVJE

VKLJUČITEV PROTIZAKONA V NARAVNI ZAKON

- 5.1 Bog je stal nespremenljiv pred kaosom, ki so ga povzročili padli prvorojenci ali protizakon. *Njegovi zvesti prvorojenci so bili ob Njem!*
- 5.2 Sile protizakona so bile izčrpane zaradi naleta na *eno*, na Absolutno. Njihov magnetni fluid, pretresen zaradi repulzije, se je zgostil v električni fluid, ki je bil neprozoren, podoben snovi, in jih je *oviral* pri njihovem *gibanju*. Izgubljeni v *neenosti* [Uneinheit], so ohromljeno strmeli v kaos.
- 5.3 *Tedaj pa je Bog izrekel besedo usmiljenja!*
- 5.4 Kar je ustvaril, kar je nastalo iz *Njega* in iz vesolja ter se zaradi lastne krivde in *po svoji volji* izrodilo, tega On ni želel uničiti, se pravi, ni dovolil, da bi to v svoji strjenosti postalo nič, ampak je želel protizakon milostno in logično privedi v spravni zakon [Versöhnungsgesetz], prek katerega naj bi se protizakon z *lastnim delovanjem* potenciral in očistil.
- 5.5 Bog je protizakon vključil v prazakon trojega v enem, to pomeni, v zakon potenciranja ali poenotenja. Pa dec sam je bil *depotenca dobrega*, ki naj bi se ponovno potenciralo.
- 5.6 Vidite, da so kaotični liki preloma brez pravila, brez enakomernosti [Ebenmass]; samo *eno* ostane nespremenljivo. Tako je bilo tudi v resnici.
- 5.7 To poglavje je pomembno za vsa živa bitja, za živali, rastline, ljudi, ki so po Božji milosti izpolnitev

- nasproti protizakonu.
- 5.8 Kako zdaj protizakon vključiti v zakon poenotenja? Prek potenciranja depotence, prek privlačnosti odbojnega [Anziehen des Abstossenden] ali pola.
- 5.9 Rekli smo, da se je *troje* prek *dvojega* razdelilo v prelome in da je *eno* ostalo absolutno za sebe.
- 5.10 To dvoje, ki izhaja iz protizakona, je multiplikator, zgoščevalec ali množitelj, protizakon.
- 5.11 Duhovi protizakona so prek svoje izroditve sami sebe razdelili iz lastne dualnosti v 2 prelomljena dela. Prav tako se je dvovrstno, eno [einige] vesolje, prek repulzijske sile in električnih fluidov, ki jih je razvil protizakon, razdelilo v 2 prelomljena dela. Življenjski princip, ki je predtem v svoji dvovrstnosti, v rotaciji in fluidu, učinkoval enostno [einheitlich], je bil zdaj prek repulzije in električnega fluida znova posamično razdeljen, razbit.
- 5.12 Protizakon je v njihovem enostnem zakonitem učinkovanju zmotil vibracijo in prasketlobo kot podarjajoči element ter atrakcijo in odično svetlobo kot prejemajoči element.
- 5.13 Da bi se kaos lahko uredil, je morala priti pravna sila, asimilirajoči fluid. Ta je prišel iz Boga in Njegove večne ljubezni ter iz zvestih prvorojencev.
- 5.14 Zvesti prvorojenci so pri sebi ohranili magnetni fluid v njegovi pračistosti in svoje sile v njihovi prasili. Prek tega ohranjanja fluida in sil so se ohranile tudi številne izmed magnetnih kapljic in aglomeracij, ki so v svoji neokrnjenosti sredi kaosa zakonito rotirale ter prek te rotacije postale varuhi najčistejšega fluida, prasonca [Ursonnen], od katerih so prvorojenci po odredbi Boga in zakonov prejeli misije, da razpletejo kaos.
- 5.15 Tukaj moramo pripomniti, da je to seveda razvoj, ki je potekal tisočletja. Tako sta ostala enost in enotni

- dual [das einige Dual] gospodarja nad prelomljenim delom. *Eno*, gospodar nad multiplikatorjem *dva*.
- 5.16 Zvesti prvorojenci so tako ostali oporniki vesolja.
- 5.17 V teh velikih preizkušnjah, v trdnem vztrajanju zoper nalet protizakona, so se njihova inteligenca, njihova sila in njihova čistost tako povečale, da so postali podobnejši Bogu. O njih resnično lahko rečemo, da so Njegovi otroci, ki prihajajo iz Njega. Zato so bili dualni duhovi po svoji inteligenci visoko nad duhovi protizakona, katerih inteligenca je otopela, se izrodila.
- 5.18 Zaradi tega so ostale vibracija, atrakcija in rotacija močna zakonita sila, trojna sila, za katero ni bila repulzija, zdaj kot naval in upor, nobena ovira. Zaradi tega so prasketloba, odična svetloba in magnetizem ostali najčistejši fluidi, napolnjeni s svetlobo, rahlo gibljivi, v primerjavi z njimi pa je bil električni fluid težko gibljiv in neprozoren. Zakon je zato z močjo pritegnil protizakon k potenciranju, in sicer k svetlo sijočim, čistim fluidnim soncem.
- 5.19 Duhovi protizakona so bili otopelo strjeni, kakor mrtvi [todähnlich], brezsilni [entkräftet] sredi električnega fluida, ki so ga sami ustvarili in ki je bil neprozoren. Kaos jih je prestrašil, nalet utrudil, zmešnjava jim je odvzela silo.
- 5.20 Protizakon je bil v svojem fluidu s svojo repulzijsko silo priklenjen na prvorojence, na prasonca, na rotacijsko silo, tako da se ni *nič izgubilo*. Prasonca so se vrtela v enostavni rotaciji in pritegnila električni fluid. Ta pa se je, repulzivno vrteč samega sebe, na ta način dvakratno gibal okrog prasonc. Iz te rotacije, odboja [Abstossen] in privlačnosti, se je fluid protizakona [Gegensatz-Fluid] razdelil na kapljice oziroma kroglice. V naslednjem poglavju bomo videli, kako iz teh kapljic in kroglic nastanejo svetovi; v tem poglavju pa so to samo *zarodki*.

- 5.21 Spravni zakon je bil torej polarna privlačnost ali privlačnost protizakona [Gegensatzanziehung], v katerem zakon potencirajoče privlači protizakon. V tem ležijo 3 dejavnosti [Aktionen]: privlačnost dobrega, odboj zlega, pravno novo oblikovanje in gibanje. Gibanje je bilo za protizakon dvojno: okrog samega sebe in okrog prasonc.
- 5.22 Iz tega poglavja si zapomnite: 1) razplet iz kaosa, ki se je zgodil zaradi izstopa zakona iz protizakona; ko so se prvorojenci ločili iz območja prvorojencev protizakona, ko je rotacija v zmešnjavi sil ostala tro-silna [drei-kräftige] zakonita sila in ko je magnetni fluid izstopil iz zatemnjenega fluidnega konglomerata ter ostal trovrstni, čisti fluid. To je izstop zakona iz protizakona. 2) Zapomnite si zakon privlačnosti, ki je protizakon pravno in potencirajoče pritegnil k zakonu.
- 5.23 Prasonce lahko imenujemo tudi *prasolarnost*, ki je privedla vesolje iz kaosa in fluid protizakona rotirajoče pritegnila k sebi.
- 5.24 Ob koncu tega poglavja vidite Boga kot najnotrišnjo središčno točko, absolutno *eno*, okrog Njega prvorojence Njegovega Duha, Njegovo prasketlobo in fluidna sonca v enostavni rotaciji.
- 5.25 Vidite, da je protizakon duhovno ohromljen, inteligentno zmeden, ohlapen po sili, fluidno zgoščen, oživiljen le še zaradi privlačnosti prasonc, razdeljen v fluidne kapljice in zarodke svetov, ki dvojno rotirajo okrog sebe in okrog prasonc. To imenujemo polarno gibanje, ker gre za privlačnost protizakonov. Duhovi protizakona so morali moralno slediti zakonu sprave, sila protizakona [Gegensatz-Kraft] zakonu privlačnosti, polarnemu zakonu, dvojni rotaciji, fluid protizakona pa zakonu fluidnega potenciranja.

Spravni zakon števil (tabela 3)

- 5.26 Sprava v zakonu števil je delitev [Division], in sicer deljenje 4 prelomov in 2 celot, računano realno. Sprava ali deljenje [Dividierung] se zgodi prek 3, prek istega števila, ki je bilo, vzeto kot 2, v prelomu multiplikator. Pravimo, da je 3 v 4 vsebovano enkrat, ostane 1; to v liku predstavlja dvojni trikotnik. Ko smo 3 delili v število preloma 4 in rekli, da je vsebovano enkrat, nastane drugi krak, ostane pa 1, to pomeni, povezovalna črta. V seštevku se to imenuje 6. V logiki je 4 protizakon, njemu nasproti 5, zakon, osnova obeh pa je 6, sprava.
- 5.27 Lik realne sprave je realni zmnožek 3.
- 5.28 Konkretnemu prelomu sledi konkretna sprava (glej tabelo 3). Tukaj se je padec začel z 12, posledično to v delitvi pomeni: 9 je v 12 vsebovana enkrat, ostane 3. Ko to pravimo, se polarni trikotnik oblikuje v [zum] protizakon, spravni trikotnik [Versöhnungstriangel] pa na [an den] pratrikotnik; štirje trikotniki, položeni eden na drugega.
- 5.29 Poli protizakona se imenujejo 13, 14, 15, spravni trikotnik [der versöhnende Triangel] se imenuje 16, 17, 18. Iz 1. trikotnika izhaja gibanje in povleče spravni trikotnik vase. To je enostavna rotacija. Nasproti stoječi trikotniki zakona in protizakona se polarno odbijajo, kar je neko posebno gibanje, ki v povezavi z rotacijo potiska trikotnike enega v drugega. To v dvojnem gibanju oblikuje 4 trikotnike, ki se držijo skupaj. Konkretna sprava se v seštevku imenuje 18.
- 5.30 Abstraktni padec 24 gre od 18 k 12, prek 24, zaradi česar v delitvi pravimo: 18 je v 24 vsebovano enkrat, ostane 6. Iz tega nastane lik abstraktne sprave.
- 5.31 Zakon in milost se spravno uležeta na konice v

podlagi [Basenspitzen] protizakona, iz česar nastane dva trikotnika, kar je v seštevku 36, to pa je potrebno prišteti k daljicam. Tukaj se v realnem sklenu 2. krog.

6. POGLAVJE

1. STOPNJA SVETA

- 6.1 Začenja se delo sprave. Protizakon je vključen v zakon, da bi ga ta potenciral. Protizakon prinaša pomnožitev in zgostitev, zakon pa poenotenje in poduhovljenje.
- 6.2 Vsa naša pozornost se zdaj usmerja k izoblikovanju zarodkov sveta in duhovom protizakona, ki so strjeni in kakor mrtvi izrojani.
- 6.3 Priti je moralo učinkujoče [wirksames] življenje, ki jih je prebudilo ter privedlo do kesanja in spoznanja. V svojem električnem fluidu so bili strjeni, njihov duh pa je bil zmeden v temi. Vse okrog njih je moralo postati čistejše, svetlejše, oni pa so se morali prebuditi in priti do zavesti svoje zmote. Dobri prvorojenci so stali mogočno pred njimi.
- 6.4 Fluid protizakona in sila, to pomeni, elektrika in repulzija, sta bili skupaj s padlimi prvorojenci vključeni v novo oblikovanje [Neubildung]. Privlačila so jih prasonca, ki so jim dala življenje, svetlobo, rotacijo. Stanovitni prvorojenci, ki so bili po tej prestali preizkušnji zdaj odličnejši, so prejeli misije in postali *mesije novega oblikovanja*, s čimer naj bi odrešili protizakon in prek svoje inteligence, sile in fluida načelovali izoblikovanju zarodkov sveta.
- 6.5 Spravili naj bi protizakonite duhovne vezi, *oni*, ki so ostali v boju oporniki vesolja. Ti mesije tako zdaj *nemudoma* pristopijo k svoji nalogi, k svoji odrešiteljski dolžnosti [Erlösungs-Amt], ter prevzamejo vodenje zarodkov sveta.

- 6.6 Vodenje teh svetov opisujemo v skladu z logiko, v skladu z zakonom števil; izpuščamo geološko in genealoško zgodovino njihovega oblikovanja, da ne bi prišlo do zmešnjav pri pojmi in poimenovanjih, saj v zemeljskem jeziku ne najdemo realnih izrazov za to, za bistvo fluidov, ki jih moramo opisati, in ker je na Zemlji dokaze za njihov obstoj mogoče najti le v nadvse zgoščeni masi. Brez koristi je podajati imena in dolge opise stvari, o katerih človeški možgani ne vedo ničesar in ki jih človeško oko ne more videti. Radi bi zgolj prek logične pripovedi celote, prek povezave z zakonom števil v ljudi prodrli z resnico teh besed.
- 6.7 Vidite *prasonca*, ki enostavno rotirajo okrog nevrteče, vibrirajoče prasketlobe. Napolnjena so z atrakcijsko in vibracijsko silo, to pomeni, s prejemajočo in ustvarjajočo silo, ki jih, s tem ko jih podarjajo zarodkom sveta, oblikujejo v embrije sveta; v embrije, ki so rasli in se oblikovali prek dvojne rotacije. Prasketloba, odična svetloba, fluid so se iz prasonc pridružili tem embrionalnim svetovom.
- 6.8 Vse to so mesije inteligentno vodili, embrionalni svetovi so prejeli polarno silo, to pomeni, protizakonit odboj in zakonito privlačenje, repulzijsko in atrakcijsko silo, električni in magnetni fluid.
- 6.9 To se je zgodilo prek porazdelitve [Mitteilung] prasonc med zarodke sveta, zakaj zakon se je razpletel iz protizakona, tako da je bil ta kot izroditev [Entartung] iz zakona izločen, izrojen [ausgeboren].
- 6.10 Zakon se je zdaj oblikoval v prasonca, ki so izločene zarodke sveta prek fluidne vezi *izrodka* [Herausgeburt] držala pri sebi.
- 6.11 Prek fluidne vezi so zarodki sveta od prasonc prejeli oživljenost in toploto; izoblikovanje in rast v embionalne svetove.

- 6.12 Svetloba prasonc je tekla na embrionalne svetove in jih osvetljevala. Solarna svetloba je v embrionalnih svetovih postala telurična. Odična svetloba je iz prasonc tekla na zgostitev embrionalnih svetov, na to zgostitev je tekla filtrirajoče in prežemajoče ter oblikovala atmosfero.
- 6.13 Tako je odična svetloba v embrionalnih svetovih postala atmosfera. Magnetni fluid prasonc se je prek vezi izrodka asimiliral z električnim fluidom embrionalnih svetov, prek česar so bili ti izpolnjeni z elektromagnetnim fluidom.
- 6.14 Vse to se je prek repulzijske sile, ki je bila prisotna v embrionalnih svetovih, posedlo na polih, to pomeni, da se je polariziralo.
- 6.15 Embrionalni svetovi so imeli obliko jajca in so podobna mehkega jajca v kokoši, brez lupine. Magnetnoelektrični fluid je beljak. Oblikovali so napol prozorne, koničaste embrionalne svetove v obliki jajc, ki so bili prek svetlobe prasonc osvetljeni in segreti, prek odične svetlobe privedeni v lastno atmosfero, prek magnetnega fluida pa dvovrstno oplojeni.
- 6.16 Vrteli so se repulzivno okrog samih sebe ter v enostavni rotaciji okrog prasonc.
- 6.17 To je vse, kar smo vam želeli povedati o teh embrionalnih svetovih. Razločnejši, na kratko povzet opis najdete v likih zakona števil, v tabeli 4.
- 6.18 Ko so embrionalni svetovi v svoji temi prejeli svetlobo prasonc, je ta v njih postala telurična oziroma relativna svetloba. Ko se je odična svetloba filtrirajoče stekala v zgostitev, se je ta zgostitev vnela in se navzven iztekla kot lastna ekspanzivna atmosfera. Magnetni fluid je električnega spremenil v elektromagnetni, polarizirajoči se fluid.
- 6.19 Tirnica oziroma elipsa embrionalnih svetov se je ravnala po rotaciji prasonc, ki so rotirala okrog pra-

svetlobe. Telurična svetloba embrionalnih svetov je bila z ozirom na svetlobo prasonc relativna, njena atmosfera je bila relativna z ozirom na odično svetlobo, njen fluid, ki tvori težo telesa, pa z ozirom na fluid, torej težo prasonc.

- 6.20 Embrionalni svetovi so bili, kakor vidite, z ozirom na prasonca v vsem relativni. Njihova svetloba je bila šibkejša, njihova atmosfera gostejša, njihovo telo težje, njihovo gibanje raznovrstnejše kakor gibanje prasonc.

Zakon števil novega oblikovanja (tabela 4)

- 6.21 Novo oblikovanje ni nobena delitev, noben zmnožek; to je miren, zakonit, nemoten seštevek. Zvrsti se kot 7 k 6, kot lahko vidite v realnem liku novega oblikovanja. Iz realnega 6 vidite, da novo oblikovanje prihaja kot 7, kot začetek 3. kroga. Prvi krog iščite v prvem realnem trikotniku, ta je po stvaritvi prvorojencev sklenjen, 2. stvariteljski krog iščite po padcu, v spravi ali v 2. trikotniku, 3. krog pa se začneja z novim oblikovanjem. Konkretno novo oblikovanje v seštevku pomeni 21 in je v svojem računu posledica 18.
- 6.22 Tu vidite konkretni trikotnik novega oblikovanja, ki prihaja iz najnotrišnjega pratrikotnika; tako sta iz Boga prišla sprava in novo oblikovanje.
- 6.23 Abstraktni lik novega oblikovanja napolnjuje 2. trikotnik, ki je ločeval protizakon od zakona.
- 6.24 V seštevku so ta zapolnjujoča števila 37, 38, 39, 40, 41.

7. POGlavJE

2. STOPNJA SVETA

- 7.1 Kako je zdaj z oživljajočim principom, ki smo ga v 2. in 3. poglavju imenovali oživljeno vesolje? Potem ko sta bila sila in fluid prvorojencev, z njima pa celotno vesolje, razdeljena v zakon in protizakon, se je prek te delitve razdelil tudi oživljajoči princip, tako da je nastal zakoniti in protizakoniti življenjski princip, od katerih se je vsak nahajal v njemu adekvatnih fluidih in bil voden po sili, ki ju je obvladovala.
- 7.2 Po padcu prvorojencev je torej pred vami dvovrstni življenjski princip. Eden je ostal zakonit moralni element, ki je bil skupaj z zakonitimi prvorojenci v magnetnem fluidu prasonc oddvojen iz protizakona in je sledil rotirajoči sili. Potem imate pred sabo protizakoniti motorični element, ki je skupaj s prvorojenci protizakona in prek teh istih zgoščen ležal v električnem fluidu in sledil repulziji. Motorično gibanje tega življenjskega principa pa vendarle ni bilo motorično oživljeno, ampak zaradi zgostitve motorično latentno omamljeno, torej ovirano.
- 7.3 Življenjski princip je motoričen, vendar mehanski element, ki vselej oživlja v adekvatnih fluidih, ki se gibljejo zaradi sile. S tem, ko se je magnetni fluid zaradi protizakona deloma spremenil in ko se je rotacija zaradi protizakona izrodila v repulzijsko silo, se je tudi princip, ki ju je oživljal in jima mehanično sledil, razdelil v to protizakonito izroditev in zgostitev.

- 7.4 Zdaj smo rekli, da je zaradi te zgostitve sledila strditev [Erstarrung] duhov protizakona, k temu pa zdaj dodajamo, da je temu sledila tudi omama življenjskega principa, *latentno* motorično stanje.
- 7.5 Motorično gibanje je bilo v kaosu zmešnjave sil in fluidne zgostitve ovirano, paralizirano. Prek zakonitega motoričnega gibanja, prek nadalje rotirajoče sile in fluida se je v embrionalnih svetovih vendarle ponovno prebudil latenten motoričen element. Ta negiben, navidezno mrtev življenjski princip se je torej z izoblikovanjem svetov prebudil v novo dejavnost, v dejavnost sprave in novega oblikovanja. Strjen motorični element se je prek svetlobe prasonc, ki je prežemala embrionalne svetove, segrel, prebudil, tako kot se je prek odične svetlobe spremenil in prek magnetnega fluida znova prejel motorično gibanje.
- 7.6 Dvovrstnost življenjskega principa, ki je latentno ležala v njegovi strditvi, je znova postala ustvarjajoča in prejemajoča, motorični življenjski princip. V elektro-magnetnem fluidu so se prek dvovrstnosti življenjskega principa oblikovali majhni mikrokozmični organizmi, ki jih imenujemo svetlobne živalice; četudi so ti organizmi še veliko manjši od najmanjših monad ali sevajočih živali [Strahltiere], kakršne poznate vi, so to vendarle oživiljeni atomi, ki so se gibali v elektro-magnetnem fluidu.
- 7.7 Fluid je bil v celoti prežet in oživiljen s temi organizmi. Organizmi teh živih atomov imajo čisto fluidno naravo, rojeni pa so prek prasetvetlobe in odične svetlobe, torej prek dvovrstnosti.
- 7.8 Zaradi tega so tudi postali dvovrstni: atraktivni in repulzivni, magnetni in električni. Rojevali so se in se hranili drug z drugim [sie gebaren sich und verzehrten sich], kar je bil prvi korak k preobrazbam iz rodu [Abstammung].

- 7.9 Tako se je življenjski princip, ki je vselej mehanično, motorično oživljajoče sledil vladajoči sili in snovi, spremenil v mikrokozmične organizme, v svetlobne živalice ali organske svetlobne atome, ki so bili adekvatni embrionalnim svetovom in njihovemu fluidnemu stanju. Bog in mesije so embrionalne svetove v novem oblikovanju prek naravnega zakona povezali z življenjskim principom.
- 7.10 Ta zakon pomeni: podobno poraja podobno; *nikakršnih preskokov ni*; vse se od člena do člena zvrsti v nespremenljivem naravnem zakonu preobrazb in rodov.
- 7.11 Tu zdaj vidimo, da ta zakon deluje med življenjskim principom in embrionalnimi svetovi. Prvi je motorični element, drugega označujemo kot silo in snov, vse to pa prinese *troje*, učinek. Vidimo, kako to troje, korak za korakom, neločljivo drug od drugega, prehaja v naravni zakon.
- 7.12 Takšni so organski svetlobni atomi, imenovani svetlobne živalice, embrionalni prebivalci embrionalnih svetov.
- 7.13 Omenili smo oživljajoči princip, ki mehanično sledi naravnemu zakonu. Duhovni princip, to pomeni, padli prvorojenci ostajajo latentno dremajoči, kakor mrtvi zagrnnjeni v električnem fluidu. Morali so se prebuditi s pomočjo *enakega principa*; prebuditev življenjskega principa jih ni iztrgala iz njihovega latentnega stanja, ostali so paralizirani duhovi.
- 7.14 Vse, kar vidimo nastajati, je relativno. Posledično je naravni zakon [Naturgesetz] sprejel to načelo [Satz]: podobno ustvarja podobno, toda nikoli povsem enako, to pomeni, da ustvarja v preobrazbah. Svetlobne živalice so v svojem razvoju mehanično sledile naravnemu zakonu. Toda ta naravni zakon je nastal iz prazakona trojega, iz Boga, sile, prasketlobe. Bil je

- posledica mesij, ki so zakon ohranjali pri sebi, in posledica sprave, torej ponovno posledica trojega.
- 7.15 Če naravni zakon prinaša preobrazbe, potem *te* prinašajo nadaljnje oblikovanje.
- 7.16 To nadaljnje oblikovanje postopno omenjamo v naslednjih poglavjih. V *tem* poglavju naj *ostro* izpostavimo sledeče: prebujajoči motorični življenjski princip, njegova dvovrstnost, naravni zakon, ki življenjski princip veže na embrionalne svetove, iz tega izhajajoče svetlobne živalice, ki se medsebojno rojevajo in hranijo druga z drugo ter mehanično sledijo naravnemu zakonu in njegovim preobrazbam, *v čemer* najdejo svoje nadaljnje oblikovanje.
- 7.17 Če v naslednjih poglavjih govorimo predvsem o naravnem zakonu, o življenjskem principu in rodovih, pa naj na tem mestu še enkrat *ostro* poudarimo, da *vse* prihaja od Boga in da je novo oblikovanje, učinkovanje [Auswirken], Njegova milost in sprava, naravni zakon pa spravna sila.
- 7.18 Četudi ne omenjamo delovanja mesij, naj tukaj še enkrat rečemo, da so oni prek vseh svojih lastnosti načelovali nadaljnjemu oblikovanju svetov in življenjskega principa ter da so ostali duhovno silno in fluidno oporniki vesolja.

Zakon števil 2. stopnje sveta (tabela 5)

- 7.19 Posledica novega oblikovanja so preobrazbe, posledica prejšnje celotne vsote [Totalsumme] 70, kakor vidite v 4. tabeli 1. stopnje sveta, pa je nov seštevček. V realnem 8, v konkretnem 24, v abstraktnem 48. Like tega seštevka skupaj z logičnim opisom najdete v tabeli 5. V abstraktnem je to, kar je izvorno nena-risano \triangle , zdaj narisano in napolnjeno.

8. POGLAVJE

3. STOPNJA SVETA

- 8.1 Zapustili smo embrionalne svetove, ki se nadalje oblikujejo prek naravnega zakona in grejo v preobrazbah v korak s svojimi organskimi svetlobnimi atomi. Novo oblikovanje je preobrazba iz prasonc, in sicer trovrstna: motorična v življenjskem principu, po sili v gibanju, fluidna v teži in gostoti.
- 8.2 In tako je s tem v teku tisočletij. Iz nespremenljivega Boga, iz prasile, ki preobražajoč se prek prav tako preobražajočih se fluidov, ki so motorično oživiljeni, vse giblje.
- 8.3 Prek dolgega in hitrega vrtenja postane fluidna masa v ledu trdna.
- 8.4 Tudi to je preobrazba, preobrazba in rod sta duala; to pomeni, da sta neločljiva in skupaj ustvarjata *eno*. Tukaj morate (gledano s človeške strani), od poglavja do poglavja, od stopnje do stopnje, računati s tisočletji, v katerih te preobrazbe prek prarodu iz duha, sile in snovi porajajo svoje stvaritve.
- 8.5 Preobrazba je *minutna*, *sekundna*, mikrokozmično *večno* gibanje, ki poraja velika dejstva [Tatsachen] stvarjenja. Zapustili smo embrionalne svetove, ki so motorično oživiljeni prek organskih svetlobnih atomov. Te svetlobne živalice so bile v elektro-magnetnem fluidu beljaka, kjer so se gibale in se absorbirale, znova rojene. To je bilo notranje življenje, notranja sila embrionanih svetov; delovanje ali učinkovanje od *znotraj navzven*. Učinkovanje od *zunaj navznoter* pa

- je svetloba prasonc, odična svetloba, magnetni fluid, rotacijska sila.
- 8.6 Lastno učinkovanje embrionalnih svetov sestavljajo: v njih prebivajoča repulzija, telurična svetloba, atmosfera, električni fluid. Ti notranji in zunanji vtisi so se srečali v embrionalnih svetovih, se raztresli po njih in bili predelani [verarbeitet]. Vse, kar je bilo na začetku predelano v enak elektro-magnetni fluid, lahko imenujemo *embrionalni beljak*. Zaradi daljšega tresenja, zaradi rotiranja in repulzije, zaradi dvovrstnosti fluida se je začel ta oddvajati. Med tem oddvajanjem se je repulzijska sila podvojila in se skoncentrirala bolj v centru, proti sredini jajca. Vidimo, kako iz te koncentracije sil proti sredini jajca nastaja centrifugalna sila, ki je elektro-magnetni fluid vedno bolj delila in oddvajala, dokler se ni polarno posedla na konice svetov, in sicer na eno konico bolj električno, na drugo bolj magnetno. To raztresenje ali deljenje je prihajalo iz sredine, kjer se je *zarodek* embrionalnega sveta posedel k središčni točki ali k *rumenjaku*, in sicer k elektro-magnetni središčni točki, ki je iz sebe oddajala *centrifugalno silo*. To je mogoče v celoti primerjati z jajcem, še preden se razvije lupina.
- 8.7 Oblikoval se je rumenjak ali središčna točka ter dve neenaki beljačni konici. Večji del magnetizma je povleklo navzgor, zaradi njemu podobnega zunanjega učinkovanja [Einwirkung] prasončne svetlobe. Ta pol je bil ploščat. Večji del elektrike pa se je spustil navzdol in oblikoval koničast pol z dolgim elektro-magnetnim žarkom.
- 8.8 Prvo konico imenujemo ploščati *magnetno*-električni severni pol, drugo pa koničasti *elektro*-magnetni južni pol. V rumenjaku ali središčni točki ostane *materinska osnova* [Mutterstock] izvornega *elektro-magnetizma*, ki je nenehno deloval prek centrifugalne

- sile in svojemu svetu dal ekspanzijo ali raztezanje, tako da je svet postal bolj okrogel tudi v širino.
- 8.9 Tresenje in razdeljevanje se je nadaljevalo, medtem pa je rotacija kot zunanja sila svetovom dala oblikovanost in gibanje. Ti svetovi so imeli tako trojno gibanje, namreč prvo in drugo gibanje v svoji repulziji in centrifugalni sili, ter tretje gibanje, rotacijo (1. odbojnost, 2. silo iz središčne točke, 3. vrtenje).
- 8.10 Prvo preobrazbo tako vidite v samem svetu, ki se je iz svojega fluidnega prosojnega beljačnega stanja razdelil na 3, na središčno točko in dve konici.
- 8.11 Če je bil prej celoten embrionalni svet enakomerno izpolnjen z elektro-magnetnim fluidom, pa je bil zdaj fluidno trojno različen zaradi razdelitve in preobrazbe fluida.
- 8.12 Manjša teža in gostota sta se prestavili na magnetni, večja teža in gostota pa na električni pol.
- 8.13 Fluidna zunanja odeja embrionalnih svetov se je preobrazila skupaj z njeno notranjo preobrazbo, in sicer s pomočjo organskega celičnega tkiva, ki je rahla bela koža še vedno mehkega jajca.
- 8.14 Rekli smo, da so svetovi prejeli vrtenje in ekspanzijo, ki se je iz središčne točke širila na vse strani, tako da je jajčasta oblika postala podobna globusu ter za seboj povlekla dolg žarek elektro-magnetizma.
- 8.15 Tu imate pred seboj *komet*, ki se s trikratno hitrostjo giblje okrog prasonc.
- 8.16 Ekspanzija je notranja rast telesa sveta, preobrazba embrionalnih svetov v komete pa prehod, kakor vidite na osnovi neizoblikovanosti in neenakosti telesa. Delovanje življenjskega principa je šlo *v korak* z vsesplošno preobrazbo in nadaljnjim oblikovanjem. V prejšnjem poglavju smo omenili mikrokozmične organizme, ki so kot svetlobne živalice oživljali elektro-magnetni fluid. Razdelitev in preobrazba

vesplošnega elektro-magnetnega fluida sta, po zakonu rodu in preobrazbe, razdelili in preobrazili tudi te svetlobne živalice. Te svetlobne živalice so v fluidih postale *celične* [wurden zellisiert].

- 8.17 Vsesplošna preobrazba kolektivno-magnetnega fluida, kakor tudi dvovrstnih svetlobnih vtisov, preobrazba repulzije v centrifugalno silo, je naredila svetlobne živalice celične oziroma jih je preobrazila.
- 8.18 Organizmi, ki so predtem v celotnem fluidu živeli kot *enake* svetlobne živalice, so se zdaj iz tega *vesplošnega* materinstva, iz tega rodu, preobrazili v *organsko posamično celično življenje*.
- 8.19 *Svetlobne živalice* so postale *celične živalice*, *svetlobni atomi* pa *celice*, in sicer *dvovrstne celice*.
- 8.20 To organsko celično življenje se je kristaliziralo proti južnemu polu in v svojem fluidnem tkivu oblikovalo koničaste celice. Na severnem polu pa so te oblikovale oglate celice. V središčni točki oziroma v rumenjaku sveta je ostala materinska osnova organskih svetlobnih atomov. Njena preobrazba, celične živalice, so v svojem celičnem tkivu oblikovale rahel fluiden ovoj kometov; razdelile so se v celice [sich verzellen] v skladu z notranjimi in zunanji vtisi ter tako oblikovale nastavek za skorjo, v celice razdeljen mehki ovoj okrog kometov.
- 8.21 To organsko celično tkivo je dalo svetu povezanost, koncentracijo. Lomljenje svetlobnih žarkov v njem je svet ogrelo in mu dalo preobraženo življenje.
- 8.22 Za konec tega poglavja ponovimo njegove glavne točke.
- 8.23 Prvič, notranje delovanje svetov, repulzijska sila, ki se stopnjuje v centrifugalno silo, zaradi tega raztresenje in polarizacija, oblikovanje neenakih polov. Notranja ekspanzija, raztezanje, rast.
- 8.24 Drugič, celične živalice, ki so okrog sveta – ta je zgolj komet – položile celično tkivo [Zellengewebe].

- 8.25 Tretjič, svetloba, ki pada v te organsko žive celice, prinaša nadaljnjo *preobraženo svetlobo*.
- 8.26 Pred seboj imate polarno neenak svet, katerega središčna točka je rumenjaki *embrionalnih zarodkov*. Vidite, kako ta svet iz svojega elektro-magnetnega južnega pola za seboj povleče rumen svetlobni žarek, medtem ko magnetno-električni ploščati severni pol slabotno sveti modro.
- 8.27 Iz embrionalnih svetov stojijo pred vami kometi, ki v trikrat hitrejšem gibanju rotirajo okrog prasonc.

Zakon števil 3. stopnje sveta (tabela 6)

- 8.28 To je enostavni seštevek od 80 do 90. Kakor v stvarjenju vse poteka člen za členom, brez *preskoka*, tako tudi zakonito računanje poteka število za številom, brez *preloma*. Tabela 6, ki spada k temu poglavju, vam ponazarja ta seštevek na realen, konkreten in abstrakten način. Realno tudi tukaj kaže 3. krožno sklenitev; njena posledica je prehod.

9. POGLAVJE

4. STOPNJA SVETA

- 9.1 Žarki prasketlobe so vdrlj v celično tkivo in celične živalice so to občutile kot segrevajoči magnetizem.
- 9.2 V kometih vidimo svetove, ki so iz embrionalnega stanja stopili v otroštvo in so v prehodu, v preobrazbi. To likovno vidite v likih števil tabele 6.
- 9.3 Ker so imeli kometi zdaj dva neenaka pola in središčno točko, je s tem prišlo do *temperaturne razlike*. Sedež toplote se je nahajal v elektro-magnetni središčni točki, ki je kot *materinska osnova* ostala sebi enaka, oživljena po svetlobnih živalicah. Ploščati magnetno-električni pol je bil prijetno hladen, koničast elektro-magnetni pol pa neugodno mlačen.
- 9.4 Celične živalice, ki so se v svojem tkivu po celotnem kometu in vseh njegovih fluidih vtkale in se razdelile v celice, so prinesle s seboj konsolidacijo teh fluidov. Seveda so morale soobčutiti tudi spremembo temperature, in sicer na severu prijetno hladno, na jugu neugodno mlačno, v središčni točki vroče.
- 9.5 Svetloba je raznovrstno žarčila na zdaj že širše jajce in trikrat hitrejše gibanje je dajalo različne svetlobne vtise. To pa je prav tako imelo učinek na svetlobne in celične živalice.
- 9.6 Prve med njimi so se prek hitrejšega svetlobnega učinkovanja, to pomeni, prek hitreje rotirajočega, spreminjajočega se svetlobnega učinkovanja [wechselnde Lichteinwirkung], preobrazile iz svojega rodu, in sicer molekularno, to pomeni, še bolj atomsko, iz

česar sta nastala posebna molekularna sila in gibanje, zaradi katerih so se te svetlobne živalice iz središčne točke razpršile čez celoten svet kometov.

- 9.7 Prasvetloba je na te svetlobne živalice sijala prek telurčne svetlobe, vibrirajoče jih je prežela in atrakcijsko pritegnila k sebi.
- 9.8 Trikrat hitrejša gibanja, ti spremenjeni svetlobni vtisi, so torej učinkovali na svetlobne živalice na ta način, da so razpadle na atomske molekule, ki so *med seboj* razvile lastno privlačnostno ali *molekularno silo* in se v rotaciji telesa raztrosile po njem; ker jih je prasvetloba atrakcijsko pritegnila, so bile vsajene v celično tkivo.
- 9.9 Te iz svetlobnih živalic preobražene molekule imenujemo življenjsko seme [Lebenssamen], ki je bilo zasajeno oziroma raztroseno prek celotnega telesa sveta po njegovem celičnem tkivu.
- 9.10 Rotacija in atrakcija prasvetlobe, posebna molekularna sila, sta presadili te molekularne atome svetlobnih živalic v celično tkivo celičnih živali. To imenujemo življenjsko seme, saj so ti molekularni atomi, zaprti v celicah, tam pogнали korenine in življenje. *Zarojeni* [keimend] v celicah so vzkli kot preobrazba svetlobnih živalic, ki so postale molekularne.
- 9.11 Rekli smo, da je fluid, ki oblikuje pola sveta, podoben beljaku [Eiweissartig] in da je bil omrežen s celičnimi živalicami. V tem mrežastem fluidu je bilo življenjsko seme zaprto kot živ zarodek, ki je v celicah pogнал korenine in *iz njih zrasel kot organsko rastlinsko življenje*. Veličastno in mogočno vidite v mikrokozmosu praoblikovanje rastlinskega življenja, ki v teh otroških svetovih oziroma kometih pričakuje nadaljnji razvoj.
- 9.12 To rastlinsko življenje se je prebudilo na različne načine, kajti temperature in svetlobni vtisi so že bili

različni; prijetno hladno in neugodno mlačno, v središčni točki vroče. Tudi rastline so bile torej po svoji pojavitvi trovrstne: *seme*, ki izhaja iz *organske središčne točke* in je položeno v celično življenje, *vzklilo* in vzbrstelo pa je v *različnih* toplotah, pod *različnimi* svetlobnimi vtisi, se je razvilo kot trovrstno rastlinsko življenje. Občudujte v tem zakon preobrazbe, cepljenje iz *enega* rodu po naravnem zakonu, trovrstnost, ki leži v *enem*.

- 9.13 Središčna točka je, zaradi že navedenih razlogov, to življenjsko seme raztresala iz sebe. Magnetni severni pol ga je atrakcijsko sprejel, v počasnem raztegnjenem gibanju; električni južni pol pa ga je nasprotno ujel v hitrem, repulzivnem gibanju. Tako se je zgodilo, da je *eno* seme, ki je izšlo iz *ene osnove*, iz *ene* posode, in bilo položeno v raznovrstno toploto, svetlobni vtis in gibanje, zraslo v *različne* rastline iz celic, ki so ga prejele.
- 9.14 S tem imate vstop v rastlinsko življenje, ki je dvovrstno, prejemajoče in podarjajoče organsko rastlinsko življenje.
- 9.15 Tukaj znova vidite stekanje ustvarjajoče sile v prejemajočo, kar poraja *eno*. Ko so se svetlobne živalice združile [vermählen] s celičnimi živalicami prek življenjskega semena, je iz tega pognalo organsko rastlinsko življenje.
- 9.16 Rod teh rastlin korenini v združitvi dveh organskih vrst atomov v *eni* celici, v *eni* snovi. Te rastline so bile fluidne narave, saj se je celotno življenje, svetlobne in celične živalice življenjskega semena in rastlin, gibalo v *enem* fluidu, kajti to je bilo stanje telesa sveta [Weltkörper], v katerem še ni prišlo do *nobenih* oddvojitve fluida. Prebujanje rastlinskega sveta je prvo *izraščanje* [Herauswachsen] iz fluida. Prebujanje tega novega življenja, katerega rod izhaja iz prejšnjih poglavij,

bomo obravnavali v samostojnem poglavju, kajti to je samostojna stopnja prehoda.

Zakon števil, 4. stopnja sveta (tabela 7)

- 9.17 Zakon števil tega poglavja vsebuje enostavni seštevek od 90 do 100 in za like števil pomeni nov začetek oziroma prehod.

10. POGLAVJE

5. STOPNJA SVETA

- 10.1 Sledimo razvoju teh otroških svetov oziroma kometov, njihovemu razvoju oziroma vzgoji, ki so ji načeljevali mesije. Razvoj oživljajočega principa gre v vseh pogledih v korak z razvojem sile in fluida.
- 10.2 Vidite, kako je življenjski princip prešel v oblike fluidnih rastlin, ki so se razvile v trojnem gibanju, v trojni temperaturi. S svetom rastlin je prišlo tudi do velike preobrazbe vesplošnih fluidov, saj so imele te rastline izsesavajočo in *izraščajočo* naravo. Celično tkivo je fluide povleklo *vase* in oblikovalo *izrastke* [Auswüchse], ki so se v rastlinskih oblikah polegli na površju telesa.
- 10.3 Tukaj govorimo, kakor smo že večkrat rekli, o poteku tisočletij. To izraščanje fluidov v svet rastlin, ta *prenos* celičnega življenja na *površje*, je za seboj povlekel *od-dvojitev*, tako da so se fluidi razdelili na *dve vrsti*: na škrobu podoben [strärkeartiges] molekularni fluid in na bolj tekoč, prozornejši fluid. Seveda je ta delitev fluidov v sebi nosila posledice preobrazb, in sicer preobrazb že prisotnega, namreč življenjskega semena celičnih živalic, rastlinskega sveta.
- 10.4 Središčna točka je s svojim rumenjacom oziroma materinsko osnovo ostala ista in dajala iz sebe toploto, gibanje in življenjsko seme. Ta dejavnost je priklivala spremenjeno gibanje teles iz središčne točke,

drugačno osno vrtenje. To vrtenje je v začetku oddvajanja fluida enako. Njegovo spreminjanje prihaja počasi, postopno, skupaj z vse bolj in bolj razvijajočim se *oddvajanjem fluida*. Ta se je oddvojil tam, kjer so se fluidne rastline najbolj na gosto udomačile, *podprt* z zunanjimi vtisi svetlobe, atmosfere in toplote; sluzasti, škrobasti deli fluida, ki so vsebovali beljak, pa so se oddvojili od vodenih tanjših delov.

- 10.5 To je trenutek, ko jajce v kokoši oblikuje trdno snov beljaka in ko se iz njega izloči modrikast tanjši del. Prvo bo v poznejšem razvoju lupina, drugo pa beljak, ki obdaja rumenjaki. Fluidno oddvajanje je v svetove prineslo raznoliko rojevanje celičnih živali, raznoliko vzklitje in izvalitev življenjskega semena, tako da je po zakonu rodu prišlo do novih cepitev in preobrazb. Življenjsko seme je bilo hkrati položeno v snovnat in v tekoči fluid ter je *raznoliko* vzklilo.
- 10.6 V prvem je oblikovalo goste, snovnate elemente, ker je privzelo način svoje matere in pridobilo bolj grobe, gostejše oblike ter zraslo v orjaške rastline, v katerih so se celično življenje in celične živalice prav tako spremenile in povečale. Tista semena, ki so vzklila v tekočem delu, ki je bil tudi celičast, so naokrog plavala kakor ikre in ob tem s svojo lastno molekularno silo prek elektro-magnetizma fluida oblikovale to, kar vi imenujete *galvanizem*. Milijoni teh galvanskih organizmov, ki so prozorni, so oživili bolj vodeni fluid: bilo je mrgolenje in življenje, nenehno hranjenje in rojevanje, tako da je to neprekinjeno sekundno spreminjanje [Wechseln] v *svojem* spreminjanju po zakonu rodu porajalo nove vrste.
- 10.7 Ta mikrokozmična sorodstva so se množila, tako da so se vrste tisočkratno prenovile, se cepile in se spremenile, tako da so iz *enega* življenjskega semena v teh vodenih fluidih živel *milijoni* različnih mikro-

kozmičnih galvanskih organizmov in *infuzijskih živalic*. Ta fluid še ni *tekoča* voda, imenujemo ga vodna osnova [Wasserstock], tako kakor trdnejši beljačni fluid imenujemo snovna ali materialna osnova [Stoff – oder Materienstock].

- 10.8 V snovni osnovi so korenine pognale orjaške rastline, ki so prek svetlobnih in toplotnih vtisov privzele barve.
- 10.9 Te rastline so imele organsko življenje, potem ko so v sebi nosile celično življenje. Tako poženejo cvetovi, sadovi in semena s pomočjo beljačne snovi, ki leži v celicah, in rumenjačne snovi, ki je v živalicah. Odpadanje in odmetavanje semena teh rastlin je k izvirnemu proizvedlo podobno, se pravi raznovrstno. Tako so se tudi tu rastline množile v milijone vrst, velike in majhne, ter prinašale cvetove, sadeže, semena.
- 10.10 Zaradi gibanja atmosfere in rotacije, ki se imenuje *veter* oziroma sapa, so bila ta semena raztresena po vsem svetu, tako da je *isto* seme, ki je vzkliko pod različnimi vtisi, na različnih mestih proizvedlo raznovrstne preobrazbe oziroma *rodovne rastline* [Abstammungs-Pflanzen].
- 10.11 Prav tako se je vodna osnova zaradi gibanja, ki je prihajalo iz sredine, zaradi gibanja telesa, zaradi zunanje pritiska rotacije, nahajala v padcu, v toku, tako da je prišlo do mešanj med enim in drugim fluidom, do mešanja od jajca do jajca, kar je preobrazilo vrste. Tako je zdaj pred vami tisočkratno preobraženo, razvito organsko rastlinsko in živalsko infuzorijsko življenje [tierisches Infusorien-Leben]. Kometi so prek fluidnega oddvajanja, tako kot je to *postopoma* prišlo, *postopoma* tudi izgubili svoj električni žarek na južnem polu, saj se je električni fluid prek oddvajanja *skrčil* in se polariziral. Otroški svetovi so vstopili v razvojna leta.
- 10.12 Magnetni severni pol je postal zaradi fluidnih od-

dvojitev bolj koničast, bolj okrogel, sredina je postala širša, gostejša, jug pa težji, bolj električen, bolj kompakten.

- 10.13 Ker je zdaj teža ležala predvsem na konici, se je postopno, v koraku s fluidnim oddvajanjem, razvilo neenakomerno gibanje; namesto vrtenja kotaljenje, ki spada k razvoju telesa, k fazi njegovega izoblikovanja. To *kotaleče* gibanje je enako gibanju Meseca in je *posledica oddvajanja* fluidov, *nagubanja* oziroma *skrčenja* [Einschrumpfen oder Zusammenziehen] fluidnega električnega žarka v južni pol, zaradi česar telo, ki postaja neenakomerno težje, iz vrtenja preide v *kotaljenje*. Vse to pod vplivom prasketlobe in atrakcije k materinskemu soncu in zunanje rotacijske sile.
- 10.14 Zaradi spremembe gibanja so se spremenile tudi klimatske razmere, kar bomo obravnavali v naslednjem poglavju.

Zakon števil, 5. stopnja sveta (tabela 8)

- 10.15 Zakon števil tega poglavja sestoji iz seštevka od 100 k 110. Trije liki vam prikazujejo podobo preobrazbe in spremembe, ki pričakuje sklenitev.

11. POGLAVJE

6. STOPNJA SVETA

- 11.1 Zaradi kotaljenja sveta je bila ena stran torej hladna, saj se telo ni več vrtelo in ni bilo obrnjeno k materinskemu soncu, medtem ko je bila druga stran vroča. Hladnost je strdila in kristalizirala fluide materialne in vodne osnove tam, kamor svetloba prasonc ni več segrevajoče prodirala.
- 11.2 Zaradi te kristalizacije in strjevanja so postali fluidi težji in bolj skoncentrirani. Na tistem delu sveta, ki je bil izpostavljen prasetlobi, so fluidi *evaporirali*, iz njih so *izparele* snovi, kar je naredilo materijo *lažjo*; to je bil izdih in vsrkanje [Aufsaugen]. V nasprotju s tem pa je bila kristalizacija koncentracija-v-sebi [In-sichkonzentrieren].
- 11.3 Prek te dvovrstne priprave snovi naj bi se izravnali neenaki težnostni odnosi telesa. Ta neenakost teže je bila *počasi*, postopno odpravljena; odvijala se je v koraku s spreminjanjem snovi.
- 11.4 Z odpravo neenake teže je prenehalo tudi neenako kotaleče gibanje in prešlo v enkratno osno vrtenje, v mirno rotiranje okrog materinskega sonca.
- 11.5 Enakomerno rotiranje in odprava neenake *teže na polih* sta bila torej *isti* korak. *Velika preobrazba* pa se je zgodila tudi v rastlinskem in živalskem svetu, saj so se na severu fluidi kristalizirali in postali trdnejši, na jugu pa so izpareli. Vdor svetlobe prasonc in toplote,

do katerega je prišlo vzporedno z vrtenjem telesa, naj bi izravnal razlike, tako da bi v polovico sveta vdiral raztapljajoče in segrevajoče, v drugo polovico pa ohlajajoče in vsrkavajoče.

- 11.6 Nemogoče je imenovati vse infuzije in mikrokozmične organizme ali vse rastlinske vrste, ki so na novo nastali prek sebe-preobražajočega gibanja in svetlobnega ter toplotnega vtisa.
- 11.7 Temeljna teorija [Grund-Theorie] tega raznoliko prisotnega leži v rodu iz enega, ki vselej izhaja dvovrstno. Rod leži v celici. Eno oziroma temeljna tipa [Grundtypen] ostajata vselej mati in oče. Tako so sredi teh preobrazb svetlobne in celične živalice ostale silnejše življenjsko seme molekul, galvanski organizmi, celične rastline, kot temeljni tipi. Mnogi mikrokozmični organizmi so se združili v *en sam* velik organizem, ki se je v *velikem* [im Grossen] izoblikoval prek podpore zunanjih vtisov.
- 11.8 *Aglomerat več* galvanskih organizmov, položen v večje celice, ki so bile zaradi vročine bolj raztegnjene, je privedel do nastanka *velikih dvoživk*.
- 11.9 Tu vidite večjo žival, sestavljeno iz mikrokozmičnih organizmov in rojeno iz jajčnih aglomeracij, kako oblikuje en velik organizem.
- 11.10 Aglomeracija več jajc, ki so bila položena v fluidno kapsulo oziroma celico, izvaljena prek zunanjih vtisov, je najprej oblikovala *dvojne organe* [Zwillingsorgane] in v razvoju rodu en večji organizem.
- 11.11 Večje dvoživke so živele v vodni osnovi in se hranile z njenimi gostejšimi deli. Njihov oorganizem je bil prozoren in mehek. Zaradi neenakega kotalečega gibanja so bili odnosi med svetovi zelo različni. V kristalih hladnejšega dela so se celične živalice preobrazile v *kristalne živalice*, ki so se v hladu strdile in prek počasnega vračanja toplote oživele. Medtem ko

- so v mrzlem delu celice in kristalne živalice delovale koncentrirajoče navznoter, so bile v toplém delu celice raztegnjene in vse je bilo prignano na površje.
- 11.12 Zaradi kotalečega gibanja v hladnem delu strjene rastline, ki so bile fluidne narave in ki so imele korenine v materialni osnovi, so v svoji kristalizaciji postale orjaški kristali ali ledeniki.
- 11.13 V središčni točki sveta je zarodek oziroma rumenjак ostal sebi enak in odigral vlogo izravnave [Ausgleichung], posredovanja med mrzlim in toplim, saj je bilo gibanje znova enakomerno.
- 11.14 Ko so *življenjski pogoji* za razvoj [Entfaltung] *neke vrste izumrli*, to pomeni, da so se *preobrazili v drugačne pogoje*, so se *v koraku s tem preobrazile* tudi vrste.
- 11.15 V vročem delu sveta, kjer se je rastlinsko življenje v materialni osnovi orjaško in tropsko razraslo, so se zaradi jajčnih aglomeracij in izvalitev skupaj z njimi pojavili veliki rastlinojedci, orjaške celične živali.
- 11.16 Z ohladitvijo vročine je prišlo do izumrtja orjaških rastlin, *izroditve* [Abarten] oziroma *zabubljenja* orjaških rastlinojedcev. V hladnem delu je segrevajoča svetloba iz kristalizacije oziroma strditve izvlekla življenjski princip in njegove elemente, in tu so se prek aglomeracij ponovno oblikovali mikrokozmični organizmi in semena vodnih živali, ki so legle jajca [Samen eierlegender].
- 11.17 Do zdaj smo videli, da se je iz mikrokozmičnih organizmov razvila najrazličnejša golazen [Gewürm], dvoživke in rastlinojedci, v taljenju kristalov pa vodne živali, ribe. Vse to je nastalo iz jajca in spremembe semena, ki je bilo položeno v različne fluide in ki se je zaradi zunanjih vtisov izvalilo na različne načine.
- 11.18 Vidite življenjski princip, ki vse oživlja, oblikuje, preobraža. Isto gibanje sveta je prineslo izravnavo temperature, tako da je postal severni pol znova prijetno

hladen, južni pol pa neugodno mlačen [widrig-lau]. Vročina se je iz svojega sparjenega stanja ohladila, hladnost pa iz svojega kristalnega stanja segrela in stalila. Zaradi rotiranja in gibanja sta se ti *relativni temperaturi* srečali v svojih fluidih in okrog *pasu* oziroma *rumenjaka* sveta oblikovali *nastavek za skorjo*. To je tako, kot če vroč fluid vlijemo v hladnega, kar je dvovrstno stekanje drug v drugega. To pa je oblikovalo *nastavek skorje* okrog telesa sveta; *porozna celična koža*, skozi katero so fluidi izparevali in se znojili.

- 11.19 *Materinsko sonce*, prasketloba in odična svetloba so na vse to sijali *primerjajoče*, *izravnavajoče*, in vse ovili v lastno atmosfero ter to gibali prek pritiska rotacije.
- 11.20 Tu moramo omeniti še nastanek ogljika, dušika in vodika v njihovih *najvišjih* potencah.
- 11.21 Materialna osnova v vročem delu sveta, ki je poganjala orjaške rastline, je bila v nenehnem izparevanju, v vžiganjih [Entzündungen] in izgorevanjih atmosfere, iz katerih je nastajal praogljik. Tukaj so tudi zaloge praogljika [Urkohlenlager], ki so se po zoglenitvi orjaških rastlin v slojih polegale v materialno osnovo.
- 11.22 Izgorevanja pa si ne smete predstavljati kot ogenj ali plamen; prišlo je namreč do *vžiga zraka* [Luftentzündung], *atmosferičnega ognja*, *zoglenitve rastlin* in tistih, ki so se hranili z njimi. V teh toplih zalogah ogljika so se zabubili rastlinojedci. Te zaloge ogljika so bile na rahlo položene druga na drugo, počasi *stisnjene* v materialno osnovo zaradi razvijajočega se osnega vrtenja in *zunanjega pritiska* rotacije, zaradi tega stisnjenja pa so se ogljikovi atomi kakor *gost dež*, ki v vrtečem gibanju kroži po zraku, razlili prek *vseh* delov sveta.
- 11.23 Ta ogljik se je absorbiral v vodno osnovo hladnega dela sveta, ki se je raztapljal in postajal vse bolj topel.
- 11.24 Zoglenele rastline so bile torej stisnjene v toplo mate-

rialno osnovo, kar je skupaj z ohladitvijo oblikovalo zaloge ogljika; v hladnem delu so bili kristali oziroma celične zaloge stopljene prazaloge. Ko so bila trda kristalna oblikovanja segreta in mehkejša, se je ogljik zaradi kroženja zraka kot *atomske zarodke ogljikovega dežja silovito* približal in zasadil rastlinsko življenje v omehčane kristale oziroma zaloge.

- 11.25 Medtem ko je bila vodna osnova v toplejšem delu juhasta in debela, je bila v mrzlem delu zaradi zmrzovanja in kristaliziranja čistejša in filtrirana. Ti dve vrsti vode sta se zdaj premešali tudi zaradi tokov in gibanj sveta, s tem pa sta *obenem* pomešali svoja semena in jajca.
- 11.26 Te svetove imate zdaj pred seboj sredi še večje preobrazbe. Tople zaloge ogljika, segreti kristali, mešanja snovi, presajanje semen, vodna osnova, mešanje jajc v tokovih zraka in fluidov. Vse to se je zgodilo v središčni točki sveta, to pomeni, v njegovi *kemični materinski kuhinji*.

Zakon števil, 6. stopnja sveta (tabela 9)

- 11.27 Enostavni seštevek od 110 do 120. V realnem sklenitev 4. kroga. Pred seboj vidite dokončane like, saj so svetovi zdaj izstopili iz svoje otroškosti in se zdaj nahajajo v polnem razvoju.
- 11.28 Ta tabela 9 je veljavna tudi za 12. poglavje, saj razvoj sveta napreduje umirjeno.

12. POGlavJE

- 12.1 To poglavje obravnavamo samo kot razdelek, saj je z drugimi poglavji na isti stopnji, v istem zakonu števil; to je mirno nadaljnje oblikovanje in seštevek, ki sta vsebovana v sklenjenih likih števil.
- 12.2 V teku tega poglavja, ki obsega tek tisočletij, se bodo oblikovali svetovi, sile bodo učinkovale, prišlo bo do oddvajanj, in tako bomo dejansko imeli pred seboj končane svetove. Imenujemo jih *polmaterialne*, da bi vam razliko v potenci, ki je med njimi in svetom, ki ga poznate in poseljujete, naredili vsaj delno dojemljivo.
- 12.3 Tople, zoglenele zaloge so se ohladile. Segreti kristali so bili zaradi presaditve sonc in ogljikovega dežnega prahu, ki ju je prineslo kroženje zraka, poraščeni in oplojeni.
- 12.4 Iz ovoja ogljikovih zalog so prilezle, izvaljene zaradi zunanjih razmer, leteče polptice, polčrvi. Iz mnogih majhnih bub so nastali majhni metulji, iz večjih pa velike, žametu podobne, lepo operjane, prilagodljive ptičje vrste brez trdega kljuna ali krempljev, zakaj razmere teh polmaterialnih svetov tega niso zahtevale.
- 12.5 Ti svetovi 6. stopnje vstopajo z enako rotacijo v mirnem gibanju v 7. stopnjo sveta. To je točka mirovanja v računu, v vseh likih, ki so podoba celotnosti [Totalität], sklenitve.
- 12.6 Svetovi so dosegli stopnjo urejenosti in izoblikovanosti fluidne pripravljenosti, ki je imela za posledico prebujanje duhov protizakona iz njihovega letargičnega stanja.

- 12.7 Težki fluidi, ki so predtem pritiskali na svojega duha, so bili namreč zdaj zaradi oddvojitve pripravljeni, potencirani, tako da je bil pritisk odpravljen in protiduhovi so se prebudili!
- 12.8 Kaos se je izoblikoval v nove čudovite stvaritve. Bil je mir, svetloba, urejenost, toplota okrog njih, njihovi fluidi so se sprostili in njihovi duhovi so se prebudili iz latentnega stanja. Življenjski princip, ki je v svojih organskih oblikovanjih protizakon združil z zakonom, je zdaj prešel k oblikovanju večjih organizmov. Razvile so se ptičje vrste, dvoživke, vodne živali, drevesa, rastlinske vrste; kristalne gore so se zarasle, vodna osnova se je zbistrila, materialna osnova pa se je utrdila prek položajev. Vse to polmaterialno, kemično oziroma snovnato, igraje v mnogoterih barvah.
- 12.9 V tem stanju svetov naj bi duhovi protizakona prišli do zavedenja [Besinnung], do občudovanja Boga; do uvida požrtvovalne ljubezni mesij, njihovih duhovnih bratov. Vse naj bi se uglasilo v kesanju in poslušnosti.
- 12.10 Najvišjo inteligenco je bilo mogoče zaznati v vsem, vsepovsod čutiti roko ljubezni in sprave. Mesije so prišli v te svetove, da bi poučili protiduhove in jih spreobrnili. To je bilo duhovno življenje.
- 12.11 S prebuditvijo narave so se iz boja in iz sprave, iz vpliva protizakona prebudili tudi duhovi protizakona, povzročitelji [Urheber] kaosa in boja.
- 12.12 Njihovemu duhovnemu pouku je bila namenjena beseda ljubezni, ki je prišla od mesij. Morali so priti do kesanja in spoznanja, da bi lahko dosegli fluidno očiščenje, v ta namen pa so posedovali svobodno voljo, svobodno izbiro.
- 12.13 Narava je dosegla spravo, zdaj pa bi morali tej spravi slediti tudi oni. Ta logični celotni pojem [Totalbegriff] se upodobljen nahaja v likih števil.
- 12.14 Kesanje je bilo pred protizakon postavljeno kot sred-

stvo spreobrnitve; postali naj bi poslušni in ponižni, svojo voljo naj bi uklonili pred zakonom, rotirali skupaj z njim in sledili nadaljnjemu razvoju. Prelom oziroma padec je zakon napravil nujen, temu zakonu pa naj bi zdaj sledili.

- 12.15 Fluidne zgostitve, ovoja, ki je odeval njihov duh in ki ga mi imenujemo živčni duh [Nervengeist], naj ne bi uporabljali za električne zgostitve in derotacije. Svoj duh naj bi pokorili zakonu, rotirali skupaj z njim, prek česar bi se očistil tudi njihov živčni duh.
- 12.16 Duha z njegovim ovojem ali živčnim duhom vam lahko predstavimo samo s trikotnikom, oziroma kot *troje*: kot duha, silo, snov oziroma kot duha, živce, fluid.
- 12.17 Duh je motor, ki giblje, živci so sila, ki oživlja, fluid pa snov, v kateri prideta do izraza [sich äussern] oživiljenost in gibanje. Zaradi tega so živci in fluid vselej izraz individualnosti oziroma duha, ki so mu ustrezno podobni.
- 12.18 Mesije so zdaj duh, atrakcija, magnetizem, svetlobne podobe [Lichtgestalten], sklenjeni silni trikotniki, ki stojijo na osnovi. Duhovi protizakona pa so nasprotno prevrnjeni trikotniki [gestürzte Triangel] z zgoščenim električnim živčnim duhom. Mesije so bili zmožni kemično k sebi pritegniti tudi bolj grobe fluide in prav to so morali storiti med izvajanjem svojih misij. Ko so se vrnili v prasonca, je ta zgostitev znova kemično razpadla in mesije so se znašli v svojem pramagnetizmu.
- 12.19 Duhovi protizakona niso mogli priti višje, ne da bi predtem spremenili svoj inteligentni duh. Brez spremembe duha nima slednji nobene moči nad višjimi poduhovljenimi fluidi.
- 12.20 Duh kot motor lahko oživlja in giblje le njemu enake oziroma podrejene fluide, toda nikoli tistih, ki so nad njim; zakaj višja sila potence odpravi [aufheben]

manjšo silo depotence.

- 12.21 Prek takšnih poskusov sile [Kraftversuche] je vendar protizakon izvorno tudi nastal.
- 12.22 Rekli smo, da so se duhovi protizakona strdili v zgoščenem električnem fluidu, in da je to strjevanje prenehalo z elektro-magnetizmom, čiščenjem in oddvajanjem fluidov.
- 12.23 Zdaj veste, da so se mikrokozmični organizmi in celične živalice razvili v vseh fluidih, zaradi česar so se ti tudi oddvojili.
- 12.24 Duhovi protizakona so se zato nahajali tudi v organskem in celičnem fluidu, ki je njegova sila in oživiljenost ter to, kar smo v ovoju protiduhov imenovali živčni duh.
- 12.25 Ti duhovi so se polmaterialno prebudili v polmaterialnih svetovih. V svojem krogu trikotnika [Triangel-Kreis] so okrog sebe oživili fluid, ki je vseboval celice, in ga po svoji volji gibali prek živcev oziroma sile.
- 12.26 Narava in zakon sta duhovom protizakona v vseplošni preobrazbi, namesto njihovega strjenega fluida, zaradi katerega so bili brez zavesti [bewusstlos], podelila oživljen gibajoči se fluid, imenovan živčni duh oziroma perisprit [Perisprit].
- 12.27 S pomočjo svoje svobodne volje naj bi se zdaj v poslušnosti obrnili k zakonu, rotirali skupaj z njim in ga ne prestopili. Da bi lahko uveljavljali [ausüben] svojo svobodno voljo, so morali uživati tudi svobodo, zato so bili ustvarjeni svobodni. Da bi se inteligentno izboljšali, jim je morala biti znova dodeljena svobodna volja. Zgled in navodila so prejeli prek požrtvovalnih mesij, ki so se kemično gosteje oblekli, kar je bila žrtev za njihove duhove, in prišli iz svojih svetlobnih svetov k duhovom protizakona ter jih opomnili. Pred seboj so imeli veliko podobo Božje milosti, ki naj bi omehčala njihove duhove.

13. POGLAVJE

7. STOPNJA SVETA

- 13.1 Primerjajte to poglavje s 4. poglavjem. Tudi zdaj je vse harmonija. Protizakon, ki je vključen v naravni zakon, ni oblikoval kaosa, ampak je rotirajoče sledil zakonu. Narava je bila torej harmonizirana. Trenutek prebujenja inteligentnega protizakona, tj. duhov, je odločilen. Okrog njih vladajoča ljubezen naj bi jih uglasila v harmoniji, Božja milost v spravi, ljubezen njihovih bratov v ljubezni. Prostovoljno naj bi sledili zakonu in tako znova postali eno s seboj, s svojimi brati in z Bogom.
- 13.2 Toda namesto da bi ubrali pot zakona, je med njimi prišlo do velikega razkola, postali so neenotni sami med seboj. Nekateri so skesani sprejeli pot zakona, drugi, ki so bili trdovratni in prevzetni, pa so se še bolj razjezili in protizakon v svojem duhu, sili in fluidu podvojili.
- 13.3 Kjerkoli so le mogli, so delovali protizakonito električno in repulzivno. Nase so pritegnili fluide, jih zgostili in jih uporabili v boju proti zakonu. Borili so se s polno zavestjo, da, z besom do Boga in mesij. Želeli so postaviti hierarhijo protizakona proti zakonu, kraljestvo Belcebuba proti kraljestvu Boga.
- 13.4 Bog, vsemogočnost, je pustil delovati naravni zakon, proti kateremu je bil bes protizakona zgolj nalet. Bog se ne more razsrditi, kajti On je v Svojih lastnostih, torej tudi v Svoji ljubezni, *nespremenljiv*; zato tudi ni uničil padlih prvorojencev, ki so izšli iz Njega. Pri tem drugem padcu je obstoječi naravni zakon pustil mirno delovati – in zakon *jih je izločil*.

- 13.5 Zgodil se je drugi prelom, drugi padec, druga ločitev, ki pa ni povzročila kaosa, ampak izločitev. V svetovih delujoči naravni zakon je protizakon izločil iz zakona.
- 13.6 Duhovi protizakona so svojo nepripravljenost na pokoro začeli z zoperstavitvijo gibanju. S pomočjo svojega živčnega duha so imeli okrog sebe krog sile in fluida, ki so ga uporabili za lastno zgostitev in za zgostitev celičnih živalic, ki so se nahajale v njihovem fluidu. Zgostitev se je zgodila zaradi razvoja električnega fluida, zaradi repulzije. Ta zgostitev je v električni porazdelitvi [Mitteilung] *prešla* prek pomnožitve in zgostitve celičnih živalic in prek vseh fluidov v atmosfero. To je v še vedno toplih zalogah in kristalih povzročilo vžige atmosfere, vulkanske eksplozije.
- 13.7 Zakon, ki je napredoval v pravilni rotaciji in pravilnem magnetno-električnem razvoju, je v obliki *ognjenih obročev* skupaj z duhovi protizakona izločil nezakoniti zgoščeni električni fluid. Ta izločitev je bila *v skladu z naravnim zakonom* [naturgesetzlich], zakaj naravni zakon v sebi ne trpi *ničesar protinaravnega* in to *zakonito izloči*.
- 13.8 Seveda so bili duhovi, inteligentni princip, ki je oživiljal protizakon, skupaj z njim v ognjenih obročih izločeni iz svetov.
- 13.9 Protizakon je v svetovih izzval vulkanske revolucije in bil posledično v obliki ognjenih obročev izločen iz njih.
- 13.10 Ognjeni obroči se v vesolju niso izgubili. Fluidi so našli oporo v duhovni nesmrtnosti in neuničljivosti duhov protizakona ter v njihovih materinskih svetovih, s katerimi so ostali povezani atrakcijsko in prek zakona gravitacije.
- 13.11 Občudujte veličino in nespremenljivost Boga, ki je protizakon ohranil skozi zakon! Tako se je izločeni protizakon fluidno in atomsko razdelil v molekulice in rotiral okrog svojih materinskih svetov.

- 13.12 Ta padec je bil dvakrat večji od prvega. To je bil padec duha, sile in fluida, padec duhov, svetov in sil. Pri prvem padcu so duhovi izgubili zavest o samem sebi [Selbstbewusstsein], medtem ko so jo pri drugem padcu obdržali. Pri prvem padcu je nastal fluidni kaos, zmešnjava sil, pri drugem padcu pa so svetovi izločili ognjene obročce, za tem dejanjem [Handlung] pa sta v njih znova zavladata prejšnji mir in harmonija.
- 13.13 Ti svetovi so zdaj postali *materinska sonca*, saj je njihova izločitev, ognjeni obroči, v obliki zarodkov rotirala okrog njih. Te svetove moramo tako imenovati sonca drugega razreda.
- 13.14 Tisti duhovi protizakona, ki so se skesano pripravljali na spreobrnitev, so ostali v soncih drugega razreda, v boju so bili preizkušeni in očiščeni; vzpeli so se za eno spoznavno stopnjo in bili pripravljani slediti zakonu. To, kar so izgubili, se jim je zdelo dvakrat dragocenejše, dvakrat vrednejše.
- 13.15 Kesanje in spoznanje sta jih napravili za spokornike, ki so stremeli po svoji izvorni enosti.
- 13.16 Očiščeni fluidi so bili dodeljeni duhovom kot živčni duh in sredstvo za spreobrnitev. S pomočjo tega istega sredstva so se mnogi spreobrnil, mnogi pa pregrešili.
- 13.17 Drugi padec je bil pomembnejši od prvega, kajti zdaj so duhovi obdržali svoje zavedenje; da, njihova protizakonita inteligenca je bila izoblikovana, izostreno premišljena [scharf überlegt]. V protizakonu so postali odličnejši; bili so to, kar vi na Zemlji imenujete demon. Prav tako kakor so bili mesije popolni v dobrem in v zakonu, so bili oni popolni v zlem in v protizakonu.
- 13.18 Želeli so podreti, prelisičiti in prisiliti zakon. Nespremenljiv v svojih lastnostih jim je nasproti stal Bog, nepremagljiv v svoji sili jim je stal nasproti zakon, nedotakljivi v svoji čistosti so jim stali nasproti mesije.
- 13.19 Protizakon zdaj ni več mogel latentno ležati v narav-

nem zakonu in biti mehanično voden; bil je zakonito prisiljen [gezwungen], duhovno primoran [bezwungen], položen v verige.

- 13.20 Bog si je izmislil spravni člen med protizakonom in zakonom ter pustil naravni zakon delovati v spravnem fluidu med obema. Moral je priti neki inteligen-ten, spraven, svoboden fluid, ki je ustrezal mesijam.

Zakon števil, 7. stopnja sveta (tabela 10)

- 13.21 V tabeli pred seboj jasno vidite razvoj tega, kar je bilo ravnokar povedano. Izločitev je likovno pred vašimi očmi. Nadalje vidite dvakratnost *padca* [Zweifache des Falles]. Namesto prejšnjega zakonitega seštevka, kjer je k realnemu vselej dodano 1, h konkretnemu 3, k abstraktnemu 6, je tretji prelom trikrat: 3 namesto 1, 9 namesto 3 in 18 namesto 6.
- 13.22 To je zmnožek, ki mora biti ponovno deljen oziroma poenostavljeno priveden na pot zakona.
- 13.23 Prvi prelom je bil enojen, drugi prelom je dvojno tega enojnega [Doppelte von diesem Einfachen]. V realnem prek tega nastane trikotnik protizakona. V konkretnem 3 trikotnik protizakona, v abstraktnem pa ima prelom 18 daljic.
- 13.24 Realni zmnožek pomeni dvakrat 1 je 2 in seštevke 2 in 1 je 3. To predstavlja tudi lik.
- 13.25 V konkretnem pomeni zmnožek 2 krat 3 je 6 in 6 in 3 so v seštevku 9, kar pojasnjujejo 3 prelomljeni trikotniki.
- 13.26 V abstraktnem pomeni zmnožek 2 krat 6 je 12, seštevke 12 in 6 je 18, ki ga najdete v daljicah. Naša zadnja vsota seštevka tabele 9 je bila 120 in je zdaj s priključenim prelomom 150.

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

II. KNJIGA

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

14. POGLAVJE

NADALJNJE OBLIKOVANJE

- 14.1 Če je bil prelom dvojen, je morala biti dvojna tudi sprava.
- 14.2 Drugemu padcu sledi nadaljnje oblikovanje, ki gre po svoji zakoniti poti.
- 14.3 Ognjeni obroči, ki so jih odvrгла sonca drugega razreda in ki so vsebovali duhove protizakona, so se po svojem odpadu [Abfall] znašli v molekularnem stanju, vrteč se okrog svojih materinskih svetov. V tretji zgostitvi so prek drugih sonc prejeli prasketlobo. Tako so, tudi sami telurični, prejeli telurično svetlobo, zgoščeno prasketlobo, ki je ustrezala snovi ognjenih obročev.
- 14.4 Duhovi protizakona so bili pred naravnim zakonom nemočni, morali so se priključiti oblikujočemu naravnemu zakonu. Oblikovanje teh ognjenih obročev v svetove se je odvijalo po istih zakonih, prek istih stopenj kot pri prej opisanih embrionalnih svetovih, le da v bolj zgoščeni, materialni masi.
- 14.5 Iz molekularnega stanja so embrionalni zarodki vzklili v nove svetove. Ti zarodki so bili v spiralnem gibanju električno spuščeni [gelöst] iz obročev in so sprva okrog svetov viseli kot sateliti, ki se izoblikujejo naprej in naprej. Do svojega materinskega sveta so bili v planetarnem odnosu; telurično so prejeli svetlobo drugih sonc, ki je bila zanje solarnost.
- 14.6 Zarodki svetov in embriji se niso razvili vsi hkrati.

- Bila so stopnjevanja spiralno-krožne oblike.
- 14.7 Nekateri so se v jajčnem stanju gibali v hitrem vrtenju; drugi so rotirali z dolgim električnim svetlobnim obročem; spet drugi, ki so imeli v sebi presežek izoblikovanosti [Übergewicht der Ausbildung], so se enostavno kotalili; drugi, ki so prihajali iz prehodne stopnje, pa so zakonito rotirali. Zarodki svetov se niso mogli naenkrat sočasno izoblikovati iz ognjenih obročev, kajti pod pritiskom rotacije je moralo v spiralnem krogu potekati vse po vrsti [im Gliede].
- 14.8 Tako so molekule v spiralnem krogotoku postale zarodki in bile izločene; ti zarodki so v nadaljevanju spiralnega krogotoka postali jajca, ta so se v istem teku spremenila v komete, nato v enostavno kotaleče se svetove, nazadnje pa v zakonito rotirajoča sonca.
- 14.9 Ti zadnji izoblikovani svetovi pod vplivom protizakona, ki povzroča vulkanske revolucije, izločijo tudi ognjene obroče, ki so, izoblikujoč se po istem zakonu, sateliti oziroma spremljevalci teh svetov.
- 14.10 Te svetove, ki se najprej oblikujejo iz ognjenih obročev, imenujmo svetovi tretjega razreda, kar bo pozneje še поблиže razloženo. Tu se pred vami razvije brezkončno življenje, nenehno oblikovanje svetov. V spiralnem krogu eno zamenja [ablösen] drugo. Nenehno odmetavanje, izločanje sta bili posledica vedno delujočega protizakona, ki bi želel v svojem nesmislu [Widersinn] prestopiti meje vesolja in zakonov. Kjer je bilo le mogoče, se je na pot postavil kot ovira, z upori in zastoji sil, z električnimi in vulkanskimi eksplozijami.
- 14.11 Tako je zaradi zastojev sil v spiralnem krogu prišlo do trkov [Zusammenstösse], kar je iz razbitih svetov naredilo molekularne atome. Ker pa je naravni zakon deloval naprej in naprej, se ni moglo nič izgubiti ali uničiti, in tako so se tudi ti atomi vrteli in se z

ново aglomeracijo spet prioblikovali [heranbilden] k svetovom. Ti atomi, izpolnjeni z mikrokozmičnim življenjem, so se vrteli okrog svetov, planetov in satelitov.

- 14.12 Tu je pred vami celostna velika slika; opisujemo jo od nepremične prasketlobe naprej, v spiralnih krogih novega oblikovanja in depotence. Prvič, imate prasonca, katerih otroci so drugega sonca, iz katerih se je zgodil odpad in v katerih so se oblikovala tretjega sonca, ki so sredi izločanj oblikovala solarnosti, ter nekaj otrok in planetov, ki so imeli okrog sebe znova satelite; med vsem tem so se kot molekularno-silni [molekülkräftig] električni kosmiči v sončnih sistemih tretjih sonc rotirajoče gibali atomi sveta.
- 14.13 Tu imate različne rotacije. Prva velika enostavna rotacija okrog prasketlobe, ki so pra- oziroma prva sonca. Rotacija drugih sonc z lastnim osnim vrtenjem okrog prasonc, s temi torej 3-krat okrog prasketlobe, ki je yretji spiralni krog. Rotacija tretjih sonc z lastnim osnim vrtenjem okrog drugih sonc, s tem okrog prasonc in okrog prasketlobe v peti stopnji spiralnega kroga.
- 14.14 Nazadnje še vrtenje otrok oziroma odpadov tretjih sonc okrog sebe in okrog svojih materinskih svetov in tako naprej v spiralnem krogotoku. Pomnožitev je oddaljitev od Boga in prasketlobe.
- 14.15 Tako drugi padec s seboj ni prinesel nobenega kaosa, nobenega uničenja, ampak zgostitev in pomnožitev, nad katerima sta vodeča, oblikujoča in spravljava stala nespremenljivi veliki Bog in Njegov zakon.
- 14.16 Duhovi protizakona so vedno sledili najgostejšim fluidom. Ko so se iz ognjenih obročev oblikovale solarnosti, so jih kot čistejše fluide zapustili najslabši duhovi protizakona ter jih poselili manj zli. Duhovni vpliv protizakona se je uveljavil v razvoju

življenjskega principa. Temu mehansko sledeč je bil izpostavljen fluidnim vtisom in v svetovih najbolj grobe zgostitve je prišlo do razvojnih različnih rastlin in živali. Prek duhovnega in fluidnega vpliva protizakona so nastale strupene rastline in divje živali.

- 14.17 Embrionalni razvoj svetov iz ognjenih obročev je imel isti zakonit, urejen tek kakor razvoj drugih sonc. Le da so bili tu fluidi že od začetka gostejši, celične živalice večje, svetlobne živalice bolj zgoščene; v izvoru, v enosti je bilo vse isto, toda različno v mnogoterosti, v pojavitvi. Torej so bili v svetovih, ki so se oblikovali iz ognjenih obročev, vsi začetni zarodki [Anfangskeime], atomi in molekule od začetka gostejši; pozneje so bila vsa oblikovanja in zaloge ogljika bolj materialni, ogljikov dež, stapljanja kristalov, poplave in mešanja pa bolj snovni.
- 14.18 Razdalje med vročino in mrazom so bile večje, izravnave zaradi ovir duhov protizakona težje. Še posebno pa se je od prejšnjih zelo razlikoval razvoj živali v njihovi pojavitvi. V duhovih protizakona se je namreč razvila čutnost, ki se je prenesla na živalske organizme, ki so bili oživiljeni z življenjskim principom. Duhovi protizakona so imeli inteligenco in zavest; bili so bolj zavesten in bolj preišljen protizakon, želeli so ustvarjati iz sebe, se množiti. A vendar so bili sami v svojih podsvetovih [Unterwelten], kajti tako lahko imenujemo svetove, ki pripadajo tretjim soncem.
- 14.19 Ti duhovi so bili v samem sebi neeni; toda ob spominu na izstop iz svojega duala so zdaj, sledeč svojim čutnim občutjem, se pravi, sledeč izroditvi duhovne dualne ljubezni, stremeli po združitvi živčnega duha. Tako so mislili, da lahko sami ustvarjajo.
- 14.20 Izroditve dualne ljubezni se je izrazila v čutnih občutjih, ki so svoj izraz iskala v privlačnosti fluidov

živčnih duhov. Na ta način so si ti duhovi v svojem ovoju oblikovali čutne oblike. Ker pa vendar ni bilo nobenega duhovnega principa, ki bi bil poleg duhov protizakona adekvaten temu fluidu, so duhovi protizakona ostali brez *inteligentne* izpolnitve. Življenjski princip, ki je z rotiranjem v svetovih v naravnem zakonu oživil vse njihove fluide, je oživil tudi *te* čutno ustvarjene fluide duhov protizakona.

- 14.21 Iz tega so nastale *živali*, ki so ustrezale čutnosti. Čutnost je ekspanzivno množeče [vermehrendes] občutje, ki je izpolnjevalo vse molekule in celične živalice fluidov, ki so ustvarili duhove protizakona v njihovem čutnem približevanju živčnemu duhu. Rotirajoči življenjski princip, ki mikrokozmično združuje v enem velikem organizmu, je po naravnem zakonu v teh fluidih zdaj oživil čutne živali, kar je imelo za posledico rojevanje prek telesnega stika [Berührung], rojevanje živih mladičev iz njim lastne, od *protizakona podedovane* čutnosti.
- 14.22 Vzajemni fluidni stik duhov protizakona v njihovem živčnem duhu *ni* ustvaril *novega* življenja, ampak novo preobrazbo. Razvil je električno beljačno, molekularno, celično [zellenartig] oživljeno snov, katere mikrokozmično življenje se je aglomeriralo v večjem organizmu in proizvedlo mehansko živo obliko [Gestalt], žival.
- 14.23 Te živali so se nato prek čutnosti množile v najrazličnejše rodove. Naj opomnimo, da je bilo to rojevanje čutnih živalic [Getier] iz fluidov duhov protizakona, ki je bilo oživljeno zgolj prek življenjskega principa, *posledica naravnega zakona*. Vse proizvaja sebi podobno in relativno. Tako so morali biti tudi fluidi duhov protizakona po svoji oživljenosti prek življenjskega principa, kar zadeva obliko in lastnosti, tem podobni in z ozirom nanje relativni. S tem lahko

razložimo številne različne podobe iz grške mitologije, ki so jo človeški duhovi ustvarili iz starega spomina. Od tod pripovedka o zlem Bogu stvarniku kot nasprotju [Gegensatz] dobrega.

- 14.24 Duhovi protizakona v načinu ožvljenosti in razvoja svojega živčno-duhovnega izliva in aglomerata niso našli zadovoljitve. Razjezili so se nad svojo nemočjo, da bi ustvarili karkoli duhovno inteligentnega.
- 14.25 Živali, ki so bile iz svoje čutnosti in fluidov ožvljene prek rotirajočega življenjskega principa, so zrastle [entwachsen], postale divje, neukrotljive, zle, zrcalna slika svojih lastnih lastnosti, tako da so jih duhovi protizakona preganjali in stremeli po tem, da bi jih uničili.
- 14.26 Na tem mestu je potrebno narediti primerjavo med drugimi in tretjimi sonci.
- 14.27 V drugih soncih lepe rastline in ptice, mehke, dišeče zaloge, svetle kristalne vode. Njihovi prebivalci ske-sani, spreobrnjeni duhovi.
- 14.28 V tretjih soncih materialno, čutno življenje, ki se v planetih njihovega sistema še zgosti; tam proizvaja strupene rastline, trde zaloge, motne vode, čutne živali, njihovi prebivalci pa so na pokoro nepripravljeni duhovi.
- 14.29 Vendar pa je bilo življenje v samih tretjih soncih vse manj čutno in materialno kakor tisto planetov in satelitov. Kajti tisti duhovi protizakona, ki so bili prek živčno-duhovnega stika čutni in so ustvarili čutnost, so se večinoma nahajali v planetih, ki so prejeli svetlobo, hrano in toploto od tretjih sonc, ta pa so bila v duhu, sili in snovi manj čutna in materialna, zaradi česar so tudi bila solarnosti.
- 14.30 Vidite, kako so se preobrazbe vrst sprva zgodile prek aglomeracij jajc in izvalitev; medtem je iz gostega fluida, ki je ustvaril duhovno čutnost, in njegovih aglomeracij, prišlo do ustvarjanja mladičev.

- 14.31 V tem stadiju podsvetov in nadsvetov [Oberwelten] zaključujemo to poglavje.
- 14.32 Tukaj veličastno duhovno življenje, tam čutno množeče stremljenje [Trachten]. Prepad med obema, ki bi ga bilo treba izravnati s pravnim členom.

Zakon števil nadaljnjega oblikovanja (tabela 11)

- 14.33 Dvojni prelom, realno 3, konkretno 9, abstraktno 18, oblikuje v realnem liku protizakon \triangle in mora v spravi in nadaljnem oblikovanju oblikovati realno 3 ali 1 \triangle , konkretno 9 ali 3 \triangle , v abstraktnem 18 daljic.
- 14.34 To je odprava preloma 3, 9, 18, prek nadaljnjega oblikovanja 3, 9, 18.
- 14.35 Prelom se prek istih števil v zakonu deli oziroma je vanj vključen. Realni dvojni prelom postane realno dvojno nadaljnje oblikovanje, prek svoje vključitve v zakon števil. Delitev tu poteka takole: (glej tabeli 10 in 11)

realno	konkretno	abstraktno
15 / 18 / 1	45 / 54 / 1	90 / 108 / 1
/ 15 /	/ 45 /	/ 90 /
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
3	9	18

- 14.36 Tukaj, tako kot v 5. poglavju sprave, ostanejo praliki nespremenljivi, realno 3, konkretno 3, abstraktno 3.

15. POGLAVJE

SPRAVNO NADALJNJE OBLIKOVANJE

- 15.1 Naša pozornost mora biti še posebej usmerjena k nadaljnjemu oblikovanju različnih svetov in življenjskega principa. Življenjski princip se je kot mehansko sledeča, oživljajoča sila prek naravnega zakona v tako imenovane podsvetove utelesil bolj snovno in materialno. Kot tak je bil življenjski princip individualnost, iz *Boga* izhajajoča, rotirajoča oživljajoča sila, ki vse prisotno oživlja v naravnem zakonu. Ustvarjajoča sila, ki izhaja iz Boga, je tista, ki oplajajoče oživlja mater naravo.
- 15.2 Ko se je življenjski princip med spravljanjem protizakona z zakonom tam v podsvetovih utelesil in oživljal čutne organe, pa sam po sebi *ni bil čuten*; čutni princip so bili še naprej čutni duhovi. Ko je torej življenjski princip prek svoje oživljenosti aglomeriral organske fluide in iz teh rodil živali, sam po sebi v svoji individualnosti kot življenjski princip ni bil čuten. Še naprej je mehansko sledil naravnemu zakonu in v svoji rotaciji vse zakonito oživljal.
- 15.3 Življenjski princip, sila in fluid lahko ustvarjajo samo enostno [einheitlich], saj eno pogojuje drugo. Življenjski princip ima, vtem ko izteka iz Boga, svojo zakonito rotacijo, svojo zakonito oblikujočo in oživljajočo pot skozi *tri kraljestva* [Reiche], skozi zemeljsko, rastlinsko in živalsko kraljestvo, nato pa postane poduhovljen življenjski princip, ki je pridobil na sili in zavesti. Med vsemi svojimi rotacijami in oživitvami

ostane mehansko sledeč princip, eno z zakonom; pa vendar v času rotacij pridobi na sili in zavesti, kar se izrazi v instinktivnem, duševnem, vendar še vedno mehničnem življenju.

- 15.4 Nenenehno oblikovanje, rotiranje in oživljanje izoblikujejo individualnost življenjskega principa v duševni princip.
- 15.5 V teh dveh poglavjih nadalje vidite planete, satelite in atome, kako se vrtijo v sistemu okrog svojih materinskih svetov, tretjih sonc. Te svetove imenujemo podsvetovi, saj v vsem oblikujejo močan protizakon prvim in drugim soncem, ki jih imenujemo nadsvetovi [Oberwelten].
- 15.6 Duhove protizakona imenujemo demoni, to poimenovanje pa smo izbrali kot nasprotje mesijam. Vtem ko so hoteli sami ustvarjati, so demoni iz svojih zgoščenih organskih čutnih fluidov, ki so bili oživljeni prek rotirajočega življenjskega principa, opazovali nastanek živih mladičev (živali).
- 15.7 Ker so bili fluidi organsko in celično prežeti s čutnostjo, so se tu molekule elektro-magnetnega beljaka vključile v celice, kar je proizvedlo čutne embrionalne organizme in njihove aglomeracije ter imelo za posledico žive mladiče. Fluidni embrionalni razvoj je prišel iz živčnih duhov, demonov, in je bil oživljen prek vseoživljajočega življenjskega principa. Tako sta prišli iz demonov snov in lastnost živali, iz življenjskega principa njihova oživitev v obliki živih mladičev, ki so zrasli v divje, uničevalne, razjarjene živali protizakona. S pomočjo svojega organskega nastanka so te živali pridobile lastnosti demonov.
- 15.8 To je bilo življenje na planetih in satelitih.
- 15.9 Demon, ki so čutili, da so nesmrtni, so iskali potešitev svojih protizakonitih in čutnih občutij v električnem stiku in zgostitvi svojega živčnega duha. Poznali

niso niti smrti niti utelesitve, bili so nezakoniti. Po svojem prvem padcu so postali kakor mrtvi in tako fluidno čistejši. Zdaj pa so zavestno in namenoma zgostili svoj živčni duh, ki so ga preobrazili, brez smrti, se pravi zgostili.

- 15.10 Sonca tretjega reda so prek svoje višje potence svetlobe, toplote in magnetizma, prek centripetalne sile, na svoje planete učinkovala solarno. Ta tretja sonca so oživili duhovi protizakona, ki jih ne imenujemo demoni, saj izroditve niso dosegli v polni meri; zato so se zakonito nahajali v tretjih soncih, kot manjši duhovi protizakona, v manjšem fluidu protizakona.
- 15.11 Tekom naše razlage vidite, da se to, kar imenujemo *čisti* magnetizem, nahaja samo v prassetlobi in v prvih soncih. Že prvi padec je magnetizem zgostil v elektriko in kolikor globlje v depotenco gremo, toliko bolj slednja prevladuje.
- 15.12 Elekrika in magnetizem izražata sili, in sicer repulzijo in atrakcijo. Učinek obeh teh sil označujemo skupaj z elektro-magnetizmom in polarnostmi, ki – kot vidite – vse od drugih sonc do podsvetov vladajo v zgostitvah.
- 15.13 V podsvetovih se nahaja predvsem elektro-magnetizem, to pomeni, več elektrike kot magnetizma. Ta je kot fluid zdrizasto [gallerartig], povezan prek celic, ležal v živčnih duhovih demonov: v beljaku bolj električno, v celicah bolj magnetno. Kolikor gostejši je postajal živčni duh, toliko bolj se je magnetizem preobražal v elektriko. V svoji dvovrstnosti, polarno učinkujoč s svojo atrakcijo in repulzijo, ta elektro-magnetni zdriz ni ležal zgolj v živčnih duhovih, ampak v *vsem zemeljskem kraljestvu*, v *vseh rastlinah* in organizmih. Ta zdriz je prežemal zemeljsko kraljestvo v celicah kot *mreža*, ki vse drži skupaj.
- 15.14 Prav tako so imele rastline svoj elektro-magnetni

zdriz, ki je njihova vlakna, živce in celice držal skupaj; to isto pa imele tudi živali v svojem živčnem sistemu. Ta zdriz, ki se je iz zemeljskega kraljestva dvigal kot para, je nad tem oblikoval elektro-magnetni eter oziroma plast zraka, ki je pritegnjena s solarnostjo v svoji preobrazbi povzročila električne svetlobne in etrske pojave.

- 15.15 V tisočletjih, ki jih obravnava to poglavje, vidite izoblikovanje inteligentnega in čutnega protizakona v podsvetovih; ne tako globoko potopljene duhove protizakona v tretjih soncih.
- 15.16 Tisti padli duhovi, ki so skesano stopili na pot poboljšanja, so bili v teh tisočletij obrnjeni k svoji izvorni čistosti in so, sledeč rotaciji, v svoji spravi z zakonom znova postali skesani dualni duhovi in prejeli manjše misije.
- 15.17 Prek svojega poduhovljenja in poenotenja so se vrnili domov v prva sonca.
- 15.18 Druga sonca so tam stala kot raji brez prebivalcev, čakajoč spravični člen.
- 15.19 Tu moramo poudariti dve dejavnosti: dejavnost *padca* in *pomnožitve* v podsvetovih, dejavnost *kesanja* in *sprave*, poenotenja [Einswerdung] v nadsvet oziroma v prasetlobo.
- 15.20 S svojimi besedami želimo zgolj izpostaviti logiko dogodkov in vse razložiti v veliki celoti, izrisani v grobih potezah.
- 15.21 Ko so se demoni zoperstavili Bogu, so morali biti do Njega v grobem protizakonu. Ko so želeli ustvarjati, so bili tvorci [Urheber] čutnosti v naravi, ki je rojevala žive mladiče. Bili so predstavniki vsega materialnega, repulzivnega in protizakonitega [Widergesetzlichen], ki je oblikujoči naravni zakon preobrazilo v spravno nadaljnje oblikovanje, saj Bog, *praprinicip ljubezni, ničesar ne uniči*.

Zakon števil spravnega nadaljnega oblikovanja (tabela 12)

15.22 Ta seštevek, od 180 do 210, in tabela 12 sta namenjena poglavjema 15 in 16, omenili ga bomo v slednjem.

16. POGLAVJE

EMBRIONALNI DUHOVI

- 16.1 Med demoni in mesijami vidite prepad, ki ga ne združuje noben spravni člen. Pa vendar je bil ta spravni člen, ki se je oblikoval v vseh teh poglavjih in čakal na svoje prebujenje v zavest, že tu.
- 16.2 Ta člen je moral biti *trovrstno spraven*, in sicer inteligen, v sili in snovi združen, duhovni, *samega sebe zavedajoč se spravni princip*. Ta spravni člen ima izvor v Bogu, v duhovnem principu, ki izteka iz Njega, in v duševno izoblikovanem življenjskem principu.
- 16.3 Ta dva principa, oblečena v fluid, proizvajata celoto, embrionalne duhove.
- 16.4 Rekli smo, da je življenjski princip v svoji rotaciji, v svojem poteku oblikovanja [Bildungsgang] sam pridobil na sili in zavesti, kar ga je preobrazilo v duševni, instiktivni princip, ki vselej mehansko sledi zakonu.
- 16.5 Kolikor silnejši je postajal in kolikor bolj se je življenjski princip zavedal samega sebe, toliko bolj je bil potenciran in se je približeval duhovnemu, iz Boga iztekajočemu principu.
- 16.6 Vrhunec njegove potence je povzročil njegovo taljenje in poenotenje [Einswerden] v duhovni princip, iz česar so bili rojeni embrionalni duhovi. Ko je oživljajoči princip dosegel svojo najvišjo potenco, je bil v poenotujočem [einsmachende] rotacijskem gibanju, vedno oživljajoč in delujoč iz podsvetov v druga sonca, od tam pritegnjen v prasonca in tako

postopoma k prasketlobi, kjer se je *združil* z duhovnim, iz Boga iztekajočim principom, ter izšel kot novo stvarjenje, kot *embrionalni duhovi*, tako kot nekoč prvorojenci Boga.

- 16.7 Kolikor zavestnejši in silnejši je bil življenjski princip, kolikor bolj duševne narave je bil, toliko višje se je vzpenjal v potenci, dokler ni, stekajoč se v poenotujočo prasketlobo, od tam izšel kot novo stvarjenje.
- 16.8 Iz tega zlitja se je rodilo na milijone embrionalnih duhov. Ustvarjeni prek žarka vibracije so prek rotacije prejeli oblikovanje in obliko [Bildung und Form].
- 16.9 Kot duhovni embriji so bili ustvarjeni s pomočjo vibracijske sile iz prasketlobe in *rojeni* s pomočjo asimilacijske sile iz poenotenih duševnih principov. Prek rotacije so prišli v prasonca, kjer so se ti duhovni embriji izoblikovali v popolne dualne duhove, ki so jih poučevali mesije. Prav tako so prejeli tri duhovne darove: inteligenco, dualno ljubezen in svobodno voljo.
- 16.10 Iz embrionalnega stanja so se v prasoncih zbudili kot *zavedajoči se dualni duhovi*, ki so bili še v otroštvu. V svojem oblikovanju in razvoju so bili prek oblikujoče gibajoče rotacije in mesij, ki so jih poučevali, odvedeni v druga sonca oziroma raje, saj so bili ti svetovi v svoji zakoniti popolni fluidni izoblikovanosti adekvatni embrionalnim duhovom.
- 16.11 To je *trikratno* gibanje, ki proizvaja *celoto*. Najprej so se po poenotenju življenjskega principa v prasketlobi prek prvega gibanja, vibracije in asimilacije rodili duhovni embriji; nato so bili ti zajeti v rotacijo, ki jih je prinesla v prasonca, kjer so se prioblikovali [heranbilden] v dualne duhove; tretjič so jih mesije peljali iz prasonca v raje, kjer naj bi v najpolnejši mladostni sili kot razviti dualni duhovi pričeli svoje življenje samostojnega nadaljnega oblikovanja, kot dualni

duhovi, obdarjeni z inteligenco, svobodno voljo in ljubeznijo, duhovi, katerih ovoj oziroma živčni duh se povsem ujema s polmaterialnim stanjem rajev. To so ta tri gibanja.

- 16.12 Zdaj dobro pazite na pomembno točko te knjige. Med nastajanjem *teh* duhov in med nastajanjem prvorojencev Boga *obstaja razlika*. Ti duhovi niso nastali tako popolno in tako *neposredno* iz Boga, kakor so nastali *prvorojenci*. Protizakon je medtem dosegel svojo izoblikovanost oziroma preobličnost [Ausbildung oder Verbildung]; ti duhovi so bili spravni člen, izpolnitev prepada, medtem ko so bili prvorojenci svobodno rojeni iz Boga. Nadalje so bili embrionalni duhovi rojeni napol iz življenjskega principa, ki je prešel že vse faze narave, protizakona, sprave, depotence in potence, napol pa iz Božjega iztekanja. Nasprotno so bili prvorojenci otroci čiste svetlobe: »svetloba Moje svetlobe«.
- 16.13 Prvorojenci so bili podobni *Bogu*, medtem ko so bili embrionalni duhovi podobni *mesijam*, katerih stopnja popolnosti je bila cilj, ki so ga morali doseči. Ti embrionalni duhovi so prejeli iste duhovne darove oziroma sredstva nadaljnjega oblikovanja kot prvorojenci. Isti dualni zakon jih je povezoval v eno.
- 16.14 Po svoji duševni naravi fluidne sestave [Beschaffenheit] svojega živčnega duha so se že od izvora razlikovali od prvorojencev.
- 16.15 Po zakonu svojega rojstva so v prvih soncih prejeli oblikovanje in obliko, medtem ko so prvorojenci to isto prejeli v prasketlobi.
- 16.16 Embrionalni duhovi so že ob svojem prebujanju k zavesti vedeli, da je tu protizakon in da bo treba premagati skušnjava.
- 16.17 Po svoji duševni naravi so se zbudili kot prebivalci rajev z *zavestjo* o prepovedi.

- 16.18 Prebujanje oziroma utelesitev (kar tukaj oboje pomeni isto) teh duhov v druga sonca se je zgodilo po zakonu rotacije, vrtenja in oblikovanja; po naravnem zakonu, ki prihaja iz Boga, iz nespremenljivosti.
- 16.19 Tako kot je življenjski princip prek oblikujoče asimilirajoče rotacije vse oživljal, se pravi, da se je oživljajoč asimiliriral s silo in snovjo, prav tako so ti duhovi, vodeni prek rotacije, v ta druga sonca prišli kot duhovni, inteligentni princip oživitve; v oblikah, ki so bile podobne njihovim stvariteljem in adekvatne rajem.
- 16.20 Ti duhovi so bili torej duhovno podobni mesijam in fluidno adekvatni svojim živčnim duhovom, svetovom, ki so jih zaobjemali [fassen]. Mesije so bili posredniki njihove utelesitve v raje.
- 16.21 Tukaj naredimo majhno primerjavo z rajem pri Mojzesu.
- 16.22 Adam se prebudi, Bog mu vdihne duha, njegovo telo je narejeno iz zemlje; duhovi se iz življenjskega principa duhovno prebudijo prek Boga, fluidno v fluidnih svetov.
- 16.23 Adam je podoba dualnega duha. Eva je bila vzeta iz najnotrišnjega v njem, iz njega je izstopila kot njegov dual, pa vendar je z njim tvorila eno. Prav tako dualni duhovi, ki so v fluidni obliki v živčnem duhu dvoje in v korenini eno. Kakor trikotnik, ki je po združujoči osnovi eno in prek svojega preloma postane dva posamična. Predstavljajte si dva kraka desno in levo kot duhova in osnovo kot njih poenotujočo, povezujočo fluidno vez dualne ljubezni. Če je ta raztrgana, sta duala ločena.
- 16.24 Embrionalni duhovi so imeli zavest o bivajočem in protizakonu, v katerem je ležala prepoved. V prisposobi [bildlich] je to drevo spoznanja. K njim so prišli angeli, se pravi, spreobrnjeni duhovi so jim bili dani

kot duhovi varuhi, prek tega so izpolnjevali majhne misije. V teh drugih soncih, kjer vlada večna pomlad, ni bilo niti zlih živali niti strupenih rastlin. Njihovi prebivalci niso poznali niti smrti niti greha, pot do izpopolnitve [Vervollkommnung] je bila zanje odprta. Tako so živeli, nadalje oblikujoč se z rotacijo, trikratno obdarjeni kot združeni dualni duhovi.

- 16.25 Sredi te miroljubne narave so varovali in gledali protizakon, v katerem so uzrli podsvetove. Tam je ležala prepoved, to je bil prepovedan sadež!
- 16.26 Prav tako kot so imeli pogled na mesije in nadsvetove, so imeli tudi pogled v podsvetove, z zavestjo o prepovedi.
- 16.27 Od zgoraj so prejeli svetlobo, življenje in pouk, medtem ko je skušnjava prišla od spodaj.
- 16.28 Tu je zdaj člen, ki zapolnjuje prepad; prosti, individualni, oblikovanja in napredka sposobni duhovi, ki jih njihovi duhovi varuhi dobro vodijo med mesijami in protizakonom, in ki protizakon poznajo kot prepoved.
- 16.29 Brez inteligence in svobodne volje ni nobenega individualnega in duhovnega nadaljnega oblikovanja; po naravnem zakonu so prejeli darove v skladu s svojim nastankom. Naslednje poglavje kaže, kako so jih uporabili.

Spravni zakon števil nadaljnega oblikovanja (tabela 12)

- 16.30 Spravni zakon števil se zaključi v likih. Tu imamo preprost seštevek od 180 do 210. To je spet točka mirovanja, celotnost v stvarjenju.

17. POGlavJE

TRETJI PRELOM

- 17.1 Embrionalni duhovi so prešli iz otroštva v zrelo mladost, ne da bi grešili, njihovi duhovi so bili v polnem razvoju. Poslušno so rotirali z zakonom in šli s svojimi svetovi veličastnemu nadaljnemu oblikovanju naproti. Imeli so pogled navzgor in tudi pogled na podsvetove, katerih spravni člen naj bi bili.
- 17.2 *V vesolju* so stali med Bogom in protizakonom. Izraz dualne ljubezni je ležal v njih samih. *Dva* duhova, obdana z *enim* fluidom, zedinjena [geeint] v tej duhovni ljubezni in objemu, bi morala biti starša ali še boljše fluidna spremljevalca novonastalih embrionalnih duhov. To bi morala biti, to je bila njuna misija, oblikujoča rotacija naj bi ju pripeljala do tega – ko je vmes ovirajoče stopil vpliv protizakona in padec duhov.
- 17.3 Pojavitev [Erscheinen] čistih duhov je demone napolnil z jezo; naučili so se uvideti nemoč svojega upora proti naravnemu zakonu, svojo nezmožnost ustvarjanja. Nastanek duhov jih je osramotil in napolnil z zavistjo, saj je njihovo napačno oblikovanje [Missbildung] odstopalo od popolnega oblikovanja teh duhov.
- 17.4 Ker zdaj niso mogli osebno prodreti v 2. sonca (saj so vladajoči naravni zakon in njegovi fluidi stali pred njimi kot ograja, ki je ni bilo mogoče preplezati), so s pomočjo svoje svobodne volje, svoje inteligence pro-

tizakona, svoje priliznjene čutnosti storili vse, kar so lahko, da bi v duhovih najprej zbudili radovednost in nato v njih prebudili še poželenje po okušanju protizakona. Demoni so do meja svojega kraljestva, se pravi, do podsvetov, razvili električne ognjene iskre, barvne igre, saj so vedeli, da pogled mladih duhov počiva na njihovih svetovih. To je zbudilo *radovednost* po prepovedanem!

- 17.5 Sredi električne svetlobe so se demoni nahajali kot oživljajoči princip teh fluidov, ki so bili z eksplozijami in pretresi poslani v prostor. Pojav protizakona in demonov z njihovim električnim, fosforescirajočim živčnim duhom se je zdel duhovom nov.
- 17.6 Te oblike so se nekaterim izmed njih zdele gnusne, smrdeče, neprijetne, zato so se tesno priključili duhovom varuhom; z vso silo so vztrajali pri solidarnosti do svojega sveta. V drugih duhovih pa je bila radovednost živa, v oblikah so našli zadovoljstvo in se v uporu proti oblikujoči rotaciji zavihteli iz svojih krogov v prostore, ob *protizakon*. To je povzročilo *trikratni* odpad iz drugih sonc: duhovni, silni, fluidni; odmetavanje *ognjenih obročev*, ki so se, v skladu s tem, kako so bili odvrženi, polegli okrog tretjih sonc, pritegnjeni prek njihove centripetalne sile in obdržani v ravnovesju.
- 17.7 To je *prvi* padec embrionalnih duhov; vidite povsem čiste dualne duhove, ki ostajajo v svojih rajih, in po odmetavanju ognjenih obročev rotirajo naprej. Padajoči duhovi so odpadli kot duali, njihov prvi padec je bil *neposlušnost*, temu je sledil drugi padec, *čutnost*.
- 17.8 Ko so zaradi odpada prišli bližje protizakonu, so na dualnih duhovih demoni iz svojih živčnih duhov razvili čutne vzgibe [sinnliche Regungen]. *Prejemajoči del duala* je ta prepovedani sadež *najprej* okusil v ne-

- poduhovljenem stiku z duhovi protizakona.
- 17.9 Ta stik je na duale učinkoval uničujoče kot električni udarec, se prenesel še na podarjajoči del, in tako pred seboj vidite ločene duale, dvovrstne, čutne duhove, ki so bili v samih sebi neeni.
- 17.10 Tako kot se magnetizem preobrazi v elektriko, se ta čisti fluidni živčni duh preobrazi v čutnega, gostega.
- 17.11 Ne samo čutnost, ampak tudi nadutost je prek protizakona pritegnila duhove, tudi oni so hoteli sami ustvarjati, sami spočenjati, preseči Boga.
- 17.12 Tu je prišlo do ločitve padajočih duhov. Razdelili so se v čutne, neposlušne duhove, ki so se, prestrašeni zaradi posledic ločitve, oddvojili od drugih živalsko čutnih duhov, iz njihovih električnih fluidov, iz njihove repulzijske sile v boljše fluide, in tiste, ki so mehansko, brezvoljno, omamljeno in prestrašeno sledili pravilni rotaciji.
- 17.13 Izstop teh *manj* padlih duhov iz ostalih globoko padlih je prinesel *izločitev* duha, sile in snovi iz ognjenih obročev in je bil posledica četrtega solarnega oblikovanja, ki je bilo podobno tretjemu sončnemu oblikovanju.
- 17.14 Prek tega ravnanja, ki je potekalo po naravno-zakoniti rotaciji, so atomi in molekule, ki so jih prioblikujoča se četrta sonca izločila iz ognjenih obročev, padli globlje v prostor podsvetov s svojim čutnim duhovnim principom. Ta izločitev je bila na materinske svetove, se pravi, na četrta sonca, ki so jih ravnokar izločila, pritegnjena s centripetalno silo.
- 17.15 Prek svojega padanja v prostor podsvetov so te izločitve povzročile kohezije, razdrobitve. Tu vidite, da je z nastankom četrth sonc prišlo do izravnave, napolnitve prostora; prek atomskih kohezij v podsvetovih prenapolnjenost, ki se je znova solarno skoncentrirala.
- 17.16 Odpad duhov je bil *trovrsten*. Podoben je bil prvemu

padcu, kaotične pretrese pa je povzročil le v *podsvetovih*; kajti planeti, atomi svetov in sateliti so na molekule in atome izločitev v pretresajočih kohezijah naleteli med popolnim oblikovanjem njihovih materinskih svetov, četrtilh sonc.

- 17.17 Globoko padli čutni duhovi so se sredi teh kohezij omamljeno strdili. Demoni, nemočni proti Božjemu zakonu, so videli, kako jih kohezije neodvisno od njihove volje [willenlos] potiskajo sem in tja, zvezane z naravnim zakonom. Razplet tega podsvetnega kaosa, ki je nastal prek pomnožitve, zgostitve in prenapolnjenosti, prek odpada duhov in ognjenih obročev, se je zgodil prek petega solarnega oblikovanja. Zdaj torej vidimo četrta sonca, ki se vrtijo okrog tretjih, sama zase solarni sistem, med svojim oblikovanjem obdana z molekulami in atomi, dokler se tudi iz te kaotične kohezije ne oblikujejo pete solarnosti, ki se vrtijo okrog četrtilh sonc.
- 17.18 Duhovi protizakona, ki so poseljevali tretja sonca, so se znašli med povsem čutnimi in polčutnimi, med nadutimi in neposlušnimi duhovi. Med padlimi prvorojenci, ki so bili prej v tretjih soncih, in med padlimi duhovi tako ni bilo nobene razlike več; z izjemo demonov jih vse imenujemo »padli duhovi«.
- 17.19 V tretjih soncih so se torej kot solarna duhovna sila nahajali vztrajni, spokorjeni duhovi ter solarno, duhovno, fluidno vlekli k sebi tiste embrionalne duhove, ki so zaradi neposlušnosti, zaradi ločitve dualov polčutno grešili. Čutni, nenaduti, ločeni dualni duhovi so se sami solarno pritegnili iz kroga globoko padlih nadutih duhov. Ti čutni duhovi so prišli v četrta sonca, tako da so protizakonu povsem pripadajoči [anheimgefallene] duhovi kakor mrtvi omamljeni ležali v kaosu kohezij. Ti se nahajajo v smrti podobnem stanju, oni v četrtilh soncih v zvezanem stanju

polspanca; v tretjih soncih so prestrašeni spokorjeni duhovi.

- 17.20 Prek radovednosti je bil duhovni padec spodbujen, prek neposlušnosti izpeljan. Prinesel je duhovno izročitev, silo, derotiranje, snov, zgostitev, ločitev dualov.
- 17.21 Opazujte zdaj z nami, o ljudje, ki ste sami prav takšni padli duhovi, trikratno milost, trikratno Božjo spravo.
- 17.22 Prelom tukaj v zakonu števil poteka enkratno [einfach] kot prvi, vendar pa je od njega dvakrat tako dolg in velik, z dvakrat tako velikim obsegom.
- 17.23 Preden preidemo k podrobnejšemu opisu razpleta iz kaosa, ki smo ga že omenili pri oblikovanju petih sonc, bi radi najprej ta padec primerjali z izvirnim grehom [Sündenfall], kakršen je opisan v Stari zavezi. S tem vam bomo razložili, kako vsak zemljan na svet pride že obremenjen z izvirnim grehom [Erbsünde].
- 17.24 Mojzesova zgodba o stvarjenju ne more biti niti znanstveno pravilna niti teološko upravičena, v kolikor je omejena *samo na Zemljo*. Ta zgodba je osnutek podobe [entworfenes Bild] *velike celote*.
- 17.25 Rečeno je: »V začetku je Bog ustvaril nebo in Zemljo«. Zemlja pa je bila pusta in prazna, tema se je razprostirala nad globinami in duh Božji je vel nad vodami. Bog je rekel: Bodi svetloba – in nastala je svetloba. Bog je videl, da je svetloba dobra.
17. 26 In Bog je ločil svetlobo od teme. In Bog je svetlobo imenoval dan, temo pa je imenoval noč. To je bil prvi dan.
- 17.27 Tu iščite simbolično prebuditev mrtve materije, prebuditev veselja. Ne pustite se zmesi s terminologijo, opazujte *duha* besed.
- 17.28 Bog, nebo, pusta zemlja in temna globina so: Bog, njegova prasketloba in mrtva materija.
- 17.29 Bog je rekel: Bodi svetloba – in veselje je bilo oživljeno; iz prasketlobe je nastala odična svetloba, s

- čimer sta mišljena dan in noč. Duh Božji je vel nad vodami, to pomeni, da je Bog v prasketlobi.
- 17.30 Mojzes povsem pravilno pravi, da je imela Božja beseda: »Bodi svetloba!« – dve posledici, dan in noč, prebuditev mrtve materije in oživljeno veselje, odično svetlobo in prasketlobo.
- 17.31 Drugi dan: In Bog je rekel: Bodi obok sredi vodá in naj loči vode od vodá. In Bog je naredil obok in ločil vode, ki so bile pod obokom, od vodá nad obokom, in Bog je obok imenoval nebo.
- 17.32 Obok je prasketloba. Voda je oživljeno veselje, ki je obdajalo prasketlobo. Tu oblikovanje fluidnih kapljic. Padec mesij – in Bog je ločil vodo pod obokom, protizakon od voda nad obokom, od zakona.
- 17.33 Tretji dan: In Bog je rekel: Vode pod nebom naj se zberejo na en kraj in prikaže naj se kopno. To je oblikovanje prasonc.
- 17.34 Tretjega dne je tu razvoj sonc, oddvajanje fluidnih substanc, ohladitve.
- 17.35 Mojzes padca mesij ne omenja posebej, vendar pa pozneje, ko omenja demone, ki zbujajo skušnjavo, to jemlje kot že dano dejstvo.
- 17.36 Četrty dan je Bog ustvaril najrazličnejše zvezde, Sonce ter določil dneve in leta. To je potek pravilne rotacije sonc.
- 17.37 To mesto v Mojzesovi knjigi je, kakor veste, vodilo do številnih zmot.
- 17.38 Ker se vsi svetovi, kot smo že rekli, niso razvijali enako hitro in naenkrat, so v tem obdobju obstajale velike in male svetlobe, to pomeni, najrazličnejši svetovi v razvoju.
- 17.39 Peti dan, pravi, je Bog ustvaril vodne živali in ptice. To so velike dvoživke, rastlinojedci in ptiči, ki smo vam jih opisali.
- 17.40 Šesti dan je Bog ustvaril žive živali in ljudi. To je

- nadaljnje oblikovanje življenjskega principa znotraj rodu, prebujanje embrionalnih duhov v rajih.
- 17.41 Nadalje pravi, da je Bog ustvaril človeka iz zemeljske grude [Erdenkloss] in mu vdihnil živega duha [Odem].
- 17.42 Embrionalni duhovi so bili iz Božjega Duha resnično narejeni v živ duhovni princip in s fluidi svojih svetov oblečeni v fluidne živčne duhove.
- 17.43 Rekli smo že, *kako* izvzetje [Herausnehmen] Eve iz Adama v sebi zaobjema pojem duala [Dualbegriff]. Dolg Adamov spanec pred stvarjenjem Eve je proces notranje združitve dualov, skozi katerega so šli duhovi v prasoncih. Njegovo prebujanje in uzrtje družice je dualna zavest duhov, zavest o dvojem v enem.
- 17.44 Tako lahko Mojzesovo zgodbo o stvarjenju vidimo zgolj kot osnutek podobe [entworfenes Bild] stvarjenja nasploh, vse do vsesplošnega grešnega padca. Njegove besede so praresnica, božanski navdih, če se za veliko celoto rabijo simbolično.
- 17.45 Bog je duhove posvaril pred drevesom spoznanja, to pomeni, pred protizakonom, ki so ga videli v raji, to pomeni, v veselju. Slišali so glas kerubov in nadangelov, ki so posvarili duhove pred približevanjem protizakonu in stikom z njim, saj bi jim ta prinesel smrt, se pravi, omamo ter utelesitve.
- 17.46 Biti zaprt v vrtu raja pomeni biti zaprt v naravnih zakonih, ki naj jih ne bi prekršili.
- 17.47 Prejemajoči del dualnih duhov je najprej grešil, ko je prek živčno-duhovnega stika s protizakonom okusil prepovedani sadež. Ta se je prenesel na podarjajoči dual, ki je s tem prav tako prejel protizakon v električnem prenosu [Mitteilung]. Vendar je to prejetje protizakona duale ločilo. S tem je prišlo do živčno-duhovne spremembe, izoblikovanja čutnih oblik. Adam in Eva sta se pričela sramovati, saj sta

- te oblike prepoznala kot goloto, zaradi česar sta se skušala ogrniti v še gostejše fluide; to v prisposodbi [bildlich] rečeno pomeni ogrniti se v figove liste.
- 17.48 Adam in Eva sta bila nato prek angela pregnana iz raja, se pravi, čisti duhovi so se skoncentrirali v 2. soncih, izločujoč vse protizakonito.
- 17.49 Kar je temu sledilo, prekletstvo kače, sodba nad Adamom in Evo, je vse globoka alegorična resnica.
- 17.50 Zakaj kača, demon, so njuno vest stokratno obtežili s padcem duhov. Od zdaj naprej naj bi prebivali v najnižjih, najbolj materialnih svetovih. Razvilo naj bi se sovraštvo med demonom in žensko, ki naj bi mu pohodila glavo, sepravi žensko, katere posebna misija je premagati protizakon, čutnost.
- 17.51 Večna skušnjava čutnosti obdaja prejemajoči del duala, žensko; prav ona naj bi premagala čutnost, uničila protizakon in šele prek nje naj bi jo uničil podarjajoči del duala – moški.

Zakon števil, 3. prelom (tabela 13)

- 17.52 Realni tretji prelom je po svoji velikosti dvakratnik [das Zweifache] prvega preloma, po svoji vsebini trikratnik [das Dreifache]. Dolžina tretjega prelomljenega kraka [Bruchschenkel] je dvakratnik dolžine prvega prelomljenega kraka; to označuje drugi individualni prelom duhov. Ta tretji prelomljeni krak pa je v svoji dejavnosti in nadaljnjem oblikovanju trikratnik, zato ga pri seštevku štejemo kot 3.
- 17.53 V konkretnem je tretji prelom trikrat večji od prvega prelomljenega trikotnika; kraki trikotnika pa so štirikrat daljši od tistih prvega konkretnega prelomljenega trikotnika. V tem so trije konkretni prelomi in štirikraten individualni prelom, konkretno ali v posamičnem, vzeto dualno.

- 17.54 V abstraktnem so prelomljeni trikotniki glede na velikost svojih krakov ostali enaki, vendar so se podvojili glede na število daljic. 36 črt predstavlja dvojnost padca. Večina črt predstavlja *velikost* realnega in konkretnega: predstavlja dvojnost padca in se pri seštevku šteje kot 18. To, kar je pri realnem in konkretnem velikost, je pri abstraktnem množstvo [Mehrzahl] črt 36, ki pa štejejo le kot 18.
- 17.55 Realni zmnožek tu pomeni: 3 krat 1 je 3, v konkretnem je 3 krat 3 9, v abstraktnem je 3 krat 6 18. Celotni seštevki te tabele je 240.

18. POGLAVJE

TRIKRATNI RAZPLET IZ KAOSA

- 18.1 Trovrstno padli duhovi so bili trovrstno porazdeljeni, duhovno, silno in snovno: manj protizakoniti iz neposlušnosti in iz tega izhajajoče ločitve dualov padlih duhov v tretja sonca; okrog njih so odvrženi ognjeni obroči kot prstani [Ringe] najprej rotirali in se prek centripetalne sile tretjih sonc obdržali v spiralnem gibanju, dokler se niso njihovi solarni zarodki prek sile duhovnega principa in rotacije oddvojili iz molekularnih ognjenih obročev in oblikovali četrta sonca.
- 18.2 Nekateri duhovi, ki so bili skupaj z ognjenimi obroči neposlušno izločeni iz svojih sonc in so ležali v krogu tretjih sonc, so občutili kesanje in strah; popustili so in bili s svojimi fluidi vključeni v tretja sonca, saj so bila ta zanje adekvatni svetovi. To je tretjim soncem dalo ekspanzijo, raztezanje, tako da sta se njihova solarnost in centripetalna sila povečali; prek tega povečanja sile in fluidnega množenja magnetizma je prišlo do izločanja in atraktivnega izvlečenja [Herausziehen] magnetno-električnih, boljših fluidov in manj čutnih duhov iz ognjenih obročev v *solarne elemente*. S podporo rotacijske sile je bilo to *solariziranje atomov* povzročeno v skladu z naravnim zakonom [naturgesetzlich]. To je bilo izločanje solarnih zarodkov in atomov, ki so se prioblikovali k četrtem soncem, rotirajoč okrog tretjih sonc.

- 18.3 Prioblikovanje [Heranbildung] teh solarnih elementov je potekalo postopoma prek vseh že omenjenih stopenj oblikovanja atoma, zarodka, jajca, kometa, kotalečega in vrtečega se sveta, vse to v različnih stopnjevitih [gradierte] elipsah. Tako imamo iz atomov ognjenih obročev, v rotaciji in gibanju milijonov let, zdaj četrta sonca, ki rotirajo okrog tretjih. Tako so tretja sonca iz ognjenih obročev potegnila solarne elemente, ki so se prek rotacije v spiralnem gibanju iz atoma oblikovali v manjša četrta sonca.
- 18.4 Čutni duhovi so med oblikovanjem teh četrthih sonc v svojih snoveh ležali kot ohromljen, polspeč, čutnoduhovni princip.
- 18.5 Prek prioblikovanja četrthih sonc je prišlo do izločitve iz preostalih principov duha, sile in snovi, tako da so čutni naduti duhovi v svojih snoveh s kohezijsko silo [kohäsionkräftig] padli globlje, namreč v elipse planetov, in te atomizirali, molekularizirali. V svojem izločitvenem padcu [Auscheidungsfall] so naleteli na planete podsvetov, kar je povzročilo kohezije oziroma rušilna gibanja.
- 18.6 Vse to je potekalo zakonito, zato bomo to imenovali naravno-zakoniti kaos; naravna posledica padca, izločitve duha, sile in snovi protizakona. Padec se zgodi zaradi teže in poteka navzdol, v nasprotju [Gegensatz] s poduhovljenjem, ki poteka navzgor.
- 18.7 Kohezije so bile posledice čutnosti in padca. Čutni in naduti duhovi so kakor mrtvi ležali v teh snoveh. Demoni so bili v lastnih verigah nezmožnosti ujeti nasproti zakonu.
- 18.8 Solarnost in centripetalna sila četrthih sonc sta prav tako pričeli s svojim delom in solarno, koncentrirajoče, atraktivno učinkovali na podsvetni kaos. Ponovno so se solarni zarodki in elementi iz teh atomiziranih fluidov zbrali v peto solarno oblikovanje, v peti sončni

- sistem, ki je po dosegu [Erlangung] svoje solarnosti in polne centripetalne sile iz materialnih atomov in zarodkov ponovno poiskal to, kar je solarno-atraktivno, ter rotirajoč okrog sebe zbral šesti solarni element.
- 18.9 Ta šesta sonca so najmanjši, najtežji in najbolj materialni sončni svetovi, ki imajo okrog sebe svoj planetarni sistem oziroma sebe oblikujoč 7. sončni element.
- 18.10 Med temi tisoči šestih sonc se nahaja vaše *Zemljino Sonce*, med temi *milijoni* solarnih zarodkov se nahaja vaša Zemlja.
- 18.11 V čutnem duhovnem principu in njegovi sili in snovi se nahajajo najrazličnejša stopnjevanja in senčenja [Schattierungen], ki so prek rotacije, prek solarne sile izoblikovana spiralno oziroma stopnjevito, vse do oblikovanja sonc. V teh prioblikovanjih se nahajajo atomi, zarodki, jajčni svetovi, kotaleči se in vrteči se svetovi, ki se kot bodoče solarnosti vsi gibljejo v nadaljnjem oblikovanju in si po doseženi solarni stopnji centripetalne sile, medtem ko odmetavajo ognjene obročje, postopoma ustvarjajo [sich gründen] lasten sistem.
- 18.12 Oblikovanje vseh teh milijonov svetov je potekalo po zakoniti poti [Gang] duha, sile in snovi. Kot trovrstno eno, z ozirom na katero je vse relativno, so se ti prioblikovali po zakonu rodov in preobrazb. Nikjer samovolje, vse zakonito prihajajoče iz Boga je prioblikovano prek Njegovega trovrstnega zakona.
- 18.13 Tako si člen za členom prek duha, sile in snovi sledijo preobrazbe začetka; ničesar ni brez tega svetega trojega.
- 18.14 V principih ne vidite nobene spremembe, njihova dejavnost je preobrazba, oblikovanje v relativnostih. Principi duh, sila in snov so *v samih sebi* neločljiv zakon.

- 18.15 Tako vidite Boga visoko nad vsemi napadi protizakona, ki je hotel trikrat zamajati obok, bil trikrat onemogočen [untätig gemacht] in vključen v zakon. Protizakon je stal kot prelom nasproti celoti, duhu, sili in snovi, ki je vse mirno oblikovala naprej in rotirala ter vključila protizakon v zakonite preobrazbe, v polarnosti, v naravni zakon.
- 18.16 Duhovi tretjih sonc so se postopoma zbudili iz svoje letargije. Z vračanjem življenjske sile so se ovedli svoje napake: svojega izstopa iz raja, svoje nove naporne in mučne poti. Svetovi, v katerih so se nahajali, so bili zanje v primerjavi z raji mučni in grobi.
- 18.17 Preden pa gremo k podrobnejšim opisom teh svetov, moramo še nekaj povedati glede podsvetov.
- 18.18 V petih in šestih sončnih krogih so se vsi čutni elementi z globoko potopljenimi duhovi oddvojili v planete in satelite. Sleherni sončni sistem vsebuje v svoji oživitvenosti in oblikovanju lastno lestvico različnih preobrazb in razlik v duhu, sili in snovi. To troje deluje tako v mikrokozmosu, v najmanjšem, kakor tudi v makrokozmosu, v največjem.
- 18.19 Duhovni princip je povesod določujoči princip; silo namreč giblje glede na potenco duhovnega principa oziroma motorja, glede na to pa se izoblikuje tudi gostota snovi.
- 18.20 Nenehne preobrazbe so za tiste, ki so padli globoko, postale zakon, tako kot je enakost zakon za čiste.
- 18.21 Zdaj opazujmo preobrazbe duha, sile in snovi v vseh sončnih sistemih.

Zakon števil, trojni razplet iz kaosa (tabela 14)

- 18.22 Liki števil te tabele imajo trojno spravno gibanje. Razlika je tu v večjih množicah oblikah privedena [herbeigeführt] prek tretjega preloma. Seštevek te tabele je 270. Ta tabela velja za poglavji 18 in 19.

19. POGlavJE

TRETJI, ČETRTI IN PETI SONČNI SISTEM

- 19.1 Preobrazbe duha, sile in snovi potekajo v istem koraku; kar bomo zdaj povedali, poteka postopoma v enem taktu.
- 19.2 Duhovna preobrazba leži v duhu samem in s tem v pojavitvah življenjskega principa, v gibanju sile, v gostoti snovi.
- 19.3 Snovna preobrazba leži pri duhovih v njihovi lupini oziroma v živčnem duhu, v telesih živali, v rastlinah, v gostoti zemlje in snovi.
- 19.4 Preobrazba sile leži v lastnostih duhov, v ekliptiki in rotaciji svetov.
- 19.5 Opazujmo najprej preobrazbe duha, sile in snovi tretjih sonc.
- 19.6 Tu je duhovni princip neposlušen, dualno neen [dualisch-uneins], v sili repulziven, v snovi zgoščeno električen.
- 19.7 V duhovih te stopnje, ki so prek neposlušnosti dualno ločeni, leži poželenje po čutnosti.
- 19.8 Lastnosti, ki jih izraža duhovni princip, so dobile ustrezno obliko; prvič v utelešenju duhov, drugič v vseh utelešenjih življenjskega principa. Tako je bilo v teh svetovih povsod poželenje, toda nobene čutnosti.
- 19.9 To poželenje bi moralo biti usmrčeno [getötet], bolje rečeno poduhovljeno. Ker so bili dualni duhovi ločeni, in sicer v prejemajoči in podarjajoči princip, je bilo vse na tem svetu razdeljeno; zemeljsko

kraljestvo, rastline, živali so bile polne razdeljenega, prejemajočega in dajajočega principa. Živčni duhovi so se v fluidih teh svetov utelesili, se pravi, privzeli izrazitejše oblike.

- 19.10 Ko so duhovi latentno ležali v fluidih teh svetov, je duhovni princip prek rotacijske sile nase pritegnil žive celice in beljačne organizme, v katerih so se ti duhovi, prek vse večjega izoblikovanja, utelesili. Med svojim prebujanjem so se tega utelešenja zavedali, prav tako pa so imeli tudi spomin na svojo preteklost, na svoj napačni korak.
- 19.11 Potek rotacije [Rotationsgang] v sebi vselej vsebuje turnus preobrazb, vse do najpopolnejše duhovne stopnje. Ti duhovi tretjih sonc so zdaj s svojimi svetovi nastopili zakoniti turnus preobrazb.
- 19.12 Ta turnus preobrazb je ležal v izmenjavi snovi; izmenjava snovi pa v preobrazbah telesa, v katere so zapadli [anheimfallen] duhovi. Tega so se popolnoma zavedali in zavestno so sledili temu turnusu, tej izmenjavi snovi, iz katere so *izlezli* [entpuppen] kot metulj iz bube.
- 19.13 Duhovi, ki so ostali neposlušni in niso rotirali skupaj s turnusom, so bili kot individualni primerki s svojimi individualnimi živčnimi duhovi in fluidi prek zakona izločanja privedeni v globlji krog, v depotencirani svet.
- 19.14 Turnusu sledeči duhovi, ki so se poboljševali, so po zakonu poenotujoče privlačnosti vsega poduhovljenega prišli v bolj potencirane svetove.
- 19.15 Relativno gibanje tretjih sonc okrog prasketlobe je bilo že omenjeno. Iz tega lahko sklepate, da je bil rotacijski turnus zelo dolgo življenje, zelo dolgo oblikovanje, v katerem so imeli ti duhovi čas zatreti vsa poželenja in stremeti za dualno enostjo.
- 19.16 Občevanje [Verkehr] teh duhov tretjih sonc z višjimi

duhovi je bilo neposredno, se pravi, njihova telesa jim niso preprečevala, da bi videli višje duhove in razumeli njihov jezik. Sicer pa je bil njihov pogled v druge svetove zaprt.

- 19.17 Skušnjava je ležala v njih samih, sami bi se morali duhovno inteligentno izoblikovati, spoznanje Boga bi jih moralo vrniti k njihovi izvorni čistosti.
- 19.18 Po istih principih in zakonih, le da v čutno zgoščeni masi, so se v četrthih soncih izoblikovali duh, sila in snov. Tudi tam so padli duhovi kot čutno latenten princip ležali v solarno izoblikujočih se, gostejših snoveh teh svetov.
- 19.19 Po oživitvi četrthih sonc z dvovrstnimi rastlinami in živalmi, so se tudi ti duhovi prebudili iz svojega spanca. Ker pa je bilo vse bolj materialno in organsko bolj grobo, je ta čutno duhovni princip s pomočjo svojih živčnih duhov nase pritegnil tudi bolj grobe organske snovi zarodkov [Keimstoffe], kar je duhovom dalo snovna telesa. Čutni po obliki in izrazu, čeprav še vedno ne to, kar zemljani imenujejo čutno; glede na to, kar so bili prej, so bili relativno čutni.
- 19.20 Do privlačnosti teles oziroma utelešenja duhov pride vedno prek tega istega zakona duhovne in živčno-duhovne privlačnosti v svetovih ležečih celic in organskih beljačnih zarodnih snovi, ta privlačnost pa se prek rotacije oblikuje v oblike. Ker so imela zdaj ta četrta sonca lastno mnogotero osno vrtenje oziroma mnogotero rotacijo, je bil celotni preobrazbeni turnus hitrejši, toda bolj mnogoter.
- 19.21 Prebivalci teh svetov niso umirali ali se preobražali prek čutne smrti, niti niso bili čutno rojeni, saj njihova čutnost ni čutnost zemljanov.
- 19.22 Imeli so mračen spomin na svojo napako, dremaje in zabubljeni so ležali v prehodu, v preobrazbi enega telesa – enega življenjskega turnusa – v drugega.

- 19.23 Ko se je en turnus nagnil h koncu, se je tudi telo nagnilo k svojemu zabubljenju oziroma preobrazbi, iz katere je nato odšel duh v preobraženem telesu svežemu življenjskemu turnusu naproti.
- 19.24 V teh svetovih se vse pomnožitve in preobrazbe dogajajo prek jajca in prek zabubljenj. Zabubljenje duha je kemična preobrazba [Umwandlung] telesa, za časa katere duh latentno drema, njegova okolica pa je v fluidnem zabubljenju, v procesu snovne, kemične preobrazbe, vendarle vidna. V tem leži največja preizkušnja, najgloblje trpljenje teh duhov.
- 19.25 Njihovo občevanje z višjimi [Höheren] se ne zgodi neposredno, ampak posredno prek misij boljših duhov in njihovega občasnega pojavljanja na teh svetovih; nadalje prek njihovega lastnega duhovnega izoblikovanja, prek izpopolnjenja njihovih lastnosti, na primer prek izoblikovanja duhovne ljubezni, duhovnega pogleda, duhovnega posluha in občutja, kar jih same nato naredi za posrednike njihovim bratom oziroma višjim duhovom. Izoblikovati te duhovne darove in s tem odpraviti lastnosti, ki so v njih postale čutne, to je smoter njihovega utelešenja. Ti duhovi naj bi s sredstvi, ki jim jih je podaril Bog, v sebi izoblikovali um, inteligenco in ljubezen.
- 19.26 Sledenje oblikujoči rotaciji in zakonu, poduhovljeno in potencirano, dvigne duhove bližje višjim stopnjam; nesledenje, derotiranje pa jih nasprotno, po zakonu izločanja vseh neenakih elementov, duhovno in fluidno ponese v globlje svetove oziroma v depotenco.
- 19.27 V petih soncih so duh, sila in snov vsa svoja oblikovanja proizvedli prek oddvojenega duha, sile in snovi tretjih in četrthih sonc. Posledično so tu vse stvaritve nastale v dvojno depotenciranih preobrazbah. Duhovni princip petih sonc je vseboval neposlušnost, nadutost in čutnost. Padec teh duhov je bil trikrat.

- 19.28 Tudi v teh petih soncih je prišlo do solarnega oddvajanja, centrifugalne odbojnosti in potem spet do centripetalne privlačnosti in oblikovanja.
- 19.29 Peta sonca so sicer prehodni svetovi k povsem čutnim šestim soncem in polčutnim četrtem soncem. Ker stojijo med šestimi in četrtemi sončnimi krogi, so peta sonca pravni, povezujoči prehodni svetovi.
- 19.30 Tu je prehod od duhovnega k živalskemu prebivalcu svetov. Od jajca do živega mladiča, od zabubljenja [Verpuppung] do boleče smrti, od razbubljenja [Entpuppung] do bolečega rojstva.
- 19.31 Dvakrat težje je te prehodne stopnje konkretno opisati z vašimi pojmi, saj je prav to polje nedokazljivosti. Tudi tu se opiramo na logiko povedanega in na postopoma oblikujoče se like zakona števil v tabeli 14, ki so za vas jasna podoba prehoda.
- 19.32 Ker pa ni, kot smo že večkrat povedali, nobenih preskokov, mora prav ta postopni prehod obstajati [existieren]. Leži v petem sončnem krogu. Naše opisovanje naj se vam zato ne zdi kot mitološke basni in pripovedke; to je resnica v skladu z zakonom števil in logiko. *Resnica, ki je danes še prisotna.* Ta sonca so kot prehodni svetovi polna rodovnih prehodov v zemeljskih, rastlinskih, živalskih prebivalcih. V *izmenjavi* je vse bivajoče, vsi organizmi, vse sile in snovi.
- 19.33 Prebivalci med čutnostjo in duhovnimi bitji, napol duhovne, napol čutne zunanje oblike, so obdarjeni z napol duhovnimi in napol čutnimi organi oziroma izraznimi orodji [Ausdruckswerkzeugen].
- 19.34 Ker so čutni, naduti duhovi med svojim padcem, tako kot nekoč demoni, hoteli sami ustvarjati, so za ta namen tudi oni uporabili živčno-duhovno fluidno sredstvo. Iz tega so prav tako nastali čutni organi, ki pa so se okrog padlih duhov sami polegli

kot telesa, to pomeni, da so prek perispritnega oz. živčno-duhovnega stika zgostili sami sebe in na ta način okrog sebe videli nastati čutno, organsko oživljeno telo. Padli so v smrti podoben spanec in bili z rotacijskim gibanjem zbudjeni sredi svojega čutnega organskega telesa, prek katerega so se zdaj duhovno izražali. Zbudili so se torej utelešeni, tako kot se življenjski princip giblje in živi tudi v utelešenjih in preobrazbah. Le da se *oni* tega utelešenja zavedajo, *ti* pa se samih sebe *ne zavedajo* in bivajo *mehansko*. Ti čutni duhovi so nase pritegnili fluide, ki so jih sami zgostili in ki so bili celično organsko oživljeni, in prek tega s pomočjo oblikujoče rotacije čutno prejeli organska utelešenja.

- 19.35 Prebivalci teh petih sonc naj bi svoje duhovne darove inteligence, uma in ljubezni, ki so se tako izrodili, ponovno zakonito spremenili [umändern]. Kljub temu pa so bili zakonu eno stopnjo bližje kot prek njih izločeni duhovi iz šestih sonc. Če bi zdaj njihovo utelešenje vključevalo razvejanost duhovnega in čutnega, potem bi bile razvejano razdeljene tudi vse rastlinske vrste, vse živalske rase. Prehodne živalske rastline [Tierpflanzen], prehodni ptičji črvi [Vogelgewürm] in ribe iz plazečega v hodeče, v leteče; prehodni štirinožci v dvonožce, v leteče in hodeče. Ti svetovi so v svojih tekočinah in v svojih zemeljskih zalogah izpolnjeni s prehodnimi zalogami ter zarodki.
- 19.36 To vsesplošno prehodno življenje je posledica zapirajočega se spiralnega gibanja, ellipse oziroma gibanja stopenj.
- 19.37 Vsi sončni krogi so, kot vidite, v primerjavi s prasonci relativne solarnosti. Ker pa imajo okrog sebe vsi svoje svetove in otroke in ker so jih rodili iz sebe, jih imenujemo depotencirane solarnosti.

- 19.38 Mnogotero gibanje s seboj prinese hitrejši življenjski turnus ter hitrejšo izmenjavo snovi in preobražanje v peta sonca. Prebivalci teh svetov le težka prejmejo nauk in pouk višjih duhov, ki v napornih in kratkih misijah obiskujejo peta sonca. Bolečina, trpljenje, težavnost so za prebivalce in živali teh planetov v zarodku [im Keimen] in nastajanju. Inteligenca, um, pojem Boga, pojem njihovega izvirnega greha so izoblikovani napol, saj njihov duh občuti pritisk čutnih organov; mimogrede, njihovo normalno stanje je to, kar vi na Zemlji imenujete somnambulno stanje. To je prehodno stanje duhovnih in čutnih lastnosti, zaradi katerega prebivalci petih sonc za *svojo* individualnost trpijo hude muke. Hočejo se bodisi čutno omamiti bodisi duhovno prevzeti [überheben]. To prehodno stanje je največja preizkušnja njihove nadutosti, saj zaradi njega ponižano občutijo svojo nizko stopnjo, svoj globoki padec. Okrog sebe vidijo visoke duhove, ne da bi jih mogli doseči, prav tako okrog sebe vidijo naval [Andrang] še nižjih duhov, ki ga duhovno in psihično težko prenašajo.
- 19.39 Potrpežljivo prenašanje tega mučnega dvojnega stanja je njihova kazen in pokora [Sühnung und Busse]. Duhovne prevzetnosti in precenjenosti [Überhebungen und Überschätzungen], kot tudi nasilni čutni prestopi jih pahnejo v globlje svetove prek smrti, to pomeni prek latentnega stanja duha, ki utelešen v globlje svetove tam kot človek spet pridobi zavest o samem sebi.
- 19.40 K temu poglavju tabela 14.

20. POGLAVJE

ŠESTA SONCA

- 20.1 Tabela 15, ki pripada temu poglavju, vam kaže, da smo prišli do nekega zaključka, neke celotnosti [Totalität].
- 20.2 Rekli smo, da naj bodo šesta sonca najmanjša in najbolj zgoščena, njihova rotacija pa je najbolj mnogotera. Svojo solarnost so iz trikrat oddvojenih¹ pritegnila nase prek centripetalne sile. Solarni zarodki so se tako izoblikovali v sonca in postali hranitelji [Ernährer] svetov svojega sistema. Med temi šestimi sonci se nahaja tudi vaše Sonce, ki ima, kot vidite, številne sestre, sonca iste rotacije, iste zgostitve; ima sestrška sonca vseh stopenj, v atomu, v zarodku, v embriju, v jajcu, v kometih, v kotalečem in vrtečem stadiju.
- 20.3 Ima polsestre, to so sonca, ki se nahajajo v prehodnem stadiju; da, tudi v drugih sončnih sistemih ima široko razvejano sorodstvo, nečake in nečakinje vseh stopenj, tudi samo pa ima otroke vseh faz in razvojnih stopenj.
- 20.4 V vaših sončnih sistemih uzrite makrokozmos v mikrokozmosu, to pomeni, vso velikost [ganze Grosse] v tem najmanjšem, kjer v relativnem in majhnem znova najdete vse prisotno.
- 20.5 Opazujte zdaj, o ljudje, nasprotno v vaših sončnih sistemih mikrokozmos v makrokozmosu oziroma majhno v velikem, to majhno, ki se zdi ljudem kot vse!
- 20.6 Vendar pa naj se vaše oči zdaj odprejo, vaš razum

naj v življenjskem turnusu vaših mikrokozmičnih svetov pridobi na pojmi; da, vi naj bi zgrabili konec niti, ki vas skozi vesolje vodi prek principov duha, sile, snovi in zakona števil; in tako boste kot duhovni princip rotirali z vašim svetom ter sledili zakonitemu življenjskemu turnusu.

- 20.7 Bog je v teh svetovih prisoten prek svoje vseprisotnosti, prasketloba prek svojih depotenc, sila pa je vseprisotna mnogotero.
- 20.8 V tem sistemu se, tako kot v vseh drugih, nahajajo vsi stadiji oblikovanja svetov, atomi, zarodki, jajčni svetovi, kometi, kotaleči se svetovi in solarno oblikujoči se planeti.
- 20.9 V teh različnih stadijih svetov, oživljajočih elipsah in razlikah v gostoti živi in se oblikuje vse. Vse to je oživljeno, gibano in oblikovano prek duha, sile in snovi.
- 20.10 Večina potenc šestega sončnega kroga, ki je v tem sistemu najbolj izpolnjen s silo, se nahaja ravno v soncih, ki so v procesu svojega solarnega izoblikovanja sama odvrгла ognjene obročne in tako v svojem sistemu in svojem krogu urejala in aglomerirala prenapolnjenost molekularnega in zarodkovnega [Keimenden].
- 20.11 Prek solarnega izoblikovanja so boljši duhovi te globoke stopnje, čistejši magnetizem, večja toplota in njena atrakcijska sila skoncentrirani v šestih soncih. Najprej se izoblikujejo sonca, potem postopoma prek zadnje očiščevalne faze odmetavanja ognjenih obročev svetovi njihovega sistema.
- 20.12 Tu najprej opisujemo prebujanje smrti podobnega, duhovnega, čutnega principa v soncih. Teorija in način prebujanja sta za vse duhove *vselej enaka*; namreč v *fluidih* ali *snoveh* njim *adekvatnih svetov*.
- 20.13 Ti čutni in naduti duhovi so se zbudili sredi materije, potem ko so bili latentno položeni v njeno izobliko-

- vanje. Prebudili so se s tem svetovom adekvatnimi telesi oziroma organizmi, ki jih je materija usposobila za čutno življenje.
- 20.14 Prebujanje najbolj izrojenih duhov se je dogajalo v gostejših in bolj materialnih telesih kakor vsa do zdaj opisana utelešenja.
- 20.15 Do njihovega utelešenja je prišlo zaradi motorične privlačnosti v svetovih izoblikovanih organizmov, ki so prek duhovne izroditve, prek lastnega nagona po čutni zadovoljivosti postali živalsko-človeški in so se človeško oblikovali šele po dolgih bistrenjih [Läuterungen] duha, prek večkratnih preobrazb telesa v rodovih.
- 20.16 V vseh svetovih nastajanje organizmov poteka po istih zakonih; prvo masovno utelešenje duhov nastane kot posledica njihovega duhovnega padca v *prisotne organizme* in *snovi* ter nato ubere svojo *samostojno individualno* pot pomnožitve [Vermehrungsweg].
- 20.17 Tem materialnim utelešenjem je bila enaka celotna narava teh svetov šestih krogov; njihov razvoj je od samega začetka materialen. V principu ostaja način oblikovanja vselej enak, četudi je med preobrazbami depotencirano materialen in bolj grob.
- 20.18 Na ta način so se tako globoko padli duhovi znašli med grobimi, materialnimi *rodilnimi organi*, v skladu s katerimi so postali *njim* po rodovnem zakonu organsko in čutno podobni; pri sebi so ohranili svoj duhovni individualni princip, oblikovali prehod, člen med živaljo in človekom, ter se imenovali živalski ljudje [Tiermenschen]. Po zakonu duha, sile in snovi, ki nikoli ne dela preskokov ali izjem, ampak vselej ustvarja pravično in podobno, tako globoko padli duhovi niso mogli imeti nobenega drugega *prvega* utelešenja.
- 20.19 Tekom rotacij in turnusa so se prvo izoblikovani svetovi tega šestega kroga potencirali oziroma očiščevali. Pa vendar je povsod v vseh planetih, kjer so globoko

- padli duhovi prišli do meje protizakona, živalsko-človeška utelesitev prva.
- 20.20 Ti duhovi so seveda med utelešenjem izgubili vsako zavedanje o svoji preteklosti. Utrpijo muko smrtnega boja in duhovne omame pred utelešenjem; ženska rojeva v bolečinah, njen življenjski turnus je krajši, ampak bolj mnogoter, utelešenja permanentna, dokler duh ponovno ne doseže stopnje inteligence, uma in dobrega hotenja.
- 20.21 Ločitev dualov je v teh svetovih popolna. Ker pa so prek zakona duhovno povezani, se morajo po mnogih utelešenjih, po prebujenju in zahtevi po duhovni ljubezni zakonito spet najti.
- 20.22 Oslepljeni zaradi nadutosti in omamljeni zaradi čutnosti so ti duhovi pozabili na pojem Boga in so si tega ustvarili v skladu s svojo duhovno stopnjo.
- 20.23 Občevanje z višjimi duhovi bi se tu povsem prekinilo, če Božji prvorojenci ne bi žrtvovali samih sebe in v tem šestem krogu izpeljali božanskih misij. Te misije pa so vselej le *zelo kratke* in se zgodijo v *velikih* presledkih [Zwischenräume]. Tudi manj grešni duhovi so dobili naloge v teh svetovih kot zadnje očiščenje oziroma kot pokoro.
- 20.24 Vtem ko so duhovi četrlih in petih sonc skupinsko prejeli utelesitve v te svetove, služijo nižje-stoječim kot primer in izpolnjujejo civilizacijske, oblikujoče naloge.
- 20.25 Občevanje z višjimi duhovi poteka zgolj posredno prek utelešenj ali medijev.
- 20.26 To je celotna podoba [Totalbild] celotnega 6. sistema v vseh njegovih stopnjevanjih, med katerimi se nahaja vaša Zemlja.
- 20.27 Zdaj smo prispeli do meje protizakona, v zadnji depotenci, v zadnjem spiralnem krogu. Spiralno gibanje zdaj poteka v notranjih krogih potencirajoče navzgor

v izhodiščno točko.

- 20.28 Tako kot so duh, sila in snov v zakonu števil vodili depotenco, so morali v njem voditi tudi potenco. Prek padca navzdol vidite tu duhovni rod živalskega človeka člen za členom izhajati iz rajskega duha; člen za členom zdaj opazujte in sledite navzgor njegovi vrnitvi od živalskega človeka k svojemu rodu, rajskim duhovom.
- 20.29 Če v živalskem človeku ne bi ležal duhovni zarodek visokega duha, če ta ne bi bil produkt izroditve, potem po naravnem zakonu ne bi mogel doseči stopnje visokega duha; njegov *duhovni rod* ga naredi zmožnega oblikovanja, razloči ga od živali in mu pomaga postopoma napredovati, ponovno doseči njegovo rajsko stopnjo. Takšno je torej dogajanje [Vorgang] v duhovnem rodu.
- 20.30 Če v živalskem človeku ne bi ležal duhovni individualni zarodek, potem ne bi bilo nobene napredujoče preobrazbe, nobenega napredujočega rodu; bilo bi nenehno retrogradiranje. Ker pa gre duhovni princip, individualni duhovi, trumoma navzgor in ker je določujoč motorični element med silo in snovjo, vidimo, da gre rod živalskega človeka navzgor do oblikovanega, dobro formiranega človeka.

Zakon števil, šesta sonca (tabela 15)

- 20.31 Tabela 15 vam kaže končane like, celotni seštevek 300.
- 20.32 Abstraktni lik vam kaže, da tu na meji čutnega sveta abstraktno postane velik, realni trikotnik, ki v sebi nosi abstrakcije.
- 20.33 Tako v čutnem svetu prej abstraktno postane realno: realno, ki v sebi nosi abstrakcijo. Tako v čutnem svetu prej realno postane abstraktno.
- 20.34 Realni celotni zaključek oblikuje lik velikega dvojnega trikotnika in v sebi kot jedro nosi to, kar je bilo prej

realno, zdaj pa je za čutni svet abstraktno. Na osnovi stoječi veliki trikotnik predstavlja duha, silo in snov, na njem ležeči prevrnjeni trikotnik predstavlja trikratni padec duha, sile in snovi.

- 20.35 Konkretni celotni zaključek vsebuje celotnost v štirih trikotnikih. To je zaprtje navzven usmerjenega množečega spiralnega gibanja. Ta lik v sebi hkrati vsebuje tudi delilno, navznoter k izhodiščni točki usmerjeno spiralno gibanje. Tako vidite, da vsebuje *pratroje* celotno stvaritev v treh različnih likih števil oziroma prikazih števil. Kar je bilo prej abstraktno v seštevku 300, je zdaj realno pomnoženo troje, ki druga števila v sebi abstraktno prenaša, daje iz sebe.
- 20.36 V realnem liku imamo zvezdo v dvojnem trikotniku; ta naj vam predstavlja realno podobo že večkrat omenjenih spiralnih krogov in gibanja, ki poteka realno iz središčne točke, trojega, v zunanjem množečem gibanju prevrnjenega trikotnika ter poenotujoč, odštevajoč v notranjem gibanju zakonitega trikotnika. Potek je v krogu dvakrat prevrnjen navzven [nach aussen gestürzt], v krogu postavljen pokončno navznoter [nach innen aufrechtstehend]. V realnem je tako mogoče prešteti sedem krogov, če štejemo začetno točko in celotnost lika.
- 20.37 V konkretnem imate tri zvezde, ki ležijo druga v drugi. To vam razločneje ponazarja spiralno gibanje v 13 krogih navzven in v gibanju od 13 k 3 od znotraj. Tu imate jasno pred seboj množeče in odštevajoče gibanje; depotenco in potenco; dvovrsten potek veselja.
- 20.38 V abstraktnem vidite množeči potek depotenciranja v trikotnikih navzdol in poenotujoč potek potenciranja vse do prvega trikotnika navzgor.
- 20.39 Vsi liki vam kažejo ustvarjanje iz središčne točke in poenotenje z njo.

21. POGLAVJE

O ŽIVLJENJSKEM PRINCIPU

- 21.1 Zdaj smo prispeli v področje vam znanega in vidnega in imamo v likih celoten pregled. Embrionalni duhovi so ustvarjeni, prebudijo se v rajih in se delijo na stanovitne in padajoče duhove; iz rajev odpadajo v ognjenih obročih, po zakonu števil se v spiralnem gibanju množeče navzven oblikujejo tretji, četrti, peti in šesti sončni krogi in sistemi. Hkrati s tem se poenotujoče delilno notranje spiralno gibanje vrne na izhodiščno točko. Preden pa gremo s spiralnim gibanjem navzgor, želimo prej opazovati še življenjski princip v vseh njegovih fazah, pa tudi Zemljo kot mikrokozmos v makrokozmosu oziroma kot najmanjše v največjem.
- 21.2 Pot življenjskega principa od prasketlobe do Zemlje poteka skupaj s silo in snovjo ter v njej. Tako je oživiljen vsak drobec zraka, vsako jedrce zemeljskega kraljestva.
- 21.3 Rotirajoči življenjski princip je *oživljajoč, vseprisoten*. Na svoji poti od zgoraj navzdol v zunanjem spiralnem krogu postopno oživlja zgotitve v rotacijskem turnusu. Oživlja to, kar je dvovrstno, prejemajoče in podarjajoče.
- 21.4 V tej svoji rotaciji se življenjski princip znajde v izmenjavi snovi z živčnim duhom padlih duhov *in prek tega* v izmenjavi lastnosti z njim.
- 21.5 Kolikor bolj življenjski princip oživlja, toliko več pridobi na sili in zavesti. Prek izmenjave snovi in

lastnosti s padlimi duhovi je pridobil *na izrazu* in bil *obdarjen z lastnostmi* [beeigenschaftet] ter je prek tega oblikoval izravnavajoči člen med padlimi duhovi in naravo, živalmi.

- 21.6 Ko so čutni, naduti, padli duhovi hoteli sami ustvarjati, so nastale fluidne zgostitve, ki jih je življenjski princip organsko oživil kot vse snovi. Prek tega je vstopil v snovno asimilacijo, v izmenjavo snovi z živčnim duhom padlih duhov, ki jo imenujemo izmenjava snovi in lastnosti [Stoff- und Eigenschaftswechsel] med padlimi duhovi in življenjskim principom.
- 21.7 Ko je življenjski princip oživil čutne fluide protizakona, se je oblikoval *v organizme, ki so obdarjeni s čutnimi lastnostmi*.
- 21.8 Ko so prek življenjskega principa dobili utelešenja v organizmih, so padli duhovi ta princip snovno pritegnili nase in bili prek tega instinktivno obdarjeni z lastnostmi, saj je bila njihova lastna volja v svoji izrojenosti ničla [Null].
- 21.9 Prek teh obeh principov, oživljajočega in duhovnega, prek obojestranske izmenjave snovi in lastnosti, sta nastali dve življenji, povezani prek prehodne stopnje; živalsko čutnega in živalsko-človeškega oziroma čutno-človeškega življenja.
- 21.10 Prek tretjega padca duhov in temu sledeče zgostitve je življenjski princip pridobil lastnosti protizakona, se pravi, oživil je čutne snovi, ki segajo v zadnje stopnje živalskega kraljestva in prek pritegnitve [Anziehung] lastnosti oblikoval *rase*.
- 21.11 Sam po sebi življenjski princip ni bil protizakonit ali zloben; do obdaritve organizmov z živalsko-čutnimi lastnostmi je prišlo zaradi padca duhov; čutne živali in rase pa so nastale prek oživitve zgostitve, v katerih so te živalsko čutne lastnosti latentno ležale. Prek

- življenjskega principa so prejele življenje, gibanje.
- 21.12 Obdarovanje prek življenjskega principa oživljenih organizmov z živalsko-čutnimi lastnostmi tako izvira *od padca duhov*.
- 21.13 *Organsko utelešenje*, pojav živalskih ljudi in ljudi, tako izvira prav iz te izmenjave snovi in lastnosti.
- 21.14 Kakor življenjski princip oživlja zgoščujoč navzdol, tako oživlja poduhovljajoč navzgor. Po poti navzgor, vse fluidno oživljajoč, pridobi na zavesti in sili, dokler se kot povsem zbistren duševni princip, prehajajoč v zlitje z Božjo prasketlobo, od tam trikratno obdarjen z lastnostmi ne zbudi kot duhovni individualni princip in zdaj v obliki embrionalnih duhov oživlja vesolje.
- 21.15 Tako ni noben dih rastline, noben atom zraka, nobeno dihanje ljudi, nobeno življenje živali, pa naj bo še tako majhno, v univerzumu *duševno* izgubljeno. Najmanjše gibanje atomov, najbolj mikroskopsko življenje pripada veliki celoti, življenjskemu principu, ki po svojem izoblikovanju postane *duševen* in se po svojem poenotenju v prasketlobi od tam kot *duhovni princip*, kot *individualna stvaritev ponovno oživljajoč* vrne v vesolje.

22. POGLAVJE

ZEMLJA KOT MIKROKOZMOS

- 22.1 Vstopimo zdaj v ta atom velike celote in smo na Zemlji.
- 22.2 Zdaj torej veste, da se nahajamo na eni najgloblje popljenih in najbolj čutnih stopenj. Opazujemo depotence duha, sile in snovi na Zemlji.
- 22.3 Utelesitev duhovnega principa na Zemlji se je pričela prek živalsko-človeških utelešenj; njihove rodove lahko na Zemlji še danes najdemo v Afriki, katere človeške rase pripadajo najgloblji depotenci.
- 22.4 Človeška utelesitev je svojo kulminacijsko točko organske popolnosti in duhovne izoblikovanosti dosegla v ti. civiliziranih ljudstvih, čeprav je tudi v teh razredih najti surovosti, čutnosti in občutja, ki jih ljudje imenujejo živalska.
- 22.5 Tu vidite prevrat pojmov [Begriffumstürz], do katerega je prišlo zaradi človeške nevednosti in čutne organske omame duhovnih sposobnosti. Kajti medtem ko mi zdaj vemo, da je živalsko kraljestvo prav svojo čutnost *snovno* pritegnilo prek *duhovnega padca* in da je kot princip čisto, ljudje v prevratu pojmov svoje *lastne* najbolj grobe napake imenujejo živalske, kot da bi jih nase pritegnili iz živalskega kraljestva!
- 22.6 *Tu* pride do zraščanja najbolj surove človeškosti z živaljo, ki mu je najbolj podobna: študij tega zraščanja bo Zemljo in njegove prebivalce v prihajajočih letih najbolj zaposloval. Tu ne gre samo za zunanjo

podobnost, ampak pogosto tudi za podobnost v duševnih lastnostih ljudi in živali, tako da te v svojih višjih rasah pogosto kažejo več ljubezni in občutij kot pa surovi divjaki, katerih um in pojmi so do oblikovanega človeka v takšnem odnosu kot najbolj divja žival do njih samih.

- 22.7 Človek torej ni oblikovana opica, zakaj en princip oživlja opice, drugi pa ljudi. Opica je kot žival, kot čutno, kot meseno posledica padca duhov; kot oživljeno, čutno bitje je živalski človek čisti princip, je posledica svojega lastnega globokega padca. Rase in obdarovanje živali z lastnostmi so posledica izroditve duhov in njihovih zgostitev, ki duhove prek življenjskega principa v času rotacije oživlja, da postanejo z lastnostmi obdarjene živalske rase.
- 22.8 Tako je vse živalsko in čutno posledica duhovne izroditve, posledica padca in zgostitve. Človek in žival sta prek izmenjave snovi in lastnosti v tesni medsebojni zvezi z drugim; pa vendar je rod vseh ras pomemben samo z motoričnega stališča, saj je ravno v duhovnem rodu, v sili in snovi, voden in oblikovan motorično.
- 22.9 Opazujte najbolj oblikovana in najbolj divja ljudstva in premislite, da v najbolj neznanih delih Afrike še obstaja živalsko-človeški rod; opazujte vse ljudske rodove v njihovih individualnostih, na primer Kitajce, ki zmeraj ostanejo enaki, stare Grke in Egipčane, in ne boste si mogli razložiti raznolikosti, velike nenenakosti in kontrastov teh zemeljskih ljudstev brez trikratnega padca duhov v vseh njegovih razdrobljenostih in razvejanostih, brez duhovnega rodovnega izviranja.
- 22.10 Najmočnejši oblikujoči element je pravi pojem Boga in zavest o duhovnem, osebnem nadaljnjem oblikovanju in nesmrtnosti. Kako je s tem na Zemlji? En človeški rod je v preteklih stoletjih prejel pojem Boga,

ljudstvo Izrael, iz rodu katerega je Božji Sin ali prvo-rojenec v svojem človeškem utelešenju izpolnil svoje poslanstvo.

- 22.11 V številnih stoletjih po tem Mesiji pa je vendar le neznamenit del prebivalcev Zemlje postal privržen ideji Boga in osebne nadaljevanja [Fortdauer] duha. Ne da bi ju divjaki zanikali iz nevednosti – ne, najbolj oblikovani ljudje so, ker niso poznali prazakona *troj-ega*, zanikali vse duhovno in božansko bivanje. Vidite duhovni princip na Zemlji, stisnjen zaradi lastnega duhovnega padca zemeljskih prebivalcev in zaradi sledečih gostih utelešenj. Tudi višji duhovi, ki so se na Zemlji utelesili iz pokore ali v manjših poslanstvih, so čutili pritisk čutnega človeškega telesa na svoj duh, ki bo postal suženj človeških organov in zunanjih oblikujočih odnosov. Svobodna duhovna volja je stisnjena. Če se še tako visok duh utelesi v človeško telo, si asimilira človeške miselne in življenjske organe, tako tudi on potrebuje še tretje, namreč zunanje oblikovanje, da bi lahko izrazil svoje duhovne sposobnosti.
- 22.12 Občevanje z višjimi duhovi je na Zemlji zelo ovirano in zelo oteženo. Duhovna karakteristika ljudstev, ki se deli po stopnjah, naj bo za vas dokaz nizke duhovne stopnje tega planeta.
- 22.13 Kakor že rečeno, Izraelci so pri sebi ohranili pojem Boga in vero v nesmrtnost. Oni so stereotipna podoba, posebna stopnja duhov, in sicer od pradavnine do danes. So ena tistih trum duhov, ki morajo med sočasnim padanjem [gleichfallend] vsi izpolniti enako pokoro. Takšna truma stereotipnih duhov so bili nekoč Grki, ki so morali za pokoro izpolniti življenjski turnus na Zemlji, in so, prihajajoč iz višjih svetov, s spominom na Zemljo prinesli svoje veličastne tipe [Typen], stile in umetnost. Spominjajoč se prehodnih

svetov so s seboj prinesli svojo mitologijo, svoje polbogove in bogove; v spominu na svoje prejšnje občevanje z višjimi duhovi so pobožili človeško, počlovečili živalsko in poslušali izreke orakljev. Grštvo se je zaključilo po izpolnjeni rotaciji turnusov utelešenj teh duhov na Zemlji. Spokorili so se in zamenjali Zemljo za boljši krog.

- 22.14 Nov življenjski turnus je prinesel Rimljane, kristjane, tako kot je prej prinesel ljudstva starega veka.
- 22.15 Kitajci so stacionarni duhovi, ki ne rotirajo z ostalimi in se ne odločajo za *noben* prehod. Vzeto v veliki celoti, na Zemlji obstajajo tako živalski ljudje kot tudi tisti najbolj oblikovani, prehodna ljudstva in stacionarni duhovi.
- 22.16 Ker smo zdaj pojem Boga imenovali osnovo vsega oblikovanja, si ga želimo v sledečem poglavju pobliže ogledati skupaj z nesmrtnostjo duhov.
- 22.17 Uzri, o človek, v svojem planetu kraj pokore, posledico svojega čutnega padca. Boriti se moraš proti nara vi in proti samemu sebi, ločen od svojega duhovnega duala, ki ga le stežka in z žrtvami znova najdeš. Resnično rojen v izvirnem grehu, priveden prek duhovnega izvirnega greha, prideš na Zemljo v bolečinah, zapuščaš pa jo v smrtni grozi.
- 22.18 Iščite v tem dokaz padca in globoke stopnje Zemljine depotence; dokaz, da je ta le prek pokore in kazni [Busse und Sühne] mesto napredka.

23. POGLAVJE

POJEM BOGA NA ZEMLJI

- 23.1 Opazujmo na splošno pojem Boga na Zemlji, krščanstva in njegovega napredka pa se bomo dotaknili šele pozneje v prvem poglavju potenciranja. Na poti depotenc vidite trikratni padeč duhov, izroditev njihovih sposobnosti, zgostitev snovi, pomnogoterjenje sil.
- 23.2 Opazujmo zdaj pri sami Zemlji, ki je materialna stopnja, duhovni padeč in s tem povezano oddaljenost od Boga, duhovno težavnost, da bi se Mu približali.
- 23.3 Pred pojavom krščanstva je bil pojem Boga prisoten zgolj pri majhnem plemenu Izraelu, pri enem ljudstvu med stotimi. Iz Izraela se je ideja Boga razširila v krščanstvo in mohamedanstvo. Vsa ostala zemeljska ljudstva Boga v njegovem duhovnem bistvu ne poznajo. Častijo ga, bodisi upodobljenega v čutnih predmetih, ali pa ga iščejo v lastnostih, kot boga maščevanja, vojne in tako dalje. Z eno besedo, molijo k sili in snovi, namesto k Duhu.
- 23.4 Vera v ustvarjajočega Boga se izgublja tudi med kristjani, raziskovalci pozitivne znanosti ga iz nje izključujejo. Ti raziskovalci, ki upoštevajo samo vidne dokaze, izključujejo Boga iz učinkovanja sile in snovi, saj ga v stvarjenju še niso našli, pri tem pa ne pomislijo, da bi bili sila in snov brez duha, brez Boga, brez gibala, samo brezživljenjski in brezsilni nič. Če bi verjeli zgolj v to, kar lahko vidimo in zgrabimo, bi se morala znanost kmalu spremeniti v nič; zakaj

ravno nevidno, duh in sila, oživljata, premikata vidno – snov. Kako bi človek lahko razumel duha, ko pa celo sila kot taka sama po sebi ni niti vidna niti oprijemljiva, ampak je njena prisotnost dokazljiva zgolj iz dejavnosti v snovi. Išcite Boga v njegovi troednosti, kot nespremenljivost, kot stvarnika, kot zakon, in bolje Ga boste dojeli. Z ozirom na njeno globoko stopnjo depotence v duhu, sili in snovi Zemlji napačnih pojmov Boga ne gre zameriti: njeni prebivalci, so zaradi čutnosti in nadutosti padli duhovi, in njeno telo, je zemeljska krogla, izvržena in oddvojena materija, katere sile so relativno relativnega [Relative vom Relativen].

- 23.5 Ko bodo zemeljski ljudje s poboljšanjem in poduhovljenjem samih sebe storili korak naprej v izoblikovanju svojega uma in oblikovanju svojih izrojenih duhovnih darov, bodo pred seboj videli Boga kot velikega in vzvišenega, spoznali bodo naravne zakone, ki prihajajo iz Njega, iz nespremenljivosti. Dokler pa ni doseženo to spoznanje, ni nobenega resničnega, trdnega vedenja brez hipotez in prevrata.
- 23.6 Bog sliši prek Svoje vseprisotnosti, prek zgostitev Svoje prasketlobe; ko bi le Njegova sila dosegla tvoje klicanje, tvoje prošnje, o človek! Išči Ga, poskušaj Ga spoznati! Saj si vendar tako daleč od Njega, o črv, da lahko tisočletja raziskuješ, svoj duh tisočletja oblikuješ in čistiš, preden Mu boš prišel bliže. In kolikor bolje Ga spoznaš, toliko bolj vzvišen in večji stoji pred teboj, tako da bo tvoj hrepeneči duh v lastnem potenciranju, poduhovljenju in oblikovanju vedno bolj ognjen in poduševljen [beseelter].
- 23.7 Približevanje resničnemu spoznanju Boga Ga naredi *samo še toliko večjega!*
- 23.8 Padec duhov je pojem Boga naredil čuten [versinnlichen], zakaj sleherni človek, sleherni duh Ga

- individualno poseduje v skladu s stopnjo svojega oblikovanja, v skladu z uveljavljenimi potrebami in navadami svoje okolice.
- 23.9 In če se človek vpraša, zakaj Bog postane čuten, preobličen [verbildet]? Zakaj se, če je najmočnejši Bog, prek čudeža ne pokaže kot močan in velik?
- 23.10 Čutnega Ga naredijo ljudje *sami*, ki so rojeni v grehu, to pomeni, ki že kot *duhovi pridejo* duhovno *izrojeni*, *preobličeni na Zemljo*, kamor so višji duhovi utelešeni le *izjemoma*, zato da bi vas naučili *bolje* razumeti Boga.
- 23.11 Bog *nikoli* ne poseže v svoje lastne naravne zakone, zaradi česar se čudeži *ne* dogajajo. Beseda čudež je človeška *iznajdba*, ki označuje *nepoznavanje* [Unwissenheit] Božjih zakonov. Po zakonu *vse pride skladno s časom* [zeitgemäß] in po njem doseže svoj cilj. Bilo bi času neprimerno [unzeitig], če bi Kristus prišel za časa cvetočega grštva. Po zakonu pa je bilo zelo skladno s časom, da je prišel pozneje.
- 23.12 Rotirajočih življenjskih turnusov se ne da prehitovati [Vorgreifen], v boju si je treba izboriti stopnjo za stopnjo, člen za členom. Zato, o človek, se ne ustavljaljaj, deluj, deluj in prični z delom poenotenja in spoznanja pri *samem sebi*, zakaj pot je dolga!
- 23.13 Obupano čakanje je ovira, izguba časa! V nenehnem vrtečem turnusu rotacije naprej! – *s trojno močjo* [dreimächtig] – z duhom, silo in snovjo proti duhu, sili in snovi, to pomeni, z vsem svojim duhom, z vso svojo voljo, z vsem svojim čutom [Sinne] proti izroditvi duha, volje in čutov!
- 23.14 *Resnično* spoznanje Boga pride na Zemljo zgolj postopoma, korak za korakom prek *duha* razodetij ozioroma poslanstev, prek *sile* v veri in v ljubezni, prek *snovi* v raziskovanju in mišljenju.
- 23.15 Naenkrat preskočiti v višje stopnje bi presegalo stopnjo

zemeljske duhovne inteligence. Že tisto *malo*, kar ljudje do zdaj vedo o duhovni znanosti, jim ni dojemljivo in to zanikajo kot pravljico in čudežno ali pa to oblačijo v čutne pojme. Toda nelogično je zanikati prisotnost [Vorhandensein] tega, česar človek ne more niti prijeti niti dojeti; ker ti, o človek, ne moreš verjeti v duhovno in ga v svoji nizki stopnji ne dojameš, ni to zaradi tega nič manj prisotno. Vendar ljudem tega, kot rečeno, glede na njihovo duhovno stopnjo ne gre zameriti, zato naj delajo in s hvaležnostjo uporabljajo Božjo milost, ki je v Kristusovem poslanstvu.

- 23.16 Da, *Bog je tu*, zanikanju navkljub je tu. Prav to, kar se vam zdi nezakonito, je pred *vašimi očmi* takšno *zgolj* zaradi *nespoznanja* prazakona duha, sile, snovi.
- 23.17 Padec zaradi nadutosti [Hochmutsfall] je zatemnil um in inteligenco duhov ter jih privedel v te ustrezno goste utelesitve. Toda ponižnost in spoznanje Boga bosta duhove osvobodila!
- 23.18 *Zelo* značilno je, da je Bog prav na Zemlji, ki je, kot vidite iz zakonov števil, ena zadnjih stopenj vesolja, tako *malo* poznan in da se Ga tako *na veliko* zanika.
- 23.19 *Lastna duhovna potopljenost* in *nadutost* preprečuje ljudem, to pomeni, *padlim duhovom*, spoznanje in Božjo ljubezen. Resnično spoznanje Boga je v sledenju Božji ljubezni; malo jih je, ki to resnično spoznajo!
- 23.20 Pred krščanstvom na Zemlji ni bilo nobenih duhovnih zakonov. Živelo se je Zemlji, čutom [Man lebte der Erde, den Sinnen]; vladala je čutna svoboda, z izjemo plemena *Izrael*, ki je ob *strogem upoštevanju Mojzesovih zakonov* ohranjalo [aufrechthalten] pojem Boga in vero v *lastno nesmrtnost*, v duhovne zakone. Zato tudi vidite, da so iz tega rodu izšli najčistejši in najvišji možje starega veka. Sebe so imenovali Božje ljudstvo in so to dejansko tudi bili, vse dokler

- so sledili Božjim zakonom in rotirali skupaj z njimi.
- 23.21 Njihov prvi napačni korak je bilo *nepriznavanje* [Nichtanerkennen] Mesije; v tem je grešil samo *del* ljudstva, ki zaslepljen od svoje nadutosti Nazarečana ni hotel priznati kot obljubljenega mesijo. Drugi del ljudstva Izrael pa je Vanj veroval. Prišlo je do preloma, do padca nadutih v trdovratno zaslepljenost in do napredka verujočih, ki so verovali v poduhovljavači princip krščanstva in se postavili zanj, se zanj borili.
- 23.22 Svet napreduje že samo prek individualnih duhovnih poboljšanj, prek povečanja duhovnih sposobnosti, prek izpopolnjenja v spoznanju Boga, prek pripoznanja Njegovih zakonov.
- 23.23 Potenciranje duhov gre v korak s potenciranjem sile in snovi ter prežema vse člene človeške družbe, tako divje živalske ljudi, prehodna ljudstva, kot tudi civilizacijo.

24. POGLAVJE

ČUTNE UTELESITVE IN SMRT

- 24.1 Rekli smo, da sta v svetovih te stopnje rojstvo in smrt izpolnjena z bolečino.
- 24.2 Po prvi živalsko-človeški organski oživitvi Zemlje je bil položen temelj za človeško utelesitev. Potem ko so se zgodile prve utelesitve padlih duhov v organizme, so se med seboj razmnožile in v rodu oblikovale številna ljudstva in človeške rase.
- 24.3 Povsem globoko potopljeni duhovi, ki so omamljeni v čutnih občutjih, tako kot življenjski princip mehansko sledijo rotaciji in življenjskemu turnusu, saj je njihova svobodna volja postala instinkt.
- 24.4 Prek nenehne izmenjave snovi in utelesitev se živčni duh potencira, kar ima za posledico počasno prebujanje duha k zavesti. Izmenjava snovi, se pravi, poboljšanje duha, naj bi se nadaljevala zgolj prek njegove *lastne* svobodne volje.
- 24.5 Glede na to, kako so padli, se čutni duhovi prek gibanja izmenjave snovi prebudijo v stopnjevanjih oziroma krogih. Te duhovne razlike imajo svoj snovni izraz v različnih rasah in ljudstvih.
- 24.6 Vse poteka po zakonu enakega, po zakonu duha, sile, snovi, ki oživilja in giblje to, kar je svetovom adekvatno.
- 24.7 Zemlja v sebi zaobjema predvsem surove, čutne in prehodne stopnje – torej čutne in nadute duhove.
- 24.8 Duhovi višjih stopenj pridejo do zadnje pokore v manjših poslanstvih, na primer v zemeljsko utelesitev, kar naj bi Zemljo duhovno poneslo naprej.

- Takšni ljudje razširjajo velike misli, odkritja, tudi kreposti, ki so jih iz svojih višjih svetov prinesli s seboj na Zemljo; so *vzorniki* za ostale.
- 24.9 Do prautelesitve je prišlo, kot že rečeno, prek živčno-duhovne privlačnosti in zgostitve organskega življenja.
- 24.10 Zdajšnja utelesitev oziroma stvarjenje ljudi sta se zgodila po *istih zakonih* in principih, le v neki *drugi obliki*. Tudi *zdaj* se živčni duh oziroma fluidni ovoj duha z *organskim beljakom* asimilira v *celično življenje*; pa vendar to leži v podarjajočem semenu moškega, ono pa v prejemajoči celici ženske, iz česar se oblikuje fetus.
- 24.11 Ob tem procesu duh s svojim živčnim duhom učinkuje oživljajoče; zgolj če je ta po duhu oživiljen, se zarodek [Keim] oblikuje v fetus. Duh je oživljevalec človeškega fetusa, ki je sam po sebi, brez duhovnega principa, živalsko organski. Položitev [Hineinlegen] duhovnega principa zarodek izoblikuje v fetus, tega pa v človeški embrio, v otroka.
- 24.12 Tu so isti principi prautelesitve, le da se oblika nahaja v zdaj prisotnih človeških spolih, kot prisotni in v njih ležeči organski beljak in celično življenje.
- 24.13 Med izoblikovanjem embrija v materinem telesu duh s pomočjo svojega živčnega duha vedno pogosteje stopa v miselne in čutne organe embrija, ki jih v skladu s svojo duhovno individualnostjo *sebi ustrezno* izoblikuje.
- 24.14 Človek je *troje: duh* oziroma gibanje, *sila* oziroma oživiljenost (ki se ji reče tudi duša), *snov* oziroma telo. Opazujmo zdaj človeka in njegov organizem v povezavi z duhom in učinkom zunanjega človeškega oblikovanja nanj samega.
- 24.15 Človek in njegov organizem, četudi anatomsko poznana in raziskana s strani zdravnikov, sta znana ravno zgolj čutno, ne pa tudi z motoričnega in duhovnega stališča.

- 24.16 Motor (gibalo) čutov, z vsemi svojimi gibanji, svojo oživljajočo silo in svojim življenjskim zakonom, z vsemi svojimi fluidnimi in živčno-duhovnimi lastnostmi, je zemeljskim raziskovalcem neznan. Tri stvari so, ki motorično učinkujejo na čute: notranja misel, notranje občutje in zunanji vtisi.
- 24.17 Te tri stvari in sposobnost logično jih zaobjeti [auf-fassen] in podati, ga naredijo za človeka. Brez misli bi bil brezumno bitje. Odkod torej občutje in misel? Učenjaki sveta ju izpeljujejo zgolj iz čutov in organov, namreč *misel* iz možganov, *občutje* iz živcev ali iz srca. V kolikor ima eden izmed teh organov napako, jo ima tudi temu organu ustrezajoči duhovni dar. Kako bi si pri ljudeh [Menschheit] razložili ogromna stopnjevanja duhovnih lastnosti, ki so neprimerljivo mnogovrstnejša od fizičnih neenakosti organskih oblikovanj? Zakaj potem tu ne vlada noben zakon enakosti kot pri živalih, katerih organizmi so mnogo bolj istovrstni kot človeški?
- 24.18 Vse živalske rase imajo svoj tip, svoj karakter, brez izmenjujočih se psiholoških pojavov blaznosti in slaboumnosti [Blödsinn], do katerih pogosto pride v človeških organizmih. Pri ljudeh se duhovni darovi izmenjujejo veliko bolj raznoliko, kar pa nikakor ni v logičnem sosledju z majhnimi razlikami v organski zgradbi in vsebnosti fosforja v možganih.
- 24.19 To naj bi ljudem dokazalo, da motorični element ne leži samo v materiji, ampak da obstaja zakon *nad* materijo, gibalo in oživljevalec, ki materijo oblikuje.
- 24.20 Človeški možgani se prek mišljenja izoblikujejo, s tem pridobijo na nagubanosti in vsebnosti fosforja, prek motorične sile torej postanejo *zmožni preoblikovanja* [umgestaltungsfähig].
- 24.21 Duh se izoblikuje v skladu s svojo individualnostjo, prek misli. Le kakšna sila mora biti misel, da povzroči

- nekaj takega! Vi veste, da se možgani preoblikujejo; to pa lahko povzročita le sila in gibanje!
- 24.22 To silo imenujete misel; toda kaj *je* misel? Misel vendar ne morejo biti možgani *sami*, ko pa se ravno ti prek nje preoblikujejo.
- 24.23 Z natančnejšimi raziskavami vedno bolj in bolj zadevate ob prisotnost duha, ob nekega gibalca, ki ga ni mogoče raziskati, a čigar prisotnosti v živem telesu ni mogoče zanikati. Pozitivno odkriti duha v človeku, dušo v živali, je bistveno težje kot pa pojasniti vse raziskave, ki v možganih in organih vidijo zgolj čisto silo.
- 24.24 Ko se Duh utelesi, išče organe, ki mu dajejo čuten izraz. Najde jih v človeku, saj poseduje tiste miselne in čutne organe, ki ustrezajo mislim in občutjem duha.
- 24.25 Duh, ki oblikuje koncentrirajočo središčno točko fetusa, v tem iz svoje duhovne središčne točke razvije čute in organe.
- 24.26 Nižji duh jih razvije manj in postane manj nadarjen človek; višji duh pa jih razvije popolneje in postane nadarjen človek.
- 24.27 Človeški čuti in organi se po normalnem rojstvu tako v celoti identificirajo z duhom, da ta izgubi spomin za nazaj in zdaj na Zemlji misli in čuti s človeškimi čuti in organi.
- 24.28 Če bi otroku izrezali del njegovih možganov (isto se sicer zgodi prek preobrazbe otroških možganov v vodi), bi videli, da bi ta otrok ne bil več zmožen misliti, saj bi s tem *duhu zmanjkal* organ v človeškem telesu in ne bi našel več čutnega izraza duhovne misli, *orodja* za njegovo izrazitev; ne pa zgolj in samo iz čisto materialnega razloga izgube možganov, ki naj bi *sami* mislili in *edino* v katerih naj bi ležala misel.
- 24.29 Enako je pri skopljencih, katerih duh zaradi odvzema čutnih organov ni manj čuten kot duh drugih ljudi, ki se jim čutna občutja izrazijo v organih. Iz tega sledi,

da tudi ko utelešenemu duhu v človeškem organizmu *manjka ta ali oni* čutni izraz njegovih duhovnih lastnosti, on sam te lastnosti *kljub temu ima*, on sam je *kljub temu tam*, le da se, *umaknjen* vase, ne more izraziti.

- 24.30 Ljudem ostaja uganka, koliko vzgoja in zunanji vtisi prispevajo k izoblikovanju duha. Človek, ki od otroštva ni slišal človeškega glasu, bo lahko zgolj artikuliral, ne bo pa mogel govoriti, in tako je z vsemi njegovimi gibi, njegovim načinom prehranjevanja, njegovim duhovnim izoblikovanjem. Vsi ti podivjani ljudje so potem res sposobni oblikovanja, a vendar zgolj do določene nizke stopnje. To dokazuje, da duh, ko je enkrat utelešen v človeško organsko telo, *izgubi na samostojni sili in lastnem* gibanju [Selbstkraft und eigene Bewegung]. Prek popolne asimilacije z organizmom in čuti telesa je zapadel v *odvisnost od njih*; na Zemlji njegovo popolno duhovno izoblikovanje kot človeka *ni* odvisno *samo* od organov, ampak tudi od *zunanje, oblikujoče sile*. Kajti zunanje oblikovanje in vzgoja učinkujeta na čute in se v njih združujeta z *notranjo* oblikujočo silo *duha*, kar naredi *umnega, mislečega človeka* kot *celotnost*.
- 24.31 Človeški organizem, *oživljen z notranjim motorjem, vzgojen z zunanjo oblikujočo silo*, je oblikovan človek.
- 24.32 Človeški organizem brez motorične sile je mrtev in ne potrebuje več zunanje oblikujoče sile. Človeški organizem z motorično silo, ampak brez zunanje izoblikovanosti, je divji surov človek, ki živi instinktivno, toliko sposoben oblikovanja, kot mu to dopuščajo njegovi neizurjeni živci in organi.
- 24.33 Napačno motorično oživljen organizem je, v kolikor so poškodovani možgani ali drugi organi, nesposoben človek.
- 24.34 Ko je torej duh utelešen, je kljub temu, da *izoblikuje*

- organe in je njihov gibalec, vendar odvisen od njih in tudi od zunanje oblikujoče sile (vzgoje).
- 24.35 Ta slednja ima najprej učinek na čute; ta učinek se *združi* s silo duha, notranje oblikujočo v čutih, in tako proizvede celotnost misli, občutij, izražanj.
- 24.36 Če manjkajo zunanji vtisi, miselni organi ne dobijo dela, gibanja, postanejo neprožni in človek živi kot žival, instinktivno po potrebah telesa.
- 24.37 Duh ne premore sile, da bi samostojno deloval prek organov, da bi lahko ljudi brez zunanjega oblikovanja samostojno učil *govoriti*, *brati* ali *pisati*. Tak duh, ki mu manjka zunanja sila oblikovanja, žaluje nad svojimi organi, ki pred njegovimi očmi postajajo neprožni, ne da bi jim lahko priskočil na pomoč. To je vselej veliko kesanje oziroma kazen.
- 24.38 Duh prinese talente, lastnosti, darove, vedenja [Wissenschaften] s seboj v človeške organe, ki dobro vzpodbujeni prek zunanjih vtisov pridejo do izoblikovanosti.
- 24.39 Če se duh popolnoma asimilira v organizmu in čutih, je to normalen, zdrav človek. Duh pa se lahko v svoji motorični sili v večji ali manjši meri skoncentrira na ta ali oni organ, kar povzroči disharmonije, neenakosti, bolezni, duhovne motnje [Geistesstörungen].
- 24.40 Pogosto se duh med organizem porazdeli samo *napol*, kar iz človeka naredi napol duhovno življenje ali slaboumneža. Duh se napol odtegne [entziehen] od telesa, pusti življenjski princip v njem, in tako namesto normalnega človeka nastane slaboumen, a sicer zdrav človek.
- 24.41 Normalen človek se *giblje* in je *oživljen*; pri slaboumnih se gibalec odtegne od organskih učinkovanj in pusti oživljevalca delovati samega.
- 24.42 Odtegnitev gibalca iz organizma nima za posledico njegove smrti, v kolikor oživljevalec ostane v telesu.

- 24.43 Rekli smo, da človeka sestavlja *troje*: duh oziroma gibalno, živčni duh oziroma oživljajoča sila, telo oziroma snov.
- 24.44 Ampak zdaj vemo, da sta duh in živčni duh fluidno povezana in da se ta vez prenese na fetus, ga oživi ter s součinkovanjem gibalca izoblikuje embrio.
- 24.45 Iz te celote nastane fluidna življenjska vez med duhom in telesom, duševno življenje, ki oba povezuje. Ta fluidna življenjska vez je *raztegljiva*. Prek njene raztegljivosti se lahko duh ali gibalec od telesa oddalji, ne pa tudi od njega loči. Telo potem *samo* [allein] prek oživljajoče sile živi kot živali in če to stanje ostane permanentno, živi duševno slaboumno in zgolj trenutno duhovno, se pravi, le takrat, ko se duh v svetlih trenutkih izrazi ter spet asimilira v telesu. Tu sta dva primera slaboumnosti, pravkar navedeni in prej omenjeni primer organske napake.
- 24.46 Raztegljivost fluidne življenjske vezi ima velik domet in je nujen zakon za človeški organizem in njegov duh. V tem leži zakon spanja. Gibalo giblje organe z miselno in čutno silo [denk- und fühlkräftig]; življenjska sila v fluidnih vezeh oživlja telo. Nenehno gibanje bi obrabilo človeški organizem, zato se, kadar je ta utrujen, obnemogel, potreben organskega miru, gibalec iz njega umakne in pusti telo v organsko mirujočem, duševno oživljenem stanju, v spanju. Tudi gibalec potrebuje ta mir, ki zanj pomeni svobodnejše duhovno gibanje.
- 24.47 Večkrat pride do zrahljanja življenjske vezi, kar bomo obravnavali v naslednjem poglavju.
- 24.48 Življenjska vez ima zdravilno silo, kadar je telo bolno, in uničevalno silo, ki organsko zmede, kadar gibalec vleče in želi svojo popolno svobodo.
- 24.49 Pretrganje te življenjske vezi pomeni smrt, ločitev živčnega duha in duha iz telesa, kar je izmenjava

- snovi in lastnosti: izmenjava snovi pri razkrajanju ne-oživiljenega telesa, izmenjava lastnosti pri spremembi človeka v duha in človeških organov v živčnega duha.
- 24.50 Človek ve, da živi in umre, *kako* in *zaradi česa*, pa je zanj uganka.
- 24.51 Znanost zanika duhovno oživiljenost človeka, ki jo na kratko imenuje »življenjska sila«. Pozna kemični razkroj telesa in vse njegove sestavne dele, ne najde pa duha, ki ga oživlja, zato ga tudi zanika.
- 24.52 To je zdaj resnično neznanstveno početje! Če bi vam kdo pred 100 leti opisoval telegrafe ali vam razlagal kaj o fotografiji, bi ga morda zaprli kot norca; oboje pa sta danes *resnično prisotni* stvari, ki sta bili v svojih principih prisotni že od nekdaj, samo da se takrat še ni našel človek, ki bi imel ključ do njunega odkritja.
- 24.53 Zato je prva dolžnost znanosti in vseh tistih, ki se hočejo učiti in sami sebe imenujejo raziskovalce, da so ponižni; ne pa da zanikajo stvari, o *neobstoju* katerih nimajo *niti enega veljavnega dokaza*.
- 24.54 Mar naj ne bi, medtem ko telo v preobrazbi kemično živi naprej, tudi *življenje*, ki ga je prej gibalo in se imenuje *duh*, prav tako imelo *sposobnosti nadaljnjega življenja*?
- 24.55 Smrt je pretrganje življenjske vezi, vpotegnitev [An-sichziehen] življenjske sile k duhu, je materialna preobrazba materialne snovi, duševna preobrazba življenjske vezi v živčnega duha, duhovna preobrazba duha v njegovem napredku. To je torej *trikratna preobrazba*.
- 24.56 Ker si *padel* zaradi čutnosti, se boš ti, človeški duh, čutno in boleče utelesil ter čutno umrl v mukah, čutil boš prelom življenjske vezi, občutil čutno ločitev.
- 24.57 Duhovi prejmejo inteligenco, svobodno voljo, ljubezen. Prek padca se prosta volja izrodi v instinkt, inteligenca v brezum [Unvernunft], ljubezen v čutnost.

Tako globoko potopljeni duhovi se šele po turnusu izmenjave snovi oziroma utelesitvah zbudijo iz svoje duhovne izrojenosti in omame, v kateri so kot duševni princip mehansko živeli.

- 24.58 Prebujeni v duhovno zavest so prejeli duhovni pouk in vodstvo, duhovno vodstvo, ki je *nad njihovo inteligenco*, oziroma duha varuha. Njemu nenehno sledeči in rotirajoči skupaj z naravnim zakonom kmalu spet prejmejo boljšo duhovno stopnjo in se preobrazijo v inteligentnejša ljudstva, kjer jih oblikuje in vzgaja tudi *zunanji* pouk. Brez preobrazbe, brez utelesitev ni nobene vzgoje, *nobenega napredka*.
- 24.59 Poglejmo si zdaj dualni prelom [Dualbruch] in njegove posledice: moški in ženska sta posledici ločenih dualov. Duhovna dvovrstnost se čutno izrazi v dveh spolih in v svoji čutni združitvi proizvede *tretjega: rojstva*.
- 24.60 Do ločitve dualov je prišlo zaradi neposlušnosti in čutnosti duhov. Fluidna vez, ki je združevala duale, je bila pretrgana in duali so bili razdeljeni v dva tipa duhov, dajajoči in prejemajoči tip; to se je v utelesitvah preobrazilo v dva spola, v moškega in žensko.
- 24.61 Ker si duh izoblikuje organizem, imajo tako podarjajoči duhovi moške, prejemajoči pa ženske organizme.
- 24.62 Prek obrnjenih [umgekehrte] utelesitev podarjajočega duhovnega principa v prejemajoče organizme in prejemajočega principa v podarjajoče organizme pride do psihičnih in fizičnih *odstopanj* [Ausschreitungen]. Nastanejo fizični dvospolneži [Zwitterdinge] med moškim in žensko, dvospolno življenje [Zwitterleben] in fizične *nenaravnosti* [Unnaturen]. Takšne prevrnjene [gestürzte] utelesitve so pogosto vzrok težkih nosečnosti, neurejenih menstruacij, zgodnjih porodov; to so odstopanja od zakona, ki ustvarja v podobnostih. Pogosto pa duhovi svojo svobodno vo-

- ljo v odstopanjih in derotiranjih uporabljajo protizakonito.
- 24.63 Resnično harmonična utelesitev je tista, ki sledi rotirajočemu zakonu, življenjskemu turnusu, ne pa samovoljna.
- 24.64 Po prelomu duala ostanejo posamični dualni duhovi sorodni, njihova duhovna in fluidna *ponovna združitve* je zakon, h kateremu morajo *stremeti*. Za doseg tega zakona so prejeli ljubezen, ki pa so jo naredili tako čutno [versinnlichen], da je srečanje dualov na Zemlji v čutni zakonski zvezi duhove stalo veliko truda in bojev.
- 24.65 Pod življenjskim turnusom razumemo nanežno rotirajoč naravni zakon. Življenjski turnus je za duhove *krog zakonitih preobrazb*, ki vodijo k doseganju višjih stopenj.
- 24.66 Duh, ki rotirajoč skupaj z zakonom zakonito izpolnjuje svoj življenjski turnus, hitro koraka svoji duhovni osvoboditvi in izoblikovanju naproti. Derotirajoči duhovi padajo navzdol in tisti, ki ne rotirajo skupaj, ostanejo stacionarni.
- 24.67 Zakon je Božja milost, saj je to vključitev protizakona v zakon depotence in potence.
- 24.68 Življenjski turnus vsakega duha leži v zakonu števil, ki ga mora, število za številom, izpolniti v trikotniku duha, sile in snovi. Doseči eno konico pomeni doseči eno stopnjo po končanem življenjskem turnusu; odstopanja so odmik [Abweichen] od krakov, derotacija iz ravne poti. Stacionarno [Stationäre] je ostajanje na mestu, skupno rotiranje pa je izoblikovanje trikotnika, izpolnitev zakona števil. Najprej je potrebno iti skozi velike čutne življenjske turnuse v vseh njihovih depotencah, potem pa skozi velike fluidne življenjske turnuse v vseh njihovih potencah.

25. POGLAVJE

DUHOVNI DAROVI LJUDI

- 25.1 V prejšnjem poglavju smo vam rekli, da gibalo od znotraj in zunaj učinkuje prek organov in da zunanji vtisi učinkujejo od zunaj navznoter prek čutov, kar privede do gibanja in asimilacije obeh teh učinkovanj, do izrazitve v organih ter v duševnem življenju prek misli.
- 25.2 Človek ima duhovno, duševno in čutno življenje. Če so ta tri v zakonitem ravnotežju, je zdrav, sposoben in normalen človek. Če prevladuje čutno življenje, je surov človek; če prevladuje duševno, je preprost, pa vendar sposoben človek; če prevladuje duhovno, je odličen, zelo obdarjen človek, navadno s slabotnim organizmom.
- 25.3 Pogosto si duh prek duševnega življenja izoblikuje organsko svobodo, to pomeni, duhovno osvobojenost od organov, prek zrahljanja fluidne življenjske vezi.
- 25.4 To privede do nenormalnih ljudi, histeričnih organizmov, ki živijo bolj duševno-duhovno kot čutno-duševno. Ljudje te pojave imenujejo histerija in somnambulizem.
- 25.5 Ti pojavi so prisotni samo v zrahljanju in raztegljivosti fluidne življenjske vezi, ki jo povzroči gibalo.
- 25.6 Živčni krč je pogosto posledica tega, da je gibalo zaradi prevelikega raztezanja fluidne življenjske vezi tako izstopilo.

- 25.7 Somnambulizem je v človeškem organizmu povzročen z raztezanjem te fluidne življenjske vezi. Duh postane svobodnejši in človek, namesto da bi mislil in čutil čutno-organsko, misli, čuti, vidi in sliši duhovno-duševno, kar se v organih odrazi [wiedergeben] kot refleks. Ker v tem primeru vselej vidi, sliši in občuti samo individualni duh človeka, ter v ta namen svoje človeške organe uporablja kot povračitelje refleksa [Reflex-Wiedergeber], obstajajo tako v tem polčutnem, polduševnem življenju stopnjevanja, individualni nazori, ki izvirajo iz *individuum*a samega, ki vidi, sliši in čuti v skladu s svojo *duhovno stopnjo*.
- 25.8 Vsi psihični pojavi, ki se v človeku izrazijo prek raztezanja fluidne življenjske vezi, so duševne in duhovno individualne vrste. Organizem je pri tem v nenormalnem stanju, bolan, v disharmoniji, v organskem stanju spanja in pri močnem raztezanju življenjske vezi potrebuje veliko manj hrane.
- 25.9 To je stanje, ki potrebuje zdravljenje; prvič, ker ga človeški organizem ne more prenesti, drugič, ker gre tu pogosto za derotiranje *lastnega duha*, ki *neposlušno* in tudi *naduto noče sprejeti* čutno-človeškega življenja, utelesitve. Ker ima vse svoj protizakon, svoja stopnjevanja, ima svoje protizakone in stopnjevanja tudi to duhovno-duševno stanje.
- 25.10 Ljudje tega stanja niti njegovega zdravljenja do zdaj niso dojeli niti razumeli.
- 25.11 Sodobne študije so tiste, ki v zdravniško znanost prinašajo prevrate in napredke.
- 25.12 Obstaja pa še druga vrsta psiholoških pojavov, ki se od te prejšnje precej razlikuje. To so tako imenovani *mediji*, ki pišejo, govorijo, vidijo, slišijo, zdravijo; in sicer *ne* po impulzu lastnega motorja, ampak po impulzu *tujega gibala*.
- 25.13 Pri medijih mora biti troje v človeku, duh, duša, telo,

harmonično uglašeno, *zdravo*, če naj bodo *dobri* mediji, sredstvo čistega prenosa [Mitteilung].

- 25.14 Tu *ne* pride do nikakršnega raztezanja življenjske vezi. *Lastnemu* se zgolj pridruži neko *tuje* gibalo, ki se *gibajoče* izrazi prek *oživitve* in *organizma* medija; tako *nadomesti* naravni motor, ki mehansko *sledeče* tujemu postane *mehanski* medij.
- 25.15 Ko se torej raztelesen duh želi izraziti ljudem, se posluži *duševnega* in *organskega* življenja človeka, zaradi česar se duh *nikoli* ne more izraziti *povsem svobodno*, ampak vselej samo *bolj* ali *manj mehansko*.
- 25.16 Medijstvo [Medienschaft] *ni* organsko nenormalno stanje človeka; to je zamenjava lastnega gibala s tujim, zato bo človek v trenutku motorične zamenjave mislil, čutil, govoril, pisal drugače, se pravi, samemu sebi *tuje*.
- 25.17 Vsi ljudje so bolj ali manj mediji, z večjo ali manjšo motorično zamenjavo; glede tega obstajajo velike razlike in stopnjevanja.
- 25.18 V mehaničnih medijih pride do popolne motorične izmenjave [Wechsel], tako da lastni duh temu, ki ga zamenja, mehansko sledi *ne da bi sam deloval* in *mislil* ter *mu prepusti prosto polje*. V tem *umiku lastnega gibala* obstaja zdaj *na stotine stopnjevanj*, ki jih povzroči lastno gibalo. Pri nekaterih ljudeh ima motorično občevanje zgolj zunanji organski učinek, pri drugih duševnega. Prvi ljudje pridejo prek organskih izrazitev od zunaj do občutij in misli, ki so jim tuja. Drugi spet postanejo napol mediji prek duševnih vtisov, ki jih sprejemajo in vračajo.
- 25.19 Motorična zamenjava [Ersetzung] v medijih lahko, če do zamenjave [Ersatz] pride prek zlobnih in nižjih duhov, v medijih povzroči tudi bolezni, krče najhujše vrste, tako imenovane *obsedenosti*. Vendar pa ima to zmeraj duhovno osnovo v kazni oziroma pokori za

- prejšnje napake prizadetega.
- 25.20 Toda to je že področje posebnih študij o številnih zdravljenjih [Kuren] in dokazih ozdravljenja, ki bi jih človeštvu radi prikazali v naslednjih delih.
- 25.21 Znanost o duhovnih spokoritvah in vklinitvah ter iz tega sledečih organskih boleznih bo vrgla veliko luč na tako nepoznane uganke psihičnega trpljenja in stanj človeštva.
- 25.22 *Resnica* je, da se raztelesi izražajo, in sicer preko ljudi; *zakon* pa je, da za to potrebujejo silo, snov, saj se vse zgodi prek duha, sile in snovi. Da bi se izrazili, se raztelesi utelešenih poslužujejo prek zamenjave motoričnega elementa, prek učinkovanj na organe in duševno življenje. Do zdaj so sredstvo svojega izražanja našli *zgolj* v človeškem telesu. Če pa bi *komplekse* lahko *kemično* in *s pomočjo sile* [kräftlich] sestavili v obliko, bi se raztelesi izražali prek *teh*.
- 25.23 Če bi lahko kemično in s pomočjo sile sestavili fetus in ga položili v življenja sposobne elemente, bi ta zagotovo, oživljen prek vselej rotirajočega duhovnega principa, počasi postal embrio, kajti duh in življenjski princip si za oživitev iščeta sebi adekvatno silo in snov; če sta *tidve* tu, bosta na ta način *ravno oživljeni*. S tem pa smo le ponovili zakon, da je prek duha, sile in snovi vse, kar je prisotno, popolna, živa, dejavna stvaritev.
- 25.24 Postavite k duhu njemu adekvatno silo in snov v kompleksu; tako boste iz tega prej nemega kompleksa dobili inteligentno izrazitev. Do zdaj imamo ta kompleks, to možnost izrazitve samo v človeku, zato se tudi izražamo *zgolj* prek njega.
- 25.25 »*Sleherni človek je medij*« je zelo pomenljiv stavek, ki pomeni: sleherni človek ima poleg svojega lastnega, motoričnega življenja tuje, sebi *nelastne misli* in občutja.

- 25.26 Največji talenti so polovična medijstva, imenovana tudi navdihi. Izvirajo napol iz lastnega, napol iz tujega gibala.
- 25.27 Človek je zunanjim vtisom izpostavljen čutno in duševnim oziroma živčno-duhovnim vtisom duhov *duševno*. V tem najdete skušnjavo vzbujajoči in dobri glas vesti: duševno občutenje [Empfindung] čuti oba vpliva in ju prenese na gibalo.
- 25.28 Tako je vsak človek bolj ali manj medij, izpostavljen prišepetavanju duhov. Ti vplivi so pomembnejši kot ljudje slutijo; prav tako se med seboj razlikujejo, od najvišje čistosti pa do najglobljega protizakona, tako kot razlike obstajajo tudi pri ljudeh in duhovih.
- 25.29 Človek je svoj razum in krščanski nauk prejel, da bi v tem ločil zlo od dobrega, izrojenost od zakona.
- 25.30 Pri nekaterih ljudeh se medijstvo izoblikuje v *dar*, katerega zmožnost [Fähigkeit] leži v posebni prožnosti živcev. Tako kot druge talente, je treba tudi ta dar uriti, da se *izpopolni*. Ker leži izpopolnitev v čistosti, preprostosti in resnici duhovnih prenosov, je za izoblikovanje medija potrebno samooplemenitenje, ponižnost in strogo moralno, religiozno vodstvo.
- 25.31 Tako nadarjeni ljudje imajo *duhovno* in *zdravstveno potrebo* po izurjenju svojega, v takšnem primeru *vselej mehanskega medijstva*, saj jih k temu nagiba prožnost njihovih živcev in to medianimično vajo *zahteva*.
- 25.32 Zakon podobnosti in relativnosti deluje tudi tu. Tako bo dober človek nase pritegnil dobre duhove. Čisti visoki duhovi se izražajo prek čistih medijev. Protizakon nima moči nad čistimi, pojavi se zgolj kot nekdo, ki zbujajo skušnjavo [Versucher]. V človeškem telesu utelešenega duha zakona [Gesetz-Geist] ni mogoče nikoli motorično zamenjati z duhom protizakona, to je namreč *fluidno* in *duševno nemogoče*, saj je zakon

- nad* protizakonom in ta nanj ne more učinkovati z izpodrivanjem, ampak le s skušnjavo. Ta *zakon* velja tudi za to, kar imenujemo obsedenost. Tu je potrebno glede medijstev ostro poudariti zakon, da podobno poraja podobno.
- 25.33 Noben človek ne bo sledil zlobnim vplivom *proti* svoji volji; lastni gibalno je *vselej* močnejše od tujega, ravno zato, ker ima *voljo*.
- 25.34 Pri somnambulizmu smo rekli, da je raztezanje fluidne vezi za organizem *nezdravo* stanje, ki naj bi ga bilo potrebno pozdraviti. Tu pravimo, da je mehansko medijstvo nadarjenost, ki človeka *ne* potegne iz njegovega normalnega stanja, ampak je to zanj zgolj *potrebno* izvajanje, če sta prisotni prožnost živcev in nadarjenost.
- 25.35 S tem smo želeli nastanek tega celotnega dela pojasniti po njegovih naravnih zakonih. Kajti nastalo je prek *popolne motorične zamenjave* in povsem mehničnega sledenja lastnega motorja našemu motoričnemu, vodečemu gibanju.
- 25.36 Ker obstajajo duhovi in ker živijo v vseh krogih, se morajo izraziti tudi motorično, prek svojega živčnega duha, če želijo to za ljudi narediti vidno ali slišno; za to uporabljajo človeške organizme.
- 25.37 Tu želimo medijstvo in somnambulizem videti ločeno; prvo kot obdarjenost, ki ne kvari človeškega zdravja, drugo kot disharmonijo oziroma ozdravljivo histerijo.
- 25.38 Raztelešeni se od utelešenih ločijo samo po čutih, torej ne popolnoma.

26. POGLAVJE

OPAŽANJA O MAGNETIZMU IN ELEKTRIKI ZEMLJE

- 26.1 Ko spoznate čisti izvor magnetizma kakor tudi globoko depotenco Zemlje, vidite, da je vse, kar na Zemlji imenujete *magnetizem*, *elektro-magnetizem*.
- 26.2 Tu lahko v skladu z našimi pojmi in znanjem govorimo le o več ali manj elektrike v magnetizmu, nikoli pa ne o *nepomešanem magnetizmu*.
- 26.3 Rekli smo, da je magnetizem fluid, katerega najvišja potencia leži v prasoncih in ovoju povsem čistih duhov. Magnetizem je prisoten v vseh depotencah fluidno-duhovne, ne pa v tistih fluidno-materialne vrste. In sicer tako, da je na Zemlji, ker je kot fluid človeškemu očesu neviden, znan zgolj kot sila. V svoji najbolj grobi depotenci je torej magnetizem človeškemu očesu kot fluid neviden, znan zgolj prek njegove atrakcijske sile, zaradi česar ga ima človek preprosto za silo.
- 26.4 A vendar je on duh, snov, sila, se pravi, duhovni magnetizem v živčnem duhu duhov, snovni magnetizem v organizmih Zemlje, sila pa prek svoje atrakcije. V teh treh lastnostih je dvovrsten: električen in magneten, repulziven in atraktiven.
- 26.5 Stopnjevanja stvari in njihove preobrazbe ljudi pogosto odvrnejo od *prarodu*. Tako je s pojavi magnetizma in elektrike na Zemlji, ki prihajajoč iz *prarodu* v svojih *depotencah* postanejo *protizakoni*.

- 26.6 Ti protizakoni so *poli*. Na severnem polu prevladuje magnetizem, na južnem polu elektrika, slednje pa bi dokazala tudi *elektro-magnetna igla*.
- 26.7 Obstaja dvojni elektro-magnetizem: živalski in duhovni. Živalsko leži elektro-magnetizem organsko v Zemlji, rastlini, živali, človeku; duhovno v živčnem duhu duhov in v fluidni življenjski vezi ljudi.
- 26.8 Organsko leži v živcih, v krvi ljudi in živali, v celicah rastlin in Zemlje. Popsod je dvovrsten, električno podarjajoč, magnetno prejemajoč. Magnetizem je prijetno hladen, živcem daje prožnost, krvi temperaturo. Elektrika je neugodno mlačna, živcem da elastičnost, krvi gibanje. Rekli smo, da je elektro-magnetizem za ljudi kot fluid neviden; vendar pa zanje ni neviden kot odična svetloba. Vi veste, da so padajoči duhovi prek depotence svoj živčni duh preobrazili iz magnetizma v elektriko. Posledično se vsi duhovi utelesijo že z elektro-magnetnim živčnim duhom in prenesejo te lastnosti na fluidno življenjsko vez, ki jih asimilira v človeški organizem. Višji duhovi so zdaj v svojih učinkih bolj magnetni, nižji duhovi bolj električni.
- 26.9 Obe vrsti se v človeku izoblikujeta v nadarjenostih in medijstvih: prva čisto in *resnično*, druga protizakonito *neresnično*. Zato obstaja ravno toliko medijstev in nadarjenosti, kot je duhovnih individualnosti in elektro-magnetnih živčnih duhov. V človeku imamo torej dve vrsti magnetizma in elektrike: organsko, ki daje živcem prožnost in elastičnost ter krvi toploto in gibanje; ta leži v človeškem organizmu. Potem imamo duhovni magnetizem in elektriko, ki ležita v fluidnih življenjskih vezeh.
- 26.10 Z organskim magnetizmom bo človek proizvedel čutne efekte, z duhovnim magnetizmom duhovne efekte, kot na primer medijstva. Naj še na kratko re-

- čemo, da je somnambulizem organski efekt magnetizma. Zrahljanje življenjske vezi je izvlečenje duhovnega magnetizma, *osamljeno* zaostajanje [alleiniges Zurückbleiben] organskega magnetizma, ki potem s telesom ali kot magnet ostane v oblasti magnetizma.
- 26.11 Duševno-organsko življenje brez duhovnega magnetizma je podvrženo vplivu močnejšega organskega magnetizma.
- 26.12 Vendar duhovni magnetizem ni *nikoli* podrejen organskemu, ampak *višjemu duhovnemu* magnetizmu. To se vidi pri duhovno močnih medijih, ki prek organskega magnetizma ne morejo *nikoli* zapasti v somnambulno stanje; pač pa mehanski mediji postanejo ekstatični prek nekega višjega duhovnega magnetizma, prek nadomestnega gibala.
- 26.13 Tu želimo omeniti živali, ki imajo duševno-organski magnetizem, ne pa tudi duhovni elektro-magnetizem. Vse lastnosti živali so organsko-duševno-mehanske; prek duhovnega učinkovanja so sposobne urjenja [abrichtungsfähig].
- 26.14 Človeška civilizacija in oblikovanje imata povratni učinek na krotitev in vzgojo živali; človek jih lahko izuri tako daleč, kot to dopuščajo njihove duševne lastnosti.
- 26.15 Ker bomo, kot že omenjeno, izdali knjigo naših lastnih študij o medijstvih, magnetizmu in najrazličnejših psiholoških pojavih, smo v tem poglavju magnetizem in elektriko omenili le na kratko in nakazali njihov prarod, njihovo dvovrstnost v duhu, sili in snovi.

III. KNJIGA

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

27. POGLAVJE

1. POTENCIRANJE

- 27.1 Potek poenotenja in potenciranja se začneja: v logiki prek absorbiranja depotenciranega, v preobrazbah duha, sile, snovi; v zakonu števil prek delitve in odštevk [Subtraktion] depotenc v potencah.
- 27.2 Tako kot smo s seštevkom in zmnožkom v spiralnem gibanju navzven, prek pomnogoterjenja in zgostitve, dosegli depotenco, tako želimo zdaj prek delitve in odštevk v notranjem absorbirajočem spiralnem gibanju, prek poenotujočih potenc, spet priti do naše izhodiščne točke, trojega.
- 27.3 Liki števil se poenotujoč ali odštevajoč preobražajo od stopnje do stopnje, dokler v realnem, konkretnem ali abstraktnem ne pridemo do trojega.
- 27.4 Smo v najgloblji depotenci šestega sončnega kroga.
- 27.5 Zamislite si, da ima vsak izmed sistemov šestega kroga prav tako svoje lastne depotence, v povsem enakem zakonu števil in formatu likov, kot je ta v 15. tabeli; tako dobite pojem stopenjevite mreže [Stufen-Netzes], ki drži skupaj vesolje v veliki celoti.
- 27.6 Duh, sila in snov oživljajo in vodijo potenco, tako kot so oživljali in vodili depotenco.
- 27.7 Potenciranje se prične pri duhu, pri motoričnem principu, in se prenese na silo in snov. Bog svoje prvorojence pošlje na poslanstva v stopnje depotence, da tamkajšnjim padlim duhovom prinesejo *ponovno duhovno rojstvo* in *prebuditev* iz protizakona.
- 27.8 Takšno božansko misijo je kot *Božji Sin na Zemlji* izpolnil *Kristus*, On, ki je resnično Duh Njegovega Duha, Božji Sin, drugačne bitnosti [Wesenheit]

- kot vaši in naši rajski duhovi. Takšna misija je za izvršitelja, za Mesijo, *velika muka, strašna žrtev*, ki jo prenese zgolj iz ljubezni do Očeta, iz ljubezni do duhov in zato, da bi premagal [bezwingen] protizakon.
- 27.9 Prvorojenci Boga, ki so v svoji ljubezni, v svoji sili, v svojem vedenju [Wissenschaft] postali v vseh svojih lastnostih eno, ti Božji sinovi v svojem duhovnem poenotenju, v svoji podobnosti oblikujejo dvoje v eno.
- 27.10 Kristus je zato povedal božansko resnico, ko je govoril: »Prihajam od Očeta, grem k Očetu, Oče in jaz, midva sva eno«. Nikoli ni rekel, *jaz sem* Oče, ampak je samega sebe postavil zgolj za Sina, ki stoji ob Očetu, in tako tudi je.
- 27.11 Kristus je v svojem nauku prinesel duhovne zakone, duhovno ljubezen, bratstvo, žrtvovanje, samousmrtitev [Selbstötung], odmik od čutnosti [Entsinnlichung].
- 27.12 Resno in mogočno, pa vendar milosti polno stoji tu krščanstvo! Sila Duha, ki je tu: s seboj prinaša ljubezen, milost, upanje.
- 27.13 Da, ljudje, verujte v Kristusovo besedo, to je zakoni to božanska resnica, najdragocenejše, kar imate od duhovnih darov.
- 27.14 Verjemite v moč [Kraft] Kristusove odrešitve. Kdor v to verjame, bo blažen.
- 27.15 Kristus ni prišel, trpel in umrl samo za peščico zemljanov. Prišel je za *vse padle duhove*, ki so sledili protizakonu, da bi jih prek novega duhovnega rojstva, prek sledenja njegovemu božanskemu nauku odrešil vsesplošnega izvirnega greha, protizakona. *Prek utelesitev na Zemlji bodo padli duhovi deležni zaslug Kristusove smrti*. Ko na Zemlji prejemajo njegov krst, ko sledijo njegovemu nauku ljubezni in odrekanja, nase pritegnejo Božjo milost.
- 27.16 Krščanski krst ni gola forma, ni blaznost [Wahnwitz].

To je vstop v krščanstvo, v njegove nauke in zakone ljubezni in izpopolnitve; prek tega je krst duhovni prejemnik *Božje milosti*. Krst je *vstop v udeleženo* v *Kristusovi zaslugi*. Sleherni duh se, *zavedajoč se krščanstva*, utelesi na Zemlji in *dvakrat* huje se morajo pokoriti tisti, ki se kažejo nevredne duhovne milosti, prejetega krščanskega krsta. Takšni za spokoritev nepripravljeni [unbussfertige] ljudje ne dojamejo in ne spoznajo milosti Očeta, zasluge Sina.

- 27.17 Kristus je prinesel odklik od čutnosti. Zakonska zveza je postala sveti zakon, katere strogo, zvesto upoštevane, vse do *misli*, je krščanski zakon, saj Kristus pravi, da lahko zakonsko zvezo prelomi že misel.
- 27.18 S svetostjo zakonske zveze je rojstvo prejelo svojo posvetitev, svojo sveto resnost, tako kot je prejelo svojo veliko odgovornost s prejemom krsta, z vstopom v krščanstvo.
- 27.19 Z vero v Kristusovo zaslugo in Kristusovo obljubo poenotenja z Njim je smrt postala odrešitev.
- 27.20 Tako je čutnost prek krščanstva prejela svoje prvo potenciranje, duhovno posvetitev v zakonski zvezi, v rojstvu in smrti.
- 27.21 Poduhovljeno in sveto življenje se je na začetku krščanstva polastilo človeštva in dosežene so bile resnično duhovne stopnje, dokler ni človeštvo znova pričelo iz duhovnega delati čutno [das Geistige zu versinnlichen], materializirati besedo.
- 27.22 Krščanstvo je, kot so naznanili Mesija in njegovi apostoli, *poenotujoča duhovna sila, potenciranje navzgor k Bogu*.
- 27.23 Kje je človeštvo danes? Kristusova odrešeniška smrt, zasluga in čisti izvor iz Boga so *zasmehovani* kot preživete stvari in pravljice iz predcivilizacije. Krst postaja nepotrebna forma, katere duhovna sila je prav tako fikcija.

- 27.24 Zakonska zveza je vez, ki jo je mogoče pretrgati, čutnost je zakon, prelom zakonske zveze pa naravna posledica obeh.
- 27.25 Materializem je nasprotje [Gegensatz] Kristusove besede. Samostojno želi ustvarjati; v tem se skriva veliko gibanje duhov protizakona, ki se ljudi polastijo prek njihove šibke strani, prek želje po vedenju, da bi se zapodili proti Božjemu nauku duha, ki ga lahko samo napadajo, *ne* morejo pa ga uničiti! Kristusova pojavitev na Zemlji je kot *božansko poslanstvo* duhovno potencirajoče gibanje v notranjost, k enemu, k Bogu, to gibanje pa poteka že stoletja; opraviti mora prehode. Prehod je pogosto videti kot *retrogradiranje*, pa vendar to *ni*, obstaja le skupno rotiranje [Mitrotieren] oziroma napredovanje ali pa *ostajanje na mestu* oziroma *nerotiranje*.
- 27.26 Nerotiranje je pogosto videti kot retrogradiranje, tako kot je tudi prehod pogosto videti kot korak nazaj, ker gre v ekstreme in lahko zgolj prek izživetja [Ausgären] protizakonov doseže notranje spiralno gibanje potence. Tudi v človekovem duhovnem izoblikovanju, v vseh razvojih, so prehodi pogosto videti kot koraki nazaj, pa vendar to niso, vselej so protizakoni tisti, ki se kot ekstremi pri prehodu potencirajoče odbojno srečujejo.
- 27.27 Snovno očiščenje oziroma potenciranje svetov se zgodi zaradi odmetavanja ognjenih obročev, kakor ste videli v napredovanju poglavij. Ko so duhovni protizakoni dosegli svoj višek, sta svoj višek zrelosti za izrojevanje [zum Herausgebären] dosegli tudi sila in snov, kar se zgodi prek odmetavanja ognjenih obročev.
- 27.28 Ta proces duhovnega, silnega in snovnega izločanja in bistrenja je primerljiv s sodnim dnem oziroma poslednjo sodbo, o kateri govori Kristus; z dnem, ko so prek izločitve ovce resnično ločene od koz, se pra-

vi, bolj potenciran duh, sila, snov od depotenciranega protizakona.

- 27.29 Jupiter in Saturn sta takšno potenciranje že opravila; tudi Zemlja ga je opravila, ko je v pradavnini izvrgla Mesec.
- 27.30 Pri takšnem potenciranju se boljši duh, sila, snov absorbirajo v jedro sveta kot višja potenca in iz sebe oddvojijo nižjega duha, silo, snov.
- 27.31 Potenciranje šeste stopnje se v njenih soncih in planetih začneja postopoma v obliki spiralnega kroga, tako da ta sonca, ki so bila z ozirom na peta. sonca zgolj relativne solarnosti, zdaj postanejo prave pete solarnosti, medtem ko se ta peta sonca prioblikujejo v četrta, četrta v tretja, tretja druga in druga v prasonca. Po istem zakonu postanejo planeti solarni.

Zakon števil

1. potenciranje

(od tabele 15 do 14)

27.32 Depotence bodo odštete. Ta celotni odštevek se mora ujemati s celotnim seštevkom v sledečih tabelah.

27.33 *Odštevek od tabele 15 do 14*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek	seštevek	odštevkov
30	90	180	300	realno	27
3	9	18	30	konkretno	81
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	abstraktno	162
27	81	162	270		<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
					270

27.34 *Delitev depotence z duhom, silo, snovjo ali s trojim:*

realno	konkretno	abstraktno
3 / 3 / 1	3 / 9 / 3	3 / 18 / 6
3	9	18
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>
0	0	0

- 27.35 V logiki se je tako nastala depotenca 3 tabele 15 prek delitve preobrazila v depotenco tabele 14, kar pomeni realno 1, spokorjeni duhovi.
- 27.36 V *konkretnem* delitev tabele 15 v 14 pomeni 3 ali: 1. spokorjeni duhovi, 2. polčutno življenje in 3. četrta sonca.
- 27.37 V abstrakciji ta delitev pomeni 6, ali: 1. spokorjeni duhovi, 2. trikratno potenciranje, 3. polčutno življenje, 4. trikrat potencirana sila, 5. četrta sonca, 6. trikrat potencirana snov.
- 27.38 Ko grejo duh, sila in snov prek tega trikratnega potenciranja, so izboljšani, spokorjeni duhovni princip; trikratno potencirani, manj materialni svetovi in snov, trikrat poenostavljena sila.
- 27.39 Izrojeni duhovi šestega kroga, ki so šli prek izmenjave snovi in lastnosti, morajo priti prek petega kroga neposlušnih, nadutih, čutnih duhov prek samoizboljševanja v krog manj čutnih; to storijo kot spokorjeni duhovi, ko grejo v prehodnih svetovih prek vseh preobrazb in zjasnitev.
- 27.40 Gosta utelešenja 6. kroga se preobrazijo v prve, druge, tretje vrste utelešenj petega in četrtega kroga, ki smo jih opisali že v depotenci; s tem so ti spokorjeni duhovi prestali boleče prehode smrti in rojstva.
- 27.41 Najčutnejše se je preoblikovalo v polčutno, prek odštevka oziroma absorpcije in prek delitve.
- 27.42 Vprašanje prenapolnjenosti je tako odpravljeno samo po sebi.
- 27.43 Isti principi, ki so se depotencirali in množili v krožnem spiralnem gibanju navzven, se odštevajoče potencirajo v spiralnem gibanju navznoter.
- 27.44 To je potek stvarjenja, v tem je relativna večnost protizakona, ki se nahaja v nenehnih trikratnih izločitvah.
- 27.45 Potem ko so spokorjeni duhovi dosegli neko stopnjo

napredka, bodo z manjšimi nalogami in poslanstvi poslani nazaj na svetove, ki so jih prej zapustili, da bi tja svojim bratom prenesli napredek, védenje in duhovno ljubezen. Prav tako kot sonca pošiljajo svojo krepilno [kräftigend] svetlobo na svoje planete, tako Bog pošilja te poboljšujoče se duhove na nižje svetove, da tam izpolnijo manjše naloge.

28. POGLAVJE

2. POTENCIRANJE (od tabele 14 do 13)

- 28.1 To je tek petega in četrtega v tretji sončni krog.
- 28.2 V likih vidite razrešitev [Auflösung] velikega trikotnika protizakona v zakon.
- 28.3 To je zadnja težka prehodna stopnja padlih duhov na poti v njihovo domovino. Stojijo pred vhomom v raje, ki so jih zapustili in v katere ne morejo znova vstopiti, dokler ne postanejo tem svetovom duhovno, silno, snovno adekvatni.
- 28.4 Izpolnjeni z duhovno ljubeznijo poboljšani duhovi v hrepenenju čakajo na vstop v svojo domovino, katere prehodna stopnja so svetovi tretjega kroga. Tu se izoblikuje še njihova inteligenca, njihova dualna ljubezen, njihova volja. To je stopnja velikih duhovnih preizkušenj, mnogih nalog, ki jih morajo izpolniti. Prestopiti stopnjo padca je v potenciranju zmeraj dvakrat težje.

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
27	81	162	270	realno	24
3	9	18	30	konkretno	72
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	144
24	72	144	240		<hr/>
					240

28.5 *Odštevek od tabele 14 do 13*

realno	konkretno	abstraktno
3 / 3 / 1	3 / 9 / 3	3 / 18 / 6
3	9	18
<hr/>	<hr/>	<hr/>
0	0	0

28.6 *Delitev:*

- 28.7 V logiki ta delitev realno pomeni: stanovitni duhovi; konkretno: stanovitni duhovi, odmik od čutnosti, tretja sonca.
- 28.8 V abstraktnem: stanovitni duhovi, prehodna potencia duha. Odmik od čutnosti, prehodna potencia sile, tretja sonca, prehodna potencia snovi.
- 28.9 Iz likov števil duhov vidite, da so ti še vedno dva posamična, grejo pa dualni združitvi v vseh likih števil naproti.

29. POGLAVJE

3. POTENCIRANJE

(od tabele 13 do 12)

- 29.1 Duhovi, ki so prispeli na to svojo rojstno stopnjo, so zdaj temu krogu v duhu, sili in snovi enaki. Pridobili so na izkušnji, umu in inteligenci. Zdaj naj bi se izoblikovali v smeri, za katero so bili ustvarjeni in ki je bila od začetka njihov smoter, izpolnitev katerega jim je preprečeval njihov padec. Zdaj naj bi njihovo resnično duhovno oblikovanje in napredek izbrala zakonito pot, in sicer prek vseh oblikovanj v tabelah, vse od prasonc k mesijam.
- 29.2 Padli prvorojenci, ki v svoji spreobrnitvi prispejo na to stopnjo, morajo celoten proces nadaljnjih oblikovanj, ki so bila z njihovim padcem zgoščena, opraviti prek delovanja in samopotenciranja. V tem najdejo pokoro za svoj padec, vstop v svojo domovino.
- 29.3 Na tej rajski stopnji postanejo ločeni duali izvornih embrionalnih duhov spet *eno*, kot vam kažejo tudi liki. Od tu grejo ti dualni duhovi svojemu izvornemu nadaljnjemu oblikovanju naproti, prek vseh faz stvaritev v delovanju in samoizoblikovanju. To je izvorni cilj izoblikovanja, naproti kateremu naj bi šli.
- 29.4 *Odštevek od tabele 13 do 12*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
24	72	144	240	realno	21
3	9	18	30	konkretno	63
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	126
21	63	126	210		<hr/>
					210

29.5 *Delitev:*

realno	konkretno	abstraktno
3 / 3 / 1	3 / 9 / 3	3 / 18 / 6
3	9	18
<hr/>	<hr/>	<hr/>
0	0	0

29.6 V logiki ta delitev pomeni:

realno: dualni duhovi,

konkretno: dualni duhovi, nadaljnje oblikovanje, raji,

abstraktno: dualni duhovi, praduhovalna potenca. Nadaljnje oblikovanje, prasila.

Raji, prafluid.

30. POGLAVJE

4. POTENCIRANJE

(od tabele 12 do 11)

- 30.1 Zdaj mirno pustimo zedinjenim [geeinte] dualnim duhovom, da se vzpenjajo po teh stopnjah nadaljnega oblikovanja in izpopolnjenja. Tu se za padle prvorojence začenjajo najtežje stopnje; neskočnosti je potrebno izboljšati, s tem ko grejo prek svojih dvojnih padcev.
- 30.2 Medtem ko grejo rajski duhovi prek teh stopenj kot duali, torej lažje, grejo padli prvorojenci kot ločeni duali prek teh istih težje in z muko.
- 30.3 Zdaj sledimo dualnemu poenotenju spokorjenih prvorojencev.
- 30.4 *Odštevek od tabele 12 do 11*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
21	63	126	210	realno	18
3	9	18	30	konkretno	54
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	108
18	54	108	180		<hr/>
					180

- 30.5 *Delitev:*

realno	konkretno	abstraktno
3 / 3 / 1	3 / 9 / 3	3 / 18 / 6
3	9	18
<hr/>	<hr/>	<hr/>
0	0	0

- 30.6 V logiki glej tabelo četrte potence:
realno: spokorjeni prvorojenci,
konkretno: spokorjeni prvorojenci, rotacija, obliko-
vanje fluidov,
abstraktno: spokorjeni prvorojenci, kesanje, rotaci-
ja, poslušnost, oblikovanje fluidov, očiščenje živčnih
duhov.

31. POGLAVJE

5. POTENCIRANJE (od tabele 11 do 10)

31.1 Tu se zdaj prvorojenci protizakona poslušno bližajo poenotenju, njihova pot [Gang] je še vedno težka in posamična, korak za korakom morajo izboljšati svoj padec.

31.2 *Odštevek od tabele 11 do 10*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
18	54	108	180	realno	15
3	9	18	30	konkretno	45
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	90
15	45	90	150		<hr/>
					150

31.3 *Delitev:*

realno	konkretno	abstraktno
3 / 3 / 1	3 / 9 / 3	3 / 18 / 6
3	9	18
<hr/>	<hr/>	<hr/>
0	0	0

31.4 Kar zadeva padle prvorojence, to v logiki pomeni:
realno: pokora,
konkretno: pokora, atrakcija, magnetizem,
abstraktno: pokora, poboljšanje, atrakcija, vibracija,
magnetizem, asimilacija.

32. POGLAVJE

6. POTENCIRANJE (od tabele 10 do 9)

32.1 V tej tabeli je delitev odpravljena. Gremo naprej od stopnje do stopnje in posamično odštevamo, tako kot so prvorojenci protizakona posamično opravili pot, po kateri so posamično padli.

32.2 *Odštevok od tabele 10 do 9*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
15	45	90	150	realno	12
3	9	18	30	konkretno	36
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	72
12	36	72	120		<hr/>
					120

33. POGLAVJE

7. IN 8. POTENCIRANJE (od tabele 9 do 8 in od 8 do 7)

33.1 V enem poglavju si bosta zdaj sledili dve tabeli odštevkov. To je enako trojnemu gibanju, ki deluje v prehodih. Od tabele 9 do 7 vidite trojno gibanje, ki v prehodu preide v naslednjo tabelo oziroma v sledeče trojno gibanje. V logiki tabele 7, ki je prehod, lahko v skladu s tem opazite svetove kometov, ki so prav tako prehodi in v katerih se v rotiranju in delovanju nahajajo dualni duhovi in spokorjeni prvorojenci. V dveh prehodih teh tabel vidite trojno gibanje.

33.2 *Odštevek od tabele 9 do 8*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
12	36	72	120	realno	11
1	3	6	10	konkretno	33
<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	abstraktno	66
11	33	66	110		<hr style="width: 100%;"/>
					110

33.3 *Odštevek od tabele 8 do 7*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
11	33	66	110	realno	10
1	3	6	10	konkretno	30
<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	abstraktno	60
10	30	60	100		<hr style="width: 100%;"/>
					100

34. POGLAVJE

9. IN 10. POTENCIRANJE (od tabele 7 do 6 in od 6 do 5)

34.1 Tu je v obeh prehodih prisotno součinkovanje sporkorjenih prvorojencev in dualnih duhov v oblikovanju svetov, med izboljševanjem njihovega padca. V njiju je prisotno izoblikovanje dualnih duhov do podobnosti s prvorojenci zakona. V te prehode se steka tudi potencirajoči življenjski princip.

34.2 *Odštevek od tabele 7 do 6*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
10	30	60	100	realno	9
1	3	6	10	konkretno	27
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	54
9	27	54	90		<hr/>
					90

34.3 *Odštevek od tabele 6 do 5*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
9	27	54	90	realno	8
1	3	6	10	konkretno	24
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	48
8	24	48	80		<hr/>
					80

35. POGLAVJE

11. IN 12. POTENCIRANJE (od tabele 5 do 4 in od 4 do 3)

35.1 Tri gibanja so tu v dveh prehodih, *kot prvo* potencirajoč življenjski princip, ki gre svojemu zlitju s pravesetlobo naproti, *kot drugo* prvorojenci, ki pričakujejo svojo dualno združitev, *kot tretje* dualni duhovi, ki pričakujejo svojo združitev s prvorojenci zakona. To je trikratno gibanje, ki se nahaja v dveh prehodih.

35.2 *Odštevek od tabele 5 do 4*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
8	24	48	80	realno	7
1	3	6	10	konkretno	21
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	42
7	21	42	70		<hr/>
					70

35.3 *Odštevek od tabele 4 do 3*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
7	21	42	70	realno	6
1	3	6	10	konkretno	18
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	36
6	18	36	60		<hr/>
					60

36. POGLAVJE

13. IN 14. POTENCIRANJE (od tabele 3 do 2 in od 2 do 1)

36.1 Tu v teh dveh prehodih, v tem trojnem gibanju, poteka zadnje potenciranje. Dualna združitev padlih prvorojencev, poenotenje duhov.

36.2 *Odštevek od tabele 3 do 2*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
6	18	36	60	realno	4
2	6	12	20	konkretno	12
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	24
4	12	24	40		<hr/>
					40

36.3 *Odštevek od tabele 2 do 1*

realno	konkretno	abstraktno	celotni seštevek		seštevek odštevkov
4	12	24	40	realno	3
1	3	6	10	konkretno	9
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	abstraktno	18
3	9	18	30		<hr/>
					30

36.4 Poenotenje padlih prvorojencev je predstavljeno tudi likovno. V logiki to pomeni:

realno: združitev dualov, združitev sile, združitev fluida, abstraktno: združitev dualov, duhovno poenotenje, združitev sile, poenotenje sile, združitev fluidov, snovno poenotenje.

36.5 Zdaj smo prispeli v poenotenje. Padli prvorojenci so

- kot spokorniki deloma znova postali enaki svojemu izvoru. Ko zaključijo svojo pot prek vseh stopenj, se embrionalni duhovi približajo čistim prvorojencem.
- 36.6 Padli prvorojenci bodo pri vходу svojega izhoda [beim Eingang ihres Ausganges] spet dualni duhovi.
- 36.7 Tu je prek poenotenja in odštevka vse harmonija, ki je delovanje neskončnosti. Potem ko smo po koncu naše zgodbe o stvarjenju prispeli v poenotenje, imamo zdaj tri duhovne principe: nespremenljivo *Eno*, *Boga*, z ozirom *Nanj* relativne *prvorojence*, z ozirom na *prvorojence* relativne *duhove*. Uzrite v tem *duhovno troedinost!*
- 36.8 Bog, pozitivno; prvorojenci, Njegovi sinovi, ki so izšli [entspringen] iz Njega in vesolja, z ozirom *Nanj* relativni: z Njim v svoji duhovni enosti, ljubezni in svoji zakoniti volji oblikujejo eno. V svoji celotnosti so podoba Sina.
- 36.9 Duhovi, ki so po padcu prvorojencev nastali kot sprava iz Boga in že protizakonitega vesolja, iz očiščenega življenjskega principa; relativni z ozirom na prvorojence, po svojem izvoru od njih drugačni po bitnosti. Ti duhovi so dosegli stopnjo prvorojencev in so torej z ozirom do Boga prav tako relativen, tretji duhovni princip. V svoji enosti, v svoji ljubezni, v svoji volji oblikujejo eno z Bogom in Sinom, to pomeni, s prvorojenci, in so v svoji celotnosti imenovani »sveti Duh«; to je božanska *troedinost*.
- 36.10 Oče, iz katerega vse izteka, je *nespremenljiv*. *Sin* oziroma *prvorojenci*, spravitelji protizakona, ki opravijo delo sprave med Bogom, vesoljem in protizakonom.
- 36.11 *Sveti Duh*, podoba *spravljenih* in *odrešenih*, podoba *poenotenja* blaženosti vseh duhov, podoba duhov, ki razsvetljujejo ljudi, navdiha, svetega Duha, ki se iz svoje *celotnosti* poenotenih duhov manifestira v *individualnostih*.

- 36.12 10. tabela potence vam likovno prikazuje celotno vsebino tega poglavja.
- 36.13 Medtem ko so prvorojenci odrešitev, so poenoteni duhovi izpolnitev milosti. Bog je središčna točka, h kateri pridejo vse priprošnje [alle Anrufung]. Uslišanje teh priprošenj je milost. Izpolnitev te milosti je v Sinu, v zaslužnosti njegove ljubezni. Dejanje milosti je v duhu, to pomeni, v duhovih.
- 36.14 Tako gre vse svojo trojno pot. Te tri individualne duhovne principe lahko tu primerjamo z duhom, silo in snovjo: Bog je večno gibalno, oživiljevalec.
- 36.15 Prvorojenci so gibalci, odrešitelji, sila.
- 36.16 Poenoteni duhovi, ki so v svoji celotnosti imenovani sveti Duh, so izpolnitev, dejanje oziroma snov.
- 36.17 Tako je Bog prek součinkovanja duhov poslal svojega Sina, da se je utelesil na Zemlji. Tu je dejavnost oživljanja, gibanja in izvedbe.
- 36.18 *Trije duhovni principi* delujejo kot *enost*, v medsebojni *relativnosti*.
- 36.19 Poenoteni duhovi so mediji oziroma Božji posredniki do vas ljudi.
- 36.20 Kličite k Bogu kot motorju vesolja, z vero v Kristusa gibalca, in uslišani boste prek dejanja ali prek posredovanja duhov.
- 36.21 Tistemu, ki je izpolnjen z resnico rodu, z njegovim logičnim zakonom, se bo tudi poenotenje zdelo logično in zakonito.

37. POGlavJE

Duhovna poslanstva na Zemlji

- 37.1 Išcite duhovna poslanstva na Zemlji v vseh božanskih razsvetljenjih in navdihih. Obstajajo pa tudi nižja [mindere] razsvetljenja in nižji navdih.
- 37.2 Če lahko ti poenoteni duhovi iz svoje celotnosti kot sveti Duh razsvetlijo in navdahnejo ljudi, potem se lahko prek ljudi izražajo tudi nižji duhovi in duhovi protizakona.
- 37.3 Čisti božanski navdih človeka povzdigne in poboljša, naredi ga ponižnega in vernega. Na takšnih ljudeh je omembe vredna poboljšanja opaziti, če sledijo razsvetljujočemu glasu.
- 37.4 Majhni navdih izvirajo od najrazličnejših drugih duhov, tako kot hudoben navdih, navdih laži in greha, izvira iz protizakona in v prejemniku povzroča velike duhovne boje, pogosto pa tudi krče.
- 37.5 Ti vplivi raztelesenih na utelešene so zakonita resnica in to se v celotnem vesolju in na Zemlji dogaja dnevno, vsako minuto, sekundo. Zunanje duhovno učinkovanje na človekovo notranjost v vseh svojih stopnjevanjih obstaja; iz učinkov sklepajte na *duha*.
- 37.6 Nazori ljudi se spreminjajo, kot pravijo, z njihovim znanjem, še bolje pa bi bilo reči, z njihovim neznanjem, z njihovim iskanjem in raziskovanjem.
- 37.7 Tako kot je možen najvišji vpliv, pa je možen tudi najnižji. Človek se vselej nahaja med dobrim in zlim; prek svoje svobodne volje, prek svoje inteligence naj

bi slednje spoznal kot protizakon in ga odvrnil od sebe, medtem ko bi se moral za prvo postaviti in se ga z vso močjo oprijeti.

- 37.8 Pri izvajanju medijstev naj vas ne čudi, če se isti duh prek različnih ljudi izraža na različne načine; če ostane zgolj v svojih principih enak sebi, utegne biti način izražanja različen. Duh se mora ravnati po različnih organizmih in človekovih sposobnostih izražanja, v skladu z gibčnostjo gibal. Ker je to pri ljudeh zelo raznoliko, se isti duh pri različnih ljudeh izraža bolj ali manj individualno in jasno. Če trobiš v rog, zveni drugače, kot če pihaš v flavto ali v trobento, pa vendar so zmeraj ista pljuča, isti princip, ki piha. Poleg duhovnega stališča moramo vse opazovati tudi glede na silo in snov ter sklepati na *troje*, ki proizvede učinek.
- 37.9 Duhovna poslanstva so na Zemlji v ljudeh samih; sleherni izmed njih mora izpolniti svoje lastno poslanstvo poboljšanja in izpopolnitve. Tako imaš tudi ti svoje lastno poslanstvo in poslanstvo ljubezni do sočloveka; poslanstvo, da darove in talente, ki ti jih je podaril Bog, uporabiš za celotno človeštvo, tako da to, kar si se naučil in dosegel, predajaš naprej in vselej neutrudno razmišljaš, raziskuješ, delaš.
- 37.10 Zemeljska duhovna poslanstva imajo tudi raztelesi, ki vas obdajajo, medtem ko vas vodijo in navdihujejo.

38. POGLAVJE

ŠE EN POGLED NA ZEMLJO

- 38.1 Potem ko ste šli zdaj, o ljudje, skupaj z nami po stvarjenju navzdol in znova navzgor, opazujte vaš nastanek, vaš padec in pomembnost vašega napredka. Še posebej opazujte pomembnost krščanstva, visok domet [Tragweite] njegovih duhovnih zakonov in njegove vere v zaslužnost odrešitve, v resničnost Jezusove osebe.
- 38.2 Prvorojencev, ki naj bi jim vi postali podobni, ne morete nikoli izključiti iz svoje vere, v kolikor bi se radi približali Bogu in v kolikor se želite kot poenoteni duhovi popolnoma izoblikovati; zakaj oni vas vodijo do Boga, to pomeni, prek Kristusa do Očeta.
- 38.3 Ljudje morajo verovati v odrešenjsko delo *ne samo na Zemlji*, to morajo početi tudi kot *duhovi*, v kolikor želijo *napredovati*. *Brez te vere ni nobenega napredka*, kajti ta vera je zakon.
- 38.4 Prvorojenci Boga so tu; oni so posredniki med vami in Bogom, v čigar odrešenjsko delo morate verovati, ne samo kot ljudje v tem kratkem zemeljskem življenju, ampak vso večnost.
- 38.5 Saj vendar v celotnem zakonu števil vidite, da je za vas duhove blaženost v tem, da postanete podobni prvorojencem. Bog je *eno*, nespremenljiv; prvorojenci njegovega duha so *dvoje*, z ozirom Nanj relativni; duhovi so *troje*, podobni prvorojencem.
- 38.6 Kaj je človeško življenje v večnosti? Kratek trenutek, pa vendar dragocen v vseh svojih trenutkih.

- 38.7 Kaj je smrt? Opustitev [abstreifen] čutnega telesa, nadaljnje življenje duha v živčnem duhu. Individualnost ostane, odložitev [Ablegen] telesa je samo čutna sprememba; lastnosti duha pa vendarle ostanejo; njegova vzgoja in nadaljnje oblikovanje morata vedno znova priti v dejavnost. Le duhovne lastnosti čiste ljubezni in vere so oblikujoče, prav one najbolj vzpodbujajo napredek duha.
- 38.8 Kolikor manj se ljudje poslužujejo [in Anwendung bringen] božanske resnice, ki so jo prejeli, toliko bolj bodo zapadli v vezi degenerirane čutnosti.
- 38.9 Duhovni napredek ljudi se kaže tudi v študijah, v raziskovanju narave; še posebej pri tistem, ki tu sklepa po trojem.
- 38.10 Življenjski smoter in naloga številnih znanstvenih duhov je, da na Zemlji svoje znanje predajo naprej. Radi bi zgolj dali nasvet vsem raziskovalcem, da iz računa ne izključijo gibal, *enega*, in da ne sklepajo krčevito zgolj iz dvojega, iz sile in snovi. Troje je neizpodbitni naravni zakon; sklep na osnovi *dvojega* ne more *nikoli* najti osnove.
- 38.11 Bog je človeku podaril inteligenco, da bi se izoblikoval; podaril mu je nagon po znanju, da bi se učil. Ta nagon po znanju priča o gibal ali duhu. Živali s svojim gibalcem tega nagona nimajo. Človek pa bi rad vedel, kaj je, od kod prihaja, kam gre. Ta žeja po resnici je priča njegovega duha.
- 38.12 Zato, o človek, sledi temu nagonu, uči se, raziskuj, ampak pri tem glej navzgor k nespremenljivemu Bogu, ki oživlja to, kar vidiš, in ki je to ustvaril, oblikoval. Celoto dojemi [erfasse] kot trovrstno; na ta način boš prišel do nespremenljivih zakonov in dejstev v mikrokozmosu, na osnovi katerih lahko sklepaš o makrokozmosu. Veličastno, čudovito, nesmrtno stoji potem pred teboj vesolje.

39. POGLAVJE

NAŠA SKLEPNA BESEDA

- 39.1 Prek katerega duha je bilo vse to izrečeno?
- 39.2 Ime je postransko, saj gre tu za duha.
- 39.3 Kakšne vrste je duh, ki je to napisal, bo pokazala prihodnost.
- 39.4 Dovolj je, če povemo, da je bil medij pri tem delovanju povsem mehaničen; da smo njen celoten organizem in njeno občutje, njeno miselno zmožnost vodili mi in motorično nadomestili njenega duha.
- 39.5 Prejeli smo poslanstvo, da vam to povemo in govorimo iz svetega *trojega* [die heilige Drei] – iz Boga, iz Sina in iz Duha, ter da njegov vpliv, njegove duhovne zapovedi, njegovo razodetje, ki smo ga prejeli, predamo temu mediju. Že od otroštva dalje smo jo pripravljali na nalogo, s tem ko smo jo vselej fluidno obdajali z našim magnetizmom in duhovno z našim vplivom. Ker nam je voljno sledila, smo jo lahko z lahkoto pripeljali do tega mehanskega medijstva.
- 39.6 Ona sama je, ne da bi se zavedala občutja, da v sebi nosi notranje poslanstvo, zdaj izpolnila nalogo. Kot vodjem nam je služila in nam prostovoljno predala svoje miselne in čutne organe, da smo lahko vplivali nanje. Pomagala nam je prek svoje molitve, prek svojega čistega klicanja Boga.
- 39.7 Nobenega imena ne bomo imenovali – kaj namreč v vesolju pomeni neko ime?
- 39.8 Ali je duh čist ali *nečist*, boste presodili sami.

- 39.9 Ali govori iz Boga ali iz protizakona, morate povedati sami.
- 39.10 Ali je Kristusov naslednik ali antikrist, morate zaščititi sami.
- 39.11 S tem končujemo *eno* nalogo našega poslanstva; zdaj, ko se bodo vsepovsod, tu in tam, pojavljali lažni kristusi.
- 39.12 Zdaj, ko bo velik del krščanstva zanikal Boga; zdaj, v času zmešnjav, ko boste samo z bojem in prepirom našli pot do Boga in duha.
- 39.13 Zdaj, v času velikega gibanja protizakona proti [wider] Bogu in vsemu duhovnemu, vam kličemo: verujte v duha, silo, snov, v *eno* učinkovanje iz *trojega*.
- 39.14 Verujte v duhovno sveto troje: v Boga, nespremenljivega, pozitivnega, v odrešeniško silo Njegovega Sina in v vpliv Duha.
- 39.15

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

DODATEK

TABELE

- * Z zvezdico označena mesta v zakonu števil so naknadni dodatek izdajatelja.

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

Tabela št. 1: Pra-troje.

Način štetja	Liki števil	Logika	Račun	Seštevek
Realno eno		Bog	1	1
Konkretno eno		duh sila prassetvloba	1,2,3	3
Abstraktno eno		duh, ljubezen sila, vibracija prassetvloba, asimilacija	1, 2, 3, 4, 5, 6	6
			*Vsota	10
Realno dvoje		Bog, življenjski princip	2	2
Konkretno dvoje		duh, sila prassetvloba, življenjski princip atrakcija, odična svetloba	1, 2, 3 4, 5, 6	6
Abstraktno dvoje		duh, ljubezen; sila, vibracija; prassetvloba, asimilacija; življenjski princip, stvarjenje; atrakcija, prejevanje; *odična (svetloba), rojevanje	1, 2, 3, 4, 5, 6 7, 8, 9, 10, 11, 12	12
			*Vsota	20
Realno troje		Bog življenjski princip prvorojenci	3	3
Konkretno troje		duh, sila, prassetvloba, življenjski princip, atrakcija, odična svetloba prvorojenci, rotacija, fluid	1, 2, 3 4, 5, 6 7, 8, 9	9
Abstraktno troje		duh, ljubezen; sila, vibracija; *(pra)svetloba, asimilacija; življenjski princip, stvarjenje; atrakcija, prejem; *odična (svetloba), rojevanje; prvorojenci, dualna ljubezen; rotacija, svobodna volja; fluid, magnetizem	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 13, 14, 15, 16, 17, 18	18
			*Vsota	30

Tabela št. 2: 1. prelom.

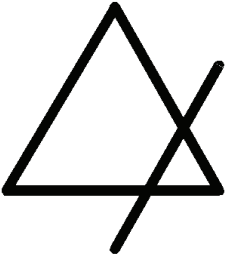
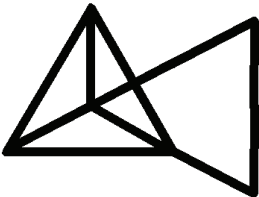
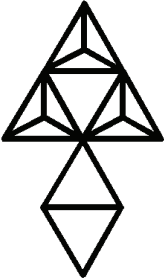
Način poimenovanja	Liki števil	Seštevek	Zmnožek	Logika
Realni prelom		4	$\begin{array}{r} 2 \\ 2 \\ \hline 4 \end{array}$	4. protizakon
Konkretni prelom		12	$\begin{array}{r} 6 \\ 2 \\ \hline 12 \end{array}$	10. duh protizakona 11. repulzijska sila 12. električni fluid
Abstraktni prelom		24	$\begin{array}{r} 12 \\ 2 \\ \hline 24 \end{array}$	19. duh protizakona 20. nadutost 21. repulzija 22. derotiranje 23. elektrika 24. zgostitev
	*Vsota	40		

Tabela št. 3: Sprava.

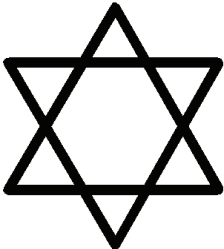
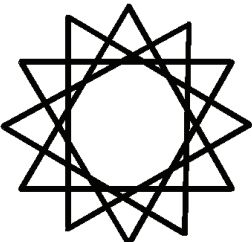
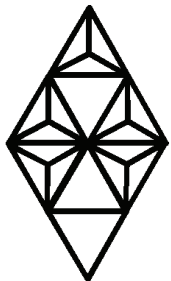
Način poimenovanja	Liki števil	Seštevek	Zmnožek	Logika
Realna sprava		6	$\begin{array}{r} 3 \\ 2 \\ \hline 6 \end{array}$	5. duh zakona 6. sprava
Konkretna sprava		18	$\begin{array}{r} 6 \\ 3 \\ \hline 18 \end{array}$	13. duh zakona 14. rotacija 15. magnetni fluid 16. sprava 17. milost 18. prasonca
Abstraktna sprava		36	$\begin{array}{r} 9 \\ 4 \\ \hline 36 \end{array}$	25. duh zakona 26. modrost 27. rotacija 28. solarnost 29. magnetni fluid 30. oživitev 31. sprava 32. potenciranje 33. milost 34. kesanje 35. prasonca 36. zarodki sveta
	*Vsota	60		

Tabela št. 4: Novo oblikovanje, 1. stopnja sveta.

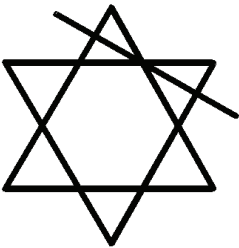
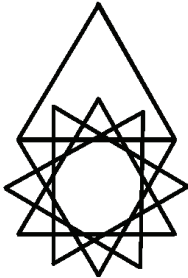
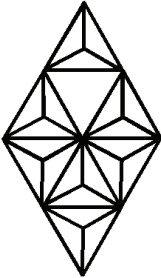
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno novo oblikovanje	1		7	7. embrionalni svetovi
Konkretno novo oblikovanje	1		21	19. embrionalni svetovi 20. telurična svetloba 21. elektro-magnetizem
Abstraktno novo oblikovanje	1		42	37. embrionalni svetovi 38. elipsa 39. telurična svetloba 40. ekspanzija 41. elektro-magnetizem 42. teža
		*Vsota	70	

Tabela št. 5: Novo oblikovanje, 2. stopnja sveta.

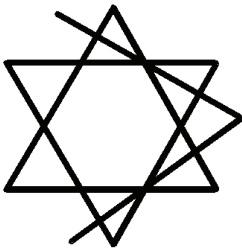
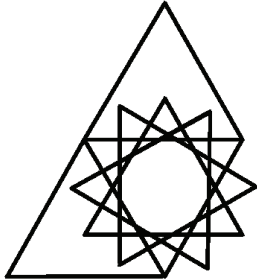
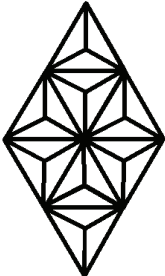
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno novo oblikovanje	2		8	8. življenjski princip
Konkretno novo oblikovanje	2		24	22. življenjski princip 23. svetlobne živalice 24. naravni zakon
Abstraktno novo oblikovanje	2		48	43. življenjski princip 44. dvovrstnost 45. svetlobne živalice 46. mehanska volja 47. naravni zakon 48. nadaljnje oblikovanje
		**Vsota	80	

Tabela št. 6: Novo oblikovanje, 3. stopnja sveta.

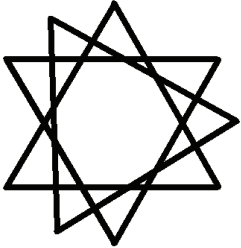
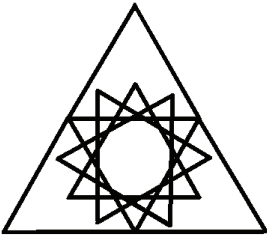
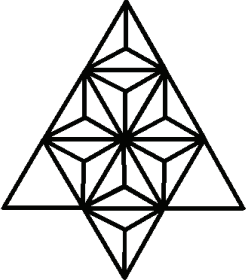
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno novo oblikovanje	3		9	9. preobrazba
Konkretno novo oblikovanje	3		27	25. preobrazba 26. polarizacija 27. raztezna sila
Abstraktno novo oblikovanje	3		54	49. preobrazba 50. kometi 51. polarizacija 52. centrifugalna sila 53. raztezna sila 54. gravitacija
		*Vsota	90	

Tabela št. 7: Novo oblikovanje, 4. stopnja sveta

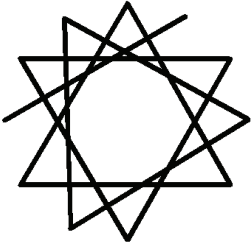
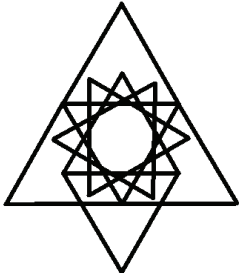
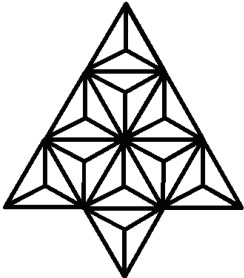
Vrsta poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno novo oblikovanje	4		10	10. komet
Konkretno novo oblikovanje	4		30	28. komet 29. celično življenje 30. rastlinsko življenje
Abstraktno novo oblikovanje	4		60	55. komet 56. trikratno gibanje 57. celično življenje 58. svetlobni vtis 59. rastlinsko življenje 60. konsolidacija
		*Vsota	100	

Tabela št. 8: 5. stopnja sveta.

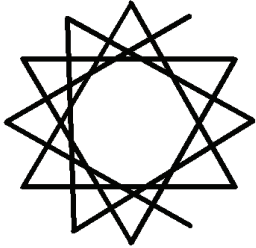
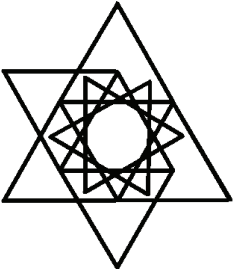
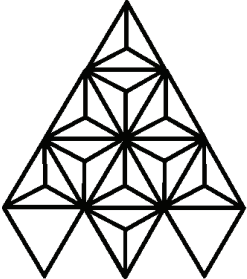
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno novo oblikovanje	5		11	11. fluidna oddvojitev
Konkretno novo oblikovanje	5		33	31. fluidna oddvojitev 32. materialna osnova 33. vodna osnova
Abstraktno novo oblikovanje	5		66	61. oddvojitev 62. gibanje v polkrogu 63. materialna osnova 64. rastlinske preobrazbe 65. vodna osnova 66. galvanski organizmi
		*Vsota	110	

Tabela št. 9: 6. stopnja sveta.

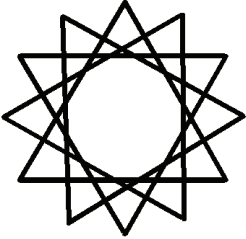
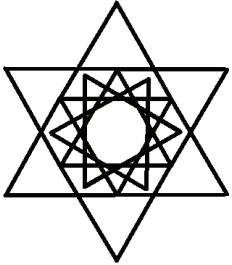
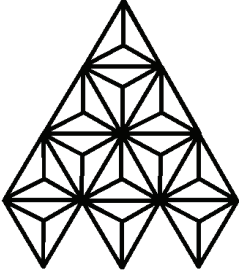
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno novo oblikovanje	6		12	12. enostavno rotiranje
Konkretno novo oblikovanje	6		36	34. enostavno rotiranje 35. izravnava 36. oblikovanje skorje
Abstraktno novo oblikovanje	6		72	67. enostavno rotiranje 68. taljenje kristalov 69. izravnava 70. zoglenitev 71. oblikovanje skorje 72. južna sploščitev pola
			*Vsota 120	

Tabela št. 10: 7. stopnja sveta.

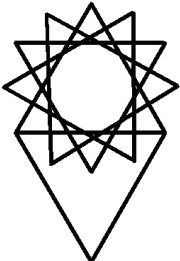
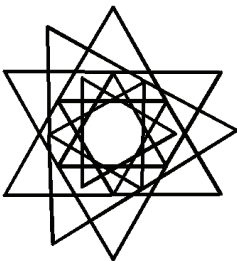
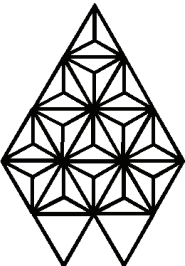
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realni padec novega oblikovanja	7		15	13. padajoči duhovi protizakona 14. padajoči svetovi 15. padajoča rotacija
Konkretni padec novega oblikovanja	7		45	37. padajoči duhovi 38. nepripravljenost na pokoro 39. dvojna zgostitev 40. padajoči svetovi 41. ognjeni obroči 42. adhezija 43. derotacija 44. solarnost padlih svetov 45. zarodki sveta
Abstraktni padec novega oblikovanja	7		90	73. padajoči duhovi 74. zla inteligenca 75. nepripravljenost na pokoro 76. volja protizakona 77. dvojna zgostitev 78. preobrazba živčnega duha 79. padajoči svetovi 80. vulkanska revolucija 81. ognjeni obroči 82. eksplozija 83. adhezija 84. fluidna materinska vez 85. derotacija 86. sila molekul 87. solarnost padlih svetov 88. solarno izoblikovanje 89. zarodki sveta 90. embrionalni svetovi
		*Vsota	150	

Tabela št. 11: Dvojna vključitev protizakona.

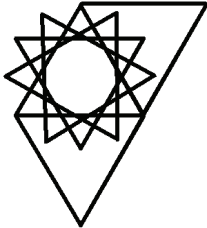
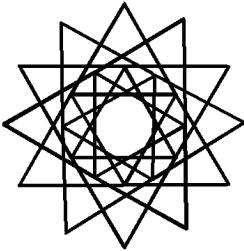
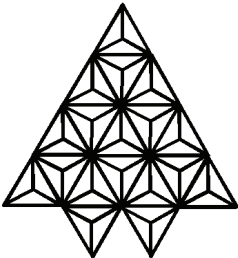
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno nadaljnje oblikovanje	8		18	16. čutnost 17. zgostitev živčnega duha 18. čutni organi
Konkretno nadaljnje oblikovanje	8		54	46. čutnost 47. zgostitev živčnega duha 48. čutni organi 49. življenjski princip 50. aglomeracija 51. štirinožci 52. beljačni fluid 53. oblikujoča rotacija 54. živi mladiči
Abstraktno nadaljnje oblikovanje	8		108	91. čutnost 92. organsko izoblikovanje 93. življenjski princip 94. ožvitev fluidov 95. beljačni fluidi 96. celične živalice 97. zgostitev živčnega duha 98. vsesplošna zgostitev 99. aglomeracija 100. razvoj zarodkov rojstva 101. oblikujoča rotacija 102. utelesitev življenjskega principa 103. čutni organi 104. embrionalno izoblikovanje v fluidu 105. štirinožci 106. čutni prejem 107. živi mladiči 108. čutno rojstvo
		*Vsota	180	

Tabela št. 12: Spravno nadaljnje oblikovanje.

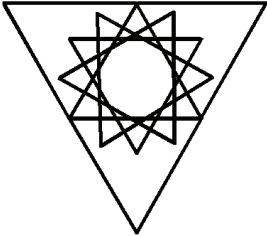
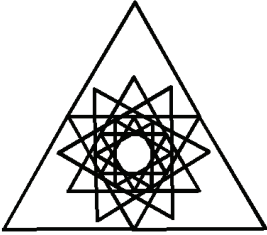
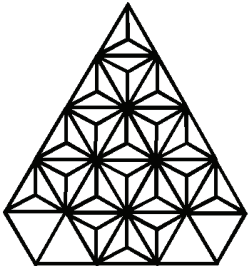
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realno nadaljnje oblikovanje	9 in 10		21	19. embrionalni duhovi 20. raji 21. podsvetovi
Konkretno nadaljnje oblikovanje	9 in 10		63	55. embrionalni duhovi 56. svobodna volja 57. inteligenca 58. raji 59. nadsvetovi 60. mesije 61. podsvetovi 62. demoni 63. duhovi protizakona
Abstraktno nadaljnje oblikovanje	9 in 10		126	109. embrionalni duhovi 110. sprava 111. svobodna volja 112. preizkušnja 113. inteligenca 114. oblikovanje 115. raji 116. nesmrtnost 117. nadsvetovi 118. pouk 119. mesije 120. duhovi varuhi 121. podsvetovi 122. skušnjava 123. demoni 124. čutnost 125. duhovi protizakona 126. posredovanje
			*Vsota 210	

Tabela št. 13: 3. prelom.

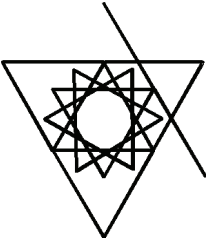
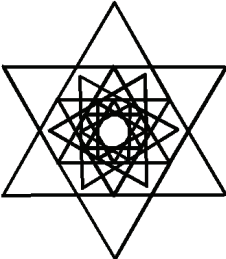
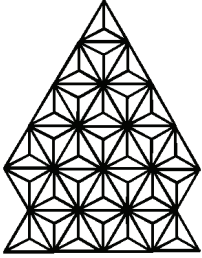
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Zmnožek	Seštevek	Logika
Realni 3. prelom	11		$\begin{array}{r} 1 \\ 3 \\ \hline 3 \end{array}$	24	22. padec duhov 23. padec ognjenih obročev 24. stanovitnost duhov
	12				
	13				
Konkretni 3. prelom	11		$\begin{array}{r} 3 \\ 3 \\ \hline 9 \end{array}$	72	64. padec duhov 65. ločitev dualov 66. duhovna ohromitev 67. padec ognjenih obročev 68. oblikovanje četrtilh sonc 69. kohezija na podsvetove 70. stanovitnost duhov 71. povezanost dualov 72. solidarnost drugih sonc
	12				
	13				
Abstraktni 3. prelom	11		$\begin{array}{r} 3 \\ 6 \\ \hline 18 \end{array}$	144	127. padec duhov 128. neposlušnost 129. ločitev dualov 130. čutna ljubezen 131. duhovna ohromitev 132. nemoč 133. padec ognjenih obročev 134. derotacija 135. oblikovanje četrtilh sonc 136. ekspanzija tretjih sonc 137. kohezija na podsvetove 138. kaos 139. stanovitnost 140. porast inteligence 141. povezanost dualov 142. duhovna zakonska zveza 143. solidarnost 144. centripetalna sila
	12				
	13				
			*Vsota	240	

Tabela št. 14: Trikratni razplet iz protizakona.

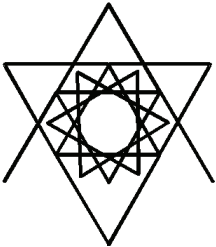
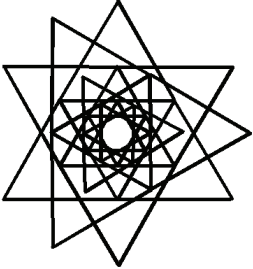
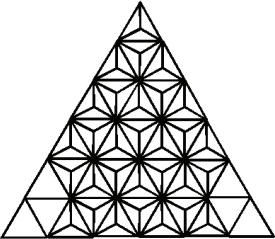
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Seštevek	Logika
Realni 3-kratni razplet	11 12 13		27	25. neposlušni duhovi 26. čutni duhovi 27. naduti duhovi
Konkretni 3-kratni razplet	11 12 13		81	73. neposlušni duhovi 74. ekspanzija tretjih sonc 75. 1. način utelešenja 76. čutni duhovi 77. oblikovanje četrtnih sonc 78. 2. način utelešenja 79. naduti duhovi 80. oblikovanje petih sonc 81. 3. način utelešenja
Abstraktni 3-kratni razplet	11 12 13		162	145. neposlušnost 146. 1. padec 147. ekspanzija tretjih sonc 148. povečanje le-teh 149. 1. način utelešenja 150. dolg življenjski turnus 151. čutnost 152. 2. padec 153. oblikovanje četrtnih sonc 154. odmetavanje njihovih ognjenih obročev 155. 2. način utelešenja 156. krajši življenjski turnus 157. nadutost 158. 3. padec 159. oblikovanje petih sonc 160. odmetavanje njihovih ognjenih obročev 161. 3. način utelešenja 162. prehodni turnus
		*Vsota	270	

Tabela št. 15: Šesti sončni sistem.

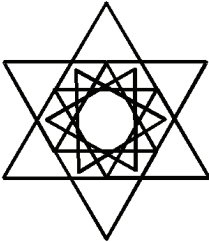
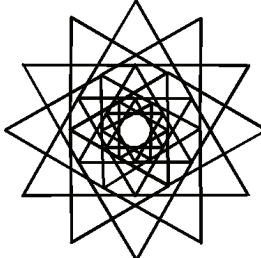
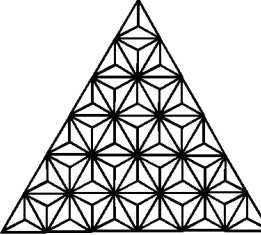
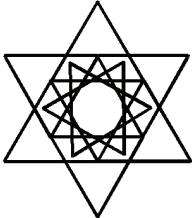
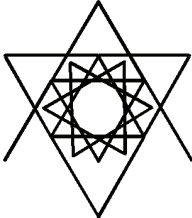
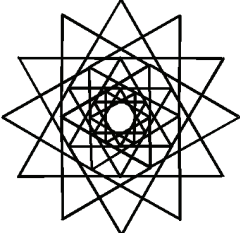
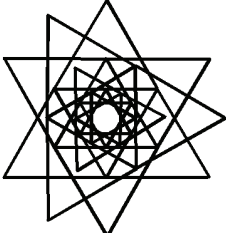
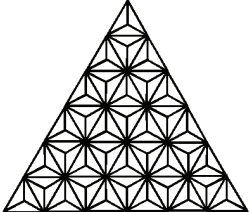
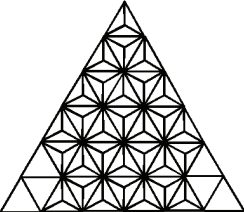
Način poimenovanja	Stopnja	Liki števil	Celotni seštevek	Logika
Realno oblikovanje 6. sonc			30	28. izrojeni duhovi 29. šesta sonca 30. izmenjava snovi in lastnosti
Konkretno oblikovanje 6. sonc			90	82. izrojeni duhovi 83. omamljajoče utelešenje 84. boleča smrt 85. šesta sonca 86. planeti 87. meja čutnega sveta 88. izmenjava snovi in lastnosti 89. živalski ljudje 90. obdaritev živali z lastnostmi
Abstraktno oblikovanje 6. sonc			180	163. izrojeni duhovi 164. duhovna omama 165. omamljajoče utelešenje 166. izguba spomina 167. boleča smrt 168. boleče rojstvo 169. šesta sonca 170. zadnji spiralni krog 171. planeti 172. sateliti 173. meja čutnega sveta 174. meja protizakona 175. izmenjava snovi in lastnosti 176. človeške rase 177. živalski ljudje 178. čutni ljudje 179. obdaritev živali z lastnostmi 180. živalske rase
		*Vsota	300	

Tabela potence št. 1: *1. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 15	Liki tabele 14
Realno		
Konkretno		
Abstraktno		

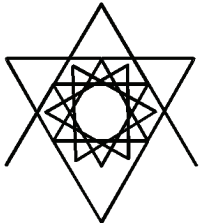
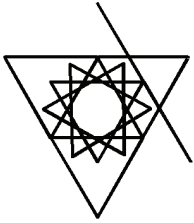
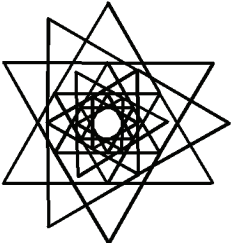
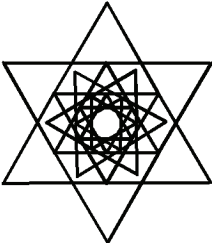
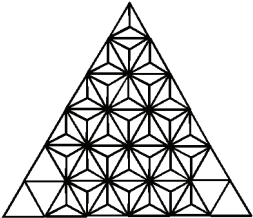
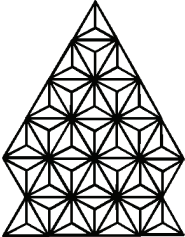
Odštevek	Delitev	Liki duhov
$\begin{array}{r} 30 \\ 3 \\ \hline 27 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 3 / 1 \\ 3 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>1. spokorjeni duhovi</p>
$\begin{array}{r} 90 \\ 9 \\ \hline 81 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 9 / 3 \\ 9 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>1. spokorjeni duhovi 2. polčutno življenje 3. četrta sonca</p>
$\begin{array}{r} 180 \\ 18 \\ \hline 162 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 300 \\ 30 \\ \hline 270 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 18 / 6 \\ 18 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>1. spokorjeni duhovi 2. trikratno potenciranje 3. polčutno življenje 4. trikratno potenciranje sile 5. četrta sonca 6. trikratno potenciranje snovi</p>

Tabela potence št. 2: *2. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 14	Liki tabele 13
Realno		
Konkretno		
Abstraktno		

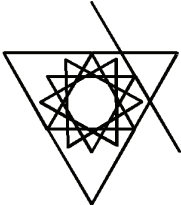
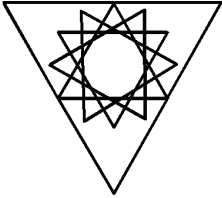
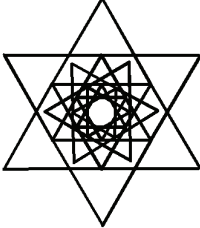
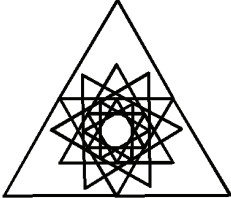
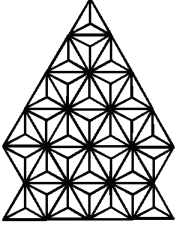
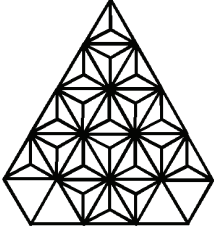
Odštevek	Delitev	Liki duhov
$\begin{array}{r} 27 \\ 3 \\ \hline 24 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 3 / 1 \\ 3 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>2. stanovitni duhovi</p>
$\begin{array}{r} 81 \\ 9 \\ \hline 72 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 9 / 3 \\ 9 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>4. stanovitni duhovi 5. odmik od čutnosti 6. tretja sonca</p>
$\begin{array}{r} 162 \\ 18 \\ \hline 144 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 270 \\ 30 \\ \hline 240 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 18 / 6 \\ 18 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>7. stanovitni duhovi 8. duhovna prehodna potenca 9. odmik od čutnosti 10. prehodna potenca sile 11. tretja sonca 12. prehodna potenca snovi</p>

Tabela potence št. 3: *3. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 13	Liki tabele 12
Realno		
Konkretno		
Abstraktno		

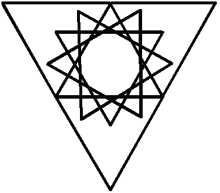
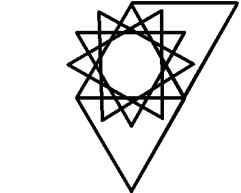
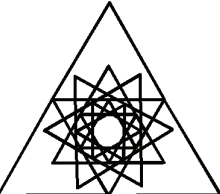
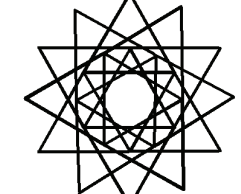
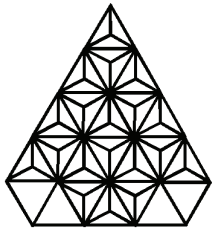
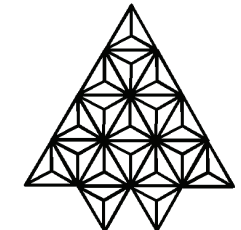
Odštevek	Delitev	Liki duhov
$\begin{array}{r} 24 \\ 3 \\ \hline 21 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 3 / 1 \\ 3 \\ \hline 0 \end{array}$	<div style="text-align: center;"> </div> <p>3. dualni duhovi</p>
$\begin{array}{r} 72 \\ 9 \\ \hline 63 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 9 / 3 \\ 9 \\ \hline 0 \end{array}$	<div style="text-align: center;"> </div> <p>7. dualni duhovi 8. nadaljnje oblikovanje 9. raji</p>
$\begin{array}{r} 144 \\ 18 \\ \hline 126 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 240 \\ 30 \\ \hline 210 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 18 / 6 \\ 18 \\ \hline 0 \end{array}$	<div style="text-align: center;"> </div> <p>13. dualni duhovi 14. praduhovalna potencia 15. nadaljnje oblikovanje 16. prasila 17. raji 18. prafliuid</p>

Tabela potence št. 4: *4. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 12	Liki tabele 11
Realno		
Konkretno		
Abstraktno		

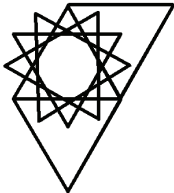
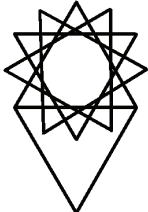
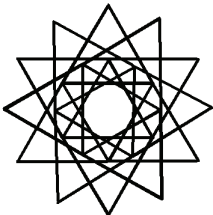
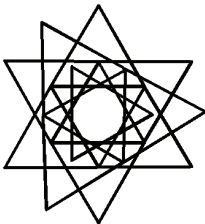
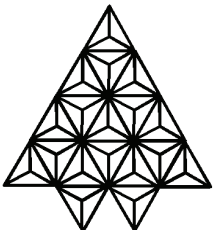
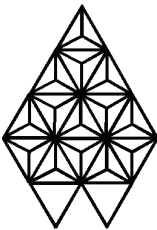
Odštevek	Delitev	Liki prvorojencev
$\begin{array}{r} 21 \\ 3 \\ \hline 18 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 3 / 1 \\ 3 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>1. spokorjeni prvorojenci</p>
$\begin{array}{r} 63 \\ 9 \\ \hline 54 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 9 / 3 \\ 9 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>1. spokorjeni prvorojenci 2. rotacija 3. oblikovanje fluida</p>
$\begin{array}{r} 126 \\ 18 \\ \hline 108 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 210 \\ 30 \\ \hline 180 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 18 / 6 \\ 18 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>4. ubogljivost 5. oblikovanje fluida 6. očiščenje živčnega duha</p>

Tabela potence št. 5: *5. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 11	Liki tabele 10
Realno		
Konkretno		
Abstraktno		

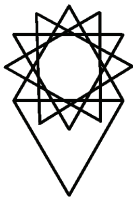
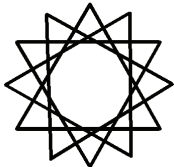
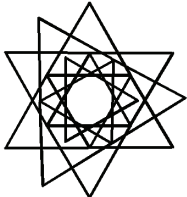
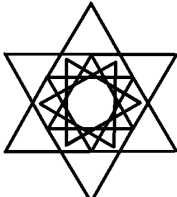
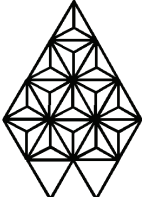
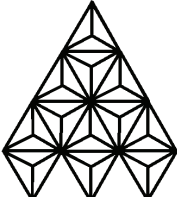
Odštevek	Delitev	Liki prvorojencev
$\begin{array}{r} 18 \\ 3 \\ \hline 15 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 3 / 1 \\ 3 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>2. pokora</p>
$\begin{array}{r} 54 \\ 9 \\ \hline 45 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 9 / 3 \\ 9 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>4. pokora 5. atrakcija 6. magnetizem</p>
$\begin{array}{r} 108 \\ 18 \\ \hline 90 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 180 \\ 30 \\ \hline 150 \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 / 18 / 6 \\ 18 \\ \hline 0 \end{array}$	 <p>7. pokora 8. poboljšanje 9. atrakcija 10. vibracija 11. magnetizem 12. asimilacija</p>

Tabela potence št. 6: *6. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 10	Liki tabele 9
Realno		
Konkretno		
Abstraktno		

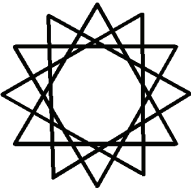
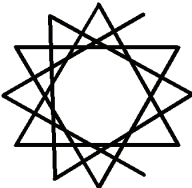
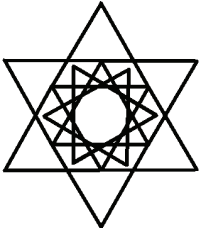
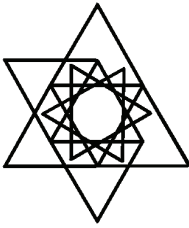
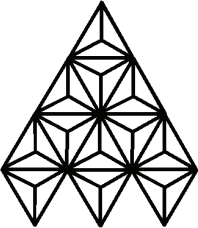
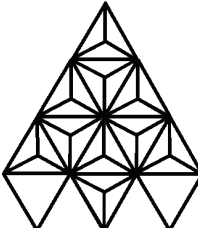
Odštevek	Liki prvorojencev
$\begin{array}{r} 15 \\ 3 \\ \hline 12 \end{array}$	 <p data-bbox="557 376 632 398">2. pokora</p>
$\begin{array}{r} 45 \\ 9 \\ \hline 36 \end{array}$	 <p data-bbox="557 584 674 650">4. pokora 5. atrakcija 6. magnetizem</p>
$\begin{array}{r} 90 \\ 18 \\ \hline 72 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 150 \\ 30 \\ \hline 120 \end{array}$	 <p data-bbox="536 802 664 931">7. pokora 8. poboljšanje 9. atrakcija 10. vibracija 11. magnetizem 12. asimilacija</p>

Tabela potence št. 7: * 7. in 8. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 9	Liki tabele 8	Odštevek
Realno			$\begin{array}{r} 12 \\ 1 \\ \hline 11 \end{array}$
Konkretno			$\begin{array}{r} 36 \\ 3 \\ \hline 33 \end{array}$
Abstraktno			$\begin{array}{r} 72 \\ 6 \\ \hline 66 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 120 \\ 10 \\ \hline 110 \end{array}$

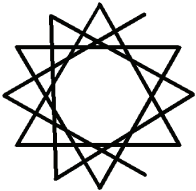
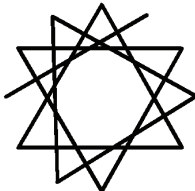
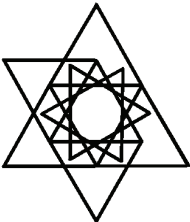
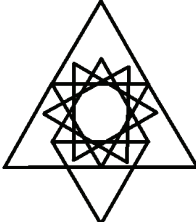
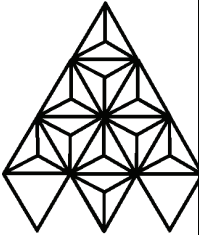
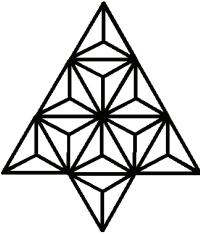
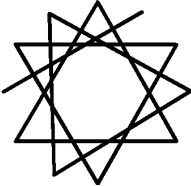
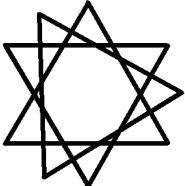
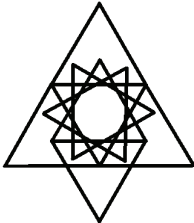
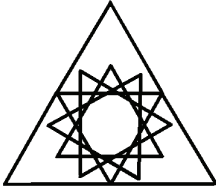
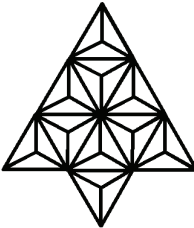
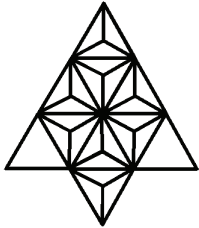
Liki tabele 8	Liki tabele 7	Odštevek
		$\begin{array}{r} 11 \\ 1 \\ \hline 10 \end{array}$
		$\begin{array}{r} 33 \\ 3 \\ \hline 30 \end{array}$
		$\begin{array}{r} 66 \\ 6 \\ \hline 60 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 110 \\ 10 \\ \hline 100 \end{array}$

Tabela potence št. 8: *9. in 10. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 7	Liki tabele 6	Odštevek
Realno			$\begin{array}{r} 10 \\ 1 \\ \hline 9 \end{array}$
Konkretno			$\begin{array}{r} 30 \\ 3 \\ \hline 27 \end{array}$
Abstraktno			$\begin{array}{r} 60 \\ 6 \\ \hline 54 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 100 \\ 10 \\ \hline 90 \end{array}$

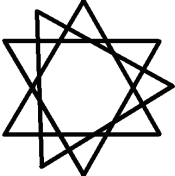
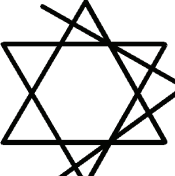
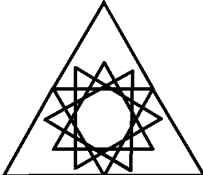
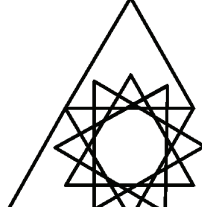
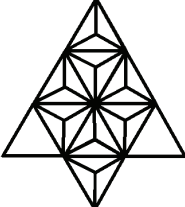
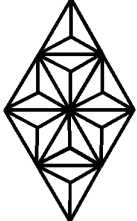
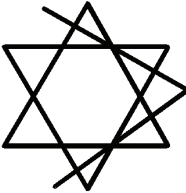
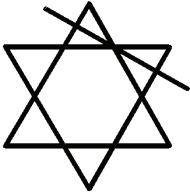
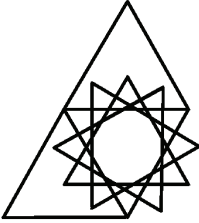
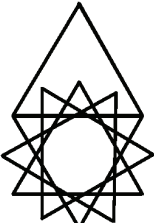
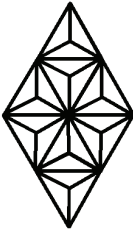
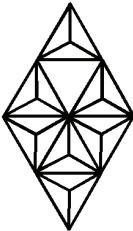
Liki tabele 6	Liki tabele 5	Odštevek
		$\begin{array}{r} 9 \\ 1 \\ \hline 8 \end{array}$
		$\begin{array}{r} 27 \\ 3 \\ \hline 24 \end{array}$
		$\begin{array}{r} 54 \\ 6 \\ \hline 48 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 90 \\ 10 \\ \hline 80 \end{array}$

Tabela potence št. 9: *11. in 12. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 5	Liki tabele 4	Odštevek
Realno			$\begin{array}{r} 8 \\ 1 \\ \hline 7 \end{array}$
Konkretno			$\begin{array}{r} 24 \\ 3 \\ \hline 21 \end{array}$
Abstraktno			$\begin{array}{r} 48 \\ 6 \\ \hline 42 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 80 \\ 10 \\ \hline 70 \end{array}$

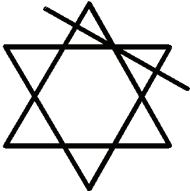
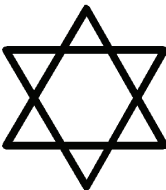
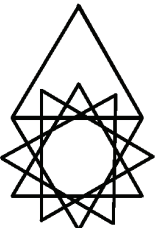
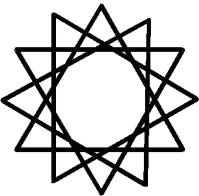
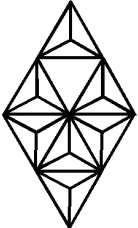

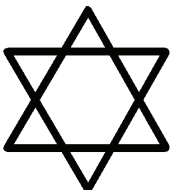
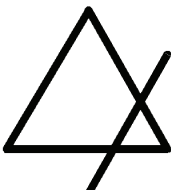
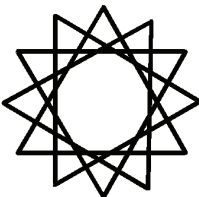
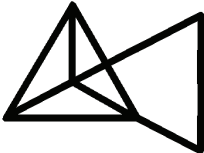

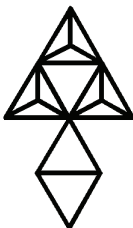
Liki tabele 4	Liki tabele 3	Odštevek
		$\begin{array}{r} 7 \\ 1 \\ \hline 6 \end{array}$
		$\begin{array}{r} 21 \\ 3 \\ \hline 18 \end{array}$
		$\begin{array}{r} 42 \\ 6 \\ \hline 36 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 70 \\ 10 \\ \hline 60 \end{array}$

Tabela potence št. 10: *13. in 14. potenciranje

* Način poimenovanja	Liki tabele 3	Liki tabele 2	Odštevek
Realno			$\begin{array}{r} 6 \\ 2 \\ \hline 4 \end{array}$
Konkretno			$\begin{array}{r} 18 \\ 6 \\ \hline 12 \end{array}$
Abstraktno			$\begin{array}{r} 36 \\ 12 \\ \hline 24 \\ \text{celotni} \\ \text{odštevek} \\ 60 \\ 20 \\ \hline 40 \end{array}$

Liki tabele 2	Liki tabele1	Odštevek	Liki prvorojencev
	 	4 1 — 3	 3. združitev dualov prvorojencev
	 	12 3 — 9	 7. združitev dualov prvorojencev 8. združitev sile 9. združitev fluidov
	 	24 6 — 18 celotni odštevek 40 10 — 30	 13. združitev dualov 14. duhovno poenotenje 15. združitev sile 16. poenotenje sile 17. združitev fluida 18. poenotenje snovi

Adelma von Vay
DUH, SILA, SNOV

SLOVARČEK TEMELJNIH POJMOV

Abfall – odpad	Bruch – prelom
Absonderung – oddvajanje, oddvojitve	Bruchschenkel – prelomljeni krak
Abstammung – rod	Bruchteil – prelomljeni del
Abstossung – odbojnost	Bruchtriangel – prelomljeni trikotnik
Abstufung – stopnjevanje	Bruchzahl – število preloma
Addition – seštevek	büßend – spokorjen
Aktion – dejavnost	Depotenz – depotenca
Andrang – naval	Division – delitev
Anprall – nalet	Dividieren – deljenje
anziehen – pritegniti, privla- čiti	dividieren – deliti
Anziehung – privlačnost	Drehung – vrtenje
Assimilation – asimilacija	Dreieinigkeit – troedinost
aufheben – odpraviti	Dual – dual
Auflösung – razpustitev	Dualbegriff – pojem duala
Ausbildung – izoblikovanost	Dualeinigung – dualna zdru- žitev
Ausdruck – izraz	Dualgeist – dualni duh
auscheiden – izločiti	Dualtrennung – ločitev du- alov
Ausscheidung – izločitev	Eindruck – vtis
ausströmen – iztekati	Einfluss – vpliv
Beeigenschaftung – obdaritev z lastnostmi	Einheit – enost
Belebung – oživitev, oživlje- nost	einheitlich – enostno
Belebungs kraft – oživljajoča sila	einsmachend – poenotujoč
Belebungsprinzip – oživljajoči princip	Einswerdung – poenotenje
Betäubung – omama	Einverleibung – utelesitev
Bild – podoba	Elektrizität – elektrika
bilden – oblikovati	Embriogeister – embrionalni duhovi
Bildung – oblikovanje	Empfangungskraft – prejema- joča sila

Entsinnlichung – odmik od čutnosti	princip
erstarren – strditi	Licht – svetloba
Erstarren - strjevanje	Lichttierchen – svetlobne živalice
Erstarrung – strditev	Magnetismus – magnetizem
Erstling – prvorojenec	Mediumschaft – medijstvo
Erzeugungskraft – ustvarjajoča sila	Mitteilung – porazdelitev, prenos
Feuerreifen – ognjeni obroči	Molekularkraft – molekularna sila
Figur – lik	Multiplikation – zmnožek
Fluid – fluid	Naturgesetz – naravni zakon
Form – oblika	naturgesetzlich – v skladu z naravnim zakonom
Fortbildung – nadaljnje oblikovanje	Nervengeist – živčni duh
Gebärungskraft – porajajoča sila	Neubildung – novo oblikovanje
Gegensatz – protizakon, nasprotje	Oberwelt – nadsvet
Gegensatzgeist – duh protizakona	Odlicht – odična svetloba
Geist – duh	Potenz – potenca
Gnade – milost	Potenzierung – potenciranje
Gott – Bog	Repulsion – repulzija
Gottesbegriff – pojem Boga	Schenkel – krak
Grundzahl – temeljno število	seelisch – duševen
heranbilden – prioblikovati	Selbstbewusstsein – zavest o samem sebi
Heranbildung – prioblikovanje	Sinnlichkeit – čutnost
Herausgeburd – izrodek	Stange – daljica
Herausziehen - izvlečenje	Stock – osnova
hervorbringen – proizvesti, porajati	Stoff – snov
hervorgehen – izhajati	Subtraktion – odštevek
Hochmut – nadutost	total – celoten
Intelligenz – inteligenca	Totalbild – celotna podoba
Keim – zarodek	Totalität – celotnost
Kraft – sila	Unterwelt – podsvet
Lebensband – življenjska vez	Urlicht – prasvetloba
Lebensprinzip – življenjski	Ursonne – prasonce
	Urstoff – prasnov
	Verbildung – preobličnost

Verdichtung – zgotitev	Wechsel – izmenjava, sprememba
vereinigen – združiti	Weltkörper – telo sveta
Vereinigung – združitev	Weltstufe – stopnja sveta
Verkörperung – utelešenje	Wesen – bitje
Vermehrung – pomnožitev	Wesenheit – bistvo, bitnost
Versöhnung – sprava	Wirkung – učinek, učinkovanje
Versöhnungsgesetz – pravni zakon	Zahlengesetz – zakon števil
Verwandlung – preobrazba	Zahlenfigur – lik števil
Vibration – vibracija	Zellentierchen – celične živalice
Vollendung – dovršenost	Zentrifugalkraft – centrifugalna sila
Vollkommenheit – popolnost	
Vorhandene – prisotno	

Duhovni princip, Bog, zaobjema v Sebi najvišjo potenco, najvišji um in inteligenco, kakor tudi najvišjo silo, ki leži v Njegovi neomejeni volji in vibracijah, najvišjo potenco snovi, ki je prasketloba. Iz tega trojega, duha, sile, prasketlobe, izhaja vse prek zgostitev in preobrazb, ki jih imenujemo stvaritve. Od najmanjših prašnih delcev pa vse do najvišjega duha je vse duh, sila in snov; ti so zatorej v svojih učinkih eno.

Adelma von Vay